

СТОАРХ ЕООД

София, ул. Отец Паисий, №47
тел.0887793678 e-mail: stoa@mail.bg

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН на община Елхово

Предварителен проект

Февруари, 2021 г.

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: ОБЩИНА ЕЛХОВО

ИЗПЪЛНИТЕЛ: „СТОАРХ“ ЕООД

ОБЕКТ: ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЕЛХОВО

Ръководител проект:

/арх.Стоян Цветков/

Управител:

/арх.Николай Цветков/

Февруари, 2021 г.

ПРОЕКТАНТСКИ КОЛЕКТИВ:

1.	арх. Стоян Цветков	– Ръководител
2.	арх. Милена Каменова	– КИН
3.	арх. Николай Цветков	– Устройствено планиране, ГИС
4.	арх. Борислав Георгиев	– Устройствено планиране
5.	икон. Юлия Спиридонова	– Демографско, икономическо и социално развитие
6.	геогр. Пенка Кирова	– Демографско, икономическо и социално развитие
7.	инж. Цветко Цветков	– Пътна и ж.п. комуникация
8.	инж. Цветан Добрев	– Електроснабдяване
9.	инж. Нина Христова	– ВиК
10.	ландш.арх. Александър Калев	– Ландшафт и озеленяване
11.	инж. Радослава Цветкова	– геодезия, ГИС
12.	екол. Пенка Атанасова	– Екология
13.	екол. Димитринка Сивенова	– Екология
14.	биол. Диана Георгиева	– Екология, биоразнообразие

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНАТА	7
1.1. Цели и задачи на плана	7
1.2. Основни изисквания към проектното решение	9
2. ИНФОРМАЦИОННА ОСНОВА НА ПЛАНА.....	10
2.1. Изходни данни за изработване на проект за ОУПО Елхово.....	10
2.2. Актуализация и доразвитие на проучвателната основа на ОУПО.....	10
3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕРИТОРИЯТА	11
3.1. Кратка областна и общинска характеристика.....	11
3.2. Селищна мрежа.....	12
3.2.1. Функционална характеристика на населените места.....	12
3.2.2. Градоустройствена характеристика на населените места	14
3.3. Кратка историческа справка.....	16
4. ПРИРОДЕН КОМПЛЕКС.....	18
4.1. Релеф. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия. Свлачища.....	18
4.2. Климатични и метеорологични условия.....	20
4.3. Води и водни ресурси	24
4.4. Почви. Флора и фауна	26
4.5. Защитени територии и зони	29
4.5.1. Защитени територии	29
4.5.2. Защитени зони.....	34
4.6. Зелена система	43
4.7. Риск от предвидими природни бедствия	45
4.8. Отпадъци. Сметосъбиране.	51
5. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА СОЦИАЛНО–ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ.....	54
5.1. Демография.....	54
5.2. Обща характеристика и тенденции в икономическото развитие на община Елхово	92

5.3. Социална инфраструктура и услуги.....	110
5.4. Обитаване и жилищен фонд.....	130
6. ПРОГНОЗИ ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	144
6.1. Демографска прогноза на общината (2018-2035 г.).....	144
6.2. Прогноза за икономиката на община Елхово	150
6.3. Прогноза за развитие на социалната инфраструктура	156
7. ОБЩА СТРУКТУРА И БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЕЛХОВО	161
8. ФУНКЦИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И УСТРОЙСТВО НА ИЗВЪНСЕЛИЩНИТЕ ТЕРИТОРИИ.....	163
8.1. Земеползване и устройство на териториите със земеделски земи.....	163
8.2. Земеползване и устройство на горските територии	166
9. УСТРОЙСТВО НА НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ИЗВЪНСЕЛИЩНИТЕ УРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ.....	167
9.1. Развитие и устройство на населените места	167
9.2. Развитие и устройство на извънселищните урбанизирани територии	177
10. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	184
10.1. Анализ на развитие на системата на КИН	184
10.2. Прогноза за развитие на системата КИН.....	193
10.3. Правила нормативи за устройство на защитените територии за недвижимото културно наследство и за дефиниране на специфични устройствени режими за тях към общия устройствен план на общинаелхово	194
11. ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	201
11.1. Пътна инфраструктура	201
11.2. Железопътна инфраструктура	204
12. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	204
12.1. Водоснабдяване и канализация.....	204
12.1.1. Водоснабдяване	204
12.1.2. Канализация	220
12.2. Енергийна система.....	221
12.2.1. Изграждане и развитие на системата	221

12.2.2. Източници отрегионално и Републиканско ниво.....	223
12.2.3. Разпределителна мрежа	225
12.2.4. Изводи и препоръки.....	226
12.2.5. Възобновяеми източници.....	227
12.2.6. Прогноза	229
12.3. Електронна съобщителна мрежа. Базови станции на мобилните оператори.	230
13. ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИЯУСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЕЛХОВО.....	231
ПРИЛОЖЕНИЕ №1 ИНФОРМАЦИЯТА ОТ БАЗА ДАННИ АИС “АРХЕОЛОГИЧЕСКА КАРТА НА БЪЛГАРИЯ” (АКБ)	253
ПРИЛОЖЕНИЕ 2. НЕДВИЖИМИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ.....	254

ВЪВЕДЕНИЕ

Проектът за Общ устройствен план на община Елхово (ОУПО) е разработен в изпълнение на Решение на Общински съвет Елхово и проведена процедура по възлагане на ОУПО.

Проектът е изработен въз основа на:

- Планово задание за изработване на Общ устройствен план на Община Елхово и становищата на компетентните органи, а именно: Становище изх. № 33-00-44 / 19.09.2014 г. г. на Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Стара Загора, Становище на Министерство на културата с изх. № 33-НН-1186 / 24.10.2014 г.
- Техническо предложение за участие в открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Изработване на проект за общ устройствен план на община Елхово, разработено в съответствие с изискванията на документацията за възлагане на обществената поръчка и включващо описание на методическия подход на Изпълнителя и необходимите допълнителни проучвания.

Прогнозен период:

В съответствие с разпоредбата на чл.17, ал. 3 от Наредба № 8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените планове (по-нататък – Наредба № 8), прогнозният период на действие на плана е до 2035 г.

Община Елхово съдействаше и предоставяше на проектантския колектив своевременно цялата необходима информация от общинско, регионално и национално ниво. Това е ярък пример за изключителна заинтересованост и сътрудничество на общинска власт.

1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНАТА

1.1. Цели и задачи на плана

Главна цел на общия устройствен план на общината е да създаде териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за община Елхово географски, природни, исторически, ландшафтни и други ресурси.

Цели:

Изхождайки от принципите на устойчивото развитие за баланс между екологично равновесие, икономически растеж и социален просперитет, при рационално използване на природните ресурси, постигането на главната цел се предполага от изпълнението на следните цели:

- Регулиране в устройствено отношение процесите на по-нататъшната урбанизация на територията на общината в граници, които да не накърняват целостта и стабилността на природната ѝ среда;

- Създаване на необходимите устройствени условия за реализиране на стратегическите документи по ЗРР - регионален план за развитие на района за планиране, които образуват ниво 2, не представляват административно-териториални единици и са с териториален обхват, областната стратегия и Общинския план за развитие 2014-2020, както и на други общински, регионални и национални програми, планове и проекти. Извеждане на устройствени проблеми, произтичащи от ОУПО, които да бъдат включени в ежегодните програми за прилагане на Общинския план за развитие (ОПР);
- Прилагане на устройствени принципи на по-нататъшно изграждане и техническо съоръжаване на жизнената среда в населените места и останалите обитавани територии в съответствие със съвременните европейски критерии и стандарти, при търсене на максимален ефект при инвестирането и запазване на характерни качества и уникалност на териториите;
- Планиране на територията на общината да става по начин, осигуряващ съхраняване и едновременно с това пълноценно включване в жизнен оборот на природното и културно наследство на общината, с оглед устойчивост и взаимно стимулиране при развитието на всички системи.

Задачи на плана

Основните задачи на плана могат да бъдат определени, както следва:

- Определяне на общата структура на територията и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части;
- Регламентиране на общия режим на устройство на всяка от териториите по предходната точка, при съблюдаване на режимите, установени със специални закони;
- Усъвършенстване на мрежата на социалната инфраструктура;
- Обосноваване развитието на комуникационно-транспортната инфраструктура на общината и определяне съответстващото му усъвършенстване на транспортните мрежи.
- Обосноваване развитието на техническата инфраструктура и определяне разположението на мрежите и съоръженията им на територията на общината, както и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от регионално и национално значение;
- Идентифициране на териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия и регламентиране на необходимите превантивни мерки и начини на устройство и защита;
- Регулиране на взаимодействието между устройството на територията на общината и природната ѝ среда, с оглед нейното опазване. Регламентиране на допустимото натоварване на естествените рекреационни и други ресурси, с оглед опазването им;

- Осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите на културно-историческото наследство и природните забележителности;
- Извеждане на приоритетните устройствени мероприятия и определяне на последователност на реализирането им във времето.

1.2. Основни изисквания към проектното решение

Общият устройствен план на общината е изработен при съблюдаване на следните общи изисквания:

- Да послужи като основа за цялостното устройство на общинската територия, като определи общата структура на територията, преобладаващото предназначение на съставните и структурните части и общия режим на устройството им, съгласно разпоредбите на ЗУТ. Неговите предвиждания са задължителни при изготвянето на подробните устройствени планове, с които се конкретизира устройството и застрояването на териториите на ниво поземлен имот;
- Да доразвие положителните идеи и тенденции, заложи в предходни устройствени проекти и планове и други проучвания за територията на общината;
- Да отчете външните връзки на общината като стимулатор за развитие. Решаване на инфраструктурни и теренни проблеми в съответствие с целесъобразността им не само на общинско, но и на междуобщинско ниво. Съобразяване придвижванията на разработки на територията на съседни общини или предвиждане (иницииране) на такива, отнасящи се за общи устройствени проблеми, като борба с рисковите фактори в енергийния комплекс, развитие на транспортната и др. техническа инфраструктура и пр.;
- Да формира комплекс от устройствени мерки, целящи създаване на условия за преодоляване на установени съществени диспропорции между отделни части на общинската територия;
- Да сведе до минимум отнемането на ценни земеделски земи за нуждите на урбанизацията и друго строително усвояване;
- Да създаде устройствени възможности за използване на природния и културно-историческия ресурси за развитие на отдиха и туризма, при съблюдаване режимите за опазването им;
- Да създаде условия за развитието на социалната и техническата инфраструктури;
- Да осигури възможности за етапност в реализацията на устройствени мероприятия - общинско задължение;
- По отношение на икономическото развитие на общината, да приложи постановките на стратегическите документи по Закона за регионално развитие, отнасящи се за общинската територия. За стимулиране на публично-частното партньорство в дейностите, осигуряващи социално-икономическото развитие, в плана да се проучат възможностите и предложат решения за целесъобразна реализация на поземления фонд –

общинска собственост, при спазване на общите и специфични изисквания и ограничения по отношение земеползването;

- Предвид несъвместимостта на оценките за необходимостта от урбанизация, произтичаща от естествените демографски процеси, и реалното инвестиционно търсене на терени за обитаване и за стопански дейности, да се разработи и приложи адекватен подход при планиране на земеползването, респ. оразмеряване на системите, като се съблюдават и изискванията за устойчивост на системите.

Във връзка с горните изисквания, за населените места, за съществуващите и за други части от общинската територия с ОУПО може да се определят устройствени зони и самостоятелни терени с устройствен режим, вкл. при необходимост:

- територии (земеделски и горски) без право на промяна на предназначението им;
- територии за превантивна устройствена защита (по чл. 10, ал. 3 на ЗУТ);
- рискови територии – зони със свлачища и абразия и потенциално наводняеми територии;
- територии за прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия.

Разпределението на територията на общината по видове общо (преобладаващо) предназначение и видове устройствени зони да се извърши с номенклатурата и възможностите на Наредба № 7/2003 г. на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (по-нататък-Наредба № 7/2003 на МРРБ), при съобразяване с режимите, установени по реда на други закони и на фактическото ползване. Ако във връзка с настъпили промени във фактическата обстановка и/или предвижданията на ОУПО налагат изменение на този план в отделни негови части, то местата и видът на необходимото изменение следва да се посочат изрично в Правилата за прилагане на ОУПО.

2. ИНФОРМАЦИОННА ОСНОВА НА ПЛАНА

2.1. Изходни данни за изработване на проект за ОУПО Елхово

Основната информация при изработването на ОУПО е ползвана от два основни документа, които са одобрени от Общинския съвет на Елхово:

- Задание за изработване на ОУП на община Елхово;
- Общински план за развитие на община Елхово.

Двата документа предоставят добра изходна информация за проектантския колектив.

2.2. Актуализация и доразвитие на проучвателната основа на ОУПО

За събирането на допълнителна информация, проектантите предоставиха на община Елхово анкетни форми, адресирани до общински, областни, регионални и национални служби и институции.

Получени бяха съответните данни и информация от:

Национален институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) – БАН;
„Булгартрансгаз“ ЕАД;
РИОСВ – Стара Загора и Басейнова дирекция Басейнова дирекция
„Източнобеломорски район“;
„Водоснабдяване и канализация“ ООД – Ямбол;
ДП „Национална компания железопътна инфраструктура (НКЖИ)“;
Държавно горско стопанство – гр.;Ямбол
Областна дирекция земеделие (ОДЗ)– гр.Ямбол;
Териториално статистическо бюро (ТСБ) – Ямбол;
Областно пътно управление (ОУПО)– гр.Ямбол;
Общинска администрация – гр.Елхово;
Анкетни форми от кметовете и кметските наместници на селата.

Опорният план беше изработен съгл.изискванията на нормативните документи, вкл. Наредба №8 от ЗУТ и допълнен с изискванията от НИНКН – гр.София.

3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕРИТОРИЯТА

3.1. Кратка областна и общинска характеристика

Територията на община Елхово е разположена в Югоизточната, периферна част на страната. В административно отношение тя е част от област с център гр. Ямбол и попада в Югоизточния район за планиране. Територията на община Елхово заема най-южната част на Ямболска област и включва земите от средното течение на р. Тунджа.

На север административната граница я отделя от територията на община Тунджа, на северозапад има малка контактна зона с община Стралджа, /при с. Леярово и с. Поляна/, а на изток граничи с община Болярово. Западната граница се отличава с това, че по-голямата част преминава по долината на р. Тунджа и я отделя от община Тополовград, а по-малка част южно от селата – Изгрев, Пчела и Малък манастир е сухоземна. Южната граница на община Елхово съвпада с държавната граница на страната с Р. Турция. В тези граници, площта на общината е 702 кв.км, което съставлява 20,9% от територията на областта и 4,8% от Югоизточния район за планиране.

Предимствата на местоположението са свързани с транспортната инфраструктура. На 19 юни 2005г. бе отворен граничен пункт между с. Лесово и с. Хамзабейли /България-Турция/, който поема значителна част от трафика между двете страни. Освен това шосейната магистрала на юг от гр. Елхово за с. Гранитово – с. Лесово – Турция, става част от стратегически важен транспортен коридор, чрез който на север през Ямбол и Старопланинските проходи – /Върбишки, Котленски и Вратник/ ще се поддържат икономическите връзки със Североизточния и Северния централен райони за планиране и между Турция – България – Румъния по направлението на първокласен път I-7. По направление на път I-7 е осъществена и връзка с АМ “Тракия”. През територията на община Елхово преминава важния път свързващ долината на р.

Марица /при гр.Харманли с транспортен коридор № 9/ и южното черноморско крайбрежие /През град Болярово за Средец и Бургас/.

Ограниченията от периферността на местоположението на общината се преодоляват чрез ГКПП, както и чрез изпълнението на общи проекти със съседните общини и общини от Р. Турция. Те са насочени към развитието на техническата, включително и транспортна инфраструктура, съвместни културни и стопански инициативи.

Общата територия на община Елхово е 702 кв.км., което съставя 20,9% от територията на Област Ямбол и 4,8% от Югоизточния район на планиране. По показател „площ“, общината попада в категорията на големите общини в България (с площ над 500 кв.км.)

3.2. Селищна мрежа

3.2.1. Функционална характеристика на населените места

Община Елхово спада към III функционална категория (функционален тип), а отделните населени места в нея са както следва:

- с.Бояново – V функционална категория (функционален тип);
- с.Гранитово, с.Изгрев, с.Лесово, с.Малък Манастир, с.Пчела – VI функционална категория (функционален тип);
- с.Вълча поляна, с.Жребино, с.Кирилово, с.Лалково, с.Маломирово, с.Мелница, с.Раздел, с.Трънково – VII функционална категория (функционален тип).
- с.Борисово, с.Голям Дервент, с.Добрич, с.Малко Кирилово, с.Славейково, с.Стройно, с.Чернозем - VIII функционална категория (функционален тип).

Тази функционална категоризация на териториалните единици и населените места се изготвя на базата на утвърдена методика на национално ниво, която се актуализира периодично при промяна на отчитаните показатели.

Големината на населените места е важен показател, който се отчита при устройственото планиране. Тя се измерва чрез 2 широко прилагани индикатора – брой на населението и големина на селищната територия.

Населени места	Население по ГД „ГРАО“		Площ на землищата в кв.км.
	постоянен адрес	настоящ адрес	
Община Елхово	15943	14847	702
<i>Гр. Елхово</i>	<i>10990</i>	<i>9878</i>	<i>49,88</i>
с. Борисово	66	-	19,66
с. Бояново	624	-	38,02
с. Вълча поляна	69	-	35,05
с. Голям Дервент	70	-	46,09
с. Гранитово	550	-	36,40
с. Добрич	75	-	23,66
с. Жребино	116	-	32,28

Населени места	Население по ГД „ГРАО“		Площ на землищата в кв.км.
	постоянен адрес	настоящ адрес	
с. Изгрев	572	-	23,80
с. Кирилово	236	-	31,58
с. Лалково	53	-	30,63
с. Лесово	584	-	86,14
с. Малко Кирилово	11	-	6,97
с. Маломирово	358	-	31,61
с. Малък манастир	453	-	42,49
с. Мелница	262	-	35,70
с. Пчела	439	-	27,80
с. Раздел	184	-	45,56
с. Славейково	16	-	13,00
с. Стройно	18	-	11,05
с. Трънково	147	-	14,64
с. Чернозем	50	-	19,70

В гр.Елхово живеят 69% от населението на общината, а тази тенденция за концентрация в общинския център ще продължава.

Селата, в зависимост от броя на населението могат да се разделят на няколко групи:

- до 100 обитатели – 8 бр.
- до 250 обитатели – 5 бр.
- до 450 обитатели – 4 бр.
- над 450 обитатели – 4 бр.

Вижда се, че преобладават селата с най-влошена демографска характеристика, която ще продължи да се влошава.

Функционалната характеристика на населените места показва, че основните селищни функции: обитаване, обслужване, труд, отдых са различно представени в населените места от общината, което основно зависи от демографската им характеристика. Степента на развитие на тези функции характеризира отделните селища.

Обитаването е сравнително равностойно застъпено във всички селища на общината. То е функция от демографската характеристика на съответното населено място. Във всички населени места е постигнат относително добър стандарт на обитаване, като през последните десет години се наблюдава тенденция на увеличаване на площта на жилищата в общината (в т.ч. и на чистата жилищна площ). Голям е броят на необитаемите жилища, които могат да се разглеждат като резерв за развитието на жилищния сектор.

Обслужването е разделено в три йерархични нива (ежедневно, периодично и епизодично). Най-ниското ниво на обществено обслужване (ежедневното) е осигурено

във всички населени места на общината. Към това ниво на обществено обслужване се отнасят и действащите търговски обекти и читалищата. Тези функции са развити предимно в общинския център и някои по-големи села от територията на цялата община. По-високото обслужващо ниво (частичното периодично) е развито само в общинския център – гр.Елхово. Към него спадат средното образование, специализираната извънболнична лечебна помощ, структурите на местната власт и на правоохранителната система. Обслужващи функции от най-високото ниво (епизодичното) не са представени в населените места на община Елхово. Тези услуги се реализират в областния център.

Трудът също е представен във всички населени места, но отделните сектори на икономиката са различно застъпени във всяко от тях. Местата за приложение на труд във вторичния сектор (промишленост и строителство) са най-добре представени в гр.Елхово. Като зони с потенциал за развитие на промишлени дейности са се оформили бившите стопански дворове на АПК, но обособени производствени зони има само в общинския център – гр.Елхово.

Отдыхът на населението може да се диференцира в три групи - ежедневен, седмичен и годишен. В по-голямата част от населените места в общината има изградени градинки и/или паркови зони, намиращи се в относително добро състояние, които създават условия за реализация на ежедневния отдих на населението. В същото време в землищата на населените места има качествени ресурси (от природен и антропогенен характер), които предлагат възможности за седмичен и годишен отдих както на местното население, така и на външни за общината лица (туристи).

3.2.2. Градоустройствена характеристика на населените места

Селищата в община Елхово са се развили дисперсно в условията на два типа релеф: Северен равнинен и Южен планински.

Северната - зона обхваща гр.Елхово и 13 съседни села в Елховското поле. В нея живее над 80% от населението на общината. Границата с Южната зона преминава по землищата на селата Гранитово, Чернозем, Маломирово и Добрич (които са към северната зона). Тя е с по-умерен спад на броя на населението и с относително по-благоприятни демографски структури, което се дължи на общинския център и големите села. Като вторични опорни центрове в тази зона се открояват селата-Изгрев, Малък Манастир, Гранитво и Бояново. Тук са съсредоточени промишленото производство, по голямата част от обработваемите земи и звената на общественото обслужване.

Южната зона по географско положение и характеристики е селска, съставена от 8 села. Между последните две преброявания населението на зоната намалява с почти 20%. В нея попадат големите за общината села Лесово и Мелница, които имат потенциал да бъдат вторичните опорни селищни центрове. В нея съществува значителен потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм, както и на услуги обслужващи транспортния поток - Лесово. В зоната попадат част от най-малките села, в които възможностите за естествено демографско стабилизиране са изчерпани, което застрашава бъдещото им развитие.

В очертаните зони необходимостта от развитие на опорните (вторичните) центрове на територията са основа за устойчиво и балансирано развитие на

общината. Перспективни опорни центрове следва да се определят във всяка зона в предвижданията на ОУП на община Елхово, като те могат да изпълняват обслужващи функции и за селища от друга зона.

При гр.Елхово е налице първоначален стадий на преминаване от компактна към разчленена селищна структура, което се дължи на териториалното разрастване на урбанизираната територия по посока на главната комуникационна ос север-юг. Жилищните територии са с компактна структура, в средата на които се намира централната зона. Производствените територии са дисперсно разположени, като е обособена една по-голяма по териториален капацитет зона в северна посока. Другите зони за труд са в западна и в южна посока. Жилищните територии са откъснати от зоната за рекреация - градския парк, поради разположението на гаровия комплекс между тях. Предвижданията в ОУП на гр.Елхово от 2005г. за изнасяне на ж.п.гарата в западна посока (на другия бряг на р.Тунджа) ще премахнат съществуващите проблеми с достъпността между зона обитаване и зона рекреация в града.

Останалите населени места в общината са от селски тип с характерната за този тип селища структура.

Настоящата структура на населените места е резултат от прилагането на регулационните планове от предходните периоди на планиране. Те са заменили старата доосвобожденска структура на селищата и са ги превърнали в селища със съвременна структура, отговарящи на действащите норми за устройствено планиране.

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- Селищната мрежа в общината е относително равномерно развита. Населени места от обособената северната зона имат по-голям потенциал за развитие на стопанските и на селищните си елементи. Тези от южната зона са по-малки като брой население и територия (с малки изключения), но от своя страна предлагат добри възможности за развитие на туризма. Превес в селищната мрежа има само общинският център – град Елхово.
- Водещи административни функции има гр.Елхово, които се изразяват в организиращото му влияние в сферата на определени обслужващи функции в границите на общината, а по отношение на други (здравеопазване, средно образование, обществен ред и сигурност, съдебна система) и в границите на съседната община Болярово.
- Населените места в община Елхово са от селски тип, като някои от тях са с добре оформени селищни центрове и територии за труд.
- Комуникационната достъпност между селищата и общинския център е добра, което е предпоставка за развитието на интензивни комуникационни, функционални и пространствени връзки между тях.

Съществуващата улична мрежа в по-голяма степен е с необходимите регулационни ширини, радиуси и наклони, които позволяват нормалното протичане на автомобилното движение. Благоустрояването на уличните пространства е сравнително добро, с изключение на някои по-малки комуникации, разположени в периферията на

населените места. Проблемни остават единствено местата за паркиране, като най-остър е проблемът в общинския център – гр.Елхово.

Град Елхово е с добре структурирана, изградена и благоустроена централна зона. Други населени места, които имат добре структурирани централни зони, в които са групирани основната част от обектите на общественото обслужване са с.Лесово, с.Бояново, с.Гранитово и други. Около тях са формирани малки, но добре изградени и поддържани зелени площи със съответните пешеходни пространства.

Застрояването е представено почти изцяло от свободно стоящи сгради в самостоятелни урегулирани поземлени имоти. Височината на застрояването е малка – до 10м. Изключение правят няколко сгради в гр.Елхово, строени през социалистическия период. Те обаче са дисперсно разположени в селищната структура и не оказват съществено влияние върху цялостния облик на града.

Производствените дейности са групирани в производствените зони на град Елхово и в бившите стопански дворове на АПК (Изгрев, Малък манастир, Гранитво и Бояново). Те са ситуирани по такъв начин, че да не оказват вредно въздействие върху останалата част от селищната територия.

При разработването на новия ОУПО на община Елхово са спазени следните изисквания:

- Създадени са устройствени условия за по-нататъшното развитие на отделните населени места, съобразно техните налични ресурси и потенциали. Като ресурси за развитието на дадено селище се оценяват: традиционните за него стопански дейности, природните забележителности, наличието на обекти на материалното и нематериалното културно наследство, съществуващият сграден фонд, свободните от застрояване урегулирани поземлени имоти и др. Като потенциал за развитие се оценява възможността на даденото населено място да поеме нетрадиционни за него нови функции (съвременни технологии за преработка на селскостопанска продукция, туристическа инфраструктура и други подобни дейности) при доказана целесъобразност.

3.3. Кратка историческа справка

Днешното състояние (конфигурация, типология и функционална характеристика) на селищната мрежа в община Елхово е резултат от продължителен селищно-еволюционен процес. Голяма част от населените места са с вековна история.

Територията на общината е била населена още от древността. Съществуват следи от поселищни отношения още от бронзовата епоха – запазени са останки от поселищен живот на траките. Археологическите проучвания показват, че препитание на населението е било основно от земеделие и скотовъдство, но също така и от грънчарство и особено добива и производството на метал.

Историческо развитие на гр.Елхово. Съществуват исторически извори за града още от древността. За това свидетелства най-старото име на Елхово – Орудика, селище, разположено в близост до днешния град.

Историческите извори свидетелстват, че през 72 г.пр.н.е. този район попада под властта на римляните. Те укрепват селището и го наричат Орудица ад Бургум. Фактор за това е изиграло кръстопътното положение на района.

През ранното Средновековие градът вече е известен като Йоаница, а когато през VIIв. на Балканския полуостров трайно се заселват славяните той е прекръстен на Яница – славянското име на днешно Елхово. В пределите на първата българска държава е включен през 705г. по времето на хан Тервел (700-721). В следващите векове - чак до XIVв. Източна Тракия продължава да е арена на много битки между България и Византия, поради което Елхово и региона често попадат в пределите на Византийската империя.

През 1373г. Яница е завладяна от войските на Тимурташ бей, с което Елховският край е поробен и попада в Османската империя. Градът вече е познат с турското име Казълагач. В много източници често се споменава и името Казългач-Йениджеси, или само Йенидже, което означава „нов”. В рамките на Османската империя става център на каза, или нахия – административна единица в състава на отделните санджаци, и същевременно е седалище на кадия.

Селищният облик на Казълагач (Елхово) по време на турското робство се променя съществено. Построена е джамия и е издигната пътническа станция, наречена кервансарай, която е предназначена за подслон на посетителите на града. Споменава се също така за местната баня и дървения мост над река Тунджа. Жителите на Елхово, които през този период са между 1000 и 2000д. се занимават основно със земеделие, в т.ч с лозарство и градинарство, както и със занаятчийство, отбелязва се наличието на около двадесет различни дюкяна. В епохата на Възраждането през 1833г. в гр.Елхово е открито първото училище в града, започва строителството на градската църква „Св. Димитър”, завършено в навечерието на Освобождението.

След Освобождението името Елхово е възстановено и се появява за пръв път на 18 март 1925г., когато юридически е оформен и статута му на градско селище. То израства като център на една от най-големите околии в Бургаска област и е с население близо 4000д. Въпреки това Елхово изостава в своето икономическо развитие и представлява едно типично малко градче със земеделски облик.

През втората половина на миналия век градът е благоустроен, електрифициран и водоснабден. Наред със традиционния аграрен отрасъл тук се създава и промишленост. Изпълнява функции на околийски, а по-късно и на общински център.

Историческите сведения за с.Бояново показват, че то е младо селище. За основаване на днешното село Бояново се счита 1796г. , когато хора от двете съседни села Мурсатлий и Демирджалий започнали да строят къщи на мястото на сегашното село Бояново. Причините за това са, че по този начин хората са могли да се защитават по-лесно от честите нападения на кърджалийските набези. С днешното си име с.Бояново е известно от 1934 година. Главен поминък на населението е било земеделието и скотовъдството.

Историческото развитие на с.Лесово показва, че до 1934г. то е познато с името Урумбеглий. В 1913 година селото е имало 800 къщи и е било чисто българско.

Първата църква в този край е построена около 1846г., изградена от камък и е разположена в най-високата част на селото. През 1890г. е построена и днешната по-голяма църква. В нея са запазени автентични икони, книги и документи. Днешният облик на с.Лесово е силно променен. То е благоустроено село с оформен площад, където са разположени няколко обществени сгради - търговски дом, читалище. В землището на селото е и ГКПП Лесово-Хамзабейли.

Село Малък Манастир до началото на ХХ век е било населено с гръцко население. Местното население (от гърци) наброявало около 1060 жители, които се изселват на няколко пъти - през 1906, 1914 и 1925 година в Гърция. На негово място се заселват български бежанци от Беломорска Тракия.

4. ПРИРОДЕН КОМПЛЕКС

4.1. Релеф. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия. Свлачища

Територията на общината е разположена в Тракийско – Среднотунджанската подобласт - по средното поречие на р. Тунджа и включва Елховското поле и част от Дервентските възвишения. Преобладава равнинния и равнинно - хълмист релеф. Елховското поле е с надморска височина 100 – 150 м и се простира от двете страни на р. Тунджа, която протича от север на юг. В периферната си част полето постепенно преминава в полегатите склонове на Манастирските (600м н. в. на запад) и Дервентските възвишения (450 м н. в. на югоизток). На североизток Елховското поле се огражда от възвишението Бакаджици, което служи за вододел между Черноморския и Средиземноморския басейн.

Дервентските възвишения се простират на изток от долината на р. Тунджа и по голяма част от билото им минава българо-турската граница.

Манастирските възвишения са разположени между долините на реките Сазлийка и Тунджа, отделени с ниска седловина на север от Светиилийските възвишения и на юг от планина Сакар.

Равнинният релеф не ограничава развитието на селищната мрежа и техническата инфраструктура на общината /транспортна мрежа, водоснабдителни мрежи, напоителни системи и др./.

Геоложкото и палеогеографско развитие на територията на общината определят вида и териториалното разпределение на полезните изкопаеми. Находищата на минерални и енергийни ресурси са разположени в Устремското поле и Елховското лигнитно находище. Открити са Оловно – цинкови руди – с попълни компоненти от сребро и кадмий. Рудникът, който е разработвал тези находища е закрит през 1995 г. Лигнитни въглища – установени са по поречието на р. Тунджа, с предполагаеми запаси около 600 млн. тона. Те са с ниска калоричност и високо съдържание на сяра. Медни руди – прогнозни запаси са установени в находище Лалково, което не е разработено. Запаси от барит са открити в Дервентските възвишения, а Мрамор – в Странджа и Сакар. Установени са малки запаси от скално-облицовъчни материали и строителни материали – сиенит, гранит, андезит, чакъл, пясък. Съществува една регистрирана кариера при с. Гранитово.

Направените до момента анализи и специални геоложки изследвания на залежите на полезни изкопаеми в община Елхово доказват, че въпреки тяхното съществуване не е рентабилно развитието на промишлен добив от гледна точка на регионалната ефективност /икономическа, социална, екологична/. Изключение правят инертните материали - чакъл, пясък, както и добива на скално-облицовъчни материали – мрамори, гранити, андезити и сиенити.

В тектонско отношение районът има сложен блоково-гънков строеж, резултат от наложени деформационни събития с различна възраст, като основните разломни структури са свързани с Тунджанския и Стефанкарадзовския разломен сноп. Районът обхваща части от Централностранджанската единица и Тунджанското напречно понижение, наречено по-късно Елховско структурно понижение, което се покрива с представите за Тунджанския разломен сноп. Регионалните структури са усложнени от горнокредните вулкански и интрузивни комплекси, представени от самостоятелни многоимпулсни магмени тела, процепващи докамбрийските и палеозойските метаморфити, както и триаските метаседименти. Образуването на Елховското понижение е свързано с най-младия етап от развитието на Сакаро-Странджанската тектонска зона – плиоценско-кватернерния.

Елховското понижение се откроява като негативна форма на релефа ограничено на изток от Хисаро-Бакаджикските височини и на запад от Светиилийските и Манастирските височини, а на юг от Сакар и Дервенските възвишения. През 1969 е направена първата подробна характеристика на долината на р. Тунджа, в която тя е описана като грабеново понижение, изпълнено с кватернерни и плиоценски наслаги, оформена по разсед със субмеридионална посока. Напречният профил на долината има асиметрична форма със стръмен десен и слабо оформен полегат ляв склон. Като доказателства за разседния ѝ произход авторът прилага данни от сондажни колонки при селата Маломир, Ханово и Окоп. Според него в междуречните площи е запазена млада заравнена повърхност с левантийска възраст, образувана след отлагане на горноплиоценските глини и пясъци. Върху тази повърхност р. Тунджа и нейните притоци са се врязали и са образували своите долини. Анализирайки литоложкия състав и стратиграфското положение на утайките, авторът проследява развитието на долината на р. Тунджа, представяйки го като езерно-блатен басейн, просъществувал до края на късноплиоценската епоха. Към края на Късния Плиоцен настъпва епирогенно издигане и районът се осушава. След това през Ранния Плейстоцен р. Тунджа протича през котловините между Стара планина и Средна гора, вливайки се в Бургаските езера. По това време са проявени тектонски движения, вследствие на които в източната част на днешното Сливенско поле, р. Тунджа променя течението си на юг по образувалия се разседен сноп със субмеридионална посока.

Елховската депресия е разположена между четири издигнати блокови морфоструктури – Светиилийски хорстов блок от северозапад, Сакарската куполна морфоструктура от югозапад, Хисаро-Бакаджишката куполна морфоструктура от североизток и Дервентската блокова морфоструктура от югоизток. Обширната алувиална низина на р. Тунджа, от Межденишкия праг до Сремския пролом, южно от гр. Елхово, е денивелирана в южна посока, като надморската височина се изменя в диапазона от 180-200 до 100-120 m.

От обобщението става ясно, че в границите на Тунджанското структурно понижение през късноалпийския и неогенкватернерния етап са били реализирани главно негативни движения и отлагане на младопалеогенски и неоген-кватернерни утайки. По време на етапите с относителен тектонски покой в оградните части се формират заравнени повърхнини със сарматско-понтийска и плиоценска възраст. Реликти от тези повърхнини са запазени в обсега на планинските и полупланинските райони. Базирайки се върху наличието на специфични геоморфоложки данни, като рязко разширение на заливните тераси в централната част на структурното понижение, деформации на денудационните повърхнини и речни тераси, потънали или етажирано развити наносни конуси, наличие на удавен релеф, праволинейни разседни откоси, заблатявания, напуснати речни легла или преустройство на речно-долинната мрежа, всички досегашни автори подчертават, че през Кватернера централните части на структурното понижение са обхванати от отрицателни тектонски деформации.

Високата плиоценска заравненост, която се разглежда като висока речна тераса на р. Тунджа, се явява в две разположени едно под друго Вилафранкски нива между 180–170 m и 150–140 m.

Последните изследвания показват, че в района е възможно разграничаването на 6 надзаливни речни тераси, като „ниското вилафранкско ниво“ може да се разглежда като шеста надзаливна тераса. Река Тунджа е играла голяма роля във формирането на споменатите заравнености и те всъщност представляват най-високите запазени речни тераси.

Водосборният басейн на река Тунджа се намира в североизточната част на Източнобеломорски район и се управлява от Басейнова дирекция Източнобеломорски район.

Поречието на р. Тунджа в пределите на страната се простира от в. Ботев (Юмрукчал) в Централна Стара планина до държавната ни граница с Турция. То обхваща в запад-източна посока Казанлъшкото и Сливенското полета с оградящите ги до водоразделната линия Старопланинска и Средногорска част, а в южна - Ямболското поле, Елховското поле и областта на оградящите ги до водоразделната линия части от Светиилийските, Манастирските възвишения и Браница планина от запад и Бакаджиците (Гледките) и Странджа планина от изток. Водосборната област на р. Тунджа до границата на страната има площ 7884 km².

4.2. Климатични и метеорологични условия

Преходно-континенталният климат в общината се формира под влиянието на фактори, характерни както за континенталния, така и за континентално-средиземноморския тип климат. Важна роля за формиране на климата в община Елхово играе релефа и близостта на Черно море и Средиземно море. На север Старопланинската верига ограничава нахлуването през зимата на студени въздушни маси. От югозапад Рило-Родопската област ограничава проникването на топли въздушни маси формирани над Средиземно море. Нахлуването на въздушни маси с различен произход се съпровожда със силни ветрове и незначителни валежи и с образуването на трайни термични инверсии и мъгли. През късна пролет и ранна есен при подобни условия се образуват вредоносни слани.

Средногодишната температура на въздуха е в диапазона 12 – 12.4° С. Термичният режим се характеризира със сравнително мека зима - средна януарска температура 0° - 1°С и горещо лято /средна юлска температура около 23° С.

Средна месечна и годишна температура на въздуха

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.год.
Ямбол	0.2	2.5	5.6	11.3	16.4	20.3	23.2	22.6	18.5	13.0	7.8	2.8	12.0
Елхово	1.1	3.3	5.6	11.5	16.6	20.4	22.9	22.8	18.2	13.1	8.7	3.4	12.3

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Годишните валежи на територията на общината са в диапазона 550 – 650 мм. Това се дължи на създадената от високите оградни планини валежна сянка. Валежният режим се характеризира с относително увеличение на летните валежи, но средномесечния максимум се проявява през м. ноември и декември. Почти изравнени са валежните суми през останалите сезони на годината.

Месечно разпределение на валежите /мм /

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср. год.
Ямбол	37	35	29	46	63	66	52	35	35	40	54	49	541
Тополовград	62	49	42	52	58	63	47	32	37	55	69	72	637
Елхово	46	42	35	45	53	58	43	28	36	44	59	56	547
Голям Дервент	77	63	51	52	58	53	41	20	34	48	69	80	646

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Сезонно разпределение на валежите /мм /

Станция	зимен	пролетен	летен	есенен
Ямбол	121	138	153	129
Тополовград	182	152	141	161
Елхово	145	133	129	139
Голям Дервент	220	161	114	161

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Снежната покривка е нетрайна и се задържа около 50 – 110 дни.

Интензивното снеготопене на снежната покривка във високите части на водосбора на р. Тунджа в съчетание с обилни валежи, особено през студената част на годината, предизвиква епизодични наводнения. Ето защо по протежение на реката са изградени диги. Голяма част от тях се нуждаят от рехабилитация. Тя е особено наложителна за местността “Отвъд яръма” /участък с дължина 115 м. , който граничи с имоти 90, 95, 100; участък с дължина 15 м., който граничи с имоти 65 и 66; участък с дължина 24 м, който граничи с имоти 64 и 65 и участък с дължина 55 м по кадастралния план на община Елхово. Необходимо е и изграждане на система за

ранно предупреждение на населението от общината за опасността от наводнения и други природни бедствия.

Посоката на ветровете е разнообразна поради влиянието на много динамични природни фактори. Преобладаващи са, североизточните ветрове, които са с по-голяма средна скорост. Те са особено силни през студеното полугодие на годината. Характерен е южният вятър "беломорец", който духа по долината на р. Тунджа.

Честота на вятъра по географски посоки /в %/

Станция		N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Сливен	Честота по посока	12.1	10.3	5.9	6.1	3.3	10.2	12.3	39.7
	Скорост, м/с								
Ямбол	Честота по посока	10.8	30.3	12.9	5.2	10.7	9.6	6.8	13.8
	Скорост, м/с								
Елхово	Честота по посока	22.8	25.7	9.6	4.9	14.4	6.8	6.8	9.1
	Скорост, м/с								

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Средната годишна скорост на вятъра се колебае между 1.5 и 2.5 м/сек. Най-голяма е средната месечна скорост през зимата (м.март и април) -достига до 3.4 м/сек.

Средна месечна и годишна скорост на вятъра - /м/сек/

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.год.
Ямбол	3.5	3.9	4.3	4.1	3.2	3.0	2.8	2.8	2.9	3.0	2.9	2.7	3.2
Тихо време %	33.9	28.0	25.4	22.8	28.6	30.7	32.1	30.2	33.4	36.1	38.1	35.2	31.3
Тополовград	1.3	1.7	1.6	1.5	1.2	1.1	1.1	1.0	1.4	1.5	1.4	1.7	1.4
Тихо време %	48.4	45.5	43.2	45.1	40.4	37.4	36.8	40.1	41.4	48.3	48.1	51.4	43.8
Елхово	2.6	2.7	3.4	3.1	2.7	2.1	2.4	2.3	2.2	2.4	2.2	2.4	2.5
Тихо време %	51.1	43.3	41.1	42.1	46.4	52.4	49.4	52.8	51.3	53.3	55.2	54.8	49.2

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Преобладаващи през годината са N и NE силни ветрове, но общия брой дни със силен вятър за района на гр. Елхово са само 6. Силните ветрове влияят благоприятно за хоризонталното разсейване на имисионните вещества, и поддържат подходяща естествена вентилация на атмосферния въздух.

Честота на силните ветрове по географски посоки - /в %/

Станция	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Ямбол	11.7	48.2	11.8	1.9	4.9	2.9	6.2	12.3
Елхово	25.3	23.5	7.9	5.6	22.1	9.4	2.9	3.2

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Мъглите са характерно явление за студеното полугодие (X – III), когато средния общ брой на дни с мъгла е между 30 и 45. Месеците декември и януари се характеризират с най-голям брой дни с мъгла – 5-9 дни.

Брой на дни с мъгла по месеци полугодие и годишно

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	IV - IX	X - III	Год.
Ямбол	8.6	5.8	4.0	2.8	2.4	1.2	0.4	0.6	1.0	4.3	7.5	8.8	7.8	39	46.8
Тополовград	4.0	3.2	3.2	2.2	1.8	1.2	0.8	1.0	1.0	2.0	4.4	4.9	8.0	21.7	29.7
Елхово	6.6	4.3	2.8	1.9	2.8	2.2	1.2	1.8	1.6	5.0	7.0	8.3	11.2	34.3	45.5

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Община Елхово разполага със значителен агроклиматичен потенциал за развитие на всички подотрасли на растениевъдството – зърнени, технически, зеленчукови култури и трайни насаждения. Лимитиращ фактор се явява количеството на валежите, които са на границата на водопотреблението на културите през вегетационния период. Силно изразената неравномерност на разпределение на валежите през годината, произтичаща от малкото им количество през летните месеци и високата честота на периоди без валежи в същите месеци, което предопределя необходимостта от напояване. Следователно икономическите резултати от развитието на растениевъдството в общината ще се определят от състоянието на хидромелиоративните системи.

Валежи през периода м. Юни - м. Август

Район	Юни			Юли			Август		
	50%	75%	90%	50%	75%	90%	50%	75%	90%
	mm								
Сливен-Ямбол	65	44	28	41	10	10	24	12	5
Стара Загора	62	39	30	49	27	16	33	13	7
Елхово-Хасково	63	42	18	35	23	11	24	9	2

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Честота на периодите без валежи в %

Район	Юни				Юли				Август			
	Дати											
	11-15	16-20	21-25	>25	11-15	16-20	>25	26-31	11-15	16-20	21-25	>31
Сливен - Ямбол	23	2	-	-	29	15	2	-	28	28	10	4
Стара Загора	61	14	-	-	25	10	6	-	33	10	22	-
Елхово-Хасково	18	2	-	-	32	12	2	2	30	12	24	6

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

4.3. Води и водни ресурси

Главна речна система на територията на общината е р. Тунджа. Тя е най-големия приток на р. Марица, който се влива в нея на турска територия. Извира от централната част на Стара планина източно от в. Ботев с координати на извора са $42^{\circ}43'40''$ с. ш. и $24^{\circ}58'10''$ и. д. при кота 1940 м. Дължината ѝ до границата е 350 км.

Река Тунджа приема към 50 притока, от които по-значителните са: р. Мочурица — водосборна площ 1278 км², дължина 86 км; р. Синаповска — площ 871 км², дължина 55 км; р. Поповска, Араплийска и др.

Основни хидрографски характеристики на притоците на р. Тунджа

Река	Извор			Устие			Дължина km	Площ km ²
	Местност	Координати		Местност	Координати			
		с.ш.	и.д.		с.ш.	и.д.		
Поповска	Белия габрак	42°00'10"	26°54'10"	На 54.8 от устието на р.Тунджа	42°09'20"	26°33'00"	71.6	532.9
Араплийска	800 м СИ от с. Голям Дервент	41°59'10"	26°45'50"	На 45.4 от устието на р.Тунджа	42°08'00"	26°32'00"	42.1	351.4

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Поречието на р. Тунджа представлява тясна дълга долина, която може да се раздели по орографски белези на три части - западна, средна и южна.

Територията на община Елхово попада в южната част на водосборната област.

Южно от гр. Ямбол долината е широка между 10 - 40 км. До гр. Елхово са типични добре изразени меандри. Югоизточно от с. Маломир реката проломява тесния и нисък рид Баалар - Кайряк и навлиза в продълговатата Елховска долина. Морфологията на речната долина оказва влияние върху териториалната конфигурация на транспортната мрежа в общината.

Средногодишният отток на р. Тунджа се изменя в границите от $0.470 \text{ m}^3 / \text{s}$ при гр. Калофер до $33.516 \text{ m}^3 / \text{s}$ при гр. Елхово или $39.710 \text{ m}^3 / \text{s}$ при границата с Турция. Колебанията за периода (1961-1998г.) са в границите от $0.231\text{-}0.968 \text{ m}^3 / \text{s}$ до $19.816\text{-}69.364 \text{ m}^3 / \text{s}$ в крайните пунктове. Тази амплитуда разкрива една годишна непостоянност на оттока.

Отточните модули се изменят в диапазона от $17.87 \text{ l} / \text{s} / \text{km}^2$ за гр. Калофер до $5.04 \text{ l} / \text{s} / \text{km}^2$ при границата. Най-високи отточни модули имат старопланинските притоци, поради голямата надморска височина 1200 м. На територията на община Елхово р. Синаповска при средна надморска височина около 200 м има среден отточен модул само $3.72 \text{ l} / \text{s} / \text{km}^2$ /измерен при нейното устие/.

Минималният средномесечен отток е типичен през лятно-есенния период, като е най-силно изразен през м. септември. Той е с широк диапазон: от $1 \text{ m}^3/\text{s}$ за малки слабо регулирани естествени речни течения като р. Турийска, Мараш и Синаповска до

4.067 м³/s за р. Тунджа при границата. През този период най-голям дял за поддържането на оттока се пада на подземното подхранване.

Вътрешногодишното разпределение на оттока в поречието на р. Тунджа е обусловено от сезонните изменения на оттокообразуващите фактори, характерни за преходния климатичен район, в който попада водосборния басейн. За районите с малка надморска височина са характерни предимно течните валежи, неустойчива и краткотрайна снежна покривка през зимния период. За планинските части на басейна е характерно задържане на сравнително устойчива снежна покривка през зимата продължителни и обилни валежи през пролетта. Продължителен засушлив период с високи температури, обхващащ лятото и есента е характерен за целия водосборен басейн.

В по-ниските водосборни басейни на притоците началото на пълноводието се измества към зимата и есента. Заедно с това се увеличава продължителността на сухия период, което е твърде неблагоприятно за растенията и за регулирането на оттока за мелиорации.

Вътрешногодишно разпределение на оттока на р. Тунджа и нейните притоци

Река, пункт	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Главна река													
р. Тунджа при гр. Калофер	5,8	6,3	9,0	17,0	21,7	12,3	5,8	3,8	3,2	4,2	4,7	6,0	100
р. Тунджа при с. Павел Баня	5.3	7.8	9.8	16.9	21.1	12.2	5.6	3.7	3.3	3.7	4.6	6.0	100
р. Тунджа при с. Баня	8.8	12.8	16.7	14.6	14.4	8.4	3.5	2.9	2.3	3.1	5.2	7.3	100
р. Тунджа при гр. Ямбол	9.3	14.2	16.0	14.3	13.1	7.7	3.3	2.6	2.5	3.2	5.5	8.3	100
р. Тунджа при границата	9.9	15.0	15.9	13.8	12.1	7.3	3.3	2.7	2.6	3.3	5.7	8.5	100
Притоци													
р. Турийска при с. Турия	10.1	17.6	18.7	16.1	11.9	7.3	1.8	0.9	0.8	2.2	4.8	7.8	100
р. Енинска при с. Енина	7.0	9.1	12.6	18.9	15.6	9.4	5.4	3.2	3.0	3.5	4.9	7.2	100
р. Беленска при с. Чумерна	9.3	14.7	14.6	16.2	11.9	6.9	3.4	2.1	2.4	2.8	6.1	9.6	100
р. Асеновска	10.5	16.5	15.3	14.5	11.0	6.8	3.5	2.0	1.7	2.4	4.5	11.2	100

при м. Предела													
р. Синаповска	14,8	19,4	17,0	10,5	7,5	5,3	3,6	2,4	2,2	2,8	5,1	9,4	100
р. Поповска	13,9	18,8	16,0	12,3	7,5	4,6	2,6	2,3	2,7	3,9	6,6	8,8	100
р. Мочурица при с. Воденичане	11,1	19,8	14,3	11,3	8,4	5,0	2,6	2,0	3,6	4,2	6,7	11,0	100

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Територията на община Елхово попада в Ямболско-Елховския хидрогеоложки район.

Основен водоносен хоризонт е алувиалният. Неогенските седименти са умерено водоносни само в района на Елхово-Изгрев-Бояново.

В Ямбол-Елховския район подземните води имат обща минерализация от 0,7 до 1,13 g/l и обща твърдост 6,2-13,3 mg.ekv/l. Макросъставът на водите е доста разнообразен. Преобладават пунктовете с хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви води. Те са подходящи за изкуствено напояване.

Оценката на подземните води в алувиалните и пролувиалните отложения е направена по величината на инфилтрацията и по режимни наблюдения на нивата.

Усвоените подземни води на територията на община Елхово са посочени в следната таблица:

Ресурси на поровите подземни води

Поречие	Участък	Площ на вод.хор km ²	Естествени ресурси		Експлоатационни ресурси			
			Ресурси l/s	Модул l/s/km ²	Ресурси l/s	Модул l/s/km ²	Усвоено l/s	Остават l/s
Тунджа	Ямбол – Елховски	423	1540	3,6	1030	2,1	1027*	3

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979

Около 2/3 от подземните водни ресурси на територията на община Елхово са усвоени.

Сравнението на усвояваните водни количества с ресурсите на подземни води налага извода, че вододобивът от поровите води в поречието е близък до границата на техните ресурси и евентуалното му увеличаване трябва да се извършва внимателно и обосновано.

4.4. Почви. Флора и фауна

Територията на община Елхово се отнася към Средиземноморската почвена област, Среднотракийско – Тунджанска провинция. Почвената покривка се

характеризира с голямо разнообразие. Преобладаващи почвени типове са алувиално-ливадни, смолници и канелено-горски почви.

Излужените смолници са благоприятни за развитието на зърнени, фуражни и технически култури /Елховското поле/. Излужените канелени и канелени – горски почви /по склоновете на Дервентските и Манастирските възвишения/ са подходящи за овощни култури, лозя, тютюн и др. Алувиално – ливадните почви, типични за речните тераси са благоприятни за отглеждането на зеленчуци. Почвените типове са развити върху мощна карбонатна основа. Почвеният слой е с дебелина от 20 до 40 см и със съдържание на глина от 8 до 20% и хумус от 0,5 до 1,5%.

От анализа на почвените типове, разпространени на територията на общината, следва извода, че тя разполага със значителни почвени ресурси за развитие на интензивно растениевъдство – зърнени култури, технически култури, трайни насаждения /лозя/, фуражни култури.

Същевременно интензивното им използване е предпоставка за тяхната деградация и замърсяване с тежки метали. Ето защо е необходимо изграждането и подържането на мониторингова мрежа.

По-голямата част от територията на общината е заета от селскостопански земи. Горските масиви във вертикално отношение са разположени в един пояс, със съответните подпояси: равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори.

Характерни са и крайречните и лонгозни гори /0-700 м.н.в./ - естествените насаждения заемат около 40 % от подпояса на крайречните гори. Те са представени от смесени видове на бяла топола, полски ясен, бряст и единични примеси от бяла върба, клен, дива круша, цер и черна елша, и по-рядко от един растителен вид. Състоянието на естествените гори общо е добро, като се изключат големите щети нанесени от бурята през есента на 2000 година. Създадените горски масиви основно са тополови и по-малко от – акация, полски ясен, летен дъб, сребролистна липа, червен дъб, явор, източен чинар.

Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори /0-500 м. н.в./- естествената растителност заема 76,7% от площта. Основните дървесни видове, са дъбовете. Благоуновите и чистите церови насаждения обхващат 1/3 от площта, след които са смесените благоуново-церови и церово-благоунови насаждения. Единично се срещат насаждения от мъждрян, сребролистна липа, габър и полски ясен.

В миналото на територията на общината са извършвани залесявания с иглолистни видове което е неподходящо – основно черен бор. На този вид се падат – 66 % от залесяванията. В този подпояс са създадени и масиви от орехи и бадеми. Състоянието им обаче е незадоволително. Те вече не могат да изпълняват предназначението си и се налага да бъдат ликвидирани. Залесявано е по-ограничено и с естествено разпространените на територията в общината видове – благун и цер.

Община Елхово попада в Горнотракийския район на Медитеранска зоогеографска подобласт. Обитаващите ловни видове тук са:

Клас Бозайници:

- Сем. Еленови: Благороден елен – обитава локално по-големите горски комплекси източно от с. Жребино, южно от с. Раздел. Извършва принудителни

хоризонтални миграции вследствие на горски пожари и браконьерство; Елен лопатар – единични животни се срещат около резервата “Долна Топчия” в резултат на интродукция преди 15-20 години. Обречен на унищожение в следствие на браконьерство и хищници; Сърна – обитава предимно големите горски масиви с неравномерна гъстота и запас значително под нормалния в резултат на прекомерната паша на домашен добитък, браконьерство, горски пожари и хищници;

- Сем. Свине: Дива свиня – обитава предимно големите горски масиви с неравномерна гъстота, като извършва значителни хоризонтални миграции. Често се забелязва и в маломерните горички, особено след прибиране на реколтата от полето или пожари;

- Сем. Зайци: Заек – обитава горските комплекси и земеделските земи. През 1984 по време на кампанията за тровенето на полските мишки е почти унищожен. Сега популацията се възстановява;

- Сем. Кучеподобни: Вълк – рядко срещани единични екземпляри; Чакал – обитава в значителна гъстота територията на общината. Унищожава приплодите, с което възпрепятства възпроизводството на дивечовите запаси; Лисица – повсеместно разпространена;

- Сем. Котки: Дива котка - разпространена в горските комплекси на общината;

- Сем. Порови: Белка – малки популации обитаващи скалисти комплекси; Черен пор – обитава застроени и убранизирани пространства; Язовец – разпространен в горските комплекси около обработваемите площи. Срещат се и други представители на сем. Порови – невестулка, златка и видра.

Около населените места в общината обитават големи популации от безстопанствени кучета и котки.

Клас Птици:

- Сем. Фазанови: Колхидски фазан – единствения в страната резерват е разположен в лонгозната гора край р. Тунджа, северно от гр. Елхово. С цел разширяване на неговата популация е създаден резерват “Долна Топчия”. Друг вид е Тракийския кеклик – обитаващ скалисти местности в ловностопанския комплекс “Гранитово” и в други ловностопански райони. Разселва се изкуствено. Яребица – разпространена е около обработваемите площи. Пъдпъдък – прелетен вид, типичен за средното поречие на р. Тунджа.

- Сем. Гълъбови: Гривек и Гургулица – разпространени в горските комплекси и в равнинните части на общината. Част от птичия свят е обект на международен ловен туризъм.

- Сем. Бекасови: Горски бекас – среща се рядко във влажни гористи местности около р. Тунджа;

- Сем. Патицови: Зеленоглава патица – непостоянна популация, типична по време на прелета около водните площи в общината; Голяма белочела гъска – броя се увеличава по време на прелета около язовирите в района; Зимно бърне – среща се по време на прелета край язовирите; Лятно бърне – среща се по време на прелета около язовирите;

Освен характерните ловни видове, в общината обитават и представители на семействата: Ястребови, Соколови, Сиви, Дроздове, Завирушки, Орехчета, Сврачки, Синигери, Зидарки, Дърволазки, Стърчиопашки, Чучулиги, Вrabчови, Кълвачи, Лястовици, Щъркели. За тяхното опазване в общината се изпълнява специална програма.

Клас Риби:

- Сем. Шаранови: Шаран – естествено разпространен и изкуствено зарибяван в язовирите на територията на общината; Толстолоб – зарибен в язовир “Динджилия”; Бял амур – зарибен в язовир “Динджилия”; Бяла мряна – естествено разпространена в р. Тунджа; Кефал – естествено разпространен в р. Тунджа; Червеноперка – естествено разпространена в язовир “Студеното кладенче”; Скобар – естествено разпространена в р. Тунджа и язовир “Студеното кладенче”; Клен – естествено разпространена в реките; Уклей – естествено разпространена в язовирите; Лин – естествено разпространен в язовир “Студеното кладенче”; Каракуда – естествено разпространена и зарибявана в язовирите на територията на общината;

- Сем. Бодлоперки: Костур – естествено разпространен в язовир “Студеното кладенче”; Балакван – естествено разпространен в р. Тунджа;

- Сем. Сомови: Сом – разпространен в р. Тунджа и язовир “Студеното кладенче”;

- Сем. Щуки: Щука – естествено разпространена в р. Тунджа;

- Сем. Змиорки: Змиорка /аланка/ - естествено разпространена в р. Тунджа край с. Лесово.

- Общината разполага със изключително разнообразен природно – ресурсен потенциал ;
- Климатичните и почвените условия са благоприятни за развитие на земеделието, за отглеждането на билки и някои специални растителни и животински видове;
- Сравнителните предимства на географското положение на общината, са значителни, които ще се използват и усвояват ефективно за устойчиво и балансирано развитие на територията;
- Приграничното географско положение определя град Елхово като център на територия през която се извършва трансконтинентален трафик и координиране на трансгранични потоци.

4.5. Защитени територии и зони

4.5.1. Защитени територии

На територията на Община Елхово се намират следните защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), със статут поддържан резерват (ПР), защитена местност (ЗМ) и природна забележителност (ПЗ):

Поддържан резерват „Балабана”

ПР „Балабана” се намира в землището на гр.Елхово и е с площ от 76.98 хектара. Обявен е със Заповед № 2676/21.12.1960 г., (ДВ, бр.20/1961 г.) с цел запазване местообитанията на различни видове чапли и равнинни лонгозни гори.

Документи за промяна:

Промяна в площта – увеличаване със Заповед №752/19.07.1984г. (ДВ, бр.69/1984г.);

Прекатегоризация със Заповед № 376/15.10.1999г. (ДВ, бр.97/1999 г.);

Приемане на План за управление със Заповед № РД-590/04.07.2002 г. (ДВ, бр.85/2002 г.);

Промяна в площта – актуализация със Заповед № РД-57/30.01.2008 г. (ДВ, бр.39/2008 г.).

Резерватът е разположен на левия бряг на река Тунджа във вековните лонгозни гори. Намира се на около 150 m надморска височина. В защитената територия има много гнездилища на чапли, както и гнезда на блестящ ибис и колхидски фазан. Почвите са най-вече кафява тъмна и глинесто-песъчлива.

Поддържан резерват „Долна топчия”

Резерватът се намира в землището на с.Трънково, Община Елхово и е с обща площ от 467.47 хектара. Обявен е с цел опазване находище на колхидски фазан и лонгозна гора със Заповед № 225/29.02.1960 г.

Документи за промяна:

– Промяна в площта – намаляване със Заповед № 1700/17.07.1961 г.;

– Промяна в площта – намаляване със Заповед № 756/19.07.1984г. (ДВ, бр.69/1984г.);

– Прекатегоризация със Заповед № 377/15.10.1999 г. (ДВ, бр.97/1999 г.);

– Приемане на План за управление със Заповед № РД-590/04.07.2002 г. (ДВ, бр.85/2002 г.);

– Промяна в площта – актуализация със Заповед № РД-245/18.04.2008 г. (ДВ, бр.73/2008 г.).

Природна забележителност „Дрънчи дупка”

Защитената територия е обявена със Заповед № 37/11.01.1968 г., (ДВ, бр. 43/1968 г.), с цел опазване на пещера. Природната забележителност се намира на територията на

с.Мелница, Община Елхово и е с площ от 5.0 хектара.

Режим на дейности:

- Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или
- изкореняват всякакви растения.
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време.
- Забранява се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и
- развалянето на гнездата и и леговищата им.
- Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения.
- Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите.

Защитена местност „Ждрелото на река Тунджа”

Защитената местност е разположена на територията на с.Лесово, Община Елхово, Област Ямбол и с.Радовец, Община Тополовград, Област Хасково. Обявена е със Заповед № РД-385/13.06.2007 г. (ДВ, бр.61/2007 г.), с цел опазване на консервационно значими местообитания на 149 вида птици, 8 вида земноводни, 21 вида влечуги, на други

защитени, редки и уязвими растителни и животински видове, техните съобщества, както и

характерен ландшафт.

Режим на дейности:

- Забранява се строителството на промишлени обекти, сгради, пътища, канали,
- технически и други съоръжения, включително за производство на електроенергия,
- с изключение на строителство и дейности, свързани с охрана на държавната
- граница на Република България.
- Забранява се търсене и проучване на подземни богатства, разкриване на кариери, мини и други дейности, водещи до увреждане на естествения ландшафт и
- нарушаване на естественото състояние на водния обект и бреговете му.
- Забранява се създаване на култури от неместни растителни видове, с изключение на натурализираните видове.

Защитена местност „Находище на Наделенолистно великденче - Лесово”

Защитената местност се намира в землището на с. Лесово, Община Елхово и е с площ от 18.58 хектара. Обявена е със Заповед № РД-814/29.10.2012 г. (ДВ,

бр.95/2012 г.), с цел опазване на растителен вид - Наделенолистно великденче (*Veronica multifida* L.) и

неговото местообитание.

Режим на дейности:

- Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята.
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства.
- Забранява се строителство.
- Забранява се внасяне на неместни видове.

Защитена местност „Лонгозите”

Защитената местност се намира на територията на с. Бояново, Община Елхово и с.Коневец, Община Тунджа. Със Заповед № РД-832/14.11.2011 г. е актуализирана площта на защитената територия. Обявена е като буферна зона на резерват "Горна Топчия" със Заповед № 755 от 19.07.1984 г. на председателя на Комитета за опазване на природната среда при Министерския съвет (ДВ, бр. 69 от 1984 г.), прекатегоризирана в защитена местност със Заповед № РД-619 от 27.07.2007 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.72 от 2007 г.), от 1578 дка на 1769,091 дка.

Режим на дейности:

Забранява се строителство на сгради, пътища и канали;

Забранява се разкриване на кариери и мини, изменение на водния режим и корекция на реката, замърсяване с химически вещества, промишлени и битови отпадъци;

Забранява се създаване на лични и помощни стопанства;

Забранява се ловуване;

Забранява се събиране на яйца и разваляне на гнездата на птиците;

Разрешава се обработване на земята от поземления фонд;

Разрешава се провеждане на горскостопански мероприятия в насажденията;

Разрешава се провеждане на мероприятия за подобряване състоянието на местната форма на колхидския фазан, както и подобряването на състоянието на екосистемата в резервата, по предварително съгласуван с Комитета за опазване на природната среда и Българската академия на науките план;

Разрешава се риболов по р.Тунджа.

Защитена местност „Находище на Вагеницова метличина”

Защитената местност се намира на територията на с. Голям Дервент, Община Елхово на площ от 29.97 хектара. Обявена е със заповед № РД-685/29.08.2012 г. на

Министъра на околната среда и водите с цел опазване на растителен вид Вагеницова метличина (*Centaurea wagenitziana* Banchesa) и неговото местообитание.

Режим на дейности:

- Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята,
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземните богатства;
- Забранява се строителство;
- Забранява се залесяване.

Защитена местност „Птиците”

Защитената местност е разположена на територията на гр.Елхово на площ от 65.0 хектара. Обявена е със Заповед № РД-518/12.07.2007 г. на Министъра на околната среда и водите. Със заповедта е прекатегоризирана буферната зона на ПР „Балабана”, обявена със Заповед № 753/19.07.1984 г. на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр.69/1984 г.) в ЗМ „Птиците”.

Режим на дейности:

- Забранява се строителството на сгради, пътища и канали;
- Забранява се разкриване на кариери, изменение на водния режим и корекция на р. Тунджа, замърсяването с химични вещества, промишлени и битови отпадъци;
- Забранява се ловуване;
- Забранява се събирането на яйца и развалянето на гнездата на птиците;
- Забранява се използване на химически средства за борба с вредителите, в селското и горско стопанство;
- Забранява се паша на домашни животни в отдел 40 „в”;
- Разрешава се обработването на селскостопански земи;
- Разрешава се паша на домашни животни.

Защитена местност „Топчия”

Със Заповед № РД-159/20.03.2006 г. (ДВ, бр.61/2007 г.) е прекатегоризирана буферната зона на поддържан резерват „Долна Топчия”, обявена със Заповед № 757/19.07.1984 г. на Комитета за опазване на природната среда (ДВ, бр.69/1984 г.) в защитена местност „Топчия”. ЗМ се намира в землището на с.Трънково, Община Елхово и е с площ от 271.0 хектара.

Режим на дейности:

- Забранява се строителството на сгради и пътища и канали;
- Забранява се създаване на лични и помощни стопанства;
- Забранява се ловуване;

Забранява се разкриване на кариери и мини, изменение на водния режим и корекция на р.Тунджа, замърсяване с химични вещества, промишлени и битови отпадъци;

Забранява се събирането на яйца и развалянето на гнездата на птиците;

Забранява се провеждане на горскостопански мероприятия в отдел 51;

Забранява се използване на химически средства за борба с вредителите, в селското и горско стопанство;

Разрешава се осъществяване на досегашните стопански дейности в земите от поземления фонд;

Разрешава се провеждане на горскостопански мероприятия в земите на горския фонд;

Разрешава се осъществяване на мероприятия за подобряване състоянието на местния фазан;

Разрешава се риболов в р.Тунджа.

4.5.2. Защитени зони

На територията на Община Елхово се намират следните Защитени зони (ЗЗ) от Екологичната мрежа Натура 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие:

- **ЗЗ “Дервентски възвишения” BG0002026**, по Директивата за опазване на дивите птици;
- **ЗЗ „Дервентски възвишения 1” BG0000218**, по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна;
- **ЗЗ „Сакар” BG0002021**, по Директивата за опазване на дивите птици;
- **ЗЗ „Сакар” BG0000212**, по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна;
- **ЗЗ „Река Тунджа 2” BG0000195**, по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна.
- **ЗЗ „Ждрелото на река Тунджа” BG0000217**, по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна.

ЗЗ “Дервентски възвишения” с код BG0002026 е обявена със Заповед № РД-284 от 16.03.2010 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.29/16.04.2010 г.), изменена със Заповед № РД-71/28.01.2013 г. на Министъра на околната среда и водите (Обн., ДВ, бр.10/05.02.2013 г.) и площ от 348 635.627 дка. Землищата на територията на Община Елхово, попадащи в обхвата на защитената зона са с.Мелница, с.Лесово, с.Чернозем, с.Малко Кирилово, с.Раздел, с.Вълча поляна, с.Голям Дервент, с.Лалково и с.Славейково.

Цели на обявяване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в чл.6, ал.1, т.3 и т. 4 от Закона за биологичното разнообразие видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

- Възстановяване на местообитания на видове птици посочени в чл.6, ал.1, т.3 и т. 4 от Закона за биологичното разнообразие, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване в защитената зона са следните видове птици:

Видове по чл.6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие:

Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Ливаден блатар (*Circus rufargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Турилик (*Burhinus oedipnemus*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбрица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:

Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

В границите на защитената зона се забранява:

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета, защитни горски пояси) при ползването на земеделските земи като такива;
- Залесяването на ливади, пасища и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Изграждането на нови фотоволтаични съоръжения и вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната

процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл.31 от ЗБР;

- Използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство;
- Косенето на ливадите от периферията към центъра с бързодвижеща се техника и преди 15 юли.

33 „Дервентски възвишения 1” с код BG0000218, по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна е обявена с Решение № 802/04.12.2007 г. на Министерски съвет (Обн., ДВ, бр.107/18.12.2007 г.) с площ от 386 965.01 дка.

Цели на опазване:

- Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване в защитената зона са следните видове местообитания:

- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*
- 6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)
- 6510 Низинни сенокосни ливади
- 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*
- 8310 Неблагоустроени пещери
- 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества
- 91AA * Източни гори от космат дъб
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
- 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Бозайници: Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), Мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*),

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Земноводни и влечуги: Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Жълтокоремна бумка, Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*),

Риби: Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Безгръбначни: Бисерна мида (*Unio crassus*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*),

Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Растения: Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

33 „Сакар” BG0002021 по Директивата за опазване на дивите птици е обявена със Заповед № РД-758/19.08.2010 г. на Министъра на околната среда и водите (ДВ, бр.72/14.09.2010 г.) с площ от 4629.541 дка. Землищата на територията на Община Елхово, попадащи в обхвата на защитената зона с.Гранитово, с.Изгрев, с.Малък манастир, и с.Пчела.

Цели на обявяване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в чл.6, ал.1, т.3 и т. 4 от Закона за биологичното разнообразие видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видове птици посочени в чл.6, ал.1, т.3 и т. 4 от Закона за биологичното разнообразие, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване в защитената зона са следните видове птици:

Видове по чл.6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие

Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Орел змиар (*Circus gallicus*), Тръстиковблатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям

креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Турилик (*Burhinus oediconemus*), Голяма бекасица (*Gallinago media*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Черна рибарка (*Chlidonias niger*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбица (*Anthus Черночела сврачка* (*Lanius minor*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Черногърбо каменарче (*Oenanthe pleschanka*), Мустакато шаварче (*Acrocephalus melanopogon*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), *olivetorum*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

Видове по чл.6, ал.1, т.4 от Закона за биологичното разнообразие

Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Сива гъска (*Anser anser*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Северен мишелов (*Buteo lagopus*), Степен орел (*Aquila nipalensis*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридожд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Малка бекасица (*Lymnocyptes minimus*), Средна бекасица (*Gallinago gallinago*), Горски бекас (*Scolopax risticola*), Малък червеноногводобегач (*Tringa totanus*), Малък зеленоног водобегач (*Tringa stagnatilis*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Малка черногърба чайка (*Larus fuscus*), Белокрила рибарка (*Chlidonias leucopterus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

В границите на защитената зона се забранява:

- премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- залесяването на пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;

- използването на пестициди и минерални торове в пасища;
- разкриването на нови и разширяването площта на съществуващи кариери, рудници и мини, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
- изграждането на нови фотоволтаични системи и вятърни генератори за производство на електроенергия, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

Режимът не се прилага за изграждане на:

- фотоволтаични системи в имоти с начин на трайно ползване според Единния класификатор на кадастъра и съответстващите им кодове от групите „стопански дворове и производствени бази на селското стопанство“, „животновъдни комплекси и ферми“, които са свързани с електроразпределителната мрежа;
- вятърни генератори, наземни, покривни и фасадни фотоволтаични системи, използвани като собствени източници на електрическа енергия;
- изграждането на небезопасени за птици въздушни електропреносни мрежи.

33 „Сакар“ BG0000212, по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна е обявена с Решение № 661/16.10.2007 г. на Министерски съвет с площ от 1 321 177.61 dka. От територията на Община Елхово единствено землището на с.Малък манастир попада в обхвата на защитената зона.

Цели на опазване в защитената зона:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазвана се следните видове и природни местообитания:

3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*

5210 Храсталаци с *Juniperus* spp.

6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*

6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)

6220 * Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedoalbi-Veronicion dillenii*

8310 Неблагоустроени пещери

9170 Дъбово-габърски гори от типа *Galio-Carpinetum*

9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове

62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества

91AA * Източни гори от космат дъб

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Бозайници: Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Мишевиден сънливек (*Myomimus roachi*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus Euryale*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги: Червенокоремна бумка (*Bombina variegata*), Жълтокоремна бумка (*Elaphe quatuorlineata*), Ивичест смок (*Emys orbicularis*), Обикновена блатна костенурка (*auremys caspica*), Южна блатна костенурка (*Testudo graeca*), Шипобедрена костенурка (*Testudo hermanni*), Шипоопашата костенурка (*Triturus karelinii*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Риби: Распер (*Aspius aspius*), Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Безгръбначни: Бисерна мида (*Unio crassus*), Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), Одонтоподизма (*Odontopodisma rubripes*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*) Лицена (*Lycaena dispar*), Офиогомфус (*Ophiogomphus Cecilia*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*) Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpine*).

33 „Река Тунджа 2” BG 0000195, по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна е одобрена с Решение № 122/02.03.2007 г. На Министерски съвет (обн., ДВ, бр.21/09.03.2007 г.) с площ от 59 533.20 дка. В

обхвата на защитената зона попадат землищата на гр.Елхово, с.Трънково, с.Кирилово, с.Бояново, с.Изгрев, Община Елхово.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване в ЗЗ „Река Тунджа 2” BG 0000195 следните видове и местообитания:

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*

6510 Низинни сенокосни ливади

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmenion minoris*)

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Бозайници: Видра (*Lutra lutra*), Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), Мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Палугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*). Земноводни и влечуги: Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Риби: Распер (*Aspius aspius*), Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Безгръбначни: Бисерна мида (*Unio crassus*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*), Лицена (*Lucycaena dispar*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалиа (*Rosalia alpina*).

ЗЗ „Ждрелото на река Тунджа” BG0000217 по Директивата за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна е одобрена с Решение № 122/02.03.2007 г. На Министерски съвет (обн., ДВ, бр.21/09.03.2007 г.) с площ от 78 569.90 дка. В обхвата на защитената зона попада час от землището на с.Лесово, Община Елхово.

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване в защитената зона следните видове и местообитания:

6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*

6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)

6220 * Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*

91AA * Източни гори от космат дъб

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*

Бозайници: *Европейски вълк (Canis lupus)*, *Видра (Lutra lutra)*, *Дългокрил прилеп (Miniopterus schreibersi)*, *Мишевиден сънливец (Myomimus roachi)*, *Остроух нощник (Myotis blythii)*, *Дългопръст нощник (Myotis capaccinii)*, *Трицветен нощник (Myotis emarginatus)*, *Голям нощник (Myotis myotis)*, *Средиземноморски подковонос (Myotis myotis)*, *Южен подковонос (Rhinolophus Euryale)*, *Подковонос на Мехели (Rhinolophus mehelyi)*, *Лалугер (Spermophilus citellus)*, *Пъстър пор (Vormela peregusna)*.

Земноводни и влечуги: *Червенокоремна бумка (Bombina bombina)*, *Ивичест смок (Elaphe quatuorlineata)*, *Обикновена блатна костенурка (Emys orbicularis)*, *Шипобедрена костенурка (Testudo graeca)*, *Шипоопашата костенурка (Testudo hermanni)*, *Голям гребенест тритон (Triturus karelinii)*.

Риби: *Распер (Aspius aspius)*, *Маришка мряна (Barbus plebejus)*, *Европейска горчивка (Rhodeus sericeus amarus)*.

Безгръбначни: *Бисерна мида (Unio crassus)*, *Офиогомфус (Ophiogomphus Cecilia)*, *Обикновен сечко (Cerambyx cerdo)*, *Бръмбар рогач (Lucanus cervus)*, *Буков сечко (Morimus funereus)*, *Алпийска розалия (Rosalia alpina)*.

4.6. Зелена система

аспекта: зелена система, изградена в рамките на урбанизираните територии и зелена система, формирана извън границите на урбанизираните територии.

Зелената система в границите на урбанизираните територии включва всички паркови пространства и озеленени площи, в които се реализира ежедневиият отдих на населението.

Град Елхово е най-добре обезпечен с елементи на зелената система – общо територии за озеленяване, спорт и отдих – 64,26ха. В регулационните граници на града съществуват следните зелени площи:

- Градски парк с площ 48,35ха – с алейна мрежа и богато озеленяване в непосредствена близост до реката включващ: футболен стадион, помощни игрища, многофункционална спортна зала, детска площадка и младежки център;
- Територии за градска градина с площ 3,81 дка – озеленена територия с изградена детска площадка в центъра на града по протежение на пешеходната зона;
- Зелени площи с площ 11,5ха
- Детски площадки в кв. 26, 177, 10а, 31б, 59 и 47 с нови съвременни съоръжения по Програма за развитие на селските райони 2007-2013г.

Освен посочените по-горе зелени площи за масово ползване, в гр.Елхово съществуват и зелени площи с по-ограничен достъп. Такива са терените в дворовете на училищата, детските заведения и МБАЛ „Св.Иван Рилски“.

Зелената система в селищата на общината се допълва и от обособените зелени площи около по-значимите обществено - обслужващи обекти – училища и църкви. Към нея следва да се включат и специфичните паркови територии, като гробищните паркове и линейното озеленяване по поречието на реките. В град Елхово има два гробищни парка: единия е разположен източно извън града по протежение на път II-79с площ 13,9ха, а другия е в югоизточната част на града с площ 2,15ха. Община Елхово финансира благоустройството на гробищния парк в града и построяване на чешма в него.

Селищата в общината се отличават със слабо развита система от публични зелени площи. Това се дължи на факта, че всичките двадесет и едно населени места в територията са в категорията на малките и много малките села. Единадесет от селата са с население под 200д., пет са между 200 - 500души, а останалите пет - са с население между 500 и 700д. При подобен малък мащаб на населените места в общината изграждането и поддържането на публични зелени площи за ежедневен отдих на населението не винаги е ефективно и финансово оправдано. Още повече, че характерът на застрояването в селата обуславя непрекъснатото присъствие на зелената в урбанизираната територия и създава усещането за силно залесена селищна среда. Имотите са с ниски устройствени показатели (плътност и коефициент на интензивност на застрояването) и с много висок процент на озеленяване. По този начин съществуващото богато озеленяване в частните имоти участва активно във формирането на зелената система на урбанизираната територия.

Нормативната уредба на страната също не изисква реализирането на значими по площ паркови територии в населени места от подобен мащаб. Съгласно *чл.31, ал.(1) на Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони*, нормативът за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване за селата е много нисък - 4м² /жител. Ето защо публичните зелени терени в община Елхово са сравнително малко като брой и площ. Има изградени паркови територии в с.Пчела с нова детска площадка, в с.Изгрев и предвидена територия за озеленяване в с.Малък Манастир.

По проект финансиран от Държавен фонд „Земеделие” Програма за развитие на селските район 2007-2013г, Мярка: 322 се изграждат детски площадки за игра в селата Лесово, Мелница, Гранитово, Бояново, Кирилово, Пчела, Изгрев, Малък Манастир и Маломирово.

По инициатива „Моят парк” се зацветяват тревните площи в с.Бояново, с.Кирилово и с.Лалково и се рехабилитира паркът в гр.Елхово.

Като недостатъчно може да се определи озеленяването и благоустрояването на основните комуникационни артерии. Предвид факта, че в повечето случаи трасетата на републиканската пътна мрежа и общинските пътища играят роля и на главни улици в границите на населените места, е желателно последните да бъдат подходящо третираны с озеленяване, за ограничаване на възможното вредно въздействие върху селищната среда.

В община Елхово няма обособени извънселищни паркове. Това се дължи на богатата на забележителности, защитени територии, местности, резервати, гори, речни долини , язовири и други природни дадености в непосредствена близост до урбанизираните територии.

В системата на извънселищните зелени територии могат да се включат три големи резервата – поддържан резерват „Долна Топчия” и поддържан резерват „Балабана” и резерват „Горна Точия” с голямо разпространение на лонгозни гори в тях. На разположение на туристите и живущите за риболов и други рекреационни дейности е яз. Кирилово и яз.Малко Шарково. В системата от извънградски зелени територии се включват и защитените територии: „Дрънчи дупка” (землище на село Мелница), „Ждрелото на р.Тунджа” (землище на селата Родовец и Лесово) и „Дервентски възвишения” (землищата на с.Вълча Поляна, с.Голям Дервент, с.Гранитово, с.Лалково, с.Лесово, с.Малко Кирилово, с.Маломирово, с.Мелница, с.Раздел, с.Славейково и с.Чернозем) с туристически бази в местностите „Студено кладенче” и „Гьол Бунар”. За седмичен отдих и като част от зелената система на общината е и местността „Манастирчето” (с.Стройно) с обширна поляна от над 20 вековни дървета и извор с питейна вода.

Връзка между населените места и зелената система извън границите на урбанизираните територии се осъществява посредством три екопътеки: „Долна Топчия”, „Дрънчи дупка” и „Гьол Бунар”. Първата е в отлично състояние, а останалите две не се поддържат. Може да се заключи, че е необходимо поддържане и развитие на системата от туристически маршрути и екопътеки.

Липсата на традиционно обособени извънселищни паркови територии около населените места в община Елхово се компенсира в голяма степен от заобикалящата ги естествена дървесна растителност. Горският фонд съставлява една значима част от

общинската територия, като създава условия за реализация на отдиha на населението в естествена природна среда.

От направения дотук анализ могат да бъдат изведени следните изводи:

- Селищата в община Елхово са със слабо развита система от публични озеленени площи. Устроена паркова територия за отдиh има само в общинския център гр.Елхово и частично в някои села. В останалите населени места на общината зелената система е представена предимно от озеленените площи в имотите на църквите и училищата, гробищните паркове и озеленяването по поречието на реките.
- Въпреки това зеленината активно присъства в селищните територии, под формата на висок процент озеленяване на частните поземлени имоти. Освен това населените места са малки по площ и са ситуирани в богата естествена природна среда, което създава впечатлението за силно залесена селищна територия и добра интеграция на природния компонент.
- Необходимо е допълнително озеленяване и благоустрояване на уличните пространства, с цел подобряване на микроклимата в селата и редуциране на вредното въздействие на автотранспорта, което е свързано със замърсяването на въздуха и акустичното натоварване на средата.

На територията на община Елхово няма изразени свлачищни прояви. В регистъра на Република България, към настоящия момент няма регистрирани древни и съвременни свлачищни прояви – съгласно писмо с изх.№ ИРП-270/20.06.2019 г. на „Геозащита“ ЕООД – гр. Варна до община Елхово.

4.7. Риск от предвидими природни бедствия

На територията на община Елхово е възможно възникването на различни бедствия и аварии, като земетресения, наводнения, снегонавяванията и обледявания, горските и полски пожари, промишлените аварии, свързани с изхвърлянето в атмосферата, почвата и водите на големи количества токсични вещества, катастрофи с превозни средства, транспортиращи промишлени отровни вещества или леснозапалими течности. Негативно въздействие върху населението и националното стопанство от областта ще окаже и вероятна радиационна авария, а така също и трансгранично радиоактивно и техногенно замърсяване.

Земетресения

Територията на общината попада към Средногорския район в Маришко – Тунджанската зона. Съществува вероятност от възникване на земетресения с магнитуд 7,1 – 7,5 по скалата на Рихтер и интензивност VII-ма и VIII-ма степен по скалата на Медведев – Шпонхойер – Карник.

При земетресение с магнитуд 6 – 7,5 по Рихтер ще се създаде сложна обстановка,характеризираща се със значителни повреди и разрушаване на съоръжения и сгради, поява на пукнатини в почвата, свличане и срутване на земни пластовете, масова паника сред населението. Сериозни щети ще понесе електроснабдяването от излизането извън строя на основни електрически подстанции,

110 kV-ви въздушни електропроводи, електрическата мрежа – ниско напрежение и голяма част от трафопостовите – ниско и високо напрежение. Нарушена ще бъде и целостта на водопроводната мрежа от разрушаване на помпени станции, водопроводните и водоподаващите съоръжения.

Ще възникнат сериозни повреди в бентовете, насипите, язовирите и мостовете и нарушения по транспортно-комуникационната система на областта.

Особено тежка обстановка след земетресения ще бъде създадена от нарушаване целостта на газопроводите, а при наличието на източници на запалване в района на аварията е възможно възникването на взрив и крупни пожари.

Очакват се и сериозни въздействия върху жилищния и обществения сграден фонд, сградите с масово пребиваване на хора, обекти от националното стопанство, проектирането и изграждането на които е осъществено на базата на изчисления по нормативи за антисейсмичност до VI-ма степен на въздействие.

Наводнения

Най-голямо наводнение на територията на Елхово може да бъде предизвикано от разрушаването на стената на язовир "Жребчево". В този случай заливната вълна ще достигне общината за около 8 часа с височина 3,72 метра, скорост около 9 км./ч. и ще се разлее на участъци от община Елхово. Ще се наложи извеждането в кратки срокове на населението от заливните зони.

В резултат на наводнението ще се получи нарушение на транспортния график, прекъсване на електрозахранването и водоснабдяването, част от ел. помпите и трафопостовите ще бъдат наводнени, което допълнително ще усложни провеждането на СНАВР.

При рязко снеготопене, обилни валежи или аварии на хидросъоръженията е възможно наводняване на част от населени места, стопански обекти, земеделски площи, пътища и други.

Според Басейнова дирекция на ИБР в общината съществува район със значителен потенциален риск от наводнения РЗПРН – Тунджа- Елхово с код G3 APSFR TU 01, който обхваща участък от 6 км в района на гр. Елхово.

Снегонавявания и обледявания.

През зимните месеци на територията на общината са възможни обилни снегонавявания в резултат от снежни бури. Това явление възниква обикновено при силен снеговалеж с отрицателни температури на въздуха и скорост на вятъра над 5 – 6 m/s. Натрупват се големи количества сняг, с което се затруднява движението по уличната и пътна мрежа, създава се сложна зимна обстановка.

При температура на въздуха между 00 С и минус 20 С до минус 40 С и скорост на вятъра до 3 – 5 m/s. се създават условия за обледяване. При масово обледяване на електропроводите и контактната мрежа за високо напрежение и по ж.п. линиите ще се наруши електрозахранването на населени места, обществения живот, възможна е и загуба на селскостопанска и промишлена продукция.

Засушавания, градушки, гръмотевични и ветрови бури

През последните години рязко се засилва тенденцията към продължителни засушавания, в резултат на което пресъхват естествени водоизточници, причиняват се загуби в селското стопанство и се увеличава вероятността от възникване на полски и горски пожари. Особено опасни са засушаванията, придружени със силни ветрови бури. Прашните бури, известни като “смерч”, са трудно предсказуеми и нанасят значителни материални щети на собствеността, горските масиви и населението.

Големи щети ежегодно нанасят градушките, предизвикани от пролетната и лятната атмосферна неустойчивост, породена от смесването на прегрети и сухи с по-влажни и хладни въздушни маси със средиземноморски или атлантически произход. За общината това явление се наблюдава главно през месеците юни, юли и август.

Пожари

Пожарът е процес на горене, който най-често възниква в резултат на целенасочена човешка дейност, средства за производство или при определени външни условия. Неговите опасни фактори – температурното и токсично въздействие върху човека, разрушаването на конструкцията на сградите и съоръженията, унищожаването на селскостопанската продукция и горите, имат отрицателни икономически и социални последици. Единични пожари могат да възникнат в: обектите на националното стопанство; на горското и селското стопанство; в обектите, свързани с масово пребиваване на хора; в обществените сгради и жилищата на населението.

Масови пожари могат да възникнат в: складове за ГСМ; възпламеняване на вагони и цистерни, пренасящи леснозапалими материали; по газопреносната мрежа; при невнимание или умислено в полски и горски масиви

Аварии, свързани с отделяне на токсични вещества

Характерът на промишлената дейност на част от фирмите в общината, използваните от тях технологии и високата степен на амортизация на оборудването създават предпоставки за възникване на аварийни ситуации. В резултат на това ще се получат огнища на химическо заразяване с пропан, бутан и други

Възможно е възникването на химическо заразяване при катастрофи на ж.п. композиции или отделни автоцистерни, транспортиращи хлор, амоняк, петролни деривати, разтворители, киселини, основи и други по основните железопътни и пътни артерии в областта.

Радиационни аварии

При радиационна авария в АЕЦ “Козлодуй” в зависимост от метеорологичната обстановка е възможно радиоактивният облак да достигне и обхване територията на общината. В зависимост от вида и количеството на отделените радиоактивни продукти на ядреното делене, радиоактивното замърсяване може да продължи неопределено

време. Ще бъде повишен радиоактивният фон и повърхностната замърсеност на селскостопанската продукция, фуражите и водите.

Складовете за съхраняването на хранителната и селскостопанска продукция в общината не са пригодени за осигуряване на ефективна противорадиационна защита.

Населението е осигурено на 28 % с колективни средства за защита – ПРУ и скривалища. Децата до 1,5 години са осигурени с детски защитни камери на 100 %, а от 1,5 до 14 години са осигурени с детски противогази на 100 %. Населението над 14 г. възраст е осигурено на 70% с противогази, а останалите 30% с респиратори.

При определени метеорологични условия територията на общината може да попадне под въздействието на трансгранично радиоактивно замърсяване в резултат от авария в АЕЦ, намиращи се на територията на Европа. Най-близо до нашата територия е АЕЦ “Черна вода” – Румъния. Потенциално опасни са централите, намиращи се на територията на Украйна, Русия – европейската част, а така също и в останалите европейски държави, където има такива. От типа на реакторите “водно – воден” или графитов, може да се правят изводи за характера на евентуалната авария.

Характерна особеност на радиационното замърсяване е, че предизвиква замърсяване на почви, води, хранителна и друга продукция и сериозно уврежда здравето на населението.

Значими критични места и потенциално опасни обекти.

В община Елхово са установени следните значимите критични места и потенциално опасни обекти:

- гр.Елхово. При наводнение по р. Тунджа, вследствие от разрушаване стената на яз. “Жребчево”) високата вълна застрашава:
 - кв.Индустриален (складова база на “Папаз олио”, на “Терснаб”, “Топливо”, “Озеленяване”, фирма за метални конструкции “Сто и пет”);
 - западен жилищен квартал (164 домакинства с 500 жителя);
 - база на ЗК “ЗОМАШ”, база на “Вимпром - Елхово” - нефункционираща, база на “Сортови семена” и войскови имот - “Хелинг”.

Потенциално опасни обекти:

- склад за “Пестициди” (негодни за употреба пестициди, от тях 140т. твърди вещества опаковани в полиетиленови торби и 26 т. в течно състояние)

Потенциално опасни язовири:

- яз. “Борисово”, “Стройно” и “Бояново” - каскадно разположени по р.Бояновска. Яз.”Бояново”, като последен в каскадата, при разрушаване на стената му застрашава 20 домакинства с около 60 души и един цех в с. Бояново;
- яз.“Пчела - 1” - 31 и последен в каскадно изградените по р. Калница и притоцити и язовири и микроязовири при разрушаване на стената му застрашава 12 домакинства с 28 души в с. Пчела.;
- яз.“Малък манастир -2” и яз.“Малък манастир - 3”, каскадно разположени в долината между два хребета. Завиряването им е от водосборния район. При

разрушаване на стената яз. “Малък манастир - 3” застрашава 20 домакинства в с. Синапово, община Тополовград, област Хасково.

Мостови съоръжения по републиканската и общинска пътна мрежа:

- дървен мост 0+2500 м на път III - 7008, Елхово - Скалица;
- мостово съоръжение 0+3004 м. на път III - 7008, Елхово - Скалица;
- временно съоръжение 0+ 3600 м. на общински път Маломирово-Чернозем

Потенциално опасни саморазрушаващи се сгради:

- на територията на общината - 146 бр.сгради .

Организационни мерки за предотвратяване на риска от бедствия

Общи мерки за намаляване на риска от бедствия и защита на населението (превантивни мерки) в общината:

- Непрекъснат процес на анализ, оценка и прогноза за характера и последствията от на й-често проявяващите се бедствия – разработване и актуализиране на общинския план за защита при бедствия.
- Установяване на критичната инфраструктура и изготвяне на оценка на риска за всеки обект.
- Поддържане в добро състояние на общинските и местните пътища, общинските сгради, предпазните съоръжения – водосборна дига и отводнителни канали в Елхово, отводнителни съоръжения по улиците.
- Упражняване на строг контрол за спазване на действаща нормативна уредба при териториално-устройственото планиране, инвестиционното проектиране, изграждане и експлоатацията на строежите.
- Осигуряване на запаси от индивидуални средства за защита за работниците и служителите в общината и за населението в общината (за неработещото население, защото собствениците, управителите или изпълнителните членове на търговски дружества и еднолични търговци са задължени да осигурят ИСЗ за работниците и служителите си съгл. Чл.13, ал. 2, т.2 и т.4 от ЗЗБ.). Поддържане на запасите от индивидуални средства за защита в добро състояние (обновяване, обработване, контрол – лабораторно изпитване) и на склада, в който се съхраняват.
- Поддържане в добро състояние на противопожарните хидранти и на достъпа до тях.
- Провеждане на мероприятия за усвояване на плановете за защита – организиране на учебен сбор на председателя на общинския щаб за изпълнение на плана за защита при бедствие и ежегодно проиграване на плановете за защита; организиране на задължителни обучения за служителите в общината за действие при бедствие и/или извънредна ситуация.

- Поддържане на непрекъснато денонощно дежурство в общината за оповестяване при опасност и при възникване на бедствие, пожар и извънредна обстановка; изпълнение на функциите на пост за радиационно наблюдение и оповестяване (ПРНО).
- Формиране и поддържане на сили и средства за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи на територията на общината – осигуряване на обучение, защитно облекло, застраховка и заплащане на труда на доброволците.
- Създаване на организация за действие и взаимодействие между органите за управление и силите за провеждане на мероприятия по защитата на населението и извършване на НАВР – съгласуване на планове за действие.
- Осигуряване на финансови и материални средства за окомплектоване, обучение и поддръжка в постоянна готовност на органите за управление, общинския щаб за изпълнение на плана за защита при бедствия и силите за реагиране, доброволното формиране.
- Организиране на обучения за информиране на населението за възможните бедствия на територията на общината за правилата за действие и поведение при възникването им. Конкретните мерки за намаляване на риска от бедствия и защита на населението са разписани в специализираните планове – приложение към плана за защита при бедствия.

Устройствени мерки в ОУПО на община Елхово за превантивна защита от бедствия

Мерките за намаляване на риска от наводненията, са:

- Набелязване на конкретни съоръжения за възстановяване или изграждане:
 - За всички язовири в общината – експертен съвет който да прецени техническото и експлоатационно състояние на същите и определи кои от тях са годни за експлоатация.
 - Особено внимание трябва да се обърне на язовирната стена на яз. „Жребчево“
- Предприемане на превантивни мерки като се спазват стриктно указанията на МОСВ и БД за прогнозни повишения на речните нива ;
- Уведомяване на кметовете, кметски наместници по места, ползвателите на язовири и населението за очаквани събития относно неблагоприятни последици от вредното въздействие на водите;
- Актуализиране и проиграване на аварийните планове на водните обекти;
- Денонощно наблюдение, поддържане на минимален обем и контролирано изпускане на водите на язовирите;
- Контрол за изправността на дигите и шлюзовете на река Тунджа
- Следене за състоянието на язовирите и реките по поречие;

- Ежегодни проверки от Междуведомствена комисия.

Щетите от земетресения са предотвратими или ограничими единствено чрез спазване на инженерно-техническите норми при проектиране и оразмеряване на конструктивните системи на сградите за съответната земетръсна степен, която за общината е осма по скалата на Рихтер.

Проблем представляват старите сгради, които са изградени без спазване на тези правила. За тях е необходимо извършването на паспортизация и опис на опасните при земетресения сгради, както и предписания за укрепването им. В устройствено отношение не са налични мерки за предотвратяването им.

Снегонавяванията са често срещано явление по пътищата на общината през зимата. Разчистването с машини не винаги помага, особено когато са съпроводени със силен вятър.

За предотвратяване на това бедствие в Общия устройствен план са проектирани ветрозащитни пояси от двете страни както на републикански, така и на общински пътни отсечки, които са най-обветрени.

Мерките за предотвратяване на риска от пожар налагат изграждането на изолационни, пожароустойчиви полоси. По този начин се цели локализиране на евентуално възникнал пожар и създаване на възможност за неразрастване и лесно гасене. Тези, както и други предпазни мерки могат да бъдат реално проектирани при изработването на новите горскостопански планове.

В текстовата част на ОУП – в част „Правила и нормативи за прилагане на ОУП” е създадена алинея (9) към чл. 19, с която при изготвяне на заданието за изработване на горскостопанските планове задължително да залегне изискването за създаването на обезпечителни противопожарни мероприятия.

4.8. Отпадъци. Сметосъбиране.

Характеристика на отпадъците, съществуващи системи за управление на отпадъците, съдове и съоръжения за третиране, генерирани количества

Повечето генерирани на територията на община Елхово твърди отпадъци са битови. Предвид най-често срещаните в бита материали, уреди и суровини може да се приеме, че тези отпадъци ще включват с различна степен на застъпеност повечето от по-долу изброените видове отпадък (тук и по-долу те ще се изписват предшествани от съответния код съгласно Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014 г. Класифицираните като опасни отпадъци са отбелязани със звездичка след кода):

-17 09 04 смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03,

-20 01 34 батерии и акумулатори, различни от упоменатите в 20 01 33,

-20 03 01 смесени битови отпадъци,

-20 02 01 биоразградими отпадъци от паркове и градини (включително отпадъци от гробища), и др.

Този списък далеч не е изчерпателен. Така например той не включва отпадъци, някои от тях опасни, които често присъстват сред смесените битови отпадъци, но които се класифицират с отделен код, само ако са разделно събрани (напр. 20 01 01 хартия и картон, 20 01 39 пластмаси, 20 01 40 метали, 20 01 10 облекла, 20 01 32 лекарствени продукти, различни от упоменатите в 20 01 31*, 20 01 21 * флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак, 20 01 36 излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35, и др.).

Битови отпадъци

В община Елхово има добре изградена система за събиране, транспортиране и депониране на отпадъците. Системата за събиране, транспортиране и депониране на битови отпадъци обхваща 100% от населението на общината

С Решение № 365/27/16 по протокол №27/23.10.2009 г. на ОбС Елхово и решение № 240 от 30.09.2009г. на ОбС Болярово е изготвено споразумение между двете общини с цел управление на отпадъците на регионално Депо за неопасни отпадъци на общините Елхово и Болярово (РДНО).

Събраните битови отпадъци се депонират на „Депо за неопасни отпадъци на общините Елхово и Болярово“. Депото се намира на територията на Община Елхово в землището на село Добрич, в кв. 69, УПИ I 96007, местността „Хумата“ и представлява регионално депо за неопасни отпадъци, което приема отпадъци от общините Елхово и Болярово. Съгласно българското законодателство, депото е класифицирано като „депо за неопасни отпадъци“.

Депото отговаря изцяло на изискванията на Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.). Собственик на Регионалното депо е Община Елхово.

След проведена процедура по реда на ЗОП между община Елхово и фирма „НЕО-ТИТАН“ООД е сключен договор №65-01 от 10.05.2019г. с предмет „Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци и поддържане чистотата на

териториите за обществено ползване в гр.Елхово и населените места на територията на община Елхово и други урбанизирани територии“. Срокът на договора е 5 години.

Услугите по сметосъбиране и сметоизвозване на територията на общината се извършват от 2 броя специализирани автомобили с ротопреса за обслужване на съдове тип „Бобър“ и кофи с минимална вместимост съответно 15м³ и 10м³.

Честотата на сметоизвозване се определя ежегодно със Заповед на Кмета на Община Елхово, издадена по реда на чл. 63, ал.2 от Закона за местните данъци и такси, както следва:

-за гр.Елхово - веднъж седмично

-за всички населени места – два пъти месечно

Отпадъците се събират смесено. Основният поток отпадък, генериран на територията на общината е смесения битов отпадък с код 20.03.01.

Контейнерния парк на община Елхово включва :

Таблица № 46

№ по ред	Населено място	Вид на съда	Броя на съдовете
1	Борисово	Контейнери *	7
2	Бояново	Контейнери *	30
3	Вълча поляна	Контейнери *	6
4	Г.Дервент	Контейнери *	7
5	Гранитово	Контейнери *	25
6	Добрич	Контейнери *	6
7	Жребино	Контейнери *	9
8	Изгрев	Контейнери *	18
9	Кирилово	Контейнери *	18
10	Лалково	Контейнери *	7
11	Лесово	Контейнери *	27
12	М.Кирилово	Контейнери *	2
13	Маломирово	Контейнери *	15

14	М.Манастир	Контейнери *	26
15	Мелница	Контейнери *	16
16	Пчела	Контейнери *	16
17	Раздел	Контейнери *	12
18	Славейково	Контейнери *	2
19	Стройно	Контейнери *	4
20	Трънково	Контейнери *	8
21	Чернозем	Контейнери *	6
		ОБЩО	267
	ГР.ЕЛХОВО	КОНТЕЙНЕРИ *	192
		КОФИ **	2600
	ГКПП ЛЕСОВО	КОНТЕЙНЕРИ *	4
		КОФИ **	13

Източник Община Елхово, 2020

*контейнери са тип „Бобър“-1,1 м³

**Кофа –пластмасови – 120л

5. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА СОЦИАЛНО–ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ

5.1. Демография

Община Елхово е трета по големина (от общо 5 общини) в област Ямбол според брой на населението (след общини Ямбол и Тунджа) и на второ място според площта на територията (след общ. Тунджа).

Таблица № 1

Община Елхово и Област Ямбол - Основни характеристики

Показател	Община Елхово	Област Ямбол	% на община Елхово от областта
Територия (дка)	701703	3355475	20.91%
Брой населени места	22	109	20.18%
Население (бр.), 2018 г.	14234	118897	11.97%

Таблица № 1

Община Елхово и Област Ямбол - Основни характеристики

Показател	Община Елхово	Област Ямбол	% на община Елхово от областта
Гъстота на населението (души/кв.км), 2018 г.	20.3	35.4	
Коефициент на урбанизация, 2018 г.	65.8%	70.7%	
Коефициент на възрастова зависимост, 2018 г.	63.7%	64.3%	
Отн. дял на населението в подтрудоспособна възраст (%), 2018 г.	13.1%	15.0%	
Отн. дял на населението в трудоспособна възраст (%), 2018 г.	61.1%	60.9%	
Отн. дял на населението в надтрудоспособна възраст (%), 2018 г.	25.8%	24.1%	
Обработваема земя на човек (дка/човек), 2018 г.	27.2	17.6	
Равнище на безработица, 2018 г. (%)	13.81%	6.44%	
Коефициент на икономическа активност, 2018 г.	55.8%	55.2%	
Нетни приходи от продажби (хил.лв.), 2017 г.	213926	2886059	
Нетни приходи от продажби на човек от населението (хил.лв.), 2017 г.	14.9	24.0	

Източници: НСИ, Агенцията по заетостта

Община Елхово като част от област Ямбол се явява допълнителен опорен център в област Ямбол с основен център град Ямбол. Според категоризацията на общините, община Елхово е от 3-та категория, центърът на общината гр. Елхово също е от 3-та категория¹ (табл. 2).

Таблица № 2

Категоризация на населените места в община Елхово по ЕКАТТЕ

ЕКАТТЕ	Населени места	Категория	Надморска височина
ЈАМ07	Общ. Елхово	3	средна надм. вис. - 216.5
27382	гр.Елхово	3	3
05520	с.Борисово	8	4
06001	с.Бояново	5	3
12530	с.Вълча поляна	8	4
15730	с.Голям Дервент	8	5
17748	с.Гранитово	6	3
21542	с. Добрич	8	3
29516	с.Жребино	7	3
32576	с.Изгрев	6	3

¹ НСИ, Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ), 2019 г.

ЕКАТТЕ	Населени места	Категория	Надморска височина
36909	с.Кирилово	7	3
43116	с.Лалково	8	3
43459	с.Лесово	6	5
46615	с.Малко Кирилово	8	4
46797	с.Маломирово	7	3
46904	с.Малък манастир	6	4
47768	с.Мелница	7	3
58801	с.Пчела	6	3
61738	с.Раздел	7	4
66980	с.Славейково	8	4
69883	с.Стройно	8	3
73328	с.Трънково	7	3
81121	с.Чернозем	8	3
Надморска височина - групи (в метри): 1- до 49 вкл.; 2 - 50-99 вкл.; 3 - 100-199 вкл.; 4 - 200-299 вкл.; 5 - 300-499 вкл.; 6 - 500-699 вкл.; 7 - 700-999 вкл.; 8 - 1000 и повече.			
Източник: НСИ, Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ), 2019 г.			

Територията на община Елхово обхваща 701.7 кв. км – 20.91% от тази на област Ямбол. Населението на общината през 2018 г. е 14234 д. – 12.0% от това на област Ямбол (табл. 1).

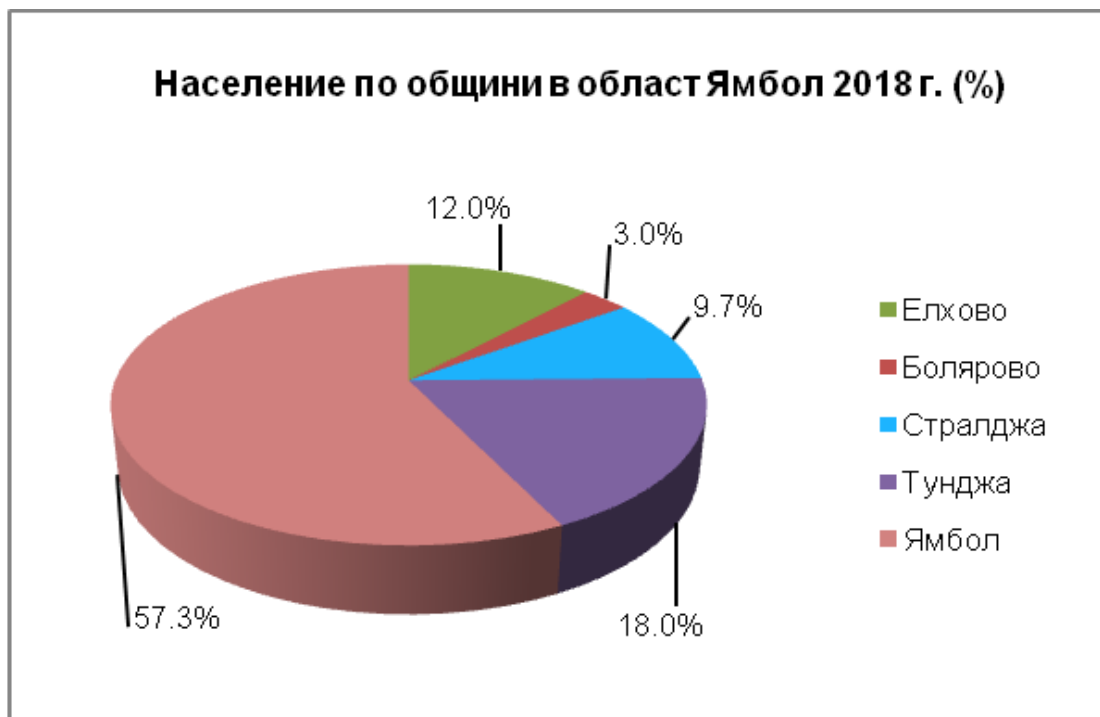
Местоположението на общината показва, че тя попада към крайграничните периферни райони, като нейната територия изцяло съвпада и с обхвата на общините в селските райони. Община Елхово попада и в определените 124 общини за целенасочена подкрепа в Националната стратегия за регионално развитие на Р България, 2012-2022 г. (по чл. 6 от Закона за регионално развитие, отговарящи на 5 и повече критерии за подкрепа). В общините за целенасочена подкрепа от област Ямбол са включени и останалите общини от областта, с изкл. на община Ямбол.

В Националната концепцията за пространствено развитие 2013-2025 г. въз основа на анализа на социално-икономическото положение в страната се определя като най-подходящ за България моделът на укрепване на умерено полицентрична мрежа от градове. Областният център град Ямбол се включва към 3-то йерархично ниво, а град Елхово – към 4-то йерархично ниво. Предвидената подкрепа за малките градове – опорни центрове в периферните райони в страната, в т.ч. гр. Елхово, има за цел да допринесе за решаването на проблемите, свързани с икономиката, повишаване качеството на живота, подобряване на публичните услуги с оглед добро обслужване на населението в периферните райони и запазване и надграждане на съществуващите административни услуги, както и подобряване връзката „град - село“.

5.1.1. Обща демографска характеристика

В община Елхово по данни на НСИ, към 31.12.2018 г. живеят 14234 души (12.0% от населението на област Ямбол (фиг. 1). Средната гъстота на населението е ниска – 20.3 души/кв.км (под средната гъстота на населението за област Ямбол – 35.4 души/кв.км, за Югоизточния район – 52.1 души/кв.км и за страната – 63.1 души/кв.км).

Фиг. № 1

Източник: НСИ

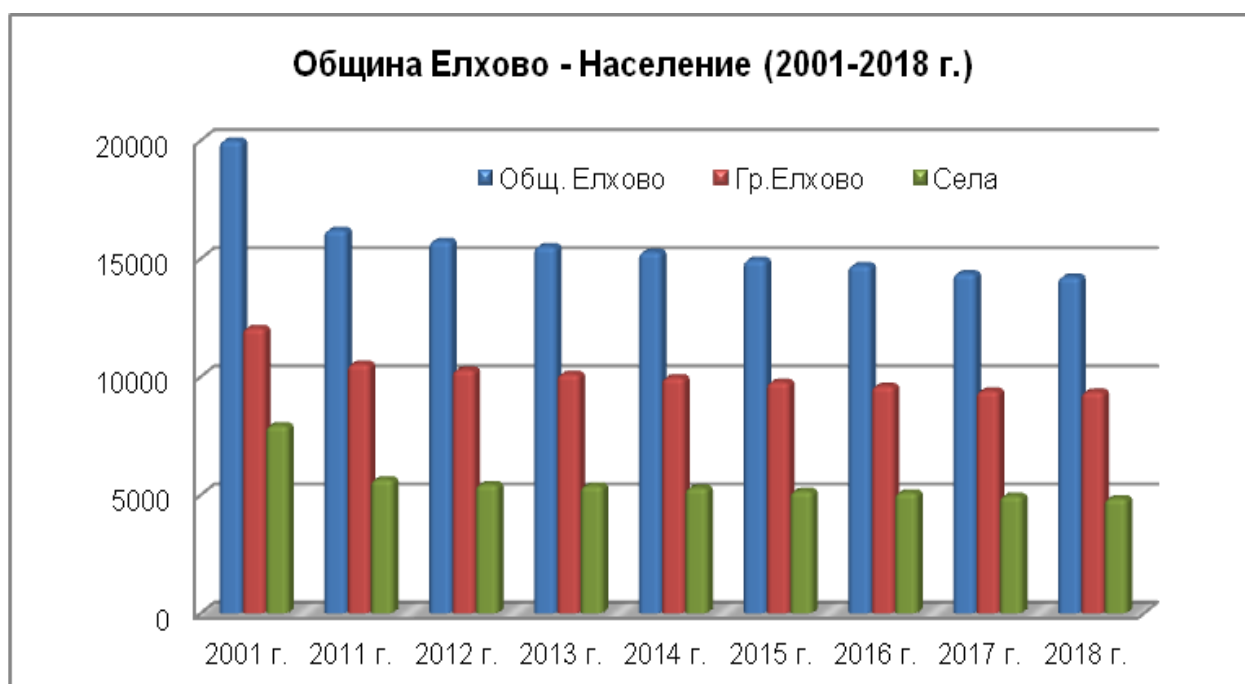
Община Елхово включва 22 населени места – 1 град и 21 села. В центъра на общината – гр. Елхово е съсредоточено 2/3 (9373 д. – по данни на НСИ, 2018 г.) от населението на общината. Степента на урбанизация на община Елхово (т.е. процентът на градско население) е 65.8%, при средното за областта – 70.7%, за Югоизточен район – 72.6% и за страната – 73.7%.

Населението на селата наброява общо 4861 д. (34.2% от общото население на общината, 2018 г.). Според съществуващия брой на населението, селата са малки и много малки. Към малките села (по градоустройствената класификация) с население от 250 до 1000 жители се отнасят 9 населени места с общо население 3896 д. (80.1% от селското население на общината). Населението на останалите 12 много малки села е до 250 жители, от които с население над 100 жители са 3 села (Раздел, Трънково и Жребино), а 9 населени места са с под 100 души население към 2018 г. (по данни на НСИ) (табл. 3).

5.1.2. Брой и динамика на населението

По данни на НСИ за периода 2001-2018 г. броят на населението на община Елхово намалява от 20021 д. на 14234 д., или с 5787 д. (-2.2% средногодишен темп на намаление) (табл. 3, фиг. 2). Тенденцията на намаление на населението е характерна за всички населени места от общината, в т.ч. и за центъра - град Елхово. Интензитетът на намаление е по-малък за гр. Елхово (-1.6% средногодишно), докато за селата той е близо два пъти по висок (-3.3%). Тенденция на намаление на населението се очертава и на ниво област (-1.6% общо за областта, в т.ч. за градовете на областта -1.2%, за селата -2.6% – средногодишен темп на намаление), за ЮИР (съответно -0.7% общо, -0.4% в градовете, -1.6% в селата) и за страната (съответно -0.7% общо, -0.4% в градовете, -1.7% в селата).

Фиг. № 2

Източник: НСИ

Таблица № 3

Население 2001-2018 г.

	2001 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	Прираст 2001-2018 г.		
										общ	ср.годишен	
	брой									брой	брой	%
Общ. Елхово	20021	16219	15755	15523	15293	14956	14724	14384	14234	-5787	-340	-2.2
<i>Гр. Елхово</i>	<i>12070</i>	<i>10552</i>	<i>10304</i>	<i>10124</i>	<i>9978</i>	<i>9786</i>	<i>9618</i>	<i>9413</i>	<i>9373</i>	<i>-2697</i>	<i>-159</i>	<i>-1.6</i>
<i>Села</i>	<i>7951</i>	<i>5667</i>	<i>5451</i>	<i>5399</i>	<i>5315</i>	<i>5170</i>	<i>5106</i>	<i>4971</i>	<i>4861</i>	<i>-3090</i>	<i>-182</i>	<i>-3.3</i>
с.Борисово	168	85	84	85	79	84	83	81	76	-92	-5	-5.9
с.Бояново	950	700	678	665	662	658	645	621	595	-355	-21	-3.0
с.Вълча поляна	135	117	102	97	90	80	69	64	58	-77	-5	-5.0
с.Голям Дервент	120	61	60	63	67	65	62	67	70	-50	-3	-4.2
с.Гранитово	844	607	588	575	560	547	539	542	542	-302	-18	-3.0
с. Добрич	154	93	88	84	89	87	85	87	87	-67	-4	-4.2
с.Жребино	275	170	151	149	146	136	135	125	117	-158	-9	-6.0
с.Изгрев	688	597	590	585	580	561	563	543	546	-142	-8	-1.4
с.Кирилово	484	321	307	306	289	276	281	271	266	-218	-13	-4.1
с.Лалково	156	104	99	100	97	88	88	81	71	-85	-5	-5.1
с.Лесово	919	616	587	584	570	560	561	551	547	-372	-22	-3.6
с.Малко Кирилово	33	18	15	15	14	16	15	12	10	-23	-1	-8.2
с.Маломирово	464	360	368	377	385	377	377	356	334	-130	-8	-2.0
с.Малък манастир	767	513	484	469	449	434	428	431	424	-343	-20	-4.1
с.Мелница	471	295	272	271	269	254	253	251	242	-229	-13	-4.7
с.Пчела	509	447	433	440	438	429	422	403	400	-109	-6	-1.5
с.Раздел	367	237	218	219	207	193	184	178	176	-191	-11	-5.1
с.Славейково	41	24	21	22	22	21	19	22	23	-18	-1	-4.4

Таблица № 3

Население 2001-2018 г.

	2001 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	Прираст 2001-2018 г.		
										общ	ср.годишен	
	брой									брой	брой	%
с.Стройно	76	37	50	45	44	45	45	40	39	-37	-2	-4.7
сТрънково	225	163	154	154	166	157	156	153	150	-75	-4	-2.7
с.Чернозем	105	102	102	94	92	102	96	92	88	-17	-1	-1.0
Обл. Ямбол	154215	131447	128650	127176	125724	123821	122276	120470	118897	-35318	-2078	-1.6
В градовете	102100	91617	89982	89175	88398	86817	85980	85001	84119	-17981	-1058	-1.2
В селата	52115	39830	38668	38001	37326	37004	36296	35469	34778	-17337	-1020	-2.6
Югоизточен район	1162670	1078002	1067981	1063690	1058515	1052575	1046125	1039549	1032079	-130591	-7682	-0.7
В градовете	798877	768945	765717	763381	760568	759520	756518	753224	749727	-49150	-2891	-0.4
В селата	363793	309057	302264	300309	297947	293055	289607	286325	282352	-81441	-4791	-1.6
Р България	7891095	7364570	7284552	7245677	7202198	7153784	7101859	7050034	7000039	-891056	-52415	-0.7
В градовете	5473018	5339575	5307868	5291675	5267480	5227182	5204385	5181755	5159129	-313889	-18464	-0.4
В селата	2418077	2024995	1976684	1954002	1934718	1926602	1897474	1868279	1840910	-577167	-33951	-1.7

Източник: НСИ

Преброяването на населението през 2011 г. не отчита съществени различия от текущата демографска статистика. *След 2011 г. не се наблюдават големи изменения в броя на населението на общината, запазва се тенденцията на намаление на населението.*

По данни на ГД „ГРАО“ населението на община Елхово към края на 2018 г. е 16155 души по постоянен адрес и 15088 души – по настоящ адрес. Различията с данните на НСИ се дължат на методическия подход при регистрирането на населението и на временно отсъстващите лица (табл. 4). Информацията в системата се актуализира периодично, което позволява да се ползват и месечни данни през текущата година (2019 г.). Към 15.06.2019 г. данните за броя на населението на общината са близки до тези към 15.12.2018 г. – по постоянен адрес 16064 души; по настоящ адрес 14977 души. По-високият брой на населението по постоянен адрес е индикатор, че в населените места на общината статистически регистрираните са повече от обитателите.

Паралелно с националните преброявания на населението и на текущата демографска статистика, данните на ГД „ГРАО“ са едни от най-достоверните за числеността на населението в селищата, общините, областите и другите административни единици (общински райони).

Таблица № 4

Население по постоянен и настоящ адрес 2001-2019 г.

(брой)

	2001 г.		2011 г.		2012 г.		2013 г.		2014		2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.		15.06.2019 г.	
	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес
Общ. Елхово	21481	20786	17891	16649	17669	16382	17389	16179	17126	15957	16867	15645	16603	15444	16337	15183	16155	15088	16064	14977
<i>Гр. Елхово</i>	13674	12806	11945	10810	11824	10668	11680	10534	11553	10401	11457	10226	11317	10137	11172	9981	11089	10017	11040	9929
Села	7807	7980	5946	5839	5845	5714	5709	5645	5573	5556	5410	5419	5286	5307	5165	5202	5066	5071	5024	5048
с.Борисово	154	150	95	92	93	91	85	91	80	88	74	91	72	93	68	88	66	75	65	79
с.Бояново	937	1020	748	729	732	710	721	701	704	693	697	690	687	667	664	641	642	620	640	609
с.Вълча поляна	129	156	100	96	95	91	87	85	84	79	82	71	79	63	76	57	72	54	72	53
с.Голям Дервент	128	133	69	98	69	98	73	103	76	104	78	101	74	98	72	102	69	108	66	103
с.Гранитово	836	844	677	644	672	628	643	597	617	570	596	556	577	544	572	554	568	554	566	568
с. Добрич	148	150	88	88	85	85	80	79	83	87	80	83	79	81	77	84	75	82	75	78
с.Жребино	250	256	190	188	181	181	173	178	161	173	146	160	137	159	126	138	120	125	118	122
с.Изгрев	619	708	608	601	605	593	607	602	599	596	585	576	578	576	570	567	574	563	574	556
с.Кирилово	467	451	289	295	280	292	264	286	257	277	248	267	249	263	247	264	243	261	239	256
с.Лалково	143	148	90	111	86	109	81	114	77	112	70	103	65	100	61	93	55	82	54	85
с.Лесово	980	925	692	653	670	628	653	617	638	609	631	609	616	602	606	589	601	579	589	575

Таблица № 4

Население по постоянен и настоящ адрес 2001-2019 г.

(брой)

	2001 г.		2011 г.		2012 г.		2013 г.		2014		2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.		15.06.2019 г.	
	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен адрес	Настоящ адрес
с.Малко Кирилово	28	28	21	22	17	18	17	18	15	16	14	17	12	15	12	12	13	10	12	9
с.Маломирово	436	469	390	400	400	401	409	419	407	418	394	411	388	401	385	386	364	364	360	362
с.Мальк манастир	795	763	568	501	554	489	532	471	516	458	494	438	488	438	480	438	469	435	466	430
с.Мелница	502	471	333	300	323	287	312	281	307	273	299	265	286	258	277	266	267	249	263	247
с.Пчела	525	501	461	430	469	439	475	442	476	439	462	431	456	421	442	407	443	409	443	410
с.Раздел	385	372	259	239	245	228	240	225	228	214	214	203	204	194	197	192	191	193	191	190
с.Славейково	24	34	10	29	9	26	10	25	10	27	10	26	10	23	12	26	15	23	16	24
с.Стройно	35	69	20	49	20	50	20	45	21	43	24	46	22	43	19	38	18	37	18	36
с.Трънково	213	224	162	168	166	168	160	170	160	185	157	177	152	173	149	168	149	158	146	168
с.Чернозем	73	108	76	106	74	102	67	96	57	95	55	98	55	95	53	92	52	90	51	88
Обл. Ямбол	167317	162043	147896	137814	146559	136264	145311	134965	143855	133924	142207	132439	140768	131620	139457	130307	137921	129256	137375	128881

Източник: ГД "ГРАО"

Върху броя на населението отражение оказва неговото естествено и механично движение. Естественото възпроизводство на населението е фактор за демографската активност на населените места. Компонентите на естественото възпроизводство оказват влияние и върху възрастовата структура на населението. От равнището на раждаемостта се влияят и някои специфични възрастови контингенти, които са важни за обектите на образователната инфраструктура – детски заведения, училища и др. Развитието на естественото възпроизводство на населението на общината по данни на НСИ по населени места се вижда от данните в таблица 6.

Естественият прираст на населението се формира от раждаемостта и смъртността. Демографските данни на НСИ за 2018 г. показват, че в община Елхово броят на родените е 144 д. Коефициентът на раждаемост (брой родени на 1000 д. от населението) средно за общината през 2018 г. е 10.1‰, като за разглеждания период е в диапазона – от 7‰ до 10‰. Средногодишно за периода 2001-2018 г. раждаемостта в община Елхово е 8.1‰ (табл. 5). За сравнение стойностите на раждаемостта за периода за област Ямбол са 9.3‰, за ЮИР – 10.0‰, за страната – 9.1‰. Коефициентът на раждаемост в селата на общината се формира само от родените в част от селата, докато в много малките населени места тя е „нулева“.

Таблица № 5

Естествен прираст на населението (ср.год. 2001-2018 г.)

	Родени	Умрели	Естествен прираст	Раждаемост	Смъртност	Естествен прираст
	брой			на 1000 д. от населението - ‰		
общ. Елхово	128	306	-178	8.1	19.4	-11.3
гр. Елхово	75	146	-71	7.4	14.4	-7.0
Села	53	160	-107	9.3	28.4	-19.1
Обл. Ямбол	1194	2243	-1049	9.3	17.4	-8.1
В градовете	867	1154	-287	9.7	12.9	-3.2
В селата	327	1089	-762	8.3	27.7	-19.4
Югоизточен район	10700	15933	-5233	10.0	14.9	-4.9
В градовете	7505	9459	-1954	9.8	12.4	-2.6
В селата	3195	6474	-3279	10.5	21.3	-10.8
Р България	66019	109440	-43421	9.1	15.1	-6.0
В градовете	49177	66555	-17378	9.3	12.6	-3.3
В селата	16842	42885	-26043	8.4	21.4	-13.0

Източник: НСИ

Смъртността (в т.ч. коефициентът на смъртност) на населението е вторият основен компонент, формиращ естествения прираст на населението. През разглеждания период броят на умрелите лица в общината се движи в диапазона 257-365 д. годишно, като през 2018 г. техният брой е 290 д. (20.3‰). Коефициентът на смъртност за периода за община Елхово е 19.4‰ (за област Ямбол – 17.4‰, за ЮИР – 14.9‰, страната – 15.1‰). Данните от таблицата показват, че общата смъртност на населението на общината е над средните стойности за областта, района и страната.

Таблица № 6

Естествен прираст на населението

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст
	Брой														
Общ. Елхово	145	365	-220	116	290	-174	119	257	-138	108	308	-200	144	290	-146
Гр. Елхово	93	138	-45	60	136	-76	64	144	-80	66	155	-89	92	160	-68
Села	52	227	-175	56	154	-98	55	113	-58	42	153	-111	52	130	-78
с.Борисово	0	6	-6	0	2	-2	0	1	-1	0	7	-7	1	3	-2
с.Бояново	7	25	-18	5	13	-8	6	15	-9	6	22	-16	3	17	-14
с.Вълча поляна	2	4	-2	0	4	-4	0	2	-2	1	2	-1	1	2	-1
с.Голям Дервент	1	4	-3	1	1	0	0	1	-1	1	5	-4	1	2	-1
с.Гранитово	5	27	-22	7	17	-10	3	14	-11	3	9	-6	4	14	-10
с. Добрич	0	4	-4	0	2	-2	0	1	-1	0	2	-2	0	3	-3
с.Жребино	1	9	-8	3	8	-5	2	5	-3	1	6	-5	0	2	-2
с.Изгрев	11	13	-2	12	7	5	12	8	4	5	11	-6	10	7	3
с.Кирилово	3	15	-12	1	11	-10	1	6	-5	3	9	-6	2	10	-8
с.Лалково	0	8	-8	0	3	-3	1	3	-2	1	3	-2	0	4	-4
с.Лесово	5	23	-18	5	18	-13	6	11	-5	7	19	-12	6	15	-9
с.Малко Кирилово	0	1	-1	0	3	-3	0	1	-1	0	2	-2	0	0	0
с.Маломирово	4	13	-9	6	7	-1	5	5	0	7	11	-4	4	9	-5
с.Малък манастир	2	11	-9	1	15	-14	0	9	-9	3	8	-5	3	6	-3
с.Мелница	2	20	-18	3	12	-9	2	7	-5	0	8	-8	3	10	-7
с.Пчела	5	16	-11	6	10	-4	9	8	1	1	9	-8	9	7	2

Таблица № 6

Естествен прираст на населението

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст
с.Раздел	3	14	-11	1	11	-10	0	7	-7	0	7	-7	2	10	-8
с.Славейково	0	1	-1	0	1	-1	0	0	0	1	1	0	1	0	1
с.Стройно	0	3	-3	1	1	0	1	4	-3	0	2	-2	1	2	-1
с.Трънково	1	6	-5	2	4	-2	7	4	3	2	5	-3	1	5	-4
с.Чернозем	0	4	-4	2	4	-2	0	1	-1	0	5	-5	0	2	-2
Обл. Ямбол	1225	2390	-1165	1303	2222	-919	1167	2105	-938	1136	2164	-1028	1174	2233	-1059
В градовете	886	1122	-236	966	1108	-142	830	1131	-301	828	1144	-316	876	1216	-340
В селата	339	1268	-929	337	1114	-777	337	974	-637	308	1020	-712	298	1017	-719
Югоизточен район	11015	16212	-5197	11363	15738	-4375	10470	15547	-5077	10488	16073	-5585	10094	15910	-5816
В градовете	7567	8782	-1215	7999	9207	-1208	7414	9485	-2071	7320	9820	-2500	7166	9700	-2534
В селата	3448	7430	-3982	3364	6531	-3167	3056	6062	-3006	3168	6253	-3085	2928	6210	-3282
Р България	68180	112368	-44188	70846	108258	-37412	64984	107580	-42596	63955	109791	-45836	62197	108526	-46329
В градовете	48567	62778	-14211	53396	65182	-11786	48733	67192	-18459	48005	68418	-20413	46877	68011	-21134
В селата	19613	49590	-29977	17450	43076	-25626	16251	40388	-24137	15950	41373	-25423	15320	40515	-25195
На 1000 души от населението - ‰															
Общ. Елхово	7.2	18.2	-11.0	7.2	17.9	-10.7	7.6	16.4	-8.8	7.0	20.0	-13.0	10.1	20.3	-10.2
Гр. Елхово	7.7	11.4	-3.7	5.7	12.9	-7.2	6.3	14.1	-7.8	6.6	15.4	-8.9	9.8	17.0	-7.2
Села	6.5	28.5	-22.0	9.9	27.2	-17.3	10.1	20.8	-10.7	7.8	28.6	-20.7	10.6	26.4	-15.9
с.Борисово	0.0	35.7	-35.7	0.0	23.5	-23.5	0.0	11.8	-11.8	0.0	85.4	-85.4	12.7	38.2	-25.5
с.Бояново	7.4	26.3	-18.9	7.1	18.6	-11.4	8.9	22.3	-13.4	9.0	33.2	-24.1	4.9	28.0	-23.0

Таблица № 6

Естествен прираст на населението

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст
с.Вълча поляна	14.8	29.6	-14.8	0.0	34.2	-34.2	0.0	20.1	-20.1	10.7	21.4	-10.7	16.4	32.8	-16.4
с.Голям Дервент	8.3	33.3	-25.0	16.4	16.4	0.0	0.0	16.3	-16.3	15.4	76.9	-61.5	14.6	29.2	-14.6
с.Гранитово	5.9	32.0	-26.1	11.5	28.0	-16.5	5.2	24.1	-18.9	5.3	15.9	-10.6	7.4	25.8	-18.5
с. Добрич	0.0	26.0	-26.0	0.0	21.5	-21.5	0.0	11.6	-11.6	0.0	23.1	-23.1	0.0	34.5	-34.5
с.Жребино	3.6	32.7	-29.1	17.6	47.1	-29.4	13.3	33.3	-20.0	6.8	40.7	-33.9	0.0	16.5	-16.5
с.Изгрев	16.0	18.9	-2.9	20.1	11.7	8.4	20.4	13.6	6.8	8.6	18.9	-10.3	18.4	12.9	5.5
с.Кирилово	6.2	31.0	-24.8	3.1	34.3	-31.2	3.3	19.6	-16.3	10.1	30.3	-20.2	7.4	37.2	-29.8
с.Лалково	0.0	51.3	-51.3	0.0	28.8	-28.8	10.1	30.2	-20.1	10.2	30.5	-20.3	0.0	52.6	-52.6
с.Лесово	5.4	25.0	-19.6	8.1	29.2	-21.1	10.2	18.8	-8.5	12.1	32.9	-20.8	10.9	27.3	-16.4
с.Малко Кирилово	0.0	30.3	-30.3	0.0	166.7	-166.7	0.0	66.7	-66.7	0.0	137.9	-137.9	0.0	0.0	0.0
с.Маломирово	8.6	28.0	-19.4	16.7	19.4	-2.8	13.4	13.4	0.0	18.4	28.9	-10.5	11.6	26.1	-14.5
с.Мальк манастир	2.6	14.3	-11.7	1.9	29.2	-27.3	0.0	18.9	-18.9	6.5	17.4	-10.9	7.0	14.0	-7.0
с.Мелница	4.2	42.5	-38.2	10.2	40.7	-30.5	7.4	25.8	-18.4	0.0	29.6	-29.6	12.2	40.6	-28.4
с.Пчела	9.8	31.4	-21.6	13.4	22.4	-8.9	20.6	18.3	2.3	2.3	20.5	-18.2	22.4	17.4	5.0
с.Раздел	8.2	38.1	-30.0	4.2	46.4	-42.2	0.0	32.0	-32.0	0.0	32.9	-32.9	11.3	56.5	-45.2
с.Славейково	0.0	24.4	-24.4	0.0	41.7	-41.7	0.0	0.0	0.0	45.5	45.5	0.0	44.4	0.0	44.4
с.Стройно	0.0	39.5	-39.5	27.0	27.0	0.0	21.1	84.2	-63.2	0.0	44.9	-44.9	25.3	50.6	-25.3
с.Трънково	4.4	26.7	-22.2	12.3	24.5	-12.3	45.5	26.0	19.5	12.5	31.3	-18.8	6.6	33.0	-26.4
с.Чернозем	0.0	38.1	-38.1	19.6	39.2	-19.6	0.0	10.2	-10.2	0.0	53.8	-53.8	0.0	22.2	-22.2
Обл. Ямбол	7.9	15.5	-7.6	9.9	16.9	-7.0	9.1	16.5	-7.3	9.0	17.1	-8.1	9.8	18.7	-8.8

Таблица № 6

Естествен прираст на населението

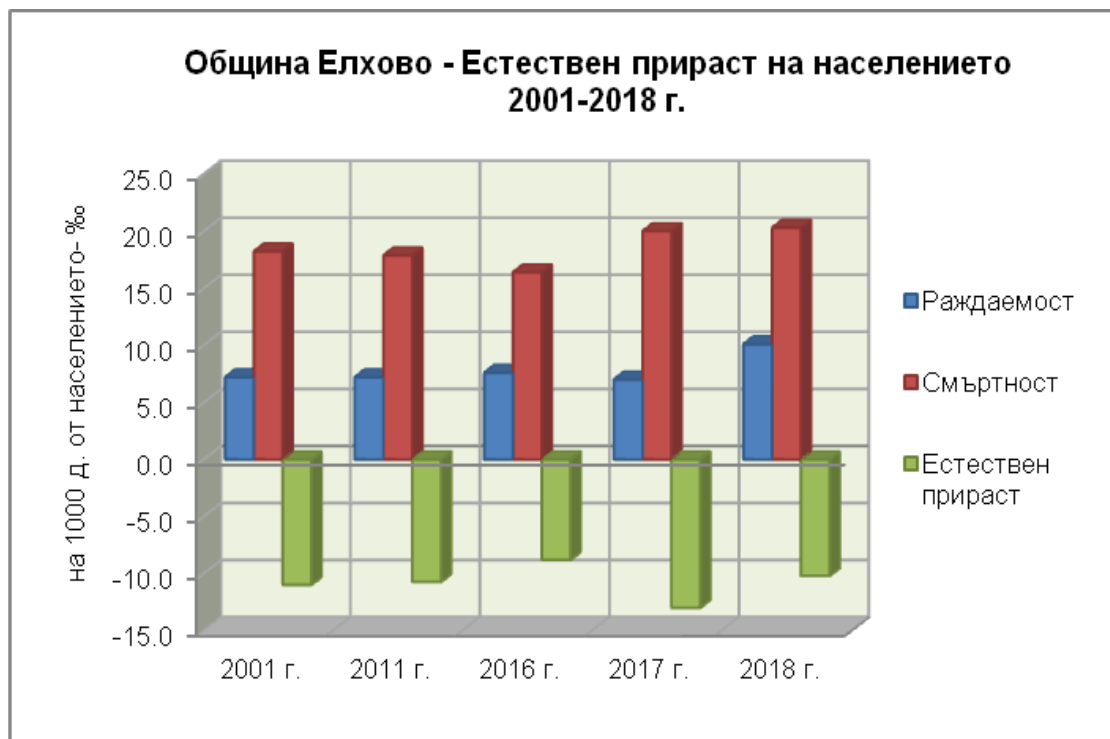
	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст
В градовете	8.7	11.0	-2.3	10.5	12.1	-1.5	9.3	12.6	-3.4	9.3	12.9	-3.6	10.4	14.4	-4.0
В селата	6.5	24.3	-17.8	8.5	28.0	-19.5	8.8	25.4	-16.6	8.2	27.1	-18.9	8.5	29.0	-20.5
Югоизточен район	9.5	13.9	-4.5	10.5	14.6	-4.1	9.8	14.6	-4.8	9.9	15.1	-5.3	9.7	15.4	-5.6
В градовете	9.5	11.0	-1.5	10.4	12.0	-1.6	9.7	12.4	-2.7	9.6	12.9	-3.3	9.5	12.9	-3.4
В селата	9.5	20.4	-10.9	10.9	21.1	-10.2	10.1	20.1	-10.0	10.6	20.9	-10.3	10.3	21.8	-11.5
Р България	8.6	14.2	-5.6	9.6	14.7	-5.1	8.9	14.8	-5.9	8.9	15.2	-6.3	8.9	15.4	-6.5
В градовете	8.9	11.5	-2.6	10.0	12.2	-2.2	9.2	12.7	-3.5	9.1	13.0	-3.9	9.1	13.2	-4.1
В селата	8.1	20.5	-12.4	8.6	21.3	-12.7	8.3	20.6	-12.3	8.2	21.3	-13.1	8.3	21.8	-13.5

Източник: НСИ

Естественият прираст на населението на общината е отрицателен, в диапазона между минус 9‰ и минус 13‰, като през 2018 г. той е -10.2‰, в т.ч. за гр. Елхово -7.2‰, за селата -15.9‰, т.е. намалението на населението на общината в резултат на естествения прираст се дължи на негативните тенденции както в центъра, така също и в селата (*табл. 6, фиг. 3*). За сравнение средно за област Ямбол през 2018 г. стойностите на показателя са съответно -8.8‰ – общо, -4.0‰ за градовете и -20.5‰ за селата в областта; за ЮИР -5.6‰ – общо, за градовете -3.4‰, селата в района -11.5‰; за страната естественият прираст е -6.5‰, в т. ч за градовете -4.1‰, за селата -13.5‰. Данните показват, че естественият прираст на населението на страната, района, областта и общината е отрицателен, с по-високи стойности сред селското население, формирани от ниската раждаемост и главно от високата смъртност, поради застаряване на населението, като различията са в неговата интензивност.

За равнището на раждаемостта и възпроизводството на населението основно значение оказват родилните контингенти и тяхната фертилност. През 2018 г. родилните контингенти на общината възлизат на 2481 д. (жени във възрастовата група 15-49 г.). Делът на родилните контингенти от населението на община Елхово е 17.4%, в т.ч. за град Елхово – 19.1% (1788 жени - 15-49 г.), за селата – 14.3% (693 жени - 15-49 г.). За област Ямбол делът на родилните контингенти е 18.6%, за ЮИР – 20.8%, за страната – 21.3%, т.е. под 25% (под границата на просто възпроизводство на населението). Характерно е, че около 90% от ражданията се осъществяват от жените на възраст от 15 до 34 години, които през 2018 г. в община Елхово са 1180 д. и са намалели спрямо 2001 г. с близо 20%. Намаленият брой на родилните контингенти и на най-фетилната възрастова група от тях ще окаже влияние на възпроизводството на населението през следващите години.

Фиг. № 3

Източник: НСИ

Механичното движение на населението на община Елхово показва, че броят на изселените лица е по-голям от този на заселените, като неговият интензитет постепенно намалява (табл. 7, фиг. 4). През 2018 г. в общината са се заселили 352 души, а изселените са 356. Това формира почти „нулево“ миграционно салдо. За отбелязване е, че механичният прираст на град Елхово през 2018 г. е положителен (28 д.), докато за селата той е отрицателен (-32 д.). Населението на общината като цяло за периода е с отрицателен механичен прираст (табл. 7).

В сравнителен план, средните коефициенти за движение на населението на община Елхово, съпоставени със съответните за област Ямбол, ЮИР и страната, показват по-неблагоприятни демографски параметри през изминалите периоди.

Таблица № 7

Механичен прираст на населението

(брой)

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общ. Елхово	706	1063	-357	178	265	-87	259	353	-94	309	449	-140	352	356	-4
Гр. Елхово	347	681	-334	97	162	-65	148	236	-88	138	254	-116	203	175	28
Села	359	382	-23	81	103	-22	111	117	-6	171	195	-24	149	181	-32
Обл. Ямбол	4467	5395	-928	1571	2060	-489	2049	2656	-607	2253	3031	-778	2267	2781	-514
Р България	211510	211510	0	89374	94397	-5023	117255	126584	-9329	139068	145057	-5989	139369	143035	-3666

Източник: НСИ

Фиг. № 4

Източник: НСИ

От 2007 г. механичното движение на населението съгласно методиката на НСИ включва лицата, които са променили настоящия си адрес не само в рамките на страната, но и извън нея. Заселените по области, общини и населени места включват и лицата, изселени от чужбина и заселили се в страната. Изселените от областите, общините и населените места включват и лицата, заселили се в чужбина. Механичният прираст е резултат от вътрешната и външната миграция. Вътрешната миграция на населението се отнася за мигриралите лица. Данните са получени въз основа на обработените съобщения за промяна на настоящия адрес на лицата в страната. *Данните за външната миграция обхващат само лицата, които са декларирани* пред административните власти промяната на своя настоящ адрес от страната в друга държава и от други държави в страната.

Подобно на предходните години, намалението на населението през 2018 г. в община Елхово се дължи предимно на отрицателен естествен прираст, а не на миграцията - в резултат на отрицателния естествен прираст населението намалява със 146 д. (данни на НСИ, 2018 г.), а в резултат на механичния прираст (нетното салдо от миграцията) – с 4 д. Аналогична тенденция се наблюдава и на областно, регионално и национално ниво.

5.1.3. Основни демографски структури

5.1.3.1 Структура на населението по пол

Половата структура на населението е с пропорции, които са сходни със средните за областта и страната. Броят на жените в общината (7184 д. – 2018 г.) е по-голям от този на мъжете (3179 д.) (*табл. 8, 9*), тъй като жените са с по-висока средна продължителност на живота и с по-голям дял в по-високите възрастови групи. С нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на общината. Това води до феминизация на социалните проблеми и предизвикателства в по-високите възрастови групи на населението.

Броят на мъжете е по-висок във възрастите до 54 години. Във възрастовите групи 55-69 години се наблюдава почти изравнена численост на мъжете и жените. С нарастването на възрастта след 69 г. се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на общината (*табл. 8*).

Таблица № 8

Население към 31.12.2018 г. по възраст и пол

Възрастови групи	Общо	Пол	
		Мъже	Жени
Общо за общ. Елхово	14234	7050	7184
0	141	73	68
1 - 4	481	247	234
5 - 9	614	313	301
10 - 14	629	298	331
15 - 19	642	350	292
20 - 24	528	294	234
25 - 29	651	356	295

Таблица № 8

Население към 31.12.2018 г. по възраст и пол

Възрастови групи	Общо	Пол	
		Мъже	Жени
30 - 34	766	407	359
35 - 39	806	423	383
40 - 44	961	499	462
45 - 49	959	503	456
50 - 54	993	504	489
55 - 59	1200	601	599
60 - 64	1191	597	594
65 - 69	1193	598	595
70 - 74	882	404	478
75 - 79	692	256	436
80 +	905	327	578

Източник: НСИ

Броят на жените на 100 мъже е 101.9, като по населени места се наблюдават различия. Неравномерно е разпределението на мъжете и жените по местоживеене. Половото съотношение, т.е. броят на жените на 100 мъже е по-висок сред градското население в сравнение с този при населението в селата.

Стойностите на показателя за област Ямбол са 104.3 и за ЮИР и страната - 106.1 (брой жени на 100 мъже) Броят на жените на 100 мъже също е по-висок сред градското население в сравнение с този при населението в селата както за областта, така също и за района и страната.

Таблица № 9

Структура на населението по пол 2001-2018 г.

	2001 г.			2011 г.			2015 г.			2017 г.			2018 г.		
	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже
Общ. Елхово	9906	10115	102.1	8053	8166	101.4	7448	7508	100.8	7137	7247	101.5	7050	7184	101.9
<i>Гр. Елхово</i>	<i>5994</i>	<i>6076</i>	<i>101.4</i>	<i>5177</i>	<i>5375</i>	<i>103.8</i>	<i>4781</i>	<i>5005</i>	<i>104.7</i>	<i>4577</i>	<i>4836</i>	<i>105.7</i>	<i>4548</i>	<i>4825</i>	<i>106.1</i>
<i>Села</i>	<i>3912</i>	<i>4039</i>	<i>103.2</i>	<i>2876</i>	<i>2791</i>	<i>97.0</i>	<i>2667</i>	<i>2503</i>	<i>93.9</i>	<i>2560</i>	<i>2411</i>	<i>94.2</i>	<i>2502</i>	<i>2359</i>	<i>94.3</i>
с.Борисово	95	73	76.8	46	39	84.8	48	36	75.0	46	35	76.1	44	32	72.7
с.Бояново	468	482	103.0	373	327	87.7	348	310	89.1	330	291	88.2	316	279	88.3
с.Вълча поляна	62	73	117.7	56	61	108.9	40	40	100.0	30	34	113.3	27	31	114.8
с.Голям Дервент	49	71	144.9	28	33	117.9	34	31	91.2	33	34	103.0	35	35	100.0
с.Гранитово	400	444	111.0	293	314	107.2	260	287	110.4	256	286	111.7	250	292	116.8
с. Добрич	81	73	90.1	56	37	66.1	47	40	85.1	49	38	77.6	49	38	77.6
с.Жребино	126	149	118.3	81	89	109.9	65	71	109.2	63	62	98.4	60	57	95.0
с.Изгрев	333	355	106.6	299	298	99.7	286	275	96.2	281	262	93.2	278	268	96.4
с.Кирилово	237	247	104.2	165	156	94.5	156	120	76.9	152	119	78.3	147	119	81.0
с.Лалково	78	78	100.0	48	56	116.7	45	43	95.6	42	39	92.9	38	33	86.8
с.Лесово	453	466	102.9	314	302	96.2	285	275	96.5	275	276	100.4	270	277	102.6
с.Малко Кирилово	18	15	83.3	10	8	80.0	10	6	60.0	7	5	71.4	6	4	66.7
с.Маломирово	225	239	106.2	181	179	98.9	190	187	98.4	179	177	98.9	170	164	96.5
с.Малък манастир	385	382	99.2	258	255	98.8	222	212	95.5	216	215	99.5	210	214	101.9

Таблица № 9

Структура на населението по пол 2001-2018 г.

	2001 г.			2011 г.			2015 г.			2017 г.			2018 г.		
	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже	мъже	жени	бр.жени / 100 мъже
с.Мелница	229	242	105.7	143	152	106.3	128	126	98.4	130	121	93.1	127	115	90.6
с.Пчела	263	246	93.5	233	214	91.8	228	201	88.2	215	188	87.4	217	183	84.3
с.Раздел	187	180	96.3	119	118	99.2	102	91	89.2	95	83	87.4	95	81	85.3
с.Славейково	23	18	78.3	13	11	84.6	11	10	90.9	11	11	100.0	12	11	91.7
с.Стройно	32	44	137.5	17	20	117.6	23	22	95.7	20	20	100.0	20	19	95.0
с.Трънково	108	117	108.3	87	76	87.4	78	79	101.3	77	76	98.7	80	70	87.5
с.Чернозем	60	45	75.0	56	46	82.1	61	41	67.2	53	39	73.6	51	37	72.5
Обл. Ямбол	75830	78385	103.4	64638	66809	103.4	60767	63054	103.8	58976	61494	104.3	58200	60697	104.3
В градовете	50148	51952	103.6	44785	46832	104.6	42286	44531	105.3	41293	43708	105.8	40832	43287	106.0
В селата	25682	26433	102.9	19853	19977	100.6	18481	18523	100.2	17683	17786	100.6	17368	17410	100.2
Югоизточен район	548297	577685	105.4	527661	550341	104.3	512404	540171	105.4	504815	534734	105.9	500730	531349	106.1
В градовете	375435	399734	106.5	374302	394643	105.4	366804	392716	107.1	362679	390545	107.7	360439	389288	108.0
В селата	172862	177951	102.9	153359	155698	101.5	145600	147455	101.3	142136	144189	101.4	140291	142061	101.3
Р България	3841163	4049932	105.4	3586571	3777999	105.3	3477177	3676607	105.7	3422409	3627625	106.0	3395701	3604338	106.1
В градовете	2648719	2824299	106.6	2581408	2758167	106.8	2519346	2707836	107.5	2494068	2687687	107.8	2481128	2678001	107.9
В селата	1192444	1225633	102.8	1005163	1019832	101.5	957831	968771	101.1	928341	939938	101.2	914573	926337	101.3

Източник: НСИ

5.1.3.2 Възрастова структура

За периода 2001-2018 г. настъпват изменения във възрастовата структура на населението на общината (*табл. 11 фиг. 5*). Продължава процесът на демографско остаряване, особено сред населението на селата, където възрастното население е близо 1/3 от общото им население².

- През 2001 г. под 15-годишна възраст са били 2896 д. – 14.5% от населението на общината. През 2018 г. техният брой намалява на 1865 д. – 13.1%).
- На фона на общото намаление на населението намаляват и контингентите във възрастовата група 15-64 години от 12592 д. (62.9%) през 2001 г. на 8697 д. (61.1%) през 2018 г.
- Населението над 65 години намалява като абсолютен брой, но като относителен дял нараства (4533 д. – 22.6% през 2001 г.; 3672 д. – 25.8% през 2018 г.).

Следва да се отбележи, че с най-влошена възрастова структура са много малките населени места.

Процес на остаряване на населението се наблюдава и на областно, регионално и национално ниво. От данните на НСИ за 2018 г. за възрастовата структура на населението през 2018 г. (*табл. 10*) се вижда, че дялът на възрастните хора е по-висок от този на младите генерации.

Таблица № 10

Структура на населението по основни възрастови групи - 2018 г.

	Общо население	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+
	брой				относителен дял - %		
Община Елхово	14234	1865	8697	3672	13.1	61.1	25.8
Област Ямбол	118897	17893	72363	28641	15.0	60.9	24.1
ЮИР	1032079	163749	652185	216145	15.9	63.2	20.9
Р България	7000039	1004845	4502075	1493119	14.4	64.3	21.3

Източник: НСИ

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Таблица № 11

Структура на населението по основни възрастови групи 2001-2018 г.

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+
Брой															
Общ. Елхово	2896	12592	4533	1997	10497	3725	1882	9206	3636	1842	8878	3664	1865	8697	3672
<i>Гр. Елхово</i>	<i>1937</i>	<i>8348</i>	<i>1785</i>	<i>1314</i>	<i>7392</i>	<i>1846</i>	<i>1176</i>	<i>6432</i>	<i>2010</i>	<i>1144</i>	<i>6196</i>	<i>2073</i>	<i>1174</i>	<i>6074</i>	<i>2125</i>
<i>Села</i>	<i>959</i>	<i>4244</i>	<i>2748</i>	<i>683</i>	<i>3105</i>	<i>1879</i>	<i>706</i>	<i>2774</i>	<i>1626</i>	<i>698</i>	<i>2682</i>	<i>1591</i>	<i>691</i>	<i>2623</i>	<i>1547</i>
с.Борисово	10	81	77	4	52	29	5	47	31	5	44	32	3	43	30
с.Бояново	112	542	296	74	381	245	79	332	234	80	308	233	75	293	227
с.Вълча поляна	11	58	66	14	38	65	6	32	31	6	27	31	5	26	27
с.Голям Дервент	11	43	66	3	26	32	14	25	23	15	32	20	13	40	17
с.Гранитово	111	464	269	79	334	194	75	309	155	76	307	159	83	305	154
с. Добрич	15	76	63	9	50	34	7	47	31	7	50	30	7	49	31
с.Жребино	13	117	145	17	77	76	21	63	51	17	56	52	15	51	51
с.Изгрев	121	437	130	102	386	109	104	351	108	96	339	108	100	334	112
с.Кирилово	43	232	209	44	144	133	33	147	101	34	141	96	35	143	88
с.Лалково	2	66	88	1	41	62	5	42	41	5	36	40	3	31	37
с.Лесово	116	452	351	83	323	210	94	284	183	99	287	165	103	285	159
с.Малко Кирилово	2	10	21	0	7	11	1	7	7	0	6	6	0	6	4
с.Маломирово	86	234	144	64	215	81	77	224	76	74	213	69	65	202	67
с.Малък манастир	84	488	195	23	330	160	12	254	162	16	246	169	18	229	177

Таблица № 11

Структура на населението по основни възрастови групи 2001-2018 г.

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+
с.Мелница	69	238	164	35	166	94	36	136	81	41	131	79	38	128	76
с.Пчела	77	298	134	74	253	120	77	233	112	73	222	108	75	222	103
с.Раздел	28	186	153	11	125	101	6	95	83	7	91	80	9	91	76
с.Славейково	2	22	17	2	11	11	1	8	10	2	10	10	3	10	10
с.Стройно	3	32	41	0	10	27	4	15	26	3	12	25	4	11	24
с.Трънково	32	104	89	28	91	44	36	82	38	31	85	37	28	87	35
с.Чернозем	11	64	30	16	45	41	13	41	42	11	39	42	9	37	42
Обл. Ямбол	23417	101227	29571	18085	85787	27575	17961	75914	28401	17904	74043	28523	17893	72363	28641
В градовете	17309	72547	12244	13464	64159	13994	13377	56631	15972	13352	55317	16332	13379	54030	16710
В селата	6108	28680	17327	4621	21628	13581	4584	19283	12429	4552	18726	12191	4514	18333	11931
Югоизточен район	187043	785606	190021	158467	726557	192978	162885	671741	211499	163828	661927	213794	163749	652185	216145
В градовете	130413	570604	97860	112076	536879	119990	116650	502239	137629	117663	495055	140506	118169	487876	143682
В селата	56630	215002	92161	46391	189678	72988	46235	169502	73870	46165	166872	73288	45580	164309	72463
Р България	1181356	5374224	1335515	975272	5027901	1361397	1001019	4628724	1472116	1004376	4563750	1481908	1004845	4502075	1493119
В градовете	829145	3915921	727952	708663	3785242	844356	746990	3492176	965219	753000	3448667	980088	756876	3405280	996973
В селата	352211	1458303	607563	266609	1242659	517041	254029	1136548	506897	251376	1115083	501820	247969	1096795	496146
Относителен дял - %															
Общ. Елхово	14.5	62.9	22.6	12.3	64.7	23.0	12.8	62.5	24.7	12.8	61.7	25.5	13.1	61.1	25.8

Таблица № 11

Структура на населението по основни възрастови групи 2001-2018 г.

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+
Гр. Елхово	16.0	69.2	14.8	12.5	70.1	17.4	12.2	66.9	20.9	12.2	65.8	22.0	12.5	64.8	22.7
Села	12.1	53.4	34.5	12.1	54.8	33.1	13.8	54.4	31.8	14.0	54.0	32.0	14.2	54.0	31.8
с.Борисово	6.0	48.2	45.8	4.7	61.2	34.1	6.0	56.7	37.3	6.2	54.3	39.5	3.9	56.6	39.5
с.Бояново	11.8	57.1	31.1	10.6	54.4	35.0	12.2	51.5	36.3	12.9	49.6	37.5	12.6	49.2	38.2
с.Вълча поляна	8.1	43.0	48.9	12.0	32.5	55.5	8.7	46.4	44.9	9.4	42.2	48.4	8.6	44.8	46.6
с.Голям Дервент	9.2	35.8	55.0	4.9	42.6	52.5	22.6	40.3	37.1	22.4	47.8	29.8	18.6	57.1	24.3
с.Гранитово	13.2	55.0	31.8	13.0	55.0	32.0	13.9	57.3	28.8	14.0	56.7	29.3	15.3	56.3	28.4
с. Добрич	9.7	49.4	40.9	9.7	53.8	36.5	8.2	55.3	36.5	8.0	57.5	34.5	8.0	56.4	35.6
с.Жребино	4.7	42.6	52.7	10.0	45.3	44.7	15.6	46.7	37.8	13.6	44.8	41.6	12.8	43.6	43.6
с.Изгрев	17.6	63.5	18.9	17.1	64.6	18.3	18.5	62.3	19.2	17.7	62.4	19.9	18.3	61.2	20.5
с.Кирилово	8.9	47.9	43.2	13.7	44.9	41.4	11.7	52.4	35.9	12.5	52.1	35.4	13.2	53.8	33.0
с.Лалково	1.3	42.3	56.4	1.0	39.4	59.6	5.7	47.7	46.6	6.2	44.4	49.4	4.2	43.7	52.1
с.Лесово	12.6	49.2	38.2	13.5	52.4	34.1	16.8	50.6	32.6	18.0	52.1	29.9	18.8	52.1	29.1
с.Малко Кирилово	6.1	30.3	63.6	0.0	38.9	61.1	6.6	46.7	46.7	0.0	50.0	50.0	0.0	60.0	40.0
с.Маломирово	18.5	50.5	31.0	17.8	59.7	22.5	20.4	59.4	20.2	20.8	59.8	19.4	19.5	60.5	20.0
с.Малък манастир	11.0	63.6	25.4	4.5	64.3	31.2	2.8	59.3	37.9	3.7	57.1	39.2	4.2	54.0	41.7
с.Мелница	14.6	50.6	34.8	11.9	56.3	31.8	14.2	53.8	32.0	16.3	52.2	31.5	15.7	52.9	31.4
с.Пчела	15.1	58.6	26.3	16.6	56.6	26.8	18.2	55.3	26.5	18.1	55.1	26.8	18.8	55.5	25.7

Таблица № 11

Структура на населението по основни възрастови групи 2001-2018 г.

	2001 г.			2011 г.			2016 г.			2017 г.			2018 г.		
	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+	0-14 г.	15-64 г.	65+
с.Раздел	7.6	50.7	41.7	4.6	52.8	42.6	3.3	51.6	45.1	3.9	51.2	44.9	5.1	51.7	43.2
с.Славейково	4.9	53.7	41.4	8.3	45.9	45.8	5.3	42.1	52.6	9.0	45.5	45.5	13.0	43.5	43.5
с.Стройно	3.9	42.2	53.9	0.0	27.0	73.0	8.9	33.3	57.8	7.5	30.0	62.5	10.3	28.2	61.5
с.Трънково	14.2	46.2	39.6	17.2	55.8	27.0	23.1	52.6	24.3	20.3	55.6	24.1	18.7	58.0	23.3
с.Чернозем	10.5	61.0	28.6	15.7	44.1	40.2	13.5	42.7	43.8	12.0	42.4	45.6	10.2	42.1	47.7
Обл. Ямбол	15.2	65.6	19.2	13.8	65.2	21.0	14.7	62.1	23.2	14.9	61.5	23.6	15.0	60.9	24.1
В градовете	17.0	71.0	12.0	14.7	70.0	15.3	15.6	65.9	18.5	15.7	65.1	19.2	15.9	64.2	19.9
В селата	11.7	55.1	33.2	11.6	54.3	34.1	12.6	53.2	34.2	12.8	52.8	34.4	13.0	52.7	34.3
Югоизточен район	16.1	67.6	16.3	14.7	67.4	17.9	15.6	64.2	20.2	15.8	63.7	20.5	15.9	63.2	20.9
В градовете	16.3	71.5	12.2	14.6	69.8	15.6	15.4	66.4	18.2	15.6	65.7	18.7	15.8	65.1	19.1
В селата	15.6	59.1	25.3	15.0	61.4	23.6	16.0	58.5	25.5	16.1	58.3	25.6	16.1	58.2	25.7
Р България	15.0	68.1	16.9	13.2	68.3	18.5	14.1	65.2	20.7	14.2	64.8	21.0	14.4	64.3	21.3
В градовете	15.1	71.6	13.3	13.3	70.9	15.8	14.4	67.1	18.5	14.5	66.6	18.9	14.7	66.0	19.3
В селата	14.6	60.3	25.1	13.2	61.4	25.4	13.4	59.9	26.7	13.5	59.7	26.8	13.5	59.5	27.0

Източник: НСИ

Фиг. № 5

Източник: НСИ

Разпределението на населението на общината във възрастовите групи под, във и над трудоспособна възраст през 2018 г. по данни на НСИ е както следва: 1993 д. – 14.0% (под трудоспособна възраст), 7979 д. – 56.1% (във трудоспособна възраст) и 4262 д. – 29.9% (над трудоспособна възраст) (табл. 12, фиг. 6). В сравнение с областта и страната, различия се наблюдават по отношение и на трите възрастови групи: за трудоспособните контингенти (които са по-малък дял от населението на общината, в сравнение със страната и сходни с тези за областта); надтрудоспособното население (което е с по-висок относителен дял в сравнение с областта и страната); населението в потрудоспособна възраст (което е по-малък дял от населението на общината, спрямо областта и страната). За град Елхово тази структурата на населението е по-благоприятна в сравнение с населението в селата. 35.6% от населението на селата е в надтрудоспособна възраст, докато за град Елхово този дял е 27.0%. Трудоспособните контингенти в град Елхово съставляват 59.5% от населението на града, докато за селата техният дял е 49.4%. Младите поколения в подтрудоспособна възраст в град Елхово са 13.5%, а в селата като относителен дял са 15.0%.

Структурните съотношения по пол са в съответствие с изискванията за трудоспособната възраст при мъжете и жените, което дава дифенцирани показатели, т.е. мъжете преобладават в трудоспособната възраст и съответно са с по-малък дял сред населението над трудоспособна възраст в сравнение с жените.

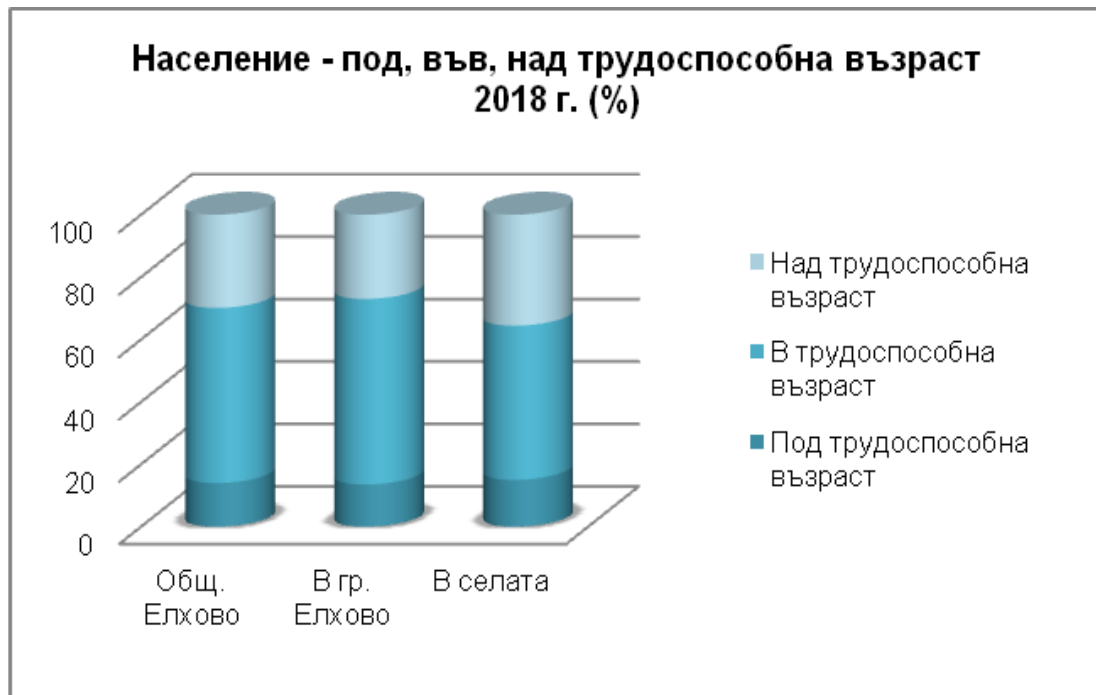
Това разпределение обаче не дава възможност за изследване на динамиката на развитие на структурата на населението, тъй като възрастовите граници на трудоспособната и на над трудоспособната възраст се изменят ежегодно.

Таблица № 12

Население под, във и над трудоспособна възраст - 2018 г.

Възрастови групи	Общо			В градовете			В селата		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
	Брой								
Община Елхово	14234	7050	7184	9373	4548	4825	4861	2502	2359
Под трудоспособна възраст	1993	1010	983	1263	625	638	730	385	345
В трудоспособна възраст	7979	4338	3641	5579	2936	2643	2400	1402	998
Над трудоспособна възраст	4262	1702	2560	2531	987	1544	1731	715	1016
Област Ямбол	118897	58200	60697	84119	40832	43287	34778	17368	17410
Под трудоспособна възраст	19021	9703	9318	14224	7206	7018	4797	2497	2300
В трудоспособна възраст	66791	35794	30997	50040	26271	23769	16751	9523	7228
Над трудоспособна възраст	33085	12703	20382	19855	7355	12500	13230	5348	7882
Р България	7000039	3395701	3604338	5159129	2481128	2678001	1840910	914573	926337
Под трудоспособна възраст	1067112	548650	518462	802160	412205	389955	264952	136445	128507
В трудоспособна възраст	4200909	2206463	1994446	3185287	1644713	1540574	1015622	561750	453872
Над трудоспособна възраст	1732018	640588	1091430	1171682	424210	747472	560336	216378	343958
	Относителен дял - %								
Община Елхово	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.0	14.3	13.7	13.5	13.7	13.2	15.0	15.4	14.6
В трудоспособна възраст	56.1	61.6	50.7	59.5	64.6	54.8	49.4	56.0	42.3
Над трудоспособна възраст	29.9	24.1	35.6	27.0	21.7	32.0	35.6	28.6	43.1
Област Ямбол	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	16.0	16.7	15.4	16.9	17.6	16.2	13.8	14.4	13.2
В трудоспособна възраст	56.2	61.5	51.1	59.5	64.4	54.9	48.2	54.8	41.5
Над трудоспособна възраст	27.8	21.8	33.5	23.6	18.0	28.9	38.0	30.8	45.3
Р България	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.2	16.1	14.4	15.5	16.6	14.6	14.4	14.9	13.9
В трудоспособна възраст	60.1	65.0	55.3	61.8	66.3	57.5	55.2	61.4	49.0
Над трудоспособна възраст	24.7	18.9	30.3	22.7	17.1	27.9	30.4	23.7	37.1

Източник: НСИ

Източник: НСИ

Намаляващият брой на населението има негативно отношение към процеса на „ограничаване“ на контингентите от лица в училищна възраст. Това рефлектира и върху условията за функциониране на училищната мрежа. Подобна констатация се подкрепя от статистическите данни за *специфичните възрастови групи* от населението (табл. 13, фиг. 7). Такива са групите (2018 г.):

- от 0 до 2 годишна възраст – 371 д.;
- от 3 до 6 годишна възраст – 467 д.;
- от 7 до 14 годишна възраст – 1027 д.;
- от 15 до 18 годишна възраст – 512 д.

Таблица № 13

Структура на населението по специфични възрастови групи 2001-2018 г. (брой)

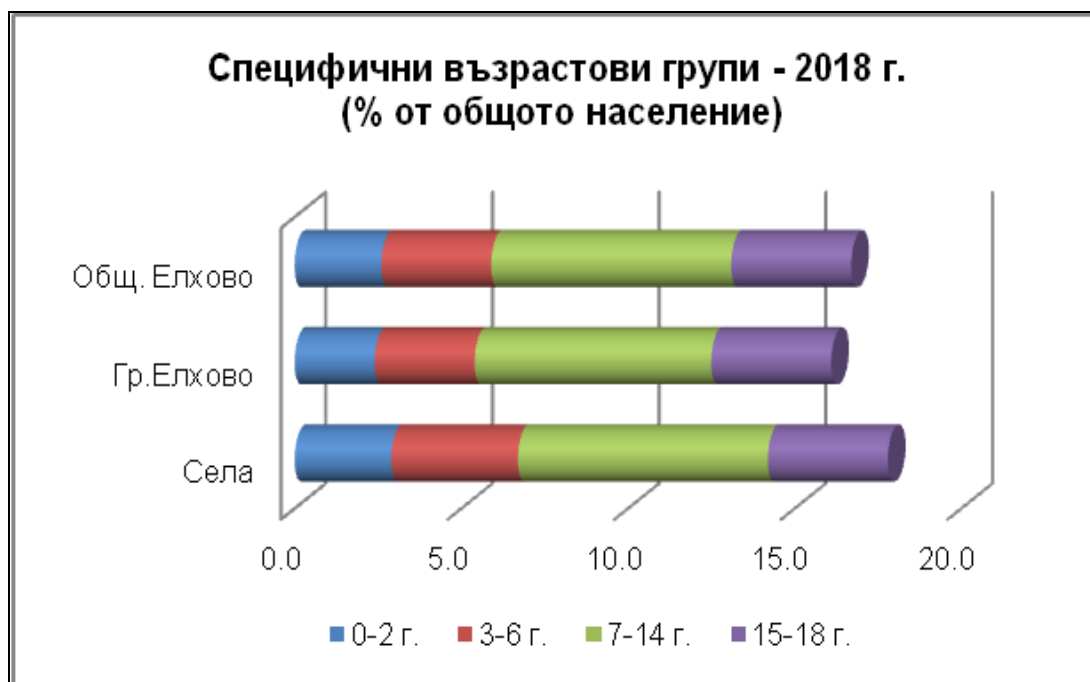
	2011 г.					2018 г.				
	Общо население	Възрастови групи				Общо население	Възрастови групи			
		0-2	3-6	7-14	15-18		0-2	3-6	7-14	15-18
Общ. Елхово	16219	398	494	1105	684	14234	371	467	1027	512
<i>Гр. Елхово</i>	<i>10552</i>	<i>263</i>	<i>321</i>	<i>730</i>	<i>482</i>	<i>9373</i>	<i>228</i>	<i>284</i>	<i>662</i>	<i>338</i>
<i>Села</i>	<i>5667</i>	<i>135</i>	<i>173</i>	<i>375</i>	<i>202</i>	<i>4861</i>	<i>143</i>	<i>183</i>	<i>365</i>	<i>174</i>
с.Борисово	85	1	0	3	2	76	0	2	1	1
с.Бояново	700	15	16	43	33	595	14	22	39	19
с.Вълча поляна	117	1	3	10	1	58	2	0	3	3

	2011 г.					2018 г.				
	Общо население	Възрастови групи				Общо население	Възрастови групи			
		0-2	3-6	7-14	15-18		0-2	3-6	7-14	15-18
с.Голям Дервент	61	1	1	1	2	70	2	7	4	2
с.Гранитово	607	11	25	43	28	542	14	15	54	23
с. Добрич	93	0	1	8	7	87	1	2	4	4
с.Жребино	170	2	4	11	7	117	3	6	6	5
с.Изгрев	597	23	27	52	34	546	27	24	49	28
с.Кирилово	321	8	10	26	6	266	6	9	20	12
с.Лалково	104	0	0	1	1	71	1	2	0	0
с.Лесово	616	19	18	46	18	547	18	30	55	22
с.Малко Кирилово	18	0	0	0	0	10	0	0	0	0
с.Маломирово	360	12	22	30	17	334	10	24	31	12
с.Малък манастир	513	5	6	12	9	424	6	2	10	6
с.Мелница	295	12	9	14	10	242	6	7	25	3
с.Пчела	447	16	21	37	17	400	19	12	44	17
с.Раздел	237	0	1	10	2	176	2	4	3	4
с.Славейково	24	0	0	2	0	23	2	1	0	1
с.Стройно	37	0	0	0	0	39	2	2	0	0
с.Трънково	163	6	6	16	8	150	8	11	9	6
с.Чернозем	102	3	3	10	0	88	0	1	8	6
Обл. Ямбол	131447	3643	4936	9506	5350	118897	3428	4754	9711	4538
Югоизточен район	1078002	33470	43717	81280	45213	1032079	31138	43493	89118	40820
Р България	7364570	208208	265185	501879	292118	7000039	191832	267051	545962	250018

Източник: НСИ

Тенденция на намаляване на броя на населението в специфичните възрастови групи е характерна и за областта и страната.

За целите на ОУПО в сферата на социалната инфраструктура (подсистема „Образование“) е важно да бъдат анализирани специфичните възрастови структури по населени места. Статистическите данни показват, че само в някои населени места съществува демографски ресурс за функциониране на детски и учебни заведения.

Източник: НСИ

Общият **коэффициент на възрастова зависимост** за общината е 63.7% (2018 г.), тоест на 100 лица във възрастовата група 15-64 навършени години се падат 64 лица под 15 и на 65 и повече години. Това съотношение е сходно със средното за областта (64.3%) и по-неблагоприятно от това за ЮИР (58.3) и за страната (55.5%).

Възпроизводството на трудоспособното население е характеризирано чрез **коэффициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60-64 г.). За общината това съотношение е 53.9 (100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 54 влизащи в трудоспособна възраст – 2018 г.). За страната коефициентът на демографско заместване е 65.6, за ЮИР – 70.7, за област Ямбол – 63.5.

За сравнение през 2001 г. 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от: 97 млади хора в община Елхово; 124 – за страната; 126 – за ЮИР и от 113 – за област Ямбол.

5.1.3.3 Образователна структура

Структурата на населението по образователен ценз се наблюдава при преброяванията. За периода до 2011 г. образователната структура на населението на 7 и повече навършени години се подобрява в сравнение с предходните преброявания, с тенденция на увеличение на броят и делът на населението с висше и средно образование и намаляване на броя на лицата с по-ниско образование.

Според окончателните данни на НСИ от преброяването на населението през 2011 г. образователната структура на населението на 7 и повече навършени години (15327 души) в община Елхово е представена в таблица 14. Към 1.02.2011 година броят на лицата с висше образование е 1571 д., или 10.2% от населението на 7 и

повече години (табл. 14, фиг. 8). В сравнение с предходното преброяване (2001 г.) относителният дял на висшистите се увеличава с 2.5 процентни пункта.

Таблица № 14

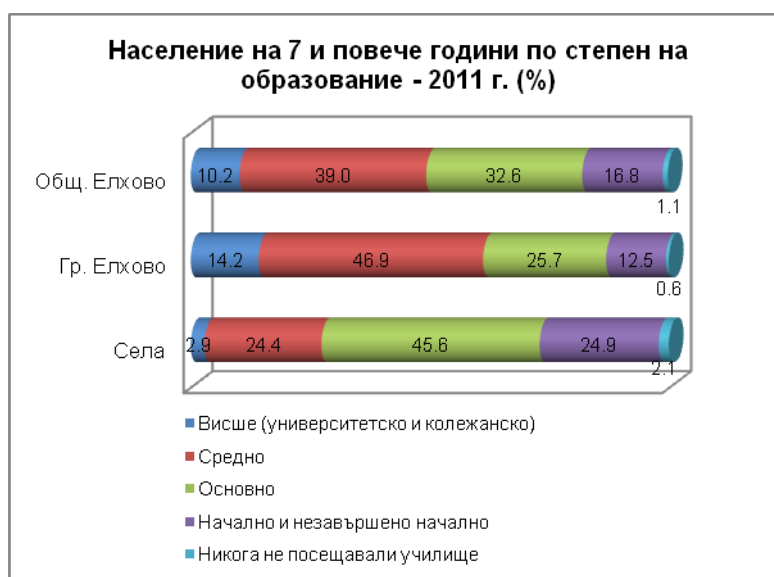
Структура на населението по образование - 2011 г.

	Население на 7 и повече години	Висше (университетско и колежанско)	Средно	Основно	Начално и незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)
Брой							
Общ. Елхово	15327	1571	5983	5002	2578	169	24
Гр. Елхово	9968	1417	4676	2560	1244	57	14
Села	5359	154	1307	2442	1334	112	10
Относителен дял - %							
Общ. Елхово	100.0	10.2	39.0	32.6	16.8	1.1	0.2
Гр. Елхово	100.0	14.2	46.9	25.7	12.5	0.6	0.1
Села	100.0	2.9	24.4	45.6	24.9	2.1	0.2

Източник: НСИ, преброяване на населението

Данните показват, че 39.0% (5983 д.) от населението на община Елхово на 7 и повече години е със средно образование, като за последните десет години увеличението е с 7.7 процентни пункта. С основно образование са 5002 д. – 32.6%. Начално и незавършено начално образование имат 16.8% (2578 д.) от жителите на общината, а 169 души (1.1%) никога не са посещавали училище и са неграмотни.

Фиг. № 8

Източник: НСИ, преброяване на населението

За периода между последните две преброявания на населението (2001-2011 г.) делът на високообразованото население в община Елхово (със средно и висше университетско и колежанско образование) нараства от 39.0% на 49.3% (спрямо населението на 7 и повече години). Лицата с основно образование намаляват от 33.1% на 32.6%, а тези с начално и незавършено начално образование намаляват от 26.1% (2001 г.) на 16.8% (2011 г.). Неграмотното население също бележи тенденция на намаление от 1.4% на 1.1%.

Населението на общинския център – Елхово е с по-високо образователно равнище в сравнение със средното за общината (*фиг. 8*).

Най-голям е делът на лицата със средно и с основно образование в общината. Ромското население в общината е с по-нисък образователен ценз, което е характерно и за страната като цяло.

Основните резултати от провежданите от Националния статистически институт (НСИ) годишни изчерпателни изследвания показват, че степента на завършено образование е съществен фактор и важно условие за повишаване на заетостта, получаването на по-високи доходи, както и за постигане на по-добро качество и стандарт на живот на населението.

5.1.3.4 Етническа структура

Етническата структура на населението, както и образователната се наблюдава при преброяванията. Приложени са принципите и препоръките на ООН, свързани с изучаването на населението по етнически и религиозни признаци:

- Доброволност на отговорите;
- Самоопределение;
- Възможност за свободно записан отговор при самоопределение в групата „Други“.

За втори път при преброяванията у нас се прилага принципът на доброволен отговор.

Лицата, които са се възползвали от правото на доброволен отговор на въпроса за етническо самоопределение, са 91.9% от населението на общината (средно за областта 93.6%, за ЮИР – 90.4%, за страната 90.7%).

От отговорилите на доброволния въпрос за етническа принадлежност в община Елхово, при преброяването на населението през 2011 г., от българската етническа група се самоопределят 90.3% от населението на общината (86.9% за област Ямбол, 82.4% - за ЮИР и 84.8% за страната). Българската етническа група доминира, като обхваща 13433 д. (2011 г.) от лицата, доброволно декларирали етническото си самоопределение (*табл. 15*). От турската етническа група към 1.02.2011 г. са се самоопределили 0.2% – 35 д. (2.9% за област Ямбол, 8.7% - за ЮИР и 8.8% - за страната). Ромският (циганският) етнос към 01.02.2011 г. наброява 1211 души с относителен дял 8.1%, *според самоопределението на лицата*, съсредоточени основно в град Елхово и селата Лесово, Изгрев, Гранитово. (за област Ямбол делът на ромите (циганите) е 8.5%, за ЮИР – 7.5%, за страната 4.9%). Към други етнически групи са се самоопределили 111 души, или 0.7% (*фиг. 9*).

Характерно е, че не настъпват съществени изменения в етническата структура на населението в годините между последните две преброявания – запазва се доминиращата численост на българският етнос и равнопоставеността и равноправието на всички етноси.

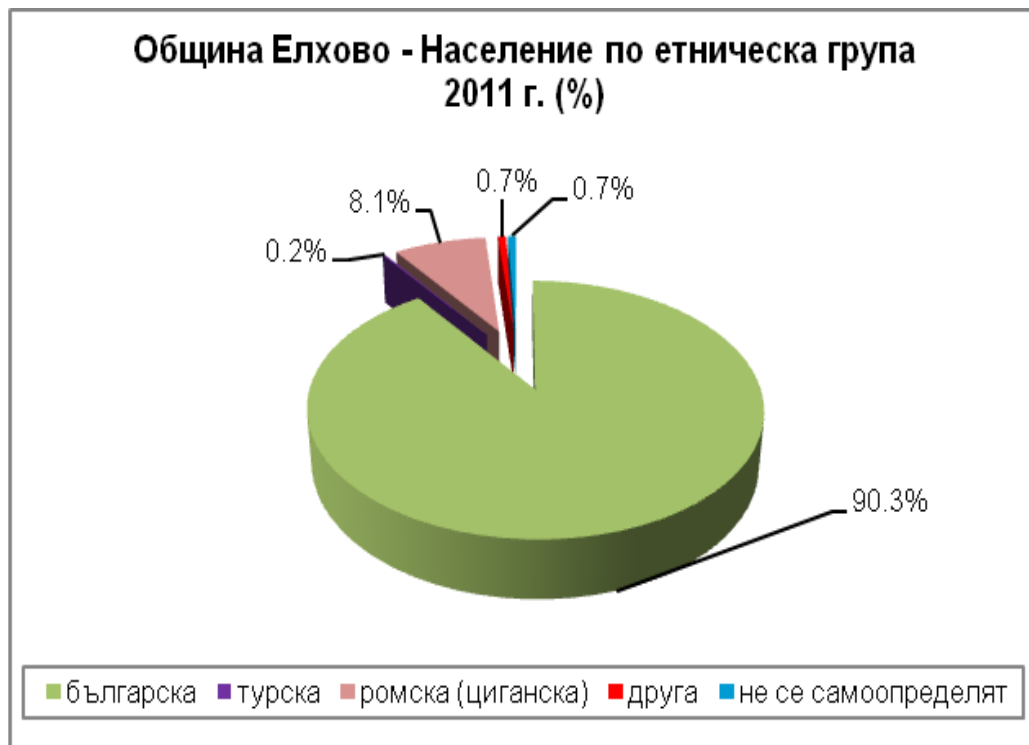
Таблица № 15

Население по етническа група - 2011 г.

	Брой отговорили лица, на доброволния въпрос за етническа принадлежност общо	Етническа група				Не се самоопределят
		българска	турска	ромска (циганска)	друга	
Брой						
Общ. Елхово	14899	13433	35	1211	111	109
Гр. Елхово	9878	8982	10	779	31	76
Села	5021	4451	25	432	80	33
Относителен дял - %						
Общ. Елхово	100.0	90.3	0.2	8.1	0.7	0.7
Гр. Елхово	100.0	90.9	0.1	7.9	0.3	0.8
Села	100.0	88.6	0.5	8.6	1.6	0.7

Източник: НСИ, преброяване на населението

Фиг. № 9

Източник: НСИ, преброяване на населението

5.1.4. Основни изводи. Тенденции в демографското развитие

Демографското развитие на общината е подобно на повечето общини, разположени в селските и крайгранични райони на страната.

Броят на населението на общината е с тенденция на намаление, но с по-нисък интензитет през последните години.

Очертаните тенденции в естественото движение на населението бележат възпроизводство с отрицателен естествен прираст, поради ниските нива на раждаемост и високите нива на обща смъртност.

Налице е намаление на родилните контингенти и на най-репродуктивната възрастова група (15-34 г.) (обща тенденция за страната и областта).

Нето-миграцията е с намаляващ интензитет, по-изявена е временната трудова миграция, свързана с пазара на труда.

Структурата на населението по пол е сравнително балансирана.

Най-значимата демографска тенденция в развитието на населението на общината е процесът на застаряване, особено сред населението на селата (характерна и за областта, ЮИР и страната).

Тревожна е тенденцията във възпроизводството на трудоспособното население на общината. През 2018 г. 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст (60-64 години) се заместват от 54 лица влизащи в трудоспособна възраст (15-19 години), докато през 2001 г. всеки 100 лица излизащи от трудоспособна възраст са били замествани от 97 млади хора.

Броят на лицата с висше и средно образование нараства, а намалява този на лицата с ниско образование за периода между последните две преброявания (2001-2011 г.), но образователният ценз на населението на общината е под средното ниво за областта, ЮИР и страната. Образователното равнище е по-високо в общинския център – гр. Елхово.

В етническата структура на населението основна етнически група е българската. Не се очертават съществени изменения в етническата структура на населението на общината за периода между последните две преброявания, различията са в резултат на общото намаление на населението.

Въпреки относителното забавяне на темповете на намаляване на населението през последните години, краткотрайното подобряване на показателите за раждаемостта, бавното увеличаване на средната продължителност на предстоящия живот и намаляването на влиянието на миграцията, с негативен ефект остават отрицателният естествен прираст на населението, ниската раждаемост, високото равнище на общата смъртност, остаряването на населението, обезлюдяването на населени места, възпроизвеждането на различни социални неравенства.

5.1.5. Пазар на труда

5.1.5.1. Икономически активно население

Икономически активното население определя параметрите на работната сила. Данните на НСИ за 2018 г. показват, че общият брой на икономически активните лица в общината във възрастовата група над 15 г. е 6906 д. (55.8% от населението в същата възрастова група), а на икономически неактивните лица – 5463 д. (44.2%). За сравнение за област Ямбол стойностите на показателя са съответно 55.2% (икономически активни лица от населението на 15 и повече години) и 44.8% (икономически неактивни лица), за Югоизточен район – 54.1% и 45.9%, за ЮИР – 54.1% и 45.9%, за страната – 54.8% и 45.2%.

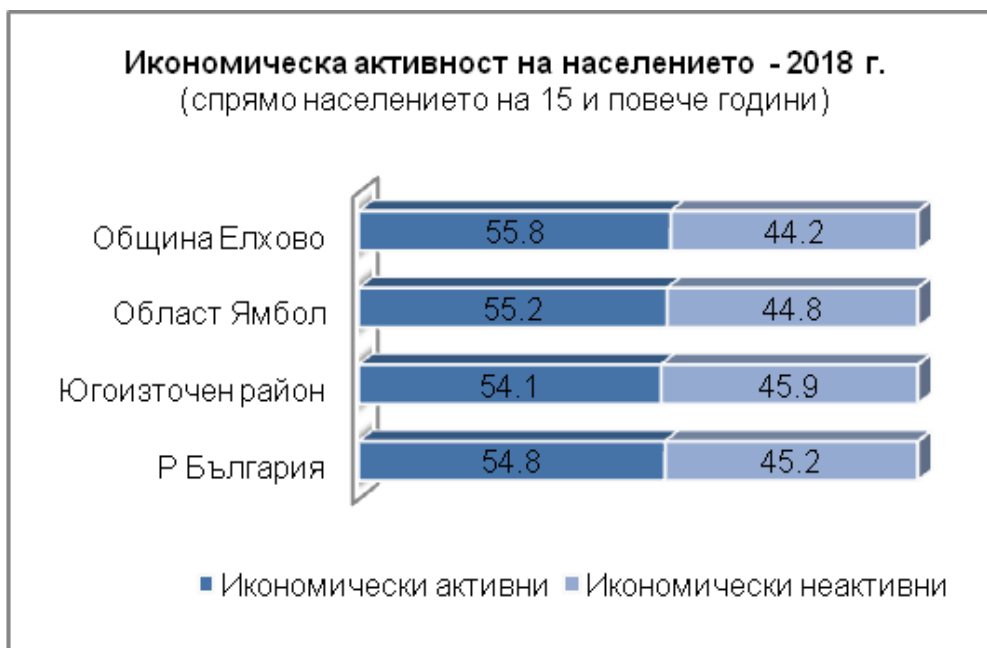
Таблица № 16

Население на 15 и повече години по икономическа активност – 2018 г.

	Население на 15 и повече години	Икономически активни	
	брой	брой	отн. дял - %
Община Елхово	12369	6906	55.8
Област Ямбол	101004	55779	55.2
Югоизточен район	868330	470021	54.1
Р България	5995194	3282740	54.8

Източници: НСИ, Агенцията по заетостта

Фиг. № 10

Източници: НСИ, Агенцията по заетостта

Съществуват значими различия в структурата на населението на отделните населени места по икономическа активност, дължащи се основно на възрастовия състав на тяхното население.

5.1.5.2. Безработица

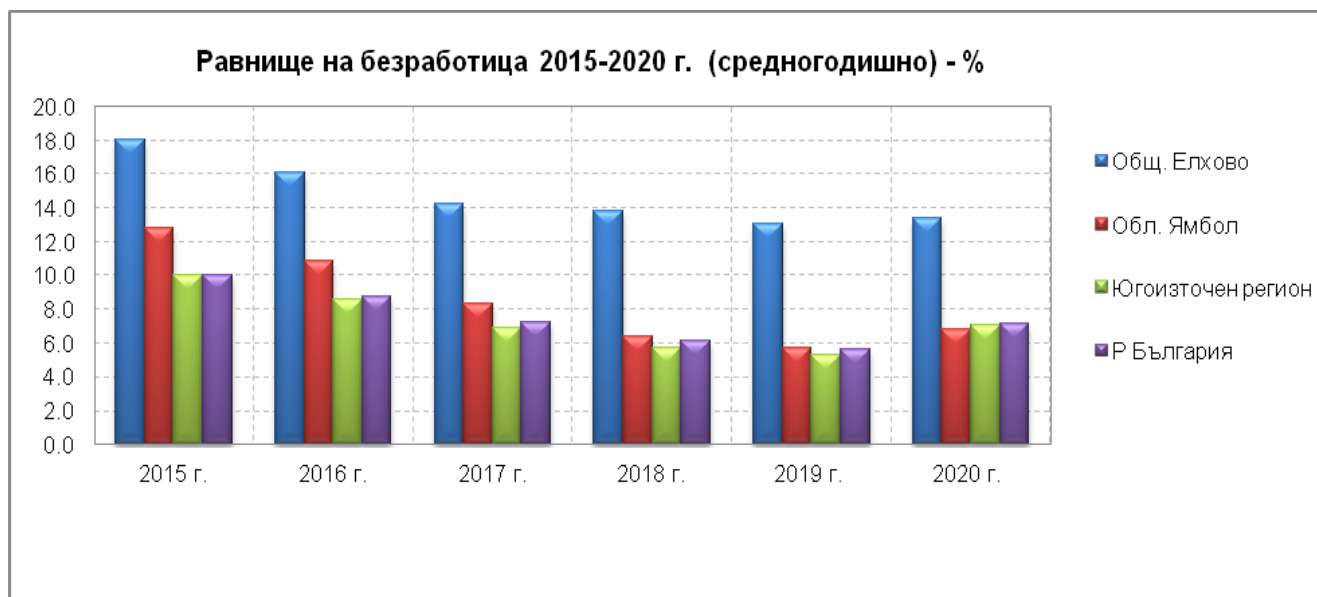
По отношение на коефициента (равнището) на **регистрираната безработица** към 2020 г. (13.45% средногодишно равнище на безработица), община Елхово е в по-неблагоприятна позиция от средното равнище за област Ямбол (6.79%), за ЮИР (7.07%) и за страната (7.20%) (*табл. 19, фиг. 12*). Средногодишният брой на регистрираните в бюро по труда безработни лица в общината през 2020 г. е 929 д.

Таблица № 19

Равнище на безработица - 2015-2020 г. (средногодишно)

Териториално ниво	Иконом. активни	Регистр. безработни	Регистр. безработни до 29 г. вкл.		Регистр. безработни с регистрация над 1 г.		Равнище на безработица
	брой	брой	брой	%	брой	%	%
2015 г.							
Общ. Елхово	6906	1249	179	14.3	679	54.4	18.09
Обл. Ямбол	55779	7162	1235	17.2	3659	51.1	12.84
Югоизточен р-н	470021	47122	8451	17.9	20242	43.0	10.03
Р България	3282740	330816	51447	15.6	146778	44.4	10.08
2016 г.							
Общ. Елхово	6906	1114	138	12.4	627	56.3	16.13
Обл. Ямбол	55779	6070	886	14.6	2881	47.5	10.88
Югоизточен р-н	470021	40412	6256	15.5	15456	38.2	8.60
Р България	3282740	286814	38442	13.4	118931	41.5	8.74
2017 г.							
Общ. Елхово	6906	987	121	12.3	545	55.2	14.29
Обл. Ямбол	55779	4643	667	14.4	1863	40.1	8.32
Югоизточен р-н	470021	32376	5088	15.7	10484	32.4	6.89
Р България	3282740	236752	33600	14.2	87706	37.0	7.21
2018 г.							
Общ. Елхово	6906	954	132	13.8	482	50.5	13.81
Обл. Ямбол	55779	3594	474	13.2	1064	29.6	6.44
Югоизточен р-н	470021	26923	3938	14.6	7080	26.3	5.73
Р България	3282740	202994	26785	13.2	65074	32.1	6.18
2019 г.							
Общ. Елхово	6906	902	120	13.3	463	51.4	13.06
Обл. Ямбол	55779	3200	398	12.4	755	23.6	5.74
Югоизточен р-н	470021	24903	3532	14.2	4762	19.1	5.30
Р България	3282740	185266	24001	13.0	47871	25.8	5.64
2020 г.							
Общ. Елхово	6906	929	115	12.4	437	47.0	13.45
Обл. Ямбол	55779	3790	444	11.7	726	19.2	6.79
Югоизточен р-н	470021	33216	4566	13.7	5004	15.1	7.07
Р България	3282740	236500	29814	12.6	47072	19.9	7.20

Източник: Агенцията по Заетостта

Източник: Агенция по Заетостта

За периода 2015-2020 г. се наблюдава намаление на регистрираната безработица за годините 2015-2019 г. и процес на увеличение през 2020 г. поради пандемията от COVID-19 - както за община Елхово, така също и за област Ямбол, ЮИР и страната (*табл. 19*). За община Елхово равнището на безработица нараства от 13.06% през 2019 г. на 13.45% през 2020 г., за област Ямбол – от 5.74% на 6.79%, за ЮИР – от 5.30% на 7.07% и за страната – от 5.64% на 7.20%.

В структурата на безработните се констатира висок дял на категориите лица, които са най-потърпевши на пазара на труда. На първо място това са лицата регистрирани като безработни повече от 1 година. Освен тях като най-уязвими на пазара на труда са лицата с ниско образование, ниска квалификация или без квалификация.

Младешите до 29 години и лицата над 50 години са сред основните целеви групи на активната политика на пазара на труда, провеждана от Агенцията по заетостта през последните години. С най-дълъг престой са безработните с начално и по-ниско образование. Общата динамика на заявените свободни работни места се определя от сезонния фактор, спецификата в отрасловата структура, икономически активното население.

Наблюдаваното застаряване на населението през последните десетилетия оказва пряко и съществено влияние върху *възрастовата структура на безработните лица*, при което се запазва тенденцията възрастовите групи над 40 години и основно над 55 години да са най-многобройни по численост.

В *професионалната структура на безработните лица* най-многобройната група продължава да е тази на безработните без квалификация и специалност (около 60%).

По отношение на *образователната структура* се запазва тенденцията от последните години броят и делът на безработните с начално и по-ниско образование.

Младешите до 29 години и лицата над 50 години са сред основните целеви групи на активната политика на пазара на труда, провеждана от Агенцията по

заетостта през последните години. С най-дълъг престой са безработните с начално и по-ниско образование. Общата динамика на заявените свободни работни места се определя от сезонния фактор, спецификата в отрасловата структура, икономически активното население.

Наблюдаваното застаряване на населението през последните десетилетия оказва пряко и съществено влияние върху *възрастовата структура на безработните лица*, при което се запазва тенденцията възрастовите групи над 40 години и основно над 55 години да са най-многобройни по численост (*табл. 20*).

В *професионалната структура на безработните лица* най-многобройната група продължава да е тази на безработните без квалификация и специалност (около 60%).

По отношение на *образователната структура* се запазва тенденцията от последните години броят и дялът на безработните с начално и по-ниско образование да е най-висок, както и на безработните лица със средно образование.

5.1.5.3 Основни изводи и тенденции на развитие на пазара на труда

- Регистрираната безработицата се характеризира с динамика, като в резултат на световната пандемия от COVID-19 се очертава нарастване на равнището на безработица за годините 2019-2020 (обща тенденция за областта, региона и страната). Следва да се отбележи, че равнището на безработица за общината е 2 пъти над средното за областта и 1.9 пъти над средното за ЮИР и страната.
- Възрастовата структура на безработните лица се характеризира с най-висок дял на лицата над 40 и най-вече над 55 години;
- Безработните без квалификация и специалност запазват най-висок относителен дял в професионалната структура на безработните лица;
- Безработните с начално и по-ниско образование, както и със средно образование са с най-висок дял в структурата на безработните по образование.

5.2. Обща характеристика и тенденции в икономическото развитие на община Елхово

5.2.1. Основни тенденции в икономиката на общината

Анализът на стопанската дейност е извършен на базата на информация от НСИ, МЗХГ и др. източници.

Данните от таблица 1 показват икономическите резултати за периода 2011-2017 г.

Таблица № 1

Основни икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия в област Ямбол и община Елхово по икономически дейности за 2011, 2015 и 2017 г.

Икономически дейности (A21)	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	
	брой	хил. левове		брой	хил. левове	брой	хил. левове		брой	хил. левове	брой	хил. левове		брой	хил. левове	
	2011 г.					2015 г.					2017 г.					
	Област Ямбол - общо															
A	Селско, горско и рибно стопанство	554	240853	223779	2732	154692	711	289819	291023	2971	266263	777	298143	312280	3122	316407
B	Добивна промишленост	13	13	25382	25982	296	17121	12	14346	13836	244	9798
C	Преработваща промишленост	477	582529	872876	9491	235470	500	705339	732620	11583	270957	483	759473	807031	12462	300885
D	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	86	26042	12533	56	100520	104	58062	57005	117	263566	92	52377	53832	130	206598
E	Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	16	14	16876	16635	613	..	8	19569	18923	628	..
F	Строителство	218	164265	170622	2192	41846	193	211139	213596	1920	34919	190	103145	99560	1692	33294
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	2175	119699	692494	6236	93727	2096	167023	1192315	5971	141214	2012	209442	1381939	6413	146419
H	Транспорт, складиране и пощи	263	50045	52864	898	22127	288	83077	84710	1202	35474	285	88453	91394	1233	38378
I	Хотелиерство и ресторантьорство	393	12153	20782	1318	15925	462	17826	27643	1355	26443	405	17985	31003	1364	24144
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	52	4790	4390	162	2408	58	3876	4133	173	2262	60	6536	6709	204	2558
L	Операции с недвижими имоти	587	10708	10729	347	124291	427	5682	4535	251	86688	246	6119	7105	286	87475

Икономически дейности (A21)		Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	
		брой	хил. левове		брой	хил. левове	брой	хил. левове		брой	хил. левове	брой	хил. левове		брой	хил. левове	
		2011 г.						2015 г.					2017 г.				
M	Професионални дейности и научни изследвания	273	8926	8984	481	4293	282	11814	11786	505	4543	305	12993	12955	596	5192	
N	Административни и спомагателни дейности	53	4744	4680	418	836	72	9158	9202	514	..	70	8108	8581	452	..	
P	Образование	31	1433	1442	70	191	32	799	813	63	..	26	740	747	49	..	
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа	187	30047	29710	1423	7997	192	31698	31255	1351	13561	197	32114	31655	1321	14183	
R	Култура, спорт и развлечения	34	1270	1176	54	1890	34	2913	2929	55	466	41	4394	4381	66	395	
S	Други дейности	201	2903	3033	317	3660	259	3686	4104	359	710	291	3723	4128	435	1002	
Община Елхово - общо		1067	58886	96263	2114	65168	965	89678	157790	2256	96663	721	95565	213926	2252	99579	
A	Селско, горско и рибно стопанство	81	19391	15389	298	13868	110	20818	19647	326	29032	115	22589	24833	326	32667	
B	Добивна промишленост	
C	Преработваща промишленост	41	14785	15223	511	8367	42	12518	13299	428	10381	44	12799	14356	397	..	
D	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	25	2693	2267	15	7814	28	4814	4264	20	10378	26	5444	5412	30	9783	
E	Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	3	98	..	6	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
F	Строителство	12	507	501	27	1829	14	3339	3337	51	983	9	2314	2305	27	141	
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	280	7891	45376	621	11530	246	10896	77936	590	18098	236	11536	123740	612	19113	
H	Транспорт, складиране и пощи	25	7193	10075	137	1777	32	30345	31993	297	..	35	33169	34832	317	13420	
I	Хотелиерство и ресторантьорство	65	657	1325	136	1709	122	2015	2702	231	6681	76	1493	2472	190	3091	

Икономически дейности (A21)		Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи	
		брой	хил. левове		брой	хил. левове	брой	хил. левове		брой	хил. левове	брой	хил. левове		брой	хил. левове	
		2011 г.						2015 г.						2017 г.			
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	6	205	229	..	59	..	462	487	
L	Операции с недвижими имоти	437	1592	1769	56	16660	272	600	365	36	6194	75	988	783	40	..	
M	Професионални дейности и научни изследвания	40	816	784	72	857	34	692	693	59	978	28	970	1014	69	661	
N	Административни и спомагателни дейности	5	118	114	16	48	10	23	..	10	21	..	
P	Образование	3	4	..	
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа	22	2586	2546	175	450	18	2144	2092	131	..	20	2323	2224	136	..	
R	Култура, спорт и развлечения	3	3	12	..	
S	Други дейности	25	106	114	25	54	26	29	..	33	362	369	44	195	

¹ Показателят е изчислен по методология на Структурна бизнес статистика.

² Данните са изчислени в еквивалент на пълна заетост.

.. Конфиденциални данни

- Няма случай

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания - Ямбол

През анализирания период селското стопанство увеличава своя обем. Индустрията през периода е с редуцирани показатели и най-силно изпитва негативните последици от икономическата криза. Секторът на услугите като цяло отбелязва по-малки промени като участие в структурата на произведената продукция в общинската икономика.

За характеризиране на икономиката са анализирани показатели на ниво община за вида на регистрираните предприятия в нефинансовия сектор в зависимост от броя на зетия персонал. В общината през 2017 г. са регистрирани общо 721 броя предприятия (табл. 2). Обликът на общинската икономика дават микро- и малките предприятия.

Таблица № 2

Основни икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия в област Ямбол и община Елхово, по групи предприятия, според броя на зетите в тях лица през 2011, 2015 и 2017 г.

Групи предприятия според зетите в тях лица	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи
	брой	хил. левове		брой	хил. левове
2011 г.					
Област Ямбол - общо	5613	1298762	2145943	27012	840146
0 - 9	5188	291251	512390	9014	324522
10 - 49	350	288527	552501	6945	238163
50 - 249	69	405663	777340	6135	202185
250 +	6	313321	303712	4918	75276
Община Елхово - общо	1067	58886	96263	2114	65168
0 - 9	1031	18842	29349	1043	33384
10 - 49
50 - 249
250 +	-	-	-	-	-
2015 г.					
Област Ямбол - общо	5737	1644169	2710286	29299	1188752
0 - 9	5324	338300	715744	9082	527580
10 - 49	342	388735	714198	6554	310209
50 - 249	65	478237	818358	6161	235638
250 +	6	438897	461986	7502	115325
Община Елхово - общо	965	89678	157790	2256	96663
0 - 9	925	32722	44940	1144	47406
10 - 49	34	30314	83749	659	31587
50 - 249	6	26642	29101	453	17670
250 +	-	-	-	-	-
2017 г.					
Област Ямбол - общо	5500	1637660	2886059	30697	1207024
0 - 9	5104	367341	722949	9637	530185

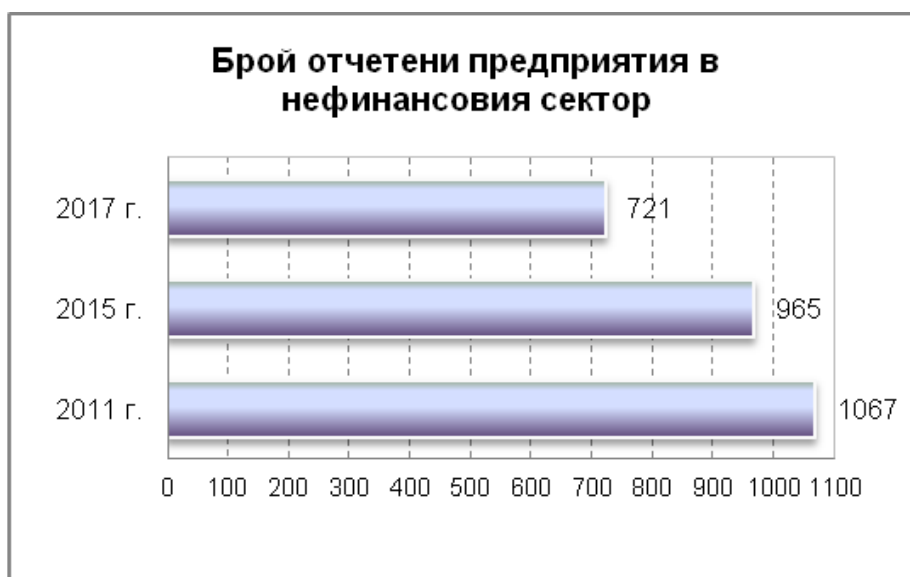
Групи предприятия според заетите в тях лица	Брой предприятия	Произведена продукция ¹	Нетни приходи от продажби	Заети лица ²	Дълготрайни материални активи
	брой	хил. левове		брой	хил. левове
10 - 49	331	335993	730237	6519	290812
50 - 249	58	449579	926872	5468	222775
250 +	7	484747	506001	9073	163252
Община Елхово - общо	721	95565	213926	2252	99579
0 - 9	684	36337	56344	1200	47727
10 - 49	32	25974	121785	625	35272
50 - 249	5	33254	35797	427	16580
250 +	-	-	-	-	-

¹ Показателят е изчислен по методология на Структурна бизнес статистика.
² Данните са изчислени в еквивалент на пълна заетост.
 ".." Конфиденциални данни; "-" Няма случай
Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания - Ямбол

В община Елхово, в икономическо отношение съсредоточие на активности е основно в град Елхово. Промисленият сектор е представен предимно от преработваща промишленост, важен дял в общинската икономика заема и отрасълът на услугите. Това е обусловено както от съсредоточаването на население в града, така и от неговото значение като икономически и обслужващ център.

По отношение на абсолютния брой на регистрираните предприятия през наблюдавания период се очертава тенденция на нарастване на предприятията в сферата на аграрния сектор и в някои от услите (култура, спорт и развлечения, хуманно здравеопазване и социални дейности, професионални дейности и научни изследвания, транспорт, складиране и пощи, създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения).

Фиг. № 1

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания - Ямбол

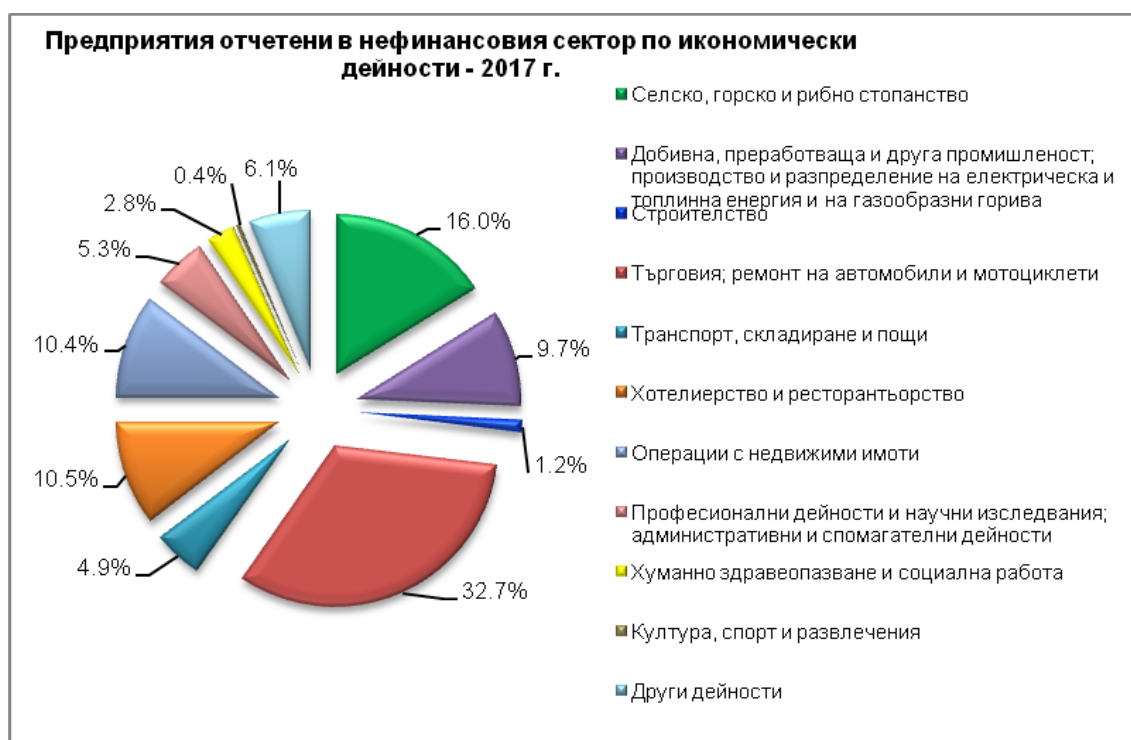
По отношение на общия брой заети в отчетените нефинансови предприятия тенденцията е запазване и постепенно неголямо нарастване за периода 2011-2017 г.

В динамиката на предприятията в общината измененията се дължат основно на структурните промени и икономическата криза. Като цяло броят на предприятията в община Елхово се е намалял с 1/3 за периода 2011-2017 г. – от 1067 през 2011 г. на 721 през 2017 г., като това са основно микро и малки предприятия.

Наличието на предприемаческа инициатива способства за инвестициите и развитието на общината. Предприемаческата активност в община Елхово (50 регистрирани предприятия на 1000 жители през 2017 г.) е сходна, но над средната стойност за областта (46 предприятия на 1000 жители).

Най-голям е броят на фирмите, които са в сферата на търговията, ремонт на автомобили и мотоциклети (32.7% от всички предприятия в общината, 2017 г.). На второ място е селското, горското и рибното стопанство - 16.0%, следвано от хотелиерството и ресторантьорство - 10.5% и от „операции с недвижими имоти” - 10.4%. Индустрията обхваща 9.7% от всички предприятия в общината. Добре са представени още: транспорт, складиране и пощи, професионалните дейности и научните изследвания, както и хуманното здравеопазване, социалната работа.

Фиг. № 2

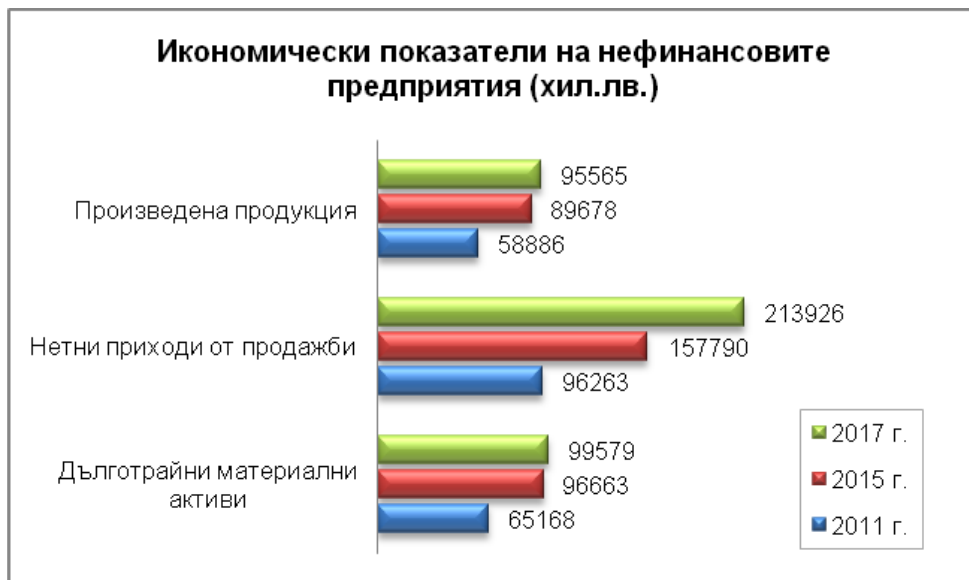

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания – Ямбол

Нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия в община Елхово се характеризират с динамика, като през 2011 г. те са били 96263 хил.лв, нарастват на 157790 хил.лв през 2015 г. и на 213926 хил.лв през 2017 г. (фиг. 3). Най-висок ръст на реализираните приходи за наблюдавания период е отбелязан в икономическите дейности свързани с транспорта, хотелиерството и ресторантьорството, търговията. Стойността на произведената продукция е с най-

нисък размер през 2011 г. (58886 хил.лв.) и най-висок през 2017 г. (95565 хил.лв) (5.8% от произведената продукция в област Ямбол през 2017 г.). Дълготрайните материални активи (ДМА) бележат постепенно нарастване от 65168 хил.лв през 2011 г. на 99579 хил.лв през 2017 г. (8.2% от ДМА в областта през 2017 г.)

Фиг. № 3

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания – Ямбол

Нетните приходи от продажби на 1 жител (в хил.лв.) в общината през 2017 г. са 1487. За периода 2011-2017 г. те бележат нарастване. За сравнение средните стойности на показателя за област Ямбол са 1.6 пъти по-високи (фиг. 4).

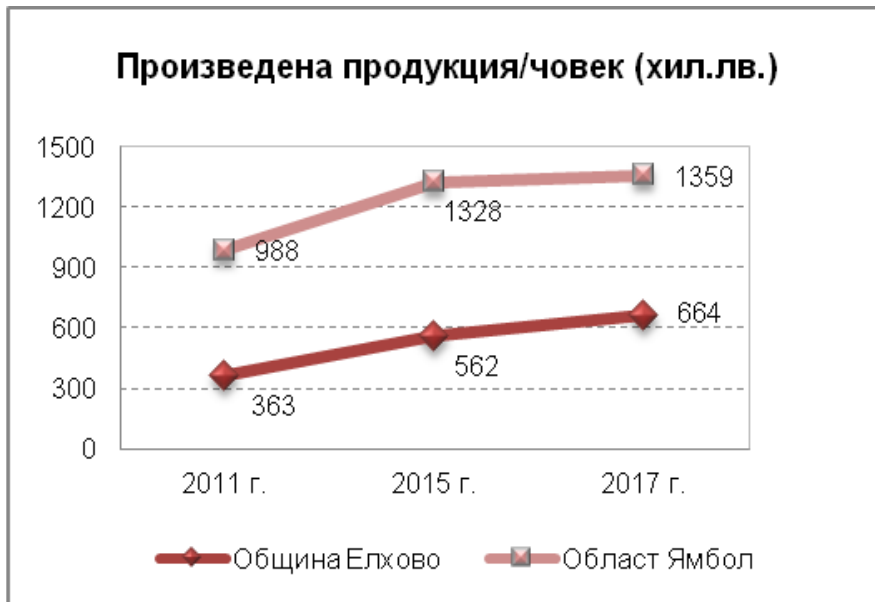
Фиг. № 4

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания – Ямбол

В сравнителен план произведената продукция на човек от населението в община Елхово е под средната за областта (фиг. 5). За периода 2011-2017 г. произведената продукция на човек от населението в общината нараства от 363 хил.лв на 664 хил.лв, но запазва по-ниското си ниво в сравнение с областта.

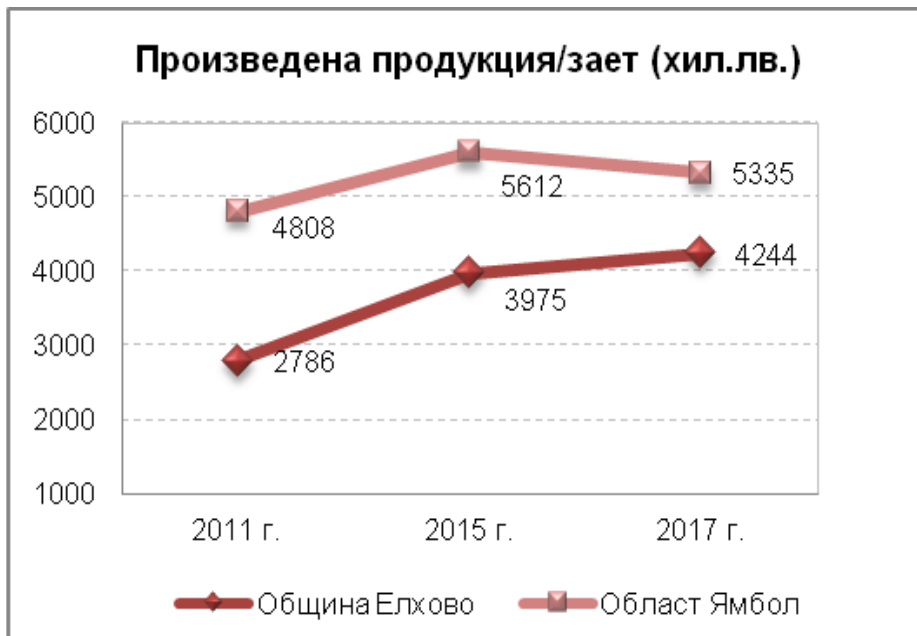
Фиг. № 5

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания – Ямбол

Произведената продукция на зает в община Елхово нараства от 2786 хил.лв през 2011 г. на 4244 хил.лв през 2017 г. (фиг. 6). От графиката се вижда, че за периода стойностите на показателя са с тенденция на нарастване. За сравнение средно за областта произведената продукция на един зает през периода варира в диапазона – от 4808 хил.лв (2011 г.) до 5612 хил.лв (2015 г.), като през 2017 г. стойността на показателя е 5335 хил.лв.

Фиг. № 6

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания – Ямбол

5.2.2. Инвестиционна активност и атрактивност

Инвестициите са важни за устойчивото общинско икономическо развитие, тъй като финансовите средства се влагат за по-продължителен период от време. На базата на направените инвестиции се очаква нарастване на доходите, капитала и други икономически ефекти след определен времеви период.

Модернизирането на съществуващата и изграждането на нова инфраструктура е важно за социално-икономическото развитие на Елхово. Това дава възможност за осигуряване на предпоставки за растеж на общинската икономика, което е от значимост за нейната ефективност. От съществено значение в това отношение са инвестициите в публичния сектор, които подобряват транспортните, енергийните, комуникационните и ВиК мрежите и създават по-добри условия на живот на местното население, но не са директно свързани с получаване на максимален доход и възвръщаемост.

Разходите за дълготрайни материални активи (ДМА) в общината са най-големи през 2015 г. (31423 хил. лв). През 2017 г. размерът на разходите за ДМА възлиза на 16975 хил. лв (табл. 3).

Таблица № 3

Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи в област Ямбол и община Елхово по години (хил.левове)

Икономически дейности (A10)	2011 г.	2015 г.	2017 г.
Област Ямбол - общо	212424	268506	239416
Селско, горско и рибно стопанство	44148	84645	67169
Индустрия (с изкл. на строителството)	119899	46771	94294
Строителство	7757	11744	4484
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	25672	39820	26689
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения
Финансови и застрахователни дейности	..	1711	..
Операции с недвижими имоти	4059	913	33471
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	4897	..	5862
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	3326	29411	6237
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности	1538	2662	380
Община Елхово - общо	19218	31423	16975
Селско, горско и рибно стопанство	3816	7877	9381
Индустрия (с изкл. на строителството)	..	2194	3265
Строителство	-
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	4199	18285	3250
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	51	..
Финансови и застрахователни дейности

Икономически дейности (А10)	2011 г.	2015 г.	2017 г.
Операции с недвижими имоти	281	31	717
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	..	1335	129
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	540	619	197
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности	84	735	18
".." Конфиденциални данни "-" Няма случай Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания - Ямбол			

Най-голям дял в разходите за ДМА през 2017 г. имат тези в селското стопанство, следвани от индустрията, търговията, транспорта, хотелиерството и ресторантьорството.

Увеличаването на вътрешните и външните инвестиции в общината е свързано с инвестиционната политика, с осигуряване на преференции за бизнеса, провеждане на активен маркетинг и реклама за популяризиране на условията за бизнес и инвестиции на територията на общината. По този начин ще се създадат предпоставки за привличане на заинтересовани предприемачи и създаване на благоприятна бизнес среда.

Чуждестранните преки инвестиции в нефинансовите предприятия за годините 2011-2015-2017 бележат нарастване през 2011-2015 г. от 8169.5 хил.евро на 10660.1 хил.евро, след което през 2015-2017 г. намаляват на 8622.2 хил.евро (*табл. 4*). Тази динамика на ЧПИ е характерна и за областта.

Таблица № 4

Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия към 31.12 в област Ямбол и община Елхово по години

(хиляди евро)

Област/Община	2011 г.	2015 г.	2017 г.
Област Ямбол	68228.1	79030.1	50680.3
Община Елхово	8169.5	10660.1	8622.2

Източник: НСИ, ТСБ - Югоизток, Статистически изследвания - Ямбол

5.2.3. Анализ на развитието по сектори

5.2.3.1 Индустрия

Индустрията според методологията на НСИ включва добивна и преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване; строителство.

Промислеността в общината е представена от предприятия на преработващата промишленост – производство на метални изделия, електроизделия, облекло и трикотажни изделия, хранително-вкусова и друга промишленост.

Икономическият потенциал на общината е съсредоточен основно в гр. Елхово и се явява важен фактор за осигуряване на трудова заетост на работната сила.

Проблем за общинската икономика е ниската инвестиционна активност. Налице е и недостатъчна финансова стабилност на фирмите, както и недостатъчна предприемаческа активност на населението. Съществува добра осигуреност с квалифицирани кадри в областта на селското стопанство и трикотажна индустрия в резултат на дългогодишни традиции в производството на готови облекла от текстил и трикотаж в общината, както и на наличието на профилирани учебни заведения.

В отрасловата структура на промишлеността значителен дял заемат икономическите дейности (по НКИД) свързани с машиностроенето. По-големи фирми, свързани с икономическата дейност *„производство на метални изделия без машини и оборудване“* са „Лемекон“ АД и „Орудица - 2000“ ООД. Основната им дейност е в сферата на металолееенето, производството на фасонни части за тръби, чугунолеене. Фирма „Лемекон“ АД в гр. Елхово произвежда всички видове и размери свързващи елементи на водопроводни инсталации, включително и за напоителни системи. Фирма „Орудица-2000“ ООД е с основна дейност металолееене и металообработване (водопроводна арматура, части за селскостопански машини и др. чугунени отливки). Фирма „Фаворит 3003“ ЕООД е с основна дейност - производство на плетена оградна мрежа от поцинкована тел и търговия с различни видове строителни материали.

Друга икономическа дейност в общината е *„производство на електрически материали“*, представена от фирма „Елпром - Елхово“ АД, която произвежда електроавточасти за леки и товарни автомобили, селскостопански машини, електро- и мотокари.

В структурата на промишлеността се открояват с водещо значение икономически дейности свързани с *производство на облекло и трикотажни изделия*. По-големи производствени фирми в трикотажното производство са „Яница“ АД (производство на класически - машинно или ръчно плетени пуловери, жилетки и др.), „Дели - 99“ ЕООД (производство на ризи, блузи и друго облекло) и др.

Икономическата дейност *„производство на храни, напитки и тютюневи изделия“* в общината е представена от: производството на хляб и хлебни изделия (с две основни фирми - „Хляб и хлебни изделия“ ЕООД - Елхово и „Арачиеви“ - с. Кирилово), както и преработката и производството на мляко и млечни произведения (фирма „Арачиеви“). Производството на безалкохолни напитки се извършва от фирма „Импо 2003“ ЕООД.

Фирмите, свързани с преработка и търговия със селскостопански суровини са представени от: „Зомаш“ ООД (производство и търговия със зърнени култури); „Инсекта 2000“ ООД (производство и търговия с посевен и посадъчен материал).

С транспортна дейност е ангажирана фирма ЕТ „Астро-Ян - Янко Георгиев“ за товарен автомобилен транспорт.

Производствените мощности на промишлеността са разположени в промишлените зони на гр. Елхово и на територията на бившите стопански дворове на

АПК в някои от другите населени места (с. Изгрев, с. Малък манастир, с. Гранитово, с. Бояново).

Строителният отрасъл е сред отраслите, най-силно засегнати от стопанската криза. Строителните фирми намаляват от 12 през 2011 г. на 9 през 2017 г., а заетите лица се характеризират със сезонност и динамика.

5.2.3.2 Селско и горско стопанство

Селското стопанство е традиционна икономическа дейност за всички населени места в общината като то е основен отрасъл в селата. Представено е от подотраслите растениевъдство и животновъдство, като растениевъдното направление е с по-голям дял.

Използваната земеделска площ в общината по видове земеделски стопани е представена в таблица 5. Справката е на база регистрирани Земеделски стопани по реда на Наредба №3/29.01.1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани - МЗХГ, ОД „Земеделие” - Ямбол. Най-голям дял от ИЗП (7806 ха - 26.8%) се стопанисва от физически лица, следвана от ООД (7111 ха - 24.4%), ЕООД (5610 ха - 19.3%), ЕТ (4815 ха - 16.6%), и от Кооперации - 2790 ха - 9.6%. Останалите площи (959 дка – 3.3%) се стопанисват от други земеделски стопани (СД, АД, ЕАД и др.).

Таблица № 5

Използвана земеделска площ - ИЗП (в ха) по видове Земеделски стопани в община Елхово по стопански години

Вид	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
ЕТ	4833	4754	4716	4509	4815
ЕООД	4170	4298	4010	4793	5610
ООД	5033	5189	5994	6528	7111
СД	361	295	199	229	180
АД	943	735	736	761	743
Кооперации	2853	2714	2710	2819	2790
ЕАД	0	2	2	2	2
Физически лица	5257	6793	7242	8072	7806
Други	35	116	49	34	34
Справката е на база регистрирани Земеделски стопани по реда на Наредба №3/29.01.1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани. Източник: МЗХГ, ОД „Земеделие” - Ямбол					

Благоприятните природни предпоставки, както и стратегическото местоположение спрямо голям консумативен център (град Ямбол), създават добри възможности за развитие на селското стопанство.

За развитие на *растениевъдството* в общината са налице благоприятни природогеографски условия (релеф, климат, почви, води). Територията на община Елхово заема значителна част от областната територия (20.91%).

Големият размер на земеделските територии – близо 3/4 от площта на общината (от които 75% обработваеми) е фактор за развитие на земеделието. На територията на общината се отглеждат предимно: зърнено-житни култури (пшеница, ечемик, царевица за зърно), технически маслодайни култури (слънчоглед, рапица), технически ароматни култури (кориандър), трайни насаждения (лозя – винени), фуражни култури. Зеленчукопроизводството е развито главно в семейните градини и няма изявена пазарна ориентация поради липсата на преработващи мощности на консервната промишленост в общината и вносът на по-евтини зеленчуци.

Размерът на поливните площи е ограничен - 10% от обработваемите земи.

В структурата на засетите площи (табл. б), най-голям е дялът на зърнено-житните култури (над 1/2 от засетите площи), следвани от техническите култури (37%).

Таблица № 6

Засети площи (в ха) с основни видове култури в община Елхово по стопански години

Вид	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Пшеница	8787	8753	8543	9062	9607
Ечемик	1829	1607	1039	1133	957
Царевица за зърно	27	61	30	28	21
Слънчоглед	5790	4428	4456	6424	5996
Рапица	894	1282	1629	900	1053
Кориандър	2149	2770	3024	2032	1552
Лозя - винени	5	57	38	45	45

Справката е на база регистрирани Земеделски стопани по реда на Наредба №3/29.01.1999 г. за създаване и поддържане на Регистър на Земеделските стопани.

Източник: МЗХГ, ОД „Земеделие” - Ямбол

През последните години се увеличават и площите, засети с пшеница, технически култури и трайни насаждения. На територията на общината осъществява дейност един от големите земеделски производители („Зомаш” ООД) обработващ земя под аренда и наем. В общината има условия за отглеждане на многогодишни медицински и ароматни култури и билкови растения.

Таблица № 7

Справка за средните добиви от основни култури за община Елхово по стопански години

Вид	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Пшеница	380	420	412	503	404
Ечемик	350	310	410	500	312
Царевица за зърно	440	400	500	581	705
Маслодаен слънчоглед	258	156	180	184	210
Маслодайна рапица	225	200	330	230	195
Лозя - винени	340	190	290	310	370

Справката е на база оперативна информация в ОД "Земеделие" Ямбол от ОСЗ.

Средните добиви от основните земеделски култури в общината по стопански години (по данни на ОСЗ и ОД „Земеделие“ – Ямбол) са представени в таблица 7. През отделните стопански години се наблюдават различия в средните добиви, дължащи се на прибраната продукция и реколтираните площи. Увеличение на средните добиви през последните години (2013-2018 г.) се наблюдава при пшеницата, царевицата за зърно, лозята.

Налице са предпоставките за ефективно използване на земеделските земи.

Основните аспекти в развитието на растениевъдството в общината са следните:

- Природните условия (почвено-климатични) имат важно значение за специализацията на селскостопанските култури.
- В общината са налице благоприятни предпоставки за развитие на зърнопроизводство, технически и фуражни култури, трайни насаждения, зеленчуци.
- Според засетите площи с най-висок дял са зърнените и техническите култури.
- Трайните насаждения и зеленчукопроизводството имат неголям дял с добри възможности за развитие.
- Налице са обективни условия за развитие на основните и традиционни култури, основани на принципите на биологично производство.

На територията на общината съществуват предпоставки и условия за развитие на *животновъдството*, което е по-слабо развито от растениевъдството. Фуражната база, наличието на постоянно затревени площи, естествени ливади, мери и пасища, както и съществуващите традиции в тази област са добра предпоставка за неговото развитие. В общината се отглеждат основно говеда, овце, кози, свине, птици, пчелни семейства.

Преобладават дребните животновъдни стопанства (чиято продукция е предназначена за лична консумация в стопанството), без пазарна ориентация. За периода се очертава намаляване на броя на основните селскостопански животни.

Условията в общината са благоприятни за развитие на животновъдство с месно и млечно направление (говедовъдство, овцевъдство, козевъдство). Свиневъдството е застъпено главно в личните стопанства в цялата община. Птицевъдството също е развито, през последните години се развива добре пчеларството.

Като цяло може да се направи извода, че потенциалът за развитие на селското стопанство на територията на общината е благоприятен. Комбинацията от климатични и почвени условия позволява на територията на общината да се отглеждат култури традиционни за общината. Селскостопанският отрасъл е структуроопределящ за община Елхово.

Горско стопанство

Горските територии на общината се включват към Югоизточно държавно предприятие - Териториално поделение (ТП) ДГС „Елхово“, което обхваща изцяло горските територии на община Елхово и община Болярово. Стопанството е разположено в Тунджанската хълмиста и нископланинска област. Горите и горските площи са разположени по северните склонове на Дервенските възвишения, южните

склонове на Манастирските възвишения, по хълмовете на Бакаджиците и само малка част от тях - в Елховското поле. Сравнително неголямото разнообразие на релефните форми на терена, обуславя дърводобива и лесокултурната дейност по-лесно достъпни. Съществуващата пътна и съобщителна мрежа благоприятстват стопанисването на горите в района. По пътната мрежа се осъществява извозването на основната част на добитата продукция.

Слабо нагънатия релеф в района не предполага образуването на много гъста хидрографска мрежа. Почти цялата територия на стопанството попада във водосбора на р. Тунджа, която е най-голямото водно течение в този район. Тя пресича Елховското поле и Дервентските възвишения, през красив пролом и излиза от страната.

Характерни за региона са широколистните - чисти и смесени насаждения, както и лонгозните гори по поречието на р. Тунджа. Преобладават широколистните насаждения - цер, благун, космат дъб, акация и топола, а иглолистните гори са представени от чер-борови култури, успоредно с тях е залесявано и с бял бор, който е извън ареала си. Създадени са и култури от атласки кедър и зелена дугласка.

Средногодишното ползване на дървесина в държавния горски фонд, предвидено по Лесоустройственият проект на територията на стопанство е в размер на 29600 куб.м Предвиденото средногодишно залесяване е на площ от 369 дка. За производството на необходимия посадъчен материал стопанството разполага с горски разсадник „Трънково” с обща площ 30.4 ха.

Площта на горските територии на община Елхово заема 1/5 (140283 дка) от общата територия на общината (по данни на НСИ). Обособени са 2 горски участъка – „Елхово” с площ 35266 дка и „Раздел” с площ 105017 дка. Общият запас на дървесина в двата горскостопански участъка е 726978 куб.м. Добиват се предимно дърва за огрев на местното население (50%), останалата част е технологична дървесина. Основна част е сечта на тополова дървесина - 20000 куб.м.

Голямо е ловностопанското значение на горите. На територията на община Елхово са обособени три ловни района и фазанария (в района на резерват „Долна Топчия” за развъждане на колхидски фазан) стопанисвана от Държавна дивечовъдна станция Ямбол. Екологичните условия благоприятстват развъждането на дивеч - благороден елен, сърна, дива свиня, зайци, фазани, яребици и кеклик (птица от семейство фазанови). Дивечовият ресурс в ловните райони е предпоставка за развитие на ловния туризъм в общината, в т.ч. и на международния - ловува се благороден елен, дива свиня, фазан, сърна и др.

Горите в района на ДГС „Елхово”, като източник на дървесина, странични ползвания (лечебни растения, горски плодове) и други са от значение за икономиката на общината. Районът на стопанството представлява добра база за развитието на ловно стопанство с дивечови запаси и видово разнообразие. Язовирите, намиращи се на територията на стопанството, предлагат добри условия за провеждане на любителски и спортен риболов.

5.2.3.3 Туризъм

В развитието на туристическата функция на общината от значение е изградената туристическа инфраструктура. Сред нея основно място заемат средствата за подслон и местата за настаняване (табл. 8). Настанителната база в Елхово е средно развита.

Преобладават заведения за подслон и настаняване от ниска и средна категория. На територията на Елхово има регистрирани 14 самостоятелни стаи за настаняване; 4 къщи за гости; 2 семейни хотела и 1 туристическа хижа.

За изследвания период е налице увеличение на приходите от нощувки. Броят на хотелите не се променя, но се наблюдава нарастване на другите места за настаняване, на стаите и на легладенонощията. Туристическите функции на община Елхово са в основата отрасълът „Хотелиерство и ресторантьорство” да се утвърди като един от перспективните в третичния сектор на икономиката.

Таблица № 8

Средства за подслон и места за настаняване

Показатели	Мерна единица	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Средства за подслон и места за настаняване¹	брой	5	5	5	5	5	5
Легла	брой	127	127	127	117	117	117
Легладенонощия	брой	46273	46273	39258	37039	32202	31779
Стаи	брой	60	60	57	57	57	57
Реализирани нощувки	брой	6096	6096	3358	4127	3536	4263
Пренощували лица	брой	1378	1378	1320	1275	1525	1755
Приходи от нощувки	левове	129923	129923	72865	100779	94541	148470
Хотели	брой	2	2	2	2	2	2
Легла	брой	48	48	48	38	38	38
Легладенонощия	брой	17438	17438	14374	13856	13846	13870
Стаи	брой	24	24	22	22	22	24
Реализирани нощувки	брой	2078
Пренощували лица	брой	802
Приходи от нощувки	левове	108389
¹ Включват се категоризирани средства за подслон и места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответната година.							
² От 2012 г. изследването се провежда в съответствие с Регламент 692/2011 на Европейския парламент и Съвета относно европейска статистика на туризма.							
Източник: НСИ							

Община Елхово притежава разнообразни туристически ресурси (природни и антропогенни), чийто потенциал не е използван напълно.

На територията на община Елхово са разположени множество исторически места: праисторически селищни могили край селата Кирилово - Минчогорева могила, Бояново - Райков сумай, Лесово - Дядопаньовата воденица, Гранитово - Азмаците и гр. Елхово - Турското къше; тракийски скални светилища в землището на с. Мелница; тракийски долмени край с. Голям Дервент; тракийска могила и запазена антична колесница край с. Борисово; останки от антични и средновековни крепости в

землищата на: с. Лесово - Калето, с. Гранитово - Калето, с. Раздел - Кьостско кале, с. Мелница - Градището, с. Малък Манастир - Кръста.

Дервентските възвишения, които са най-западните разклонения на Странджа планина разположени на изток от р. Тунджа, с туристическите си бази в местностите Студеното кладенче и Гьол бунар са подходящи за краткотрайни излети и почивка сред природата.

Дрънчи дупка (карстова местност западно от с. Мелница) е привлекателна е за посетителите с туристическата си хижа, живописната речна долина и едноименната пещера с подземна река. В местността е възстановен и функционира малък параклис.

Местността Манастирчето - с. Стройно е обширна поляна с над 20 вековни дървета, извор с питейна вода, малка църква, основно реконструирана и обновена, подходяща за краткотраен летен отдих.

Праговете по коритото и бързите води на р. Тунджа в местността Дар кая, южно от с. Лесово са привлекателно и подходящо място за провеждане на състезания по спускане в бързо течащи води и воден слалом.

Край гр. Елхово, по бреговете на р. Тунджа, в лонгозни гори са разположени резерватите Балабана и Долна топчия, които са естествено местообитание и развъдник на рядко срещания в Европа колхидски фазан.

Трябва да се отбележи недостигът на финансов ресурс за консервация и реставрация на културните ценности.

Стремежът на община Елхово е към създаване на благоприятни условия за развитие на устойчиви форми на туризъм, което да засили интереса на туристите към общината и да се създаде позитивен имидж и популярност. Ресурсите на общината дават възможност за формиране и предлагане на разнообразни форми на туризъм, които са в съответствие със съвременните доминиращи нагласи за туристически пътушествия: културно - познавателен туризъм; екологичен - селски; спортно - развлекателен. На територията на Държавно горско стопанство Елхово са създадени възможности за ловен и риболовен туризъм. Язовирите предлагат условия за риболов и почивка.

Туристически ресурси, които не са експонирани напълно са тези с антропогенен характер, свързани с културно-историческото наследство. Обекти на съхранената историческа и културна памет в общината са религиозни (църкви, свети места), исторически и културни паметници, войнишки паметници и др. Част от културните ценности са експонирани в общинския Етнографско-археологически музей в град Елхово.

Рекреационно-туристическият потенциал не е използван изцяло. В общината има предпоставки за развитие на устойчив туризъм, т.е. съхраняване и опазване дългосрочно на природните, културните и историческите ресурси и по позитивен и балансиран начин запазване на околната среда.

5.2.3.4 Търговия и услуги

На територията на общината функционират 265 търговски обекта. Силно развита е магазинната мрежа с превес на хранителните магазини и преобладаващите смесени магазини в селата.

В общината работят 4 аптеки, 1 оптичен магазин, 5 бензиностанции и 3 газстанции.

Битови услуги на територията на Община Елхово се предоставят в 125 обекта. Застъпени са бръснарските, фризьорските, козметичните и шивашките услуги; ремонт на битова техника, радиотелевизионна техника; ремонт на обувки, дърводелски услуги; металообработващи услуги и др.

Пощенските услуги се извършват от Районна пощенска служба към “Български пощи ЕАД – София, покриващи всички населени места. Изходящите куриерски услуги в град Елхово се извършват от два оператора – Еконт и Спиди.

Финансови услуги се предоставят от: “ОББ “ АД – София, клон Елхово; “Банка ДСК” ЕАД – клон Елхово и др. В град Елхово е налице добре развита интернет мрежа и покритие на всички мобилни оператори. Средствата за масово осведомяване на територията на общината са следните: кабелна телевизия „Странджа“, вестник „Елховска Дума“ и новинарски уеб сайт „Елхово Нюз“.

Към началото на 2020 г. в град Елхово функционират 11 места за хранене от различен тип. Капацитета им варира от 20 до 150 места на закрито и открито. Материално – техническата база на заведенията може да се оцени като средна и много добра. В селата почти липсват заведения за хранене. Извън рамките на града функционират още 3 заведения, като двете са по международния път И-7 на територията на община Елхово, и едно в граничен комплекс „Лесово“. На територията на Елхово функционират 1 дискотека, 2 нощни бара, 1 бiliarд клуб, 2 сладкарници и още 52 питейни заведения от различен тип и преобладаваща категория.

5.3. Социална инфраструктура и услуги

5.3.1. Социална инфраструктура и услуги

За образованието в общината е характерно, че то е с публичен характер. Към настоящия етап няма учебни институции, които се финансират от частния сектор. Функционалният обхват на системата на образованието се определя от контингентите от лица в съответната възраст (подлежащи на предучилищно обучение и в училищна възраст) и от развитието на базисните услуги в общината.

5.3.1.1 Обекти на образованието

На територията на община Елхово функционират (*табл. 1, 2*):

- *четири основни училища:*
 - ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Елхово (средищно³)
 - ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, гр. Елхово
 - ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Бояново (средищно, защитено⁴)

³ „Средищно училище“ по Закона за народната просвета е училище, което се намира в най-близкото населено място на територията на общината, където се обучават учениците от населените места, в които няма училище.

- ОУ „Хаджи Димитър”, с. Гранитово (средищно, защитено)
- едно средно училище (с профилирано и непрофилирано обучение):
 - СУ „Св. Климент Охридски”, град Елхово
- две професионални гимназии:
 - ПГ „Стефан Караджа”, град Елхово (по машиностроене, ел.техника, лека пром., бизнес и екскурзоводство)
 - ПГМСС „Ернесто Че Гевара”, с. Бояново (по селскостопанска техника)
- едно специално училище:
 - ПУИ „Никола Йонков Вапцаров”, гр. Елхово

1. Основно училище „Св. Кирил и Методий“, гр. Елхово - Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
292, в т.ч.: 7 ученика в ЦСОП	14	14	Средищно	гр. Елхово и прилежащите села

Източник: община Елхово

В училището се обучават ученици от населено място-гр. Елхово, с. Изгрев, с. Пчела, с. Трънково, с. М. манастир, с. Кирилово, с. Маломирово, с. Чернозем, с. Добрич, с. Раздел, с. Г. Дервент

1. Брой пътуващи ученици от населени места без училища (брой по населени места)
 - с. Изгрев - 39 ученици;
 - с. Пчела - 22 ученици;
 - с. Малък Манастир - 6 ученици;
 - с. Трънково - 13 ученици
 - с. Кирилово - 12 ученици;
 - с. Добрич - 1 ученик;
 - с. Чернозем - 3 ученици;
 - с. Маломирово - 20 ученици;
 - с. Раздел - 1 ученик;
 - с. Голям Дервент - 12 ученици.

2. Брой училищни автобуси

2 автобуса, които са на пряко подчинение на Община Елхово.

⁴„Защитено училище” е училище, което ако бъде закрито би се нарушил достъпът до образование.

2. Основно Училище „Св. Паисий Хилендарски“, гр. Елхово - Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
372 в т.ч.: 2 ученика в ЦСОП	17	24	Общинско училище	Гр. Елхово

Източник: община Елхово

3. Основно Училище „Хаджи Димитър“, с.Гранитово - Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
102 в т. ч. 1 ученик в ЦСОП	7	8	средищно, защитено,	с.Гранитово, с. Мелница, с. Лесово, с. Вълча поляна

Източник: община Елхово

В училище ОУ „Хаджи Димитър“ се обучават ученици от с. Гранитово. Обучават се ученици от с. Гранитово, с. Мелница, с. Лесово, с. Вълча поляна.

Брой пътуващи ученици от населени места без училища :

- с. Вълча поляна – 1 ученици
- с. Мелница – 16 ученици
- с. Лесово – 42 ученици

Брой училищни автобуси

1 автобус, които е на пряко подчинение на Община Елхово.

4.Основно училище „Свети Паисий Хилендарски“, с. Бояново- Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
28 в т. ч. 1 ученика в ЦСОП	4	6	Общинско Защитено	с.Жребино с.Борисово с.Стройно

Източник: община Елхово

В училището се обучават ученици от населено място – с. Борисово, с. Жребино с. Бояново.

Брой пътуващи ученици от населени места без училища от - с. Жребино - 11 ученици.

5. Профилирана гимназия "Св.Климент Охридски" гр.Елхово - Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
257 в т. ч. 11 ученика в ЦСОП	10	12	Общинско	гр.Елхово и села от общината

Източник: община Елхово

6. Професионална гимназия по механизация на селското стопанство (ПГМСС) "Ернесто Че Гевара" с. Бояново - Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
140	5	6	Общинско	община Елхово

Източник: община Елхово

7. Професионална гимназия „Стефан Караджа“- гр.Елхово - - Учебна 2020/2021 г.

Брой ученици	Брой паралелки	Брой класни стаи	Статут	Район на обслужване
252 дневна, в т. ч.: 11 ученика в ЦСОП 28 вечерна	10 дневна 1 вечерна	7 класни стаи- 1 кабинет по информатика -учебен корпус 5 – учебни работилници и 4 класни стаи – УПБ	Държавно училище-	Елхово, Тополовград

Източник: община Елхово

Материалната база на училищата в общината е в добро физическо състояние.

Учащите по учебни години за периода 2010-2020 г. по данни на НСИ са представени в таблица 2. Данните от таблицата показват, че за периода е налице намаление на учащите поради намаляване на младите генерации.

Таблица № 2

Община Елхово - Училища, паралелки, учители* и учащи в общообразователни и специални училища по учебни години

Учебни години	Училища	I-IV клас			V-VIII клас			IX-XII клас		
		Паралелки	Учители	Учащи	Паралелки	Учители	Учащи	Паралелки	Учители	Учащи
2010-2011	6	26	31	546	22	44	521	13	23	284
2011-2012	6	25	32	544	19	39	498	15	25	329
2012-2013	6	25	32	549	17	39	466	16	26	359
2013-2014	6	24	31	543	21	39	522	16	25	368
2014-2015	6	25	33	522	21	40	502	16	25	371
2015-2016	6	22	33	501	22	37	499	14	22	306
2016-2017	6	22	34	505	22	40	470	11	21	263
2017-2018	5	23	38	511	16	36	396	11	22	255
2018-2019	5	22	38	528	16	35	384	10	22	252
2019-2020	5	22	45	496	16	40	372	10	21	240

* Без директори и помощник-директори с преподавателска заетост.

Източник: НСИ

В община Елхово функционират две общински детски градини (ДГ):

- ДГ "Невен", град Елхово с 2 филиала – в с. Гранитово (ДГ „Звънче“) и в с. Лесово (ДГ „Здравец“);
- ДГ „Надежда“, град Елхово с 2 филиала – в с. Бояново (ДГ „Щастливо детство“) и в с. Маломирово (ДГ „Господин Велев“).

През учебната 2019-2020 г. в детските градини на общината са били записани 381 деца по данни на НСИ. Обхватът на децата в това образователно ниво, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване, за учебната 2019/2020 година в община Елхово е 79.7%. За сравнение стойностите на показателя са съответно: за област Ямбол - 82.0%, за ЮИР - 78.6% и за страната - 82.2%.

На 100 деца, местата в детските градини на община Елхово през учебната 2019-2020 г. са 99.7 като през отделните години варират. Пълняемостта на детските групи е в диапазона 18-20 деца в група.

В гр. Елхово е изграден и функционира общински център за подкрепа на личностното развитие.

Основни изводи:

- В община Елхово е развита инфраструктура на образованието, предоставяща възможности за получаване на средно и основно образование. Това е обусловено от обслужващите функции на общината и броят на децата и учениците.
- Програмните документи на общината в сферата на образованието като приоритетна дейност са насочени към: постигане на максимален обхват на децата в задължителна училищна възраст; осигуряване на равен достъп до

качествено образование на всички ученици; подобряване на материално-техническата база чрез извършване на основни и текущи ремонти на училищата и детските градини в общината, които не са били обект на ремонтни дейности в предходен период; повишаване на енергийната ефективност на училищата и детските градини.

5.3.2. Здравеопазване

Според Здравно-демографския анализ на РЗИ Ямбол за 2019 г. и анализа на заболяемостта и болестността на населението над 18 години, с най-голяма честота са болестите на органите на кръвообръщението, болестите на пикочо-половата система и болестите на дихателната система.

При децата до 17 години водещи са болестите на дихателната система. Най-висока заболяемост е регистрирана при:

- Болести на дихателната система
- Болести на кожата и подкожната тъкан
- Някои инфекциозни и паразитни болести.

При инфекциозните болести основен здравен проблем остават чревните инфекции, някои въздушно-капкови инфекции (например грип), други инфекции.

Данни на РЗИ-Ямбол за заболяемост и болестност в област Ямбол, 2019 г.

Анализ на заболяемостта и болестността - 2019 г.:

Регистрирани заболявания, болестност /общо/:

389 827 рег.заболявания; болестност на хил д. 3300.4

Новооткрити заболявания, заболяемост:

151 495 новооткрити заболявания; заболеваемост на хил д. 1282.6

При децата до 17 години:

Регистрирани заболявания, болестност:

55749 рег.заболявания; болестност на хил д. 2635.1

Новооткрити заболявания, заболяемост:

29660 новооткрити заболявания; заболеваемост на хил д. 1402.0

Структура на общата заболяемост и болестността по класове болести

Най-висока болестност:

- Болести на органите на кръвообращението /кл. IX/ – 27.68%
- Болести на дихателната система /кл. X/ - 14.08%
- Болести на пикочо-половата система /кл. XIV/ – 8.75%

Най-висока заболяемост:

- Болести на дихателната система /кл. X/ - 18.01%

- Болести на пикочо-половата система /кл. XIV/ – 11.94%
- Болести на органите на кръвообращението /кл. IX/ – 11.02%

Население над 18 години

Най-висока болестност:

- Болести на органите на кръвообращението /кл. IX/ – 32.23%
- Болести на пикочо-половата система /кл. XIV/ – 9.36%
- Болести на дихателната система /кл. X/ - 8.22%

Най-висока заболяемост:

- Болести на органите на кръвообращението /кл. IX/ – 13.62%
- Болести на пикочо-половата система /кл. XIV/ – 13.57%
- Болести на дихателната система /кл. X/ - 10.46%

При децата до 17 години

Най-висока болестност:

- Болести на дихателната система /кл. X/ - 49.17%
- Болести на кожата и подкожната тъкан /кл. XII/ – 6.43%
- Болести на храносмилателната система /кл. XI/ – 6.10%

Най-висока заболяемост:

- Болести на дихателната система /кл. X/ - 48.99%
- Болести на кожата и подкожната тъкан /кл. XII/ – 7.53%
- Някои инфекциозни и паразитни болести /кл. I/– 6.14%

За 2020 г. предизвикателство пред здравната мрежа бе пандемията от КОВИД-19. Паразитозоозите все още запазват медико-социалното си значение.

Предоставените данни и произтичащите от тях проблеми изискват:

- Въвеждане в системата на образованието здравно обучение, с оглед формиране от най-ранно възраст знания и навици за здравословен начин на живот;
- Да продължи работата по „Национална програма за промоция на здравето, профилактика и лечение на хроничните незаразни заболявания“;
- Да се въведе в системата на образованието т.н. „програмирано обучение“ по физкултура, съобразено с възрастта, физическото развитие и здравното състояние на всеки един ученик;
- Да се създаде по-тясна колоборация между медицинските специалисти в училищата и личните лекари на децата.

Таблица 5

Медицинските кадри на територията на община Елхово

Показател	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
<i>Болнични заведения-общо</i>	1	1	1	1	1
Легла	55	65	65	65	55

Показател	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Многопрофилни болници	1	1	1	1	1
легла	55	65	65	65	55
<i>Лекари - общо</i>	36	37	37	35	37
В т.ч. Общопрактикуващи	8	8	9	9	7
Лекари по дентална медицина	9	9	8	8	8
Медицински специалисти по здравни грижи	74	71	72	72	69
<i>Детски ясли и деца в ДЯ</i>					
Детски ясли общо	1	1	1	1	1
Места	40	40	40	40	40
Деца -общо	28	42	25	32	25
момчета	15	23	9	13	14
момичета	13	19	16	19	11

Към 31.12.2020 г. на територията на община Елхово са регистрирани следните лечебни заведения:

- МБАЛ „Св.Иван Рилски“ ЕООД гр. Елхово, с разкрити 55 легла „Медицински център №1-Елхово“ ЕООД
- Амбулатории за първична извънболнична медицинска помощ - 7
- Амбулатории за специализирана медицинска помощ - 7
- Амбулатории за първична помощ по дентална медицина - 8
- Медицински специалисти (фелдшери, мед. сестри, мед. лаборанти, рентгенови лаборанти, рехабилитатори и пом. фармацевти) - 67
- Към 31.12.2020 г. на територията на общината функционират 4 аптеки
- На територията на общината има разкрит филиал на ЦСМП Ямбол.

5.3.3. Култура и културни дейности

Културният календар на община Елхово е разнообразен – честване на празници, фолклорни и литературни вечери, срещи с писатели, представяне на книги, тематични беседи, организиране на изложби, концерти, конкурси, летни читални за децата, празникът на град Елхово, общоселски празници, коледни и новогодишни празници, християнски празници, фолклорни събори, организиране на мероприятия за децата, пленери и др.⁵. Провеждат се също така на мероприятия, свързани със съхраняването, развитието и популяризирането на местни традиции и обичаи. Участия в престижни културни събития в общината, региона и страната – фестивал „Тунджа пее и танцува“, „Старопланински събор“ – Велико Търново, „Маскараден фестивал“ Стара Загора и Перник и др.

⁵ Програма за развитие на читалищната дейност на територията на община Елхово

Основната и най-масова институция за развитие на културни дейности в община Елхово са читалищата. На територията на община Елхово функционира 12 читалища (табл. 6), включени в регистъра на народните читалища в страната.

Таблица № 6

Местоположение на обектите на културата – вид, капацитет

Населено място	Читалище	Музеи	Капацитет	Физическо състояние (добро, лошо)
гр. Елхово		Етнографско-археологически музей	5.5 субс. бр.; 6 щ. бр.	добро
гр. Елхово	НЧ „Развитие - 1893 г.”		14 субс. бр.	добро
с. Бояново	НЧ „Светлина - 1926 г.”		1 ½ субс. бр.	добро
с. Гранитово	НЧ „Съгласие - 1928 г.”		2 субс. бр.	добро
с. Изгрев	НЧ „Възраждане -1930 г.”		1 субс. бр.	добро
с. Кирилово	НЧ „Съгласие - 1930 г.”		1 субс. бр.	добро
с. Лесово	НЧ „Христо Ботев - 1928 г.”		1 субс. бр.	добро
с. Маломирово	НЧ „Пробуда - 1926 г.”			добро
с. Малък Манастир	НЧ „П. Хилендарски - 1936 г.”		1 субс. бр.	добро
с. Мелница	НЧ „Св.Св. Кирил и Методий - 1962 г.”		½ субс. бр.	добро
с. Пчела	НЧ „Христо Ботев - 1928 г.”		1 субс. бр.	добро
с. Раздел	НЧ „Георги Сава Раковски - 1922 г.”		1 субс. бр.	добро
с. Трънково	НЧ „Светлина - 2012 г.”		-	лошо

Източник: общ. Елхово

В читалищата се развива самодейна културна дейност (музикална, танцова, фолклорна, образователно-просветна), разполагат с библиотечен фонд. Финансовите средства от държавния бюджет за издръжка на читалищата в общината не са достатъчни. Допълнително те се субсидират от община Елхово (закупуване на книги за библиотеките, художествена самодейност, основни и текущи ремонтни дейности и др.). Читалищата могат да реализират и собствени приходи (от дарения, проекти и програми, наеми, самодейни изяви и др.).

Читалище „Развитие 1893” гр. Елхово е утвърден културен център в общината с функциониращи форми на художествена самодейност и се явява методически център на останалите читалища в общината. Обликът на читалището определят неговите състави, кръжоци, школи.

В читалището развиват дейност: самодееен театър; хор за обработен фолклор „Тунджански напеви”; групи за автентични напеви, за стари градски песни; танцови формации и школи (балетна, по приложни изкуства и др.); младежки и детски танцови състави и др. Библиотеката разполага с богат библиотечен фонд.

НЧ „Светлина 1926” с. Бояново - основни художествени самодейни състави са: коледарска група; кукерска група; смесена фолклорна певческа група.

НЧ „Съгласие 1928” с. Гранитово - лазарска група; кукерски групи; детска коледарска група; младежка коледарска група и група за народни танци.

НЧ „Светлина 1930” с. Изгрев - коледарска група; детска лазарска група; група за автентичен фолклор и възстановяване на обреди и обичаи, група за изучаване на народни танци.

НЧ „Съгласие 1930” с. Кирилово - коледарска група, лазарска група, индивидуални изпълнители на народни инструменти, самодейна група при НЧ „Съгласие -1930” с. Кирилово.

НЧ „Христо Ботев 1928” с. Лесово - коледарска група; лазарска група; кукерска група и женска певческа група.

НЧ „Пробуда 1926” с. Маломирово - битово инструментална група; битова певческа група; ромска певческа група; кукерска група; коледарска група.

НЧ „Паисий Хилендарски 1936” с. Малък манастир - лазарска група; коледарска група.

НЧ „Кирил и Методий 1962” с. Мелница - лазарска група; коледарска група и група за изучаване на народни танци.

НЧ „Христо Ботев 1935” с. Пчела - самодейна група, оркестър за народна музика, коледарска група; група за автентични обичаи.

НЧ „Георги Сава Раковски 1922” с. Раздел - женска певческа група; детска лазарска група; детска коледарска група.

НЧ „Светлина 2012” с. Трънково - към момента няма самодейни състави, поради обстоятелството, че читалището не разполага със подходяща материална база за провеждане на репетиции.

Политиката на общината и на читалищните настоятелства в областта на читалищната дейност е насочена към:

- утвърждаване ролята на читалищата като културни институции и места за провеждане на културни мероприятия, съхраняващи и развиващи традиционните ценности на населението, взаимовръзка с миналото, с традициите, с културата;
- подобряване на материалната база;
- осигуряване на средства за поддръжката и нормалното функциониране на читалищните сгради и дейности;
- стимулиране интереса и любовта на младите хора към богатото фолклорно наследство, осигуряване на приемственост;
- привличане и участие на младите хора в краеведческата дейност.

Богатата духовна и материална култура на населението е представена в експозициите на *Етнографско-археологическият музей – Елхово*, създаден през 1958 г. Музеят е разположен в центъра на града и представя разнообразното етнографско наследство на община Елхово и на голяма част от Странджанско-Сакарския край. Във фонда му се съхраняват над 22000 експоната и над 9000 оригинални документа и фотографии от разнообразното етнографско наследство на

Странджанско-Сакарския край (родова памет, свързана с развитието на този край от Освобождението до днес, както на местното население, така и на преселниците – българи от Одринска и Беломорска Тракия). Музейната експозиция е разпределена в 4 зали, функционално и архитектурно оформени. Богатото археологическо наследство на Елховско е представено в самостоятелна експозиционна зала. Изложените паметници показват богатата хилядолетна култура на земите по Долна Тунджа, между Странджа и Сакар. Изключително редки за територията на България са 3 броя каменни скиптри от бронзовата епоха и единствения изцяло запазен меден слитък – предмонетна форма за размяна и търговия, собственост на българска музейна институция. Интересни са и находките и резултатите от проучванията край селата Борисово, Строино, Маломирово-Златиница и др. на Археологическа експедиция „Странджа“ от НАИМ - БАН, свързани с проучванията на древнотракийската култура в Елховско.

- ✓ Етнографско-археологическият музей участва със свои експонати в Международна археологическа изложба във Виена - Австрия, посветена на металите и ресурсите през бронзовата епоха в източните части на Балканския полуостров. Организатор - Националният археологически институт с музей - БАН, а домакин Kunsthistorisches Museum – Виена. С подобни експонати Етнографско-археологическият музей е участвал и в изложби в Бон - Германия и Базел - Швейцария;
- ✓ Етнографско-археологическият музей участва със свои експонати в Националната изложба в НАИМ - БАН „Женската красота през античността“;
- ✓ Участие в археологически отчети в НАИМ - БАН (Национален археологически институт с музей към Българската академия на науките) за извършени археологически проучвания на територията на общината;
- ✓ Участие с доклад в Регионална научна конференция на археолозите от Югоизточна България в гр. Хасково;
- ✓ Гостуваща мобилна изложба и излагане на народни носии „От Лазаровден до Великден - традиции и иновации от Елховско“ в Регионален исторически музей - Елхово;
- ✓ Съдействие при издаване на Елховски вестник за Празника на гр. Елхово, посветен на историческото минало на Елховския край;
- ✓ Съорганизатори на туристически поход с екскурзоводство по случай Празника на гр. Елхово до тракийските светилища край с. Мелница;
- ✓ Великденска работилница за традиционни рисувани яйца с восък в залите на Етнографско-археологически музей - Елхово, ПГ „Стефан Караджа“ и Исторически музей - Свиленград, както и Изложба с рисувани и гравирани яйца;
- ✓ Изложба „101 железница Ямбол - Елхово“;
- ✓ Отбелязване на Европейската нощ на музеите - XIII-то издание на Европейската „Нощ на музеите“ с „Етнографска хоби-работилница за елховски шевици“ и изложба „Елховската шевица - минало, настояще, бъдеще“ представяща традициите, иновациите и съвременната интерпретация на шевиците, приложени от елховските майсторки;

- ✓ Теренни археологически проучвания на землищата на община Елхово във връзка с Национален проект Археологическа карта на България;
- ✓ Международен летен Югоизточен университет в етнографско-археологически музей - Елхово, съвместно със студенти, докторанти и преподаватели от унибит - София. За 8-ма поредна година се осъществяват студентски практики на Унибит (Университет по библиотекознание и информационни технологии - София), а за 4-та година се провежда Международен Югоизточен летен университет (МЮЛУ) на Унибит в Етнографско-археологически музей - Елхово. Студенти, докторанти, преподаватели и специалисти от музея в Елхово съвместно са разработили проект „Съвременни подходи за дифузия на информация, знания и хипотези – иновативен модел за мотивация на постдокторанти, докторанти, млади учени и студенти“, като през летния сезон са показани артефактите и нематериалното наследство, събрани на терен от селата на община Елхово, съвместно с уредниците на Етнографско-археологически музей - Елхово. По проекта се работи за издаване на сборник със събраните етнографски материали и изложба, отразяващи срещите с хората от югоизточната част на страната, както и специализиран сайт и електронна карта на потенциалните туристически забележителности в района;
- ✓ Изложба Руско-турската освободителна война през очите и гравюрите на чуждестранните военни кореспонденти“;
- ✓ След основния ремонт извършен от община Елхово на сградата на т.н. „Бяла къща“ подготовка и реализиране на „Постоянна експозиция Велко Кънев“;
- ✓ Реализация на проект на Областна администрация с поредица събития под наслов: „Ние помним! България - страната на спасените евреи“ По повод 75-та годишнината от Втората световна война и спасяването на българските евреи от холокоста, която се чества през 2018 година, Областна администрация Ямбол организира поредица събития, част от Комуникационната стратегия на МС на Република България. В пет читалища на територията на областта специалисти от музея проведеха срещи - дискусии под надслов „Ние помним! България страната на спасените евреи!“ през месеците октомври и ноември.

Духовните ценности в община Елхово са запазени в православните храмове⁶ (църквите), от които постоянно действаща е църквата в град Елхово, а православните храмове в селата са действащи само по повод религиозни случаи (радостни или тъжни) и на религиозни празници. С изключение на храма „Св. Богородица“ в с. Черноезем, другите храмове са в добро и много добро физическо състояние (*табл. 7*).

⁶ Храмовете се строят в различна форма: *като кораб (базилика)* - символ на ковчега, в който се спасил от потопа Ной и неговите близки, а днес в новия ковчег - храма, се спасяват вярващите в бурното житейско море; *с кръстовидна форма* - символ на Христовия кръст; *с кръгла форма (ротонда)* - символ на Божието съвършенство и безкрайност - както кръгът няма нито начало, нито край, тъй и Бог е безначален и безконечен.

Православни храмове в община Елхово

№ по ред	Населено място, име на храм	Година на построяване	Състояние	Статус
1	гр. Елхово – храм „Св. Димитър“	1874	мн. добро	Постоянно действащ
2	с. Борисово – храм „Св. Димитър“	1894	добро	Действащ само на религиозни празници
3	с. Бояново – храм „Св. Троица“	1896	отлично	Действащ само на религиозни празници
4	с. Вълча поляна – храм „Св. Димитър“	1937	добро	Действащ само на религиозни празници
5	с. Гранитово – храм „Св. Архангел Михаил“	1850	добро	Действащ само на религиозни празници
6	с. Добрич – храм „Св. Димитър“	1891	мн.добро	Действащ само на религиозни празници
7	с. Жребино – храм „Св. Архангел Михаил“	1890	мн. добро	Действащ само на религиозни празници
8	с. Изгрев – храм „Св. Димитър“	2010	мн. добро	Действащ само на религиозни празници
9	с. Кирилово – храм „Св. Богородица“	1855	добро	Действащ само на религиозни празници
10	с. Лалково – храм „Свето Възнесение Господне“	2013-2016	мн. добро	Действащ само на религиозни празници
11	с. Лесово – храм „Св. Живоприемни Източник“	1898	добро	Действащ само на религиозни празници
12	с. Маломирово – храм „Св. Вмч. Георги“	1885	добро	Действащ само на религиозни празници
13	с. Малък манастир – храм „Св. Георги“	1876	мн. добро	Действащ само на религиозни празници
14	с. Мелница – храм „Св. Георги“	1846	мн.добро	Действащ само на религиозни празници
15	с. Пчела – храм „Св. Димитър“	1932	мн.добро	Действащ само на религиозни празници
16	с. Раздел – храм „Св. Троица“	2007	мн. добро	Действащ само на религиозни празници
17	с. Строино - храм "Св. Прор. Илия"	1908	добро	Действащ само на религиозни празници
18	с. Трънково – храм „Св. Архангел Михаил“	1934	мн. добро	Действащ само на религиозни празници
19	с. Чернозем – храм „Св. Богородица“	1858	лошо	Действащ само на религиозни празници

Източник: Национален регистър на храмовете в България, Сливенска епархия

5.3.4. Спорт

Природо-географските условия и съществуващата материална база са добра предпоставка за развитие на спортно-туристическа дейност, спортен лов и риболов. Осигурява се достъп до спортните обекти на всички жители на общината. Спортните дейности в община Елхово се развиват в няколко направления:

- ✓ Развитие и популяризиране на физическото възпитание и спорта и осъществяване на тренировъчна и спортно-състезателна дейност на спортните клубове по отделните видове спорт;
- ✓ Физическо възпитание и спорт в предучилищните детски заведения, общообразователните и професионални училища;
- ✓ Физическо възпитание и спорт за всички.

Спортните обекти в общината⁷, тяхното състояние, начин на ползване са представени в таблица 8.

Таблица № 8

Община Елхово - спортни обекти (вкл. в училищата)

№	Наименование на обекта	Функц. предназначение	Вид и предн. на имота	Вид на застр.	ЗП и РЗП на сгради
1	Многофункционална спортна зала в парк за културен отдих гр.Елхово	За спортна дейност	За културен отдих	Масивна сграда	РЗП 855 кв.м
2	Градски стадион „Стефан Караджа” гр.Елхово	За спортна дейност	За спорт	-	24947 кв.м
3	Спомагателно футболно игрище	За спортна дейност	За спорт	-	74987 кв.м
4	Плувен басейн в гр.Елхово	За отдих	За културен отдих	Масивна конструкция – не е в експлоатация	1266 кв.м
5	Градски парк за културен отдих гр.Елхово	За отдих и туризъм	За културен отдих	-	1351669 кв.м
6	Спортна площадка в кв.177	За спортна дейност	Спортен комплекс	-	3698 кв.м
7	Спортна площадка в кв.76 (в лошо състояние)	За спортна дейност	Спортен комплекс	-	1102 кв.м
8	Салон за борба гр.Елхово	За спортна дейност	-	Сглобяем павилион	РЗП 113 кв.м
9	Спортна площадка в кв.130 в гр.Елхово	За спортна дейност	За културна дейност	-	609 кв.м

⁷ Програма за развитието на физическото възпитание и спорта в община Елхово за периода 2016-2019 год.

№	Наименование на обекта	Функц. предназначение	Вид и предн. на имота	Вид на застр.	ЗП и РЗП на сгради
10	Зала за обща физическа подготовка към ОУ „Св.П.Хилендарски“	За физическа подготовка	Комплекс за образование	Масивна сграда	ЗП 846 кв.м
11	Спортна площадка в ОУ „Св.П.Хилендарски“	За спортна дейност	Комплекс за образование	-	115 кв.м
12	Зала за обща физическа подготовка в гимназиите	За спортна дейност	Комплекс за образование	Масивна сграда	РЗП 713 кв.м
13	Спортна площадка в гимназиите	За спортна дейност	Комплекс за образование	-	РЗП 1880 кв.м
14	Зала за обща физическа подготовка в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	За физическа подготовка	Комплекс за образование	Масивна сграда	РЗП 255 кв.м
15	Спортна площадка в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	За спортна дейност	Комплекс за образование	-	1158 кв.м
16.	Спортни площадки с баскетболно игрище, тенис на корт и фитнес уреди	За спортна дейност	Спортен комплекс	-	11907 кв.м
17	Спортна площадка в кв.89	За спортна дейност	Спортен комплекс	-	946 кв.м

Източник: общ. Елхово

Община Елхово разполага с развита спортна инфраструктура. Голяма част от спортните съоръжения и спортните обекти на територията на община Елхово са обновени или изцяло нови, но липсват спортни съоръжения на открито в междублоковите пространства. Един от ангажиментите на общината е ремонт, обновяване и обогатяване на училищната спортна база, на детските площадки и на всички спортни обекти.

Всички училищни физкултурни салони са ремонтирани, модерни и функционални, а спортните съоръжения на открито – в училищните дворове са подменени и съвременни.

В градския парк по Програма за трансгранично сътрудничество са изградени спортни съоръжения: игрище за тенис на корт, волейболно игрище, футбол на малки врати, баскетболно игрище, фитнес уреди на открито и кей за лодки с четири броя лодки. Изградени са системи от пешеходни алеи около стадиона и предпарковото пространство, които са с осветление. Със средства от общинския бюджет е изградена нова спортна площадка с фитнес уреди на открито в спортния комплекс в града, както и игрище за бадминтон (в кв. 89 на гр. Елхово). Ежегодно в бюджета на община Елхово се предвиждат средства за поддръжка на общинските спортни обекти и съоръжения, като общината се стреми и към реализацията на външни инвестиции за подобряване качеството на спортните услуги.

В община Елхово функционират следните спортни клубове:

✓ „Общински футболен клуб - Елхово“ със следните формации:

– мъжки представителен отбор;

- детски представителен отбор от 12 до 14 години;
- подготвителна група от 10 до 12 години;
- начинаеща група от 8 до 10 години;
- отбор ветерани от 35 до 60 години;
- ✓ Футболен клуб „Бояново 2012“, с. Бояново със следните формации:
 - мъжки представителен отбор;
 - юноши мл. възраст;
 - юноши ст. възраст;
- ✓ Спортен клуб по борба „Стефан Караджа, Елхово” – осъществява активна спортна дейност в областта на свободната борба; участва в турнири и контролни срещи на национално ниво.
- ✓ Спортен клуб - шахматен клуб при община Елхово, в който вземат участие както деца, юноши мл. и ст. възраст, така и младежи мъже и жени.
- ✓ „Сдружение Спортен клуб - боксов клуб, Елхово” – със следните категории: деца и юноши мл. възраст.
- ✓ Ученически спортен клуб „Елхово - 2008” - създава условия за развитие и масовост на следните видове спорт: футбол, волейбол, баскетбол, тенис, плуване, лека атлетика и др. Дейността на клуба се изразява в изграждане на групи за организирано практикуване на спорт в свободното време.

Клубовете по отделните видове спорт провеждат активна тренировъчна и спортно състезателна дейност, младите хора проявяват интерес към спорта. Общината подпомага спортните клубове на територията ѝ, както и спортните дейности, гребните състезания по река Тунджа, детските спортни мероприятия и др. спортни активности.

5.3.5. Социални услуги

В община Елхово социалната дейност е развита на основата на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в общината, в сътрудничество със заинтересованите страни (граждани, групи, организации, сдружения, икономически и социални партньори и др.) в общината. Тя обхваща общности в неравностойно положение и различни възрастови групи на територията на общ. Елхово.

Общият брой лица с увреждания в община Елхово възлизат на 1461 бр., в т.ч. с физически увреждания - 1376 броя и 85 броя лица с умствени увреждания.

По населени места броят на лицата с увреждания е представен в таблица 9.

Таблица № 9

Брой лица с увреждания – по населени места*

общ. Елхово	1461
гр. Елхово	1015
Села - общо	446

с. Борисово	8
с. Бояново	51
с. Вълча поляна	4
с. Голям Дервент	5
с. Гранитово	40
с. Добрич	6
с. Жребино	7
с. Изгрев	39
с. Кирилово	36
с. Лалково	6
с. Лесово	36
с. Малко Кирилово	2
с. Маломирово	29
с. Малък манастир	75
с. Мелница	22
с. Пчела	30
с. Раздел	26
с. Стройно	2
с. Славейково	1
с. Трънково	14
с. Чернозем	7
* Данни от Дирекция „Социално подпомагане“	

Броят на лицата, получаващи социални помощи по населени места съвпада с техния брой от табл. 9.

Социалните услуги в зависимост от средата, в която се предоставят са: социални услуги, които се предоставят *в общността* и социални услуги, които се предоставят *в специализирани институции*.

Социалните услуги, които се предоставят в общността и в специализирани институции на територията на общината са представени в таблица 10.

Социални услуги в община Елхово

Населено място - Местоположение	Социални услуги. Обекти за социални грижи	Капацитет	Потребители (Целеви групи)
Социални услуги предоставяни в общността (по вид на услугата). Обекти за социални грижи			
гр. Елхово (обслужват се общини Елхово и Болярово)	Център за социална рехабилитация и интеграция „Св. Марина“ (ЦСРИ)	35	Краткосрочни и дългосрочни социални услуги на лица нуждаещи се от социална рехабилитация и интеграция (Деца с увреждания в семейна среда; Родители на деца с увреждания; Деца с увреждания, нуждаещи се от почасова грижа; Деца в неравностойно положение, настанени при близки, Деца, преживели насилие; Деца с отклоняващо поведение)
гр. Елхово	Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца и младежи без увреждания „Къща като в къщи“	8	Деца, лишени от родителски грижи, за които към момента на настаняване в Центъра са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство
гр. Елхово	Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца и младежи с увреждания	12+2	Деца и младежи с увреждания смесени по възраст, пол, степен на увреждане и ниво на автономност от специализирани институции. Предвидени са и 2 места за настаняване на деца/младежи от общността по спешност
гр. Елхово	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	6	Лица с интелектуални затруднения (подпомагане, защита и социална интеграция)
общ. Елхово (гр. Елхово и селата: Изгрев, Пчела, Малък манастир, Кирилово, Бояново, Гранитово, Лесово)	Домашен социален патронаж (ДСП)	120	Възрастни хора; хора с увреждания, в т.ч. и деца; самотно живеещи лица
Община Елхово ДС Патронаж	„Топъл обяд в условията на пандемията от Covid – 19“	35	Лица без доходи или с ниски доходи по линията на бедност – хора в затруднение поради влошената икономическа обстановка в страната, хора, които поради възрастта си или налични увреждания са по-висок риск от заразяване и неблагоприятно протичане на инфекцията; Лица, поставени под карантина –

Населено място - Местоположение	Социални услуги. Обекти за социални грижи	Капацитет	Потребители (Целеви групи)
Социални услуги предоставяни в общността (по вид на услугата). Обекти за социални грижи			
			без доходи или с доходи под линията на бедност и нямат близки, които да им окажат подкрепа; Лица, обект на социално подпомагане, за които е установена нужда от допълнителна подкрепа и в условията на извънредна епидемична обстановка са в невъзможност да задоволят основните си жизнени потребности.
общ. Елхово	Приемна грижа	20	Деца в риск и от СИ
общ. Елхово	Личен асистент (по Национална програма "Асистенти на хора с увреждания"	14	Тежко болни лица с определен вид и степен на увреждане и лица с трайно намалена работоспособност с определена степен на увреждане над 90%, които не могат да се обслужват без чужда подкрепа
общ. Елхово	Личен асистент (по ОП)	38	Деца и лица с различни увреждания. Стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами
общ. Елхово	Домашен помощник	30	Деца, лица и възрастни с увреждания, самотни стари хора
общ. Елхово	Социален асистент	25	Лица и възрастни с увреждания, самотни стари хора
общ. Елхово (в гр. Елхово - 2 бр. и във всички села на общината)	Клубове на пенсионера	400	Възрастни хора в пенсионна възраст, които нямат сериозни здравословни проблеми
гр. Елхово	Общински клуб на хората с увреждания	150	Лица с увреждания (от различни възрастови групи - деца, възрастни)
Социални услуги предоставяни в специализирани институции			
с. Чернозем	Дом за възрастни хора	16	Лица в пенсионна възраст с изчерпани възможности за самостоятелен начин на живот

Източник: община Елхово

- **Социални услуги в общността**

Домашният социален патронаж (ДСП) е най-всеобхватната услуга, която се предоставя на територията на общината от общинския бюджет. Тя се предоставя по домовете на нуждаещи се от социални грижи (самотно живеещи стари хора и лица с увреждания или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда), с капацитет 120 места. Услугата ще се извършва в гр. Елхово и селата Изгрев, Пчела, Малък манастир, Кирилово, Бояново, Гранитово, Лесово.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция „Св. Марина“ (ЦСРИ), гр. Елхово е с капацитет 40 места. Центърът предоставя комплекс от социални услуги на лица, нуждаещи се от социална рехабилитация и интеграция от общини Елхово и Болярово. Финансирането на ЦСРИ е държавно делегирана дейност.

Центърът за настаняване от семеен тип (ЦНСТ), гр. Елхово за деца и младежи с увреждания е социална услуга от резидентен тип, която предоставя среда за пълноценно израстване и развитие на деца и младежи с увреждания. Капацитет на Центъра за настаняване от семеен тип е 12 + 2 (за настаняване по спешност).

Центърът за настаняване от семеен тип (ЦНСТ), гр. Елхово за деца и младежи без увреждания „Къща като в къщи“ е държавно делегирана социална услуга за деца, лишени от родителски грижи с капацитет 8 места.

Социалната услуга *„Защитено жилище“* (държавно делегирана дейност) за хора с умствена изостаналост е с капацитет 6 места, който е запълнен.

Социалната услуга *„Обществена трапезария“* е с капацитет 35 места. Целева група са лица и семейства на месечно подпомагане, лица с доказана липса на доходи, самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии. Осигуряването на топъл обяд се извършва със собствен ресурс на община Елхово.

Услугата *„Приемна грижа“* за деца в риск и от СИ е действаща услуга за индивидуална работа с деца с капацитет 20 деца.

Услугата *„Личен асистент“* по Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“ обхваща за обслужване 14 лица.

Услугата *„Личен асистент“* по Оперативна програма РЧР е с капацитет за обслужване 38 лица от асистенти, които са предимно безработни. Целта на предоставяната услуга е да се подобри качеството на живот на хората с увреждания и самотноживеещите на територията на общината.

Услугата *„Домашен помощник“* се предоставя на 30 лица на територията на общината (деца, лица и възрастни с увреждания, самотни стари хора) в невъзможност сами да се обслужват и организират бита си. Целта на предоставяната услуга е да се подобри качеството на живот на хората с увреждания и самотноживеещите на територията на общината, да се предотврати настаняването им в специализирани институции.

Услугата *„Социален асистент“* е с капацитет 25 лица и възрастни с увреждания самотни стари хора. Целта на услугата е осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот; помощ при организирането на ежедневни битови потребности.

Клубовете на пенсионера са в гр. Елхово (2 бр.) и в населените места в общината за възрастни хора в пенсионна възраст, които нямат сериозни здравословни проблеми - действаща услуга с капацитетът 400 места.

Клубът на инвалида в гр. Елхово е общински клуб на хората с увреждания от различни възрасти за поддържане на лични и социални контакти с капацитет 150 места.

Клубовете на пенсионера и инвалида се поддържат от общината.

- **Специализирана институция за предоставяне на социални услуги в общината е Дом за стари хора - с. Чернозем**

Домът за социални услуги обслужва лица, навършили пенсионна възраст за прослужено време и старост. Капацитетът на дома е 16 легла, който е запълнен. Специализираната институция е държавно делегирана дейност.

Основни изводи:

- Съществува добра координация между институциите на местната и държавната власт при решаване на социалните проблеми на населението от общината;
- Работи се в посока на изграждане на знания и формиране на трайни умения за интегрирането на уязвимите групи и възрастните хора в обществото;
- Общината е мотивирана за разкриване на социални услуги в общността и търси възможности, чрез проекти и програми за развитието им.

5.4. Обитаване и жилищен фонд

5.4.1. Обща характеристика и структура

През 2019 г. в община Елхово (по данни на НСИ) са изградени общо 9361 жилища с 667.7 хил.кв.м полезна площ и 572.3 хил.кв.м жилищна площ (табл. 1). На човек от населението в общината се пада 41.0 кв.м. жилищна площ и 6.8 кв.м. – спомагателна площ. 56.3% (5266 бр.) от жилищата в общината са изградени в общинския център – град Елхово.

Таблица № 1

Жилищни сгради, жилища и полезна площ на жилищата в община Елхово към 31.12.2019 г. по местонамиране

Община Местонамиране	Жилищни сгради	Жилища	Полезна площ на жилищата		
			Общо	Жилищна	Спомагателна
Община Елхово	6794	9361	667740	572323	95417
В гр. Елхово	2693	5266	396763	341344	55419
В селата	4101	4095	270977	230979	39998

Източник: НСИ

През последните години не се наблюдават съществени изменения в броя на жилищата в общината. В град Елхово стойностите на показателите отнесени към

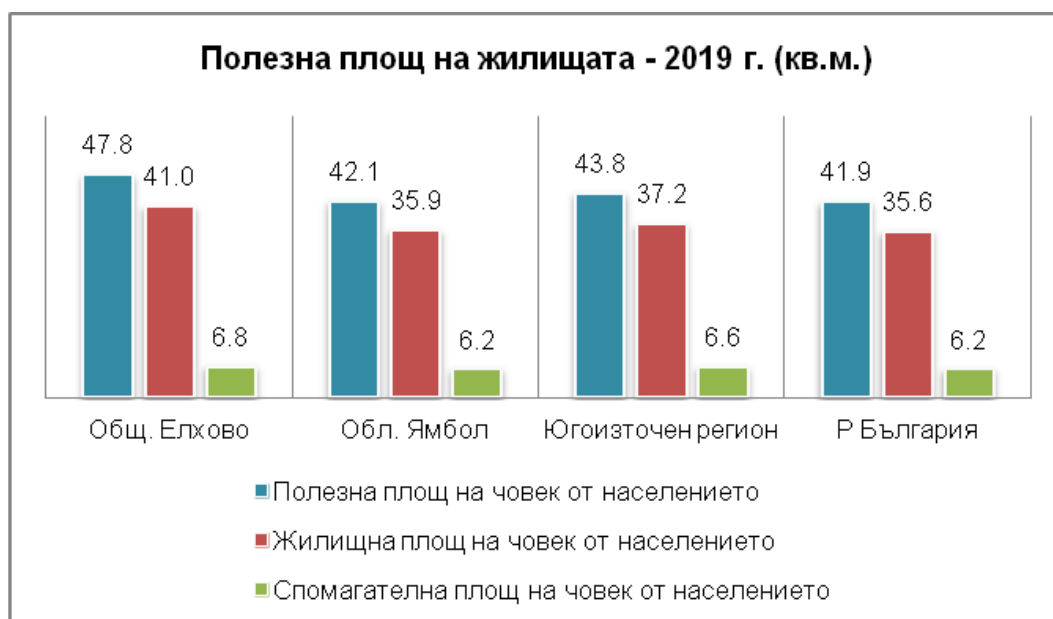
населението – „полезна площ на човек от населението”, „жилищна и спомагателна площ на човек от населението” са по-ниски в сравнение с тези в селата, поради по-голямата численост на населението в града и намалението на числеността на селското население (табл. 1 и 2, фиг. 1).

Обитаваните жилища в общината са 70.1%, в т.ч. в град Елхово – 78.0%, в селата на общината – 60.0% (средно за област Ямбол 70.3% от жилищата са обитавани, в т.ч. в градовете на областта – 77.2%, в селата – 59.8%).

Таблица № 2

Полезна площ на жилищата - 2014-2019 г.

	Полезна площ				Полезна площ на човек от населението	Жилищна площ на човек от населението	Спомагателна площ на човек от населението
	общо	жилищна	Спомагателна	площ на кухните			
2014 г.							
общ. Елхово	666456	519086	95179	52191	43.6	33.9	6.2
обл. Ямбол	4915944	3791020	725388	399536	39.1	30.2	5.8
Югоизточен регион	43840956	33429110	6511463	3900383	41.4	31.6	6.2
Р България	287238507	217977698	42277686	26983123	39.9	30.3	5.9
2015 г.							
общ. Елхово	666556	519151	95200	52205	44.6	34.7	6.4
обл. Ямбол	4918862	3793028	726083	399751	39.7	30.6	5.9
Югоизточен регион	44034392	33551922	6567886	3914584	41.8	31.9	6.2
Р България	287932638	218401395	42489366	27041877	40.2	30.5	5.9
2016 г.							
общ. Елхово	666755	519267	95221	52267	45.3	35.3	6.5
обл. Ямбол	4921245	3794596	726711	399938	40.2	31.0	5.9
Югоизточен регион	44248733	33687518	6627771	3933444	42.3	32.2	6.3
Р България	288690003	218881315	42703465	27105223	40.6	30.8	6.0
2017 г.							
общ. Елхово	666755	519267	95221	52267	46.4	36.1	6.6
обл. Ямбол	4926762	3798599	727830	400333	40.9	31.5	6.0
Югоизточен регион	44451823	33813909	6685799	3952115	42.8	32.5	6.4
Р България	289385114	219316096	42901685	27167333	41.0	31.1	6.1
2019 г.							
общ. Елхово	667740	572323	95417		47.8	41.0	6.8
обл. Ямбол	4943315	4211616	731699		42.1	35.9	6.2
Югоизточен регион	44850969	38055074	6795895		43.8	37.2	6.6
Р България	291166536	247764374	43402162		41.9	35.6	6.2

Източник: НСИ

5.4.2. Жилищни сгради по години на построяване

От жилищния фонд (жилища) в общината 1/10 е изграден в периода до 1945 г. (10.5%) (табл. 3, фиг. 2). Най-много построени жилища (близо половината - 49.6% от жилищата) са през годините 1945-1970 г. През периода 1970-1990 г. са изградени 1/3 (33.1%) от жилищата. Изграждането на жилища след началото на прехода (1990-2000 г.) е значително по-малко (4.8%) в сравнение с предходните периоди. След 2000 г., към жилищният фонд са добавени 2.0% от жилищата в общината. За град Елхово е характерно, че до 1945 г. са изградени 3.8% от жилищата, а основно жилищата са изградени през 1945-1990 г. (87.3%), от които 37.0% през 1945-1970 г. и близо половината – през 1970-1990 г. (50.3%). През последното десетилетие на миналия век (1990-2000 г.) са изградени 6.5% от жилищата в града, а след 2000 г. – 2.4%. В селата ситуацията е по-различна, т.е жилищният фонд е по-стар. 19.2% от жилищата са изградени до 1945 г. а 65.7% – през периода 1945-1970 г. През годините 1970-1990 г. са построени 10.9% от жилищата в селата, през 1990-2000 г. – 2.6% и след 2000 г. – 1.6%.

Таблица № 3

Жилища към 31.12.2019 г. по периоди на построяване

	Жилища - общо	Периоди на построяване								от началото на 2011 г.
		до 1918 г.	1919 - 1945 г.	1946 - 1960 г.	1961 - 1970 г.	1971 - 1980 г.	1981 - 1990 г.	1991 - 2000 г.	2001 - 2010 г.	
Брой										
Общ. Елхово	9361	81	905	2524	2115	1700	1397	451	172	19
В гр. Елхово	5266	14	187	791	1158	1434	1215	344	110	16
В селата	4095	67	718	1733	957	266	182	107	62	3

	Жилища - общо	Периоди на построяване								
		до 1918 г.	1919 - 1945 г.	1946 - 1960 г.	1961 - 1970 г.	1971 - 1980 г.	1981 - 1990 г.	1991 - 2000 г.	2001 - 2010 г.	от началото на 2011 г.
Обл. Ямбол	71920	472	5343	14999	14449	15043	14335	4396	2299	708
В градовете	43576	157	1613	4695	7995	11995	11580	3278	1779	608
В селата	28344	315	3730	10304	6454	3048	2755	1118	520	100
Относителен дял - %										
Общ. Елхово	100.0	0.9	9.7	27.0	22.6	18.2	14.9	4.8	1.8	0.1
В гр. Елхово	100.0	0.3	3.6	15.0	22.0	27.2	23.1	6.5	2.1	0.2
В селата	100.0	1.6	17.5	42.3	23.5	6.5	4.4	2.6	1.5	0.1
Обл. Ямбол	100.0	0.7	7.4	20.9	20.1	21.0	20.0	6.1	3.2	0.6
В градовете	100.0	0.4	3.7	10.8	18.4	27.6	26.6	7.5	4.1	0.9
В селата	100.0	1.1	13.2	36.4	22.9	10.8	9.7	4.0	1.8	0.1

Въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища за периода 2014-2018 г. са представени в таблица № 4.

От таблицата се вижда, че новопостроените жилищни сгради и жилища не са голям брой, а в селата вероятно са за временно обитаване.

Таблица № 4

Въведени в експлоатация сгради, жилища и полезна жилищна площ - 2014-2018 г.

	Сгради - брой			Жилища - брой	Полезна площ - м ²		
	общо	нови	разширени		общо	жилищна	обслужваща
2014 г.							
общ. Елхово	2	2	-	5	508	330	178
обл. Ямбол	23	22	1	44	5220	3597	1623
2015 г.							
общ. Елхово	1	1	-	1	100	65	35
обл. Ямбол	28	28	-	38	3968	2707	1261
2016 г.							
общ. Елхово	2	1	1	2	199	116	83
обл. Ямбол	22	20	2	39	4182	2862	1320
2017 г.							
общ. Елхово	-	-	-	-	-	-	-
обл. Ямбол	23	21	2	77	6606	4776	1830
2018 г.							
общ. Елхово	3	2	1	4	1024	738	286
обл. Ямбол	45	41	4	87	8394	5629	2765

Източник: НСИ

5.4.3. Жилищни сгради по брой на етажите

Повечето от жилищата в община Елхово са в жилищни сгради - едноетажни (3603 бр. – 38.4%) и двуетажни (3485 бр. – 37.2%) (табл. 5). За сравнение средно за област Ямбол жилищата в едноетажни жилищни сгради са 35.4%, а в двуетажни – 24.4%, което е дължи на по-високата етажност на сградите в областния център. Жилищата в триетажни жилищни сгради в общината са 4.6%, в четириетажни – 12.1%, а в пететажни – 7.2%.

В град Елхово 1/3 от жилищата са в двуетажни жилищни сгради (33.6%). В едноетажни жилищни сгради са ¼ (25.6%) от жилищата в града. С висок дял са и жилищата в четири- и пет-етажните жилищни сгради – съответно 21.4% и 12.7%. В седем- и осем-етажните жилищни сгради са общо 1% от жилищата в гр. Елхово. В селата повече от половината (55.1%) от жилищата са в едноетажни жилищни сгради. В двуетажни жилищни сгради също са значителен дял от жилищата (41.9%). Останалите жилища в селата (3.0%) са в триетажни жилищни сгради (табл. 5).

Таблица № 5

Жилища към 31.12.2019 г. по етажност на сградите

	Жилища - общо	Етажност на сградите									
		едно- етажни	дву- етажни	три- етажни	четири- етажни	пет- етажни	шест етажни	седем етажни	осем етажни	девет- етажни	десет- и повече
Брой											
Общ.Елхово	9361	3605	3488	425	1129	671	0	19	24	0	0
В гр. Елхово	5266	1348	1774	301	1129	671	0	19	24	0	0
В селата	4095	2257	1714	124	0	0	0	0	0	0	0
Обл. Ямбол	71920	25369	17532	2660	4775	3119	2150	2108	10213	825	3169
В градовете	43576	9428	5449	2385	4745	3104	2150	2108	10213	825	3169
В селата	28344	15941	12083	275	30	15	0	0	0	0	0
Относителен дял - %											
Общ.Елхово	100.0	38.5	37.3	4.5	12.1	7.2	0.0	0.2	0.3	0.0	0.0
В гр. Елхово	100.0	25.6	33.7	5.7	21.4	12.7	0.0	0.4	0.5	0.0	0.0
В селата	100.0	55.1	41.9	3.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Обл. Ямбол	100.0	35.3	24.4	3.7	6.6	4.3	3.0	2.9	14.2	1.1	4.4
В градовете	100.0	21.6	12.5	5.5	10.9	7.1	4.9	4.8	23.4	1.9	7.3
В селата	100.0	56.2	42.6	1.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Източник: НСИ

5.4.4. Структура на жилищата по форма на собственост

Данните от таблица 6 показват, че 96.5% от жилищата в общината са частни на физически лица. За отбелязване е, че преобладаващата част от жилищата в област Ямбол и в страната също са частни на физически лица – съответно 97.7% за област Ямбол и 96.0% средно за страната. Държавните и общински жилища в община Елхово са 2.4% от всички жилища в общината, а 1.1% са частни жилища на юридически лица.

Жилища по форма на собственост - 2014-2019 г.

	Жилища по форма на собственост			
	общо	държавни и общински	частни на юридически лица	частни на физически лица
Брой				
2014 г.				
общ. Елхово	9356	221	104	9031
обл. Ямбол	71675	1107	529	70039
2015 г.				
общ. Елхово	9357	221	104	9032
обл. Ямбол	71697	1107	539	70051
2016 г.				
общ. Елхово	9359	221	104	9034
обл. Ямбол	71704	1107	540	70057
2017 г.				
общ. Елхово	9359	221	104	9034
обл. Ямбол	71762	1107	565	70090
2018 г.				
общ. Елхово	9360	221	104	9035
обл. Ямбол	71817	1107	571	70139
2019 г.				
общ. Елхово	9361	221	104	9036
обл. Ямбол	71920	1107	594	70219
Относителен дял - %				
2014 г.				
общ. Елхово	100.0	2.4	1.1	96.5
обл. Ямбол	100.0	1.5	0.7	97.8
2015 г.				
общ. Елхово	100.0	2.4	1.1	96.5
обл. Ямбол	100.0	1.5	0.8	97.7
2016 г.				
общ. Елхово	100.0	2.4	1.1	96.5
обл. Ямбол	100.0	1.5	0.8	97.7
2017 г.				
общ. Елхово	100.0	2.4	1.1	96.5
обл. Ямбол	100.0	1.5	0.8	97.7
2018 г.				
общ. Елхово	100.0	2.4	1.1	96.5
обл. Ямбол	100.0	1.5	0.8	97.7
2019 г.				
общ. Елхово	100.0	2.4	1.1	96.5
обл. Ямбол	100.0	1.5	0.8	97.7

Източник: НСИ

4.5 Структура на жилищата според конструкцията

По вида на *конструкцията*, жилищният фонд към 2019 г. е представен в четири обобщени категории – панели, стомано-бетон, тухлени с бетонна плоча и тухлени с гредоред. Панелните жилища са 14.3% (1342 бр.), изградени основно в град Елхово (1313 бр.). Стоманобетонните са 1.4% (130 бр.). Категорията „тухлени“ са най-масовият вид сгради (77.6%), в т.ч. „тухлени с бетонна плоча“ – 3522 бр. (37.6%) и „тухлени с гредоред“ – 3742 бр. (40.0%) от всички жилищни сгради. Тухлените жилищни сгради с бетонна плоча са повече от половината от жилищните сгради в град Елхово, а тухлените сгради с гредоред са 2/3 от жилищните сгради в селата (*табл. 7, фиг. 3*). С друг вид конструкция са 6.7% от жилищните сгради в общината, в т.ч. в град Елхово техният дял е 1.2%, а в селата – 13.6%.

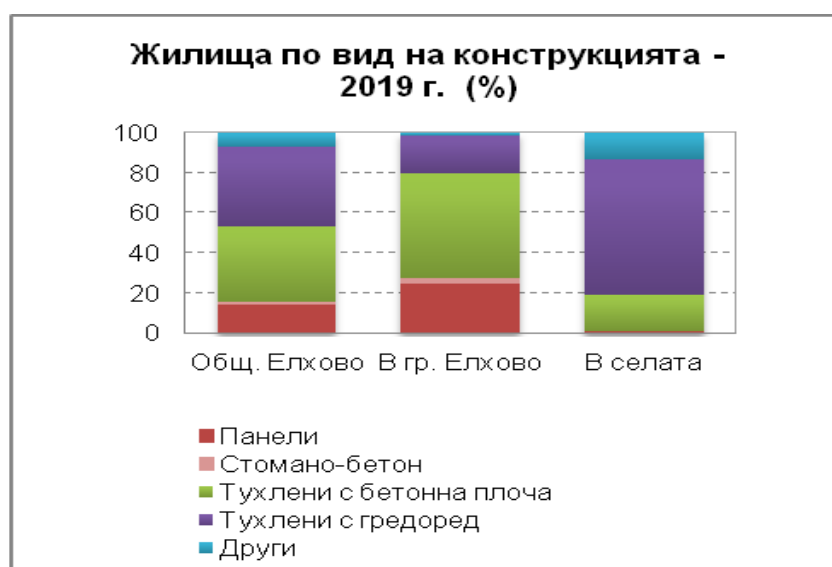
Таблица № 7

Жилища към 31.12.2019 г. по вид на конструкцията

	Жилища - общо	По конструкция				
		Панели	Стомано-бетон	Тухлени с бетонна плоча	Тухлени с гредоред	Други
		Брой				
Общ. Елхово	9361	1342	130	3522	3742	625
В гр. Елхово	5266	1313	119	2786	984	64
В селата	4095	29	11	736	2758	561
		Относителен дял - %				
Общ. Елхово	100.0	14.3	1.4	37.6	40.0	6.7
В гр. Елхово	100.0	24.9	2.3	52.9	18.7	1.2
В селата	100.0	0.7	0.3	18.0	67.4	13.6

Източник: НСИ

Фиг. № 3

Източник: НСИ

5.4.6. Жилища по брой на стаите

Важността на структурата на жилищния фонд по стайност се определя от съответствието между структурата на обитателите и финансовият пазар. От общия брой на жилищата в общината 69.2% са двустайни и тристайни, което е свързано с предпочитанията и възможностите на техните обитатели. Четиристайните жилища в общината също са с висок дял, като съставляват 13.6% от общия им брой, тези с 5 стаи – 4.9%, а тези с 6 и повече стаи – 6.8%. Едностайните жилища са 5.5% от общия брой жилища в общината (табл. 8, фиг. 4).

Таблица № 8

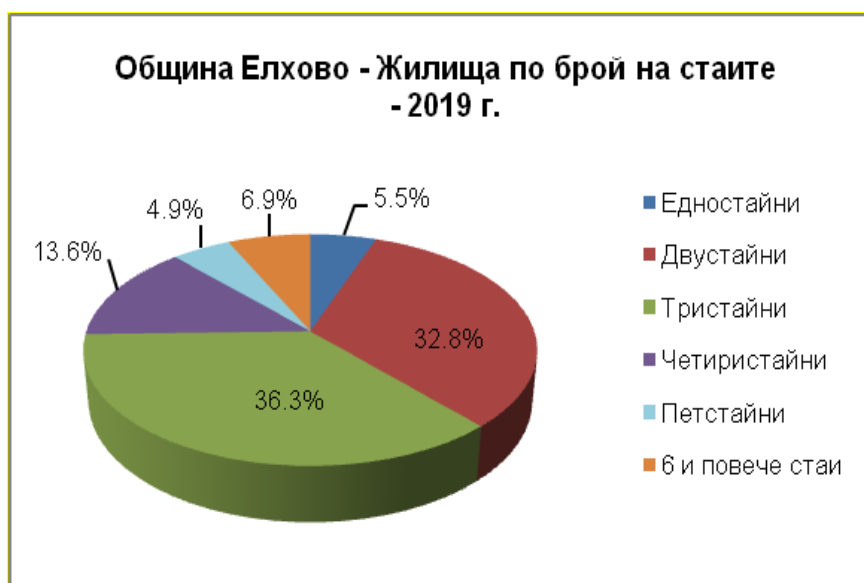
Жилища по брой на стаите - 2014-2019 г.

	Общо	Жилища по брой на стаите						Жилища на 1000 души от населението	Среден брой лица на едно жилище
		едно-стайни	дву-стайни	три-стайни	четири-стайни	пет-стайни	с шест и повече стаи		
Брой									
2014 г.									
общ. Елхово	9356	515	3071	3402	1272	455	641	612	1.63
обл. Ямбол	71675	5284	24535	23631	9937	3933	4355	570	1.75
2015 г.									
общ. Елхово	9357	515	3071	3402	1272	456	641	626	1.60
обл. Ямбол	71697	5282	24539	23631	9949	3936	4360	579	1.73
2016 г.									
общ. Елхово	9359	515	3071	3404	1272	456	641	636	1.57
обл. Ямбол	71704	5278	24521	23643	9964	3938	4360	586	1.71
2017 г.									
общ. Елхово	9359	515	3071	3404	1272	456	641	651	1.54
обл. Ямбол	71762	5275	24554	23656	9976	3940	4361	596	1.68
2018 г.									
общ. Елхово	9360	515	3071	3402	1273	457	642	658	1.52
обл. Ямбол	71817	5273	24572	23676	9986	3947	4363	604	1.66
2019 г.									
общ. Елхово	9361	515	3071	3403	1273	457	642	670	1.49
обл. Ямбол	71920	5271	24618	23714	10003	3951	4363	613	1.63
Относителен дял - %									
2014 г.									
общ. Елхово	100.0	5.5	32.7	36.4	13.6	4.9	6.9		
обл. Ямбол	100.0	7.4	34.1	33.0	13.9	5.5	6.1		
2015 г.									
общ. Елхово	100.0	5.5	32.7	36.4	13.6	4.9	6.9		

	Общо	Жилища по брой на стаите						Жилища на 1000 души от населението	Среден брой лица на едно жилище
		едно-стайни	дву-стайни	три-стайни	четири-стайни	пет-стайни	с шест и повече стаи		
обл. Ямбол	100.0	7.4	34.1	33.0	13.9	5.5	6.1		
2016 г.									
общ. Елхово	100.0	5.5	32.8	36.4	13.6	4.9	6.8		
обл. Ямбол	100.0	7.4	34.1	33.0	13.9	5.5	6.1		
2017 г.									
общ. Елхово	100.0	5.5	32.8	36.4	13.6	4.9	6.8		
обл. Ямбол	100.0	7.4	34.1	33.0	13.9	5.5	6.1		
2018 г.									
общ. Елхово	100.0	5.5	32.8	36.3	13.6	4.9	6.9		
обл. Ямбол	100.0	7.3	34.2	33.0	13.9	5.5	6.1		
2019 г.									
общ. Елхово	100.0	5.5	32.8	36.3	13.6	4.9	6.9		
обл. Ямбол	100.0	7.3	34.2	33.0	13.9	5.5	6.1		

Източник: НСИ

Фиг. № 4

Източник: НСИ

На 1000 човека от населението в община Елхово се падат 670 жилища (613 за област Ямбол и 571 за страната), в т.ч. за град Елхово – 572, а за селата 862, но част от жилищата в селата са необитаеми. Средно в едно жилище в община Елхово живеят 1.5 души, в т.ч. в гр. Елхово 1.7, в селата – 1.2. За сравнение за област Ямбол стойностите на показателя са съответно 1.6 общо за областта, за градовете на областта – 1.9, за селата – 1.2, а за страната – 1.8 общо, 1.9 – за градовете и 1.4 – за селата.

5.4.7. Благоустроеност на жилищата

Жилищата в община Елхово по степен на благоустроеност имат като съвкупност различни благоустройствени елементи, като 99.4% притежават основните елементи - електроснабденост и водоснабденост.

Статистическите данни показват, че 68.0% от жилищата в общината и над ¼ от жилищата в града имат като съвкупност електрически ток, водопровод, канализация; 14.9% имат като съвкупност електрически ток, водопровод, канализация, централно/местно отопление; 11.1% имат само ел.ток и водопровод; 5.4% – само ел.ток; без благоустроеност са 0.6% от жилищата в общината (табл. 9).

В град Елхово 99.9% от жилищата притежават стандартните елементи – електричество и вода, 97% от жилищата в града имат обществена канализация, над 1/5 имат и централно/местно отопление. На територията на общината съществуват необитавани жилища (предимно в селата), където делът на остарял жилищен фонд е по-голям, но само 1.2% от жилищата в селата са без благоустроеност, а 98.8% имат електричество и вода.

По данни на НСИ 95.7% от обитаваните жилища в общината имат обществено водоснабдяване, в това число 98.4% от жилищата в град Елхово и 91.3% от жилищата в селата.

Таблица № 9

Жилища към 31.12.2019 г. по благоустроеност

	Жилища общо	Благоустроеност						
		ел. ток, водопровод, канализация, централно, местно отопление	ел. ток, водопровод, канализация	ел. ток, Водопровод	ел. ток	Водопровод, канализация	Водопровод	без благоустр.
		Брой						
Общ. Елхово	9361	1394	6368	1037	509	0	1	52
В гр. Елхово	5266	1105	4014	24	119	0	0	4
В селата	4095	289	2354	1013	390	0	1	48
Обл. Ямбол	71920	10859	52832	5427	2626	1	1	174
В градовете	43576	9284	32980	573	694	0	0	45
В селата	28344	1575	19852	4854	1932	1	1	129
		Относителен дял - %						
Общ. Елхово	100.0	14.9	68.0	11.1	5.4	0.0	0.0	0.6
В гр. Елхово	100.0	21.0	76.2	0.5	2.2	0.0	0.0	0.1
В селата	100.0	7.1	57.5	24.7	9.5	0.0	0.0	1.2
Обл. Ямбол	100.0	15.1	73.5	7.5	3.7	0.0	0.0	0.2
В градовете	100.0	21.3	75.7	1.3	1.6	0.0	0.0	0.1
В селата	100.0	5.6	70.0	17.1	6.8	0.0	0.0	0.5

Източник: НСИ

Без източник на вода са 0.9% от обитаваните жилища в общината, в т.ч. 0.5% от жилищата в град Елхово и 1.6% от жилищата в селата. че според източниците на водоснабдяване ситуацията в област Ямбол е аналогична. В селата на общината 5.7% от обитаваните жилища са водоснабдени чрез обществено водоснабдяване и собствен водоизточник, при 0.9% за град Елхово. Следва да се отбележи,

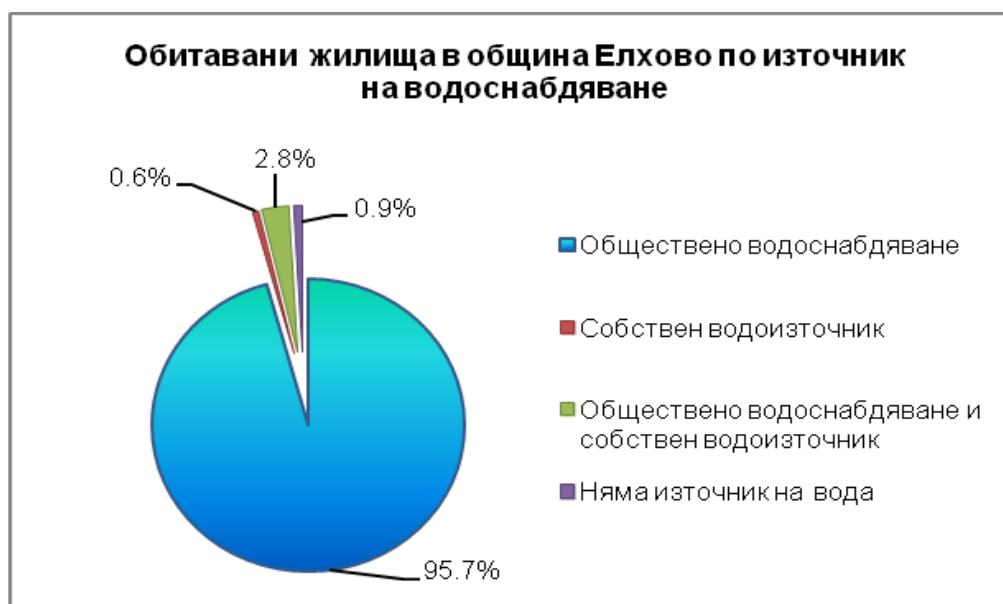
Таблица № 10

Обитавани жилища в община Елхово по източник на водоснабдяване

	Община Елхово			Област Ямбол		
	Общо	В гр. Елхово	В селата	Общо	В градовете	В селата
	Брой					
Общо	6562	4103	2459	50423	33508	16915
Обществено водоснабдяване	6282	4038	2244	48219	32944	15275
Собствен водоизточник	42	8	34	434	111	323
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	179	38	141	1318	222	1096
Няма източник на вода	59	19	40	452	231	221
	Относителен дял - %					
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Обществено водоснабдяване	95.7	98.4	91.3	95.6	98.3	90.3
Собствен водоизточник	0.6	0.2	1.4	0.9	0.3	1.9
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	2.8	0.9	5.7	2.6	0.7	6.5
Няма източник на вода	0.9	0.5	1.6	0.9	0.7	1.3

Източник: НСИ, обл. Ямбол, преброяване на населението и жилищния фонд - 2011 г.

Фиг. № 5

Източник: НСИ, обл. Ямбол, преброяване на населението и жилищния фонд - 2011 г.

В град Елхово по-голяма част от жилищата са свързани с обществена канализация, докато в селата жилищата са свързани основно с попивни и септични ями или други пречиствателни съоръжения (табл. 11, фиг. 6).

Таблица № 11

Обитавани жилища в община Елхово по наличие на канализация

	Община Елхово			Област Ямбол		
	Общо	В гр. Елхово	В селата	Общо	В градовете	В селата
	Брой					
Общо	6562	4103	2459	50423	33508	16915
Свързани с обществена канализация	4448	4043	405	33929	30469	3460
Свързани с изгребна яма	293	8	285	1472	390	1082
Свързани със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	306	9	297	2680	895	1785
Свързани с попивна яма	824	13	811	9160	1275	7885
Няма канализация	691	30	661	3182	479	2703
	Относителен дял - %					
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Свързани с обществена канализация	67.8	98.6	16.5	67.3	90.9	20.5
Свързани с изгребна яма	4.5	0.2	11.6	2.9	1.2	6.4
Свързани със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	4.7	0.2	12.1	5.3	2.7	10.6
Свързани с попивна яма	12.5	0.3	33.0	18.2	3.8	46.5
Няма канализация	10.5	0.7	26.8	6.3	1.4	16.0

Източник: НСИ, обл. Ямбол, преброяване на населението и жилищния фонд - 2011 г.

Фиг. № 6

Източник: НСИ, обл. Ямбол, преброяване на населението и жилищния фонд - 2011 г.

5.4.8. Домакинства и семейства

Домакинствата⁸ в община Елхово наброяват 7052. В град Елхово живеят 63.3% от домакинствата⁹. Средната численост на едно домакинство е 2.3 (средно за областта и страната – 2.4), в т.ч. за гр. Елхово – 2.3, за селата – 2.2 (*табл. 12*). С най-нисък брой членове в едно домакинство са много малките села с население под 100 ж., а с най-висок (над средния за общината) – с. Изгрев, с. Пчела, с. Маломирово. От домакинствата в общината почти 2/3 (65.3%) са образувани от едно и две лица. Многочленните домакинства с четири и повече лица са 16.5% от всички домакинства в общината, а тричленните – 18.2%.

Семействата, които живеят в община Елхово наброяват 4848 (*табл. 12*). Анализът на семействата в община Елхово според вида им, показва, че преобладават пълните нуклеарни семейства¹⁰, съставени от двама съпрузи с никога не встъпвали в брак деца.

Непълните нуклеарни семейства, съставени от един родител с неженени деца съставляват 11.7% от семействата в общината (основно майки с неженени деца и по-малко бащи с неженени деца).

При преброяването на населението (2011 г.) в съжителство без брак са 12.3% от семействата в общината (12.5% - за област Ямбол, 13.7% - за страната).

Таблица № 12

Домакинства и семейства по населени места

Населени места	Домакинства			Семейства		
	брой	лица домакинствата ^в	среден брой членове в едно домакинство	брой	лица семействата ^в	среден брой членове в едно семейство
Общ. Елхово	7052	16123	2.3	4848	12819	2.6
<i>Гр. Елхово</i>	4466	10492	2.3	3250	8656	2.7
<i>Села</i>	2586	5631	2.2	1598	4163	2.6
с.Борисово	49	85	1.7	23	55	2.4
с.Бояново	330	696	2.1	193	494	2.6

⁸ Според методическите указания на НСИ *домакинство* е: едно лице, което живее в самостоятелно жилище, стая или част от стая и е на самостоятелен бюджет; две или повече лица, които живеят в едно жилище или част от жилище и имат общ бюджет, независимо дали имат или нямат родствени връзки.

⁹ НСИ, преброяване на населението и жилищния фонд, 2011 г.

¹⁰ От 1965 г. при всички преброявания от НСИ се наблюдава *нуклеарното семейство*, включващо 2 и повече лица, свързани помежду си с определена степен на родство, както по кръвна линия, така и в резултат на брак/съжителство без брак или осиновяване. За разлика от биологичното семейство, обхващащо цялото потомство на съпрузите, към нуклеарното семейство се отнасят само никога не встъпвали в брак деца, които живеят заедно с родителите си, независимо от възрастта им. Едно лице не формира семейство. Семейство образуват: съпрузи без деца; съпрузи с едно или няколко никога не встъпвали в брак деца; един родител с едно или повече никога не встъпвали в брак деца.

Таблица № 12

Домакинства и семейства по населени места

Населени места	Домакинства			Семейства		
	брой	лица в домакинствата	среден брой членове в едно домакинство	брой	лица в семействата	среден брой членове в едно семейство
с.Вълча поляна	63	117	1.9	33	81	2.5
с.Голям Дервент	35	61	1.7	16	38	2.4
с.Гранитово	274	606	2.2	171	447	2.6
с. Добрич	48	93	1.9	22	55	2.5
с.Жребино	89	170	1.9	40	112	2.8
с.Изгрев	239	592	2.5	170	481	2.8
с.Кирилово	151	319	2.1	95	242	2.5
с.Лалково	61	103	1.7	29	65	2.2
с.Лесово	286	615	2.2	182	461	2.5
с.Малко Кирилово	9	18	2.0	7	16	2.3
с.Маломирово	144	358	2.5	98	280	2.9
с.Малък манастир	234	513	2.2	150	371	2.5
с.Мелница	128	294	2.3	82	213	2.6
с.Пчела	166	446	2.7	130	366	2.8
с.Раздел	136	237	1.7	74	164	2.2
с.Славейково	13	24	1.8	8	18	2.3
с.Стройно	23	37	1.6	10	21	2.1
с.Трънково	70	163	2.3	39	113	2.9
с.Чернозем	38	84	2.2	26	70	2.7
Обл. Ямбол	54525	130121	2.4	38558	104370	2.7

Източник: НСИ, област Ямбол. Преброяване на населението и жилищния фонд - 2011 г.

Средната численост на едно семейство в общ. Елхово е 2.6 (2.7 - за област Ямбол и за страната). Характерно е, че семействата силно се влияят от демографската и социално-икономическата ситуация.

6. ПРОГНОЗИ ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

6.1. Демографска прогноза на общината (2018-2035 г.)

Основните документи, които са съобразени при разработването на прогнозата на населението на общината, са:

- Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 г.-2030 г.) - актуализирана;
- Прогнози на НСИ за населението на страната и др.,
- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.;
- Национална стратегия в областта на миграцията (2011-2020)
- ОП „Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.;
- Програма за развитие на селските райони в България – 2014-2020 г.;
- Общински проекти, планове и програми за развитие на община Елхово;
- Анализ на демографско развитие на населението в общината.

Комплексният анализ на основните параметри на демографската ситуация в общината показва, че поради голямата инерционност, с която се характеризират демографските процеси, нарастване на броя на населението *от демографска гледна точка* не може да бъде обосновано в периода до 2035 г.

Направеният анализ на състоянието и тенденциите в демографското развитие на общината и населените места очертава някои основни черти, които определят насоките в развитието на населението през прогнозния период:

Първата група от демографските параметри е свързана с процесите на раждаемост, смъртност и миграция на населението:

- ниска раждаемост, поради застаряване на населението и намаляване на броя на жените във фертилна възраст, най-вече в селата;
- запазване на високата обща смъртност;
- променящ се семеен модел с увеличаващо се предпочитание към съжителство без брак (тенденция, формирана от края на миналия век);
- емиграция предимно на млади хора и семейства в активна репродуктивна и трудоспособна възраст;
- запазване на териториалните различия в демографското развитие на населените места: с най-благоприятни параметри се характеризира общинският център, селското население като цяло е с нарушени демографски параметри.

Според прогнозните разчети равнището на раждаемост ще остане под необходимото за разширено възпроизводство на населението. В резултат на това,

въпреки предвижданото увеличаване на средната продължителност на живот, ще се запазят ниските нива на естествено възпроизводство. Дори положителен миграционен прираст трудно може да компенсира негативното развитие на естествените възпроизводствени процеси. В този смисъл основното реалистично решение на посочените проблеми е забавяне на негативното развитие на демографските процеси, след което да се постигне стабилизирането им в населените места на общината.

Втората група е свързана с качествените параметри на възпроизводството на населението:

- остаряване на населението и намаляване на броя на населението в активна трудоспособна възраст;
- състоянието на репродуктивното здраве сред част от ромския (циганския) етнос е незадоволително;
- в образователната структура на населението на общината нискообразованите млади хора са предимно сред ромската (циганската) етническа общност.

Повишаването на качествените параметри на възпроизводството на населението е основна компонента в прогнозата за демографско развитие на общината.

В съответствие с действащите нормативни изисквания за изработване на ОУП (ЗУТ и Наредба № 8 на МРРБ) и на Задание за изработване на проект за ОУП на община Елхово е изработена тривариантна прогноза за раздел „Демография“.

Отчитайки степента на влияние на факторите със стимулиращ и със задържащ характер се предлагат следните варианти на прогнозата в съответствие с прогнозния срок за действие на ОУП на община Елхово:

- Песимистичен вариант;
- Реалистичен вариант;
- Оптимистичен вариант.

Като цяло, прогнозите и по трите варианти са с хипотезен характер и отчитат динамиката на естествения и механичен прираст и очакваните тенденции в раждаемостта, смъртността, а така също и предвижданията за фертилността на жените, заселванията и изселванията.

При прогнозиране на демографското развитие на община Елхово се използват демографски методи за прогнозиране и в зависимост с очакваните въздействия на фактори с изразен социално-икономически характер.

При демографската прогноза се залага *въздействие да имат благоприятните фактори за развитие на населението*. Тяхното влияние е с различна степен на проявление при отделните варианти. При демографската прогноза на община Елхово

са отчетени тенденциите в очакваното развитие на населението в демографските прогнози за страната и за област Ямбол, изработени от НСИ.

Тези тенденции са съобразени с досегашното развитие на населението на община Елхово за изминалия период 2001-2018 г., обект на изследване и оценка.

6.1.1. Прогноза за броя на населението в община Елхово

В основата на прогнозните разчети за броя на населението, както и за неговата възрастова структура, се залагат предвижданията за:

- раждаемост на населението (във времевите етапи на прогнозния период);
- смъртност на населението, свързана с процесите на застаряването на населението и влиянието на социално-значими заболявания;
- миграцията на населението.

В съответствие с възприетия методически подход, прогнозните разчети за демографското развитие на община Елхово до 2035 г. се предлагат по определените три варианта, а именно:

- Песимистичен вариант, базиран на очакваното влияние на фактори, свързани с относително неблагоприятно развитие на социално-икономическата сфера в общината, продължаващо влошаване на демографските процеси и преобладаване на задържащите фактори за развитие на демографските процеси;
- Реалистичен, при който е заложено запазване на тенденциите от досегашното демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие на община Елхово, но при благоприятно развитие и неутрализиране на част от задържащите фактори.
- Оптимистичен вариант, при който се очаква забавяне на негативните демографски процеси и механичен прираст с неголям интензитет главно на контингенти в трудоспособна и надтрудоспособна възраст. Състоянието на пазара на труда има важно значение за демографското развитие на общината. Трудовата реализация и осигуряването на по-добър жизнен стандарт имат съществено значение за демографското развитие. Може да се очаква, че бъдещи благоприятни изменения в средата ще водят до благоприятни изменения във възпроизводствените процеси и постепенно неголямо нарастване на населението.

Важна особеност на демографската прогноза за община Елхово (и по трите варианта) е, че се залагат не много различаващи се прогнозни предвиждания за населението.

Характерно за община Елхово е, че делът на фертилните контингенти (17.4% – 2018 г.), отрицателният естествен прираст (-10.2‰ – 2018 г.) и фертилността, която е под 2.2, т.е. под границата на заместване на поколенията, са по-неблагоприятни от средните параметри за страната (21.3% фертилни контингенти, -6.5‰ естествен

прираст, 1.56 фертиленост), ЮИР (20.8% фертилни контингенти, -5.6‰ естествен прираст, 1.84 фертиленост) и областта (18.6% фертилни контингенти, -8.8‰ естествен прираст, 2.1 фертиленост¹¹).

По населени места се наблюдават различия. Общинският център град Елхово е с по-благоприятни демографски параметри по отношение на възпроизводството на населението в сравнение със селското население. С най-влошени демографски показатели е населението на много малките села, които са с големи демографски загуби и с висок отрицателен прираст на населението.

Прогнозата на населението по варианти (песимистичен, реалистичен, оптимистичен) е представена в таблица 1.

Таблица № 1

Прогноза за броя на населението в община Елхово - 2018-2035 г. (варианти)

	Варианти								
	Песимистичен			Реалистичен			Оптимистичен		
2018 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
14234	13000	12000	11300	13800	13000	12200	14000	13600	13330

При **песимистичния вариант** се очаква населението на общината да продължи да намалява с по-малък интензитет, като към края на прогнозния период (2035 г.) да достигне 11300 д. По-нататъшното намаляване и остаряване на населението е резултат от продължителното действие на общи и специфични тенденции, предвид реалната възрастова структура, намаленият брой на жените във фертилна възраст и отрицателното естествено възпроизводство. Социално-икономическите промени през последните 2 десетилетия също допринесоха за неблагоприятните процеси във възпроизводството на населението.

При **реалистичния вариант** се предвижда по-малко намаление (12200 д. – 2035 г.) с подкрепа на нето-миграцията в резултат на приемане на постоянно местожителство на хора на средна и по-напреднала възраст с предпочитания към автоhtonните местни условия на живот. С натрупването на положителни въздействия и подобряването на средата за живот може да се очаква, че демографските процеси ще се стабилизират. Независимо от стабилизирането на населението, в резултат на дълготрайното неблагоприятно развитие на демографските процеси, не се очакват съществени промени във възрастовата структура. Ще се запази структурата в териториалното разпределение на населението на общината. Важно значение според демографската стратегия на страната придобива образованието, способностите, уменията и здравословното състояние на хората, т. е. човешкия капитал. Особено важно е дългосрочният характер на демографските и социално-икономическите въздействия за постигането на устойчиви резултати.

¹¹ Данни на НСИ

Върху стабилизирането на демографската структура, може да се въздейства чрез създаване на нови възможности за заетост, предоставяне на достатъчно и качествени социални и културни услуги, и подобряване на средата за живеене и отдих.

При **оптимистичния вариант** се предвижда слабо намаление на числеността на населението (13330 д. – 2035 г.). Проблемите, свързани с развитието на населението, не са само демографски, те са главно социално-икономически. Заетостта на населението е важен фактор за неговото запазване и ограничаване на миграционните процеси на активното население.

6.1.2. Прогноза за населението по населени места

За целите на ОУП демографската прогноза е диференцирана по населени места. Прогнозата на населението на общината по населени места според реалистичния вариант е представена в таблица 2.

Таблица № 2

Прогноза на населението в община Елхово по населени места - 2018-2035 г. (реалистичен вариант)

Населени места	Реалистичен вариант			
	2018 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
Общ. Елхово	14234	13800	13000	12200
<i>Гр. Елхово</i>	<i>9373</i>	9340	9080	8780
<i>Села</i>	<i>4861</i>	4460	3920	3440
с.Борисово	76	60	40	20
с.Бояново	595	580	500	460
с.Вълча поляна	58	50	40	20
с.Голям Дервент	70	70	50	30
с.Гранитово	542	510	470	440
с. Добрич	87	80	60	40
с.Жребино	117	110	90	70
с.Изгрев	546	500	480	450
с.Кирилово	266	230	210	180
с.Лалково	71	60	50	40
с.Лесово	547	520	480	450
с.Малко Кирилово	10	10	5	5
с.Маломирово	334	320	290	250
с.Малък манастир	424	400	360	320
с.Мелница	242	210	190	150
с.Пчела	400	360	300	270
с.Раздел	176	150	120	100

Населени места	Реалистичен вариант			
	2018 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
с.Славейково	23	20	15	10
с.Стройно	39	30	20	15
с. Трънково	150	130	110	90
с.Чернозем	88	60	40	30

От таблицата се вижда, че за перспективния период не се очертават съществени изменения в териториално преразпределение на населението в отделните населени места, поради голямата инерционност на демографските процеси.

6.1.3. Прогноза на населението по възрастови групи

Процесът на застаряване на населението на общината ще продължи и в перспектива. Поради по-добро демографско развитие, този процес ще бъде по-слабо изразен в град Елхово, където ще запази характера си относително по-благоприятната възрастова структура. Много малките населени места се характеризират с намалени контингенти в трудоспособна възраст. В перспектива те се очертават с влошена възрастова структура.

За целите на образователната инфраструктура и за планирането на потребността от детски заведения и училища, както и за тяхната териториална локализация, се представят и прогнозни разчети за специфичните възрастови групи, които за прогнозния период не се очертава да имат съществени изменения (табл. 3).

Таблица № 3

Прогноза на населението в община Елхово по възрастови групи 2018-2035 г.

Възрастови групи	Реалистичен вариант			
	2018 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
Общо	14234	13800	13000	12200
0-14 г.	1865	1700	1500	1240
15-64 г.	8697	8500	8100	7960
65+	3672	3600	3400	3000
0-2 г.	371	300	260	200
3-6 г.	467	450	390	280
7-14 г.	1027	950	900	830
15-18 г.	512	500	480	460

Разпределението на населението на общината във възрастовите групи под, във и над трудоспособна възраст през 2018 г. по данни на НСИ е както следва: 1993 д. – 14.00% (под трудоспособна възраст), 7979 д. – 56.06% (в трудоспособна възраст) и 4262 д. – 29.94% (над трудоспособна възраст) (табл. 4). В сравнение с областта и

страната различията са в по-ниският относителен дял на трудоспособните контингенти и по-високият дял на населението в надтрудоспособна възраст.

Прогнозните разчети за възрастовата структура на населението по реалистичния вариант на прогнозата за община Елхово се основават на хипотезата, че броят на населението в трите основни възрастови групи ще намалее леко на фона на общото намаление (табл. 4). Този вариант на възрастовата структура се очертава като възможен в най-висока степен като се основава на сегашното състояние на естественото и механично движение на населението, което ще продължи да оказва влияние и през следващите години, особено при превес на благоприятните фактори. Освен това, при прогнозиране броя на населението в трудоспособна възраст се отчита и очакваната промяна на възрастта за пенсиониране през този период.

Прогнозните разчети за основните възрастови групи в община Елхово са следните:

Таблица № 4

Прогноза на населението в община Елхово по възрастови групи (под, във и над трудоспособна възраст) – 2018-2035 г.

Варианти на прогнозата	Общ брой	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
	Брой				Относителен дял - %		
2018 г.							
	14234	1993	7979	4262	14.00%	56.06%	29.94%
2035 г.							
Песимистичен	14234	1993	7980	4262	100.0%	14.0%	56.1%
Реалистичен	13000	1810	7290	3900	100.0%	13.9%	56.1%
Оптимистичен	13330	1790	7470	4070	100.0%	13.5%	56.0%

По отношение на естествените възпроизводствени процеси може да се отбележи, че почти всички поколения живородени момичета, които ще формират фертилните контингенти до 2025 г., са вече родени и числеността им е известна. Около половината от тях също са родени, включващи се в състава до 2035 г. При това оценките за очакваната численост на населението на общината и населените места са с голяма вероятност. Различията между отделните варианти и параметрите на възпроизводство са в зависимост от много други фактори, в т. ч. от миграционните процеси, фертилността и социално-икономическото развитие.

6.2. Прогноза за икономиката на община Елхово

6.2.1 Прогноза за динамиката и структурата на икономиката на общината

Основните параметри на прогнозните разчети за динамиката и секторната структура на икономиката са представени в Таблица 1 и 2:

Първият, тенденциален вариант на прогнозата, предвижда средногодишни темпове на растеж около 3-3.5% през целия прогнозен период. Независимо че предвидените темпове на растеж на икономиката са високи за период от 15 години, те са недостатъчни за изпълнение на поставените цели за доближаване до средните европейски стандарти за равнище на икономическо развитие. По отношение на структурата на производството този вариант се доближава до една рационална структура, доколкото се предполага, че пазарът сам ще насочи икономическото развитие в тази посока, още повече, че започват да се очертават подобни тенденции.

Вторият (целеви умерено оптимистичен) вариант характеризира темповете и структурата на производството, необходими за постигане на едно сравнително високо равнище на развитие. Той е разработен при условие на преобладаващо действие на фактори със стимулиращо въздействие върху развитието на общинската икономика. Реализацията на втория вариант предполага наличие на целенасочени управляващи въздействия. Набелязаният целеви вариант, реализиращ една по-добра динамика и качество на развитието налага спешна необходимост от качествени преустройства в структурата и използването на производствените ресурси, налага да се търсят и прилагат иновационни решения в икономиката и да се усъвършенства икономическата политика за повишена инвестиционна привлекателност на територията. Предвидените средногодишни темпове по този вариант са в рамките на 4.2-4.4% средногодишен растеж и структура, ориентирана към високоефективни пропорции на секторите, отраслите и производствата.

Прогнозирани са високи темпове на развитие на вторичния сектор и през двата периода, имайки предвид индустриалната насоченост в икономическото развитие предимно на град Елхово и ускорената строителна дейност, която трябва да покрие потребностите на промишлеността, транспортно-логистичните зони, обслужващата сфера, транспортното и екологично строителство в града и общината.

Предвидени са много близки темпове на развитие на вторичния и третичен сектор, следвайки тенденциите в развитието на една модерна икономика и предпоставката за тяхната взаимозависимост (таблица 1).

Таблица 1: Средногодишни темпове на нарастване на икономиката по варианти и сектори

Варианти/ Сектори	2020-2025		2026-2035	
	Тенденциален/ реалистичен	Целеви (умерено оптимистичен)	Тенденциален / реалистичен	Целеви (умерено оптимистичен)
Икономика общо	4,0%	5,3%	4,5%	5,3%
Селско и горско стопанство	4,1%	5,3%	4,3%	5,0%
Индустрия	4,1%	5,2%	4,5%	5,3%
Услуги	4,2%	5,4%	4,5%	5,5%

Прогнозираната структура на икономиката по показателя произведена продукция е ориентирана към доминиращо развитие на сектора на услугите, но при

запазване на ролята на вторичния сектор (вж. табл.2). Според прогнозните оценки вторичният сектор достига дял в общата структура на икономиката през 2025 -2035 г. от 20.5 до 23%. Секторът на услугите, който е в основата на бъдещото реструктуриране на икономиката на страната, достига прогнозни оценки за бруто продукция към 2025 г.- 2035 г. 56% - 62%, при отчетена стойност за 2018 г. – 54%.

Таблица 2: Прогнозна структура на икономиката по основни сектори по показателя произведена продукция, %

	2018 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
Селско, горско стопанство	23.9%	21.0%	18.0%	12.0%
Промисленост	19.3%	20.5%	21.0%	23.0%
Строителство	2.4%	2.5%	2.5%	2.0%
Услуги	54.3%	55.5%	58.5%	63.0%
Общо	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

6.2.2. Стратегически насоки за развитие на секторите на икономиката

Селско стопанство

Развитието на земеделието се определя от благоприятните природни условия. То притежава растениевъдна насоченост, като с най-важно значение са зърнените култури, особено пшеницата, царевичата и ечемикът, които заемат над 1/3 от обработваемите площи. Добри условия има също за отглеждането на технически култури и по-специално на слънчоглед, кореандър и тютюн. В отделни райони е застъпено и лозаро-овощарството, както и зеленчукопроизводството (чесън, бамя, домати, дини, пъпеши). Специализиращи подотрасли на животновъдството са биволовството и пчеларството. Професионалната гимназия по механизация на селското стопанство ще подпомага развитието на отрасъла.

В работната хипотеза за перспективното развитие на първичния сектор (селско и горско стопанство), като основен стратегически ресурс за развитието на териториалния социално-икономически комплекс се определят земеделските земи и земите в горски фонд. Тяхната значимост за производството на храни и като суровини за някои индустриални отрасли, чието търсене и цени през прогнозния период все повече ще нараства, има и съответните устройствени аспекти. Възстановяването на размера на поливните площи и прилагането на забрани и ограничения за смяна на тяхното предназначение за други цели също следва да бъдат отчитани с предлаганите устройствени решения. В този смисъл една от задачите е да се ограничи до необходимия минимум отнемането не само на висококатегорийни, но и на земеделски земи от по-ниска категория за нуждите на урбанизацията и за друго строителство.

Перспективите за развитие на аграрния сектор са свързани със запазване и доразвиване на съществуващата специализация на селскостопанското производство в сферата на растениевъдството (производство на зърнени култури, на технически култури, зеленчукопроизводство) и на животновъдството (основно говедовъдство, птицевъдство и свиневъдство). Съществуват обективни възможности в общината да се развие биологично производство на растителни и животински продукти, за което

благоприятства и липсата на промишлени замърсители в региона. Характерът на равнинния релеф (при отчитане основно на интересите на собствениците на земята) в разглежданата зона не е пречка за обособяване на по-големи масиви от обработваеми земи, което е предпоставка за повишаване на рентабилността на селскостопанското производство (основно в зърнопроизводството и трайните насаждения).

Община Елхово попада в обхвата на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), която се прилага в България в досегашните два програмни периода (2007 – 2013 г. и 2014-2020 г.), както и в новия програмен период 2021-2027 г. Тя е насочена към развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство, иновации в хранително – вкусовата индустрия, опазване на природните ресурси и околната среда, както и към насърчаване на възможностите за заетост и по-добро качество на живот в селските райони. По тази програма на територията на общината са финансирани и реализирани множество проекти за развитие на аграрния сектор.

Промисленост

Прогнозата за структурата на **промишленото развитие** отразява приетите хипотези за целеви структурни промени, които се извеждат на базата на **качествени аспекти**:

- създаване на устройствени предпоставки за повишаване на инвестиционната привлекателност на територията;
- развитие на традиционни производства, но при ново качество и показатели за производителност и конкурентоспособност;
- развитие на нови фективни и конкурентноспособни производства.

Индустрията ще продължи да бъде териториално ориентирана основно към общинския център, разчитайки на изградената производствена инфраструктура, традициите, квалифицираната работна ръка и на други фактори и предпоставки.

В структурата на промишленото производство ще преобладава делът на малките и микропредприятията. В преобладаващата си част сега те се характеризират с много нисък размер на добавената стойност. Необходими са мерки, които да доведат до повишаване на тяхната ефективност, както и до обединяването им в клъстери или бизнес мрежи.

Туризм

В община Елхово съществуват достатъчно природни, антропогенни, културно-исторически, събитийни и традиционно-битови туристически ресурси, които трябва да бъдат разпознати като туристически атракции на местно равнище и най-вече да бъдат представени като такива на националния и международен туристически пазар.

✓ Потенциал за развитие на различни форми на туризм:

- Близост до богат природен ресурс - поречие на река Тунджа и планините Странджа и Сакар;
- Съхранена природна среда, интересни природни забележителности,

разнообразна флора и фауна, наличие на резервати, защитени територии, местности и зони;

- Богат фонд от движими и недвижими културни ценности;
 - Етнографско-археологически музей Елхово - един от обектите на Национално движение „Опознай България - 100 Национални туристически обекта“;
 - Активна дейност за запазване на нематериалното културно наследство - фолклор и традиции;
 - Възможности за развитие на културен туризъм;
 - Разположен в близост до града на брега на р. Тунджа градски парк с изградени спортни площадки, уреди на открито, кей за лодки, зони за отдих, градски стадион и многофункционална спортна зала;
 - Наличие на Гранично контролно-пропускателен пункт в границите на общината;
- ✓ Инфраструктура
- Добра свързаност на града и общината с пътища от републиканската пътна мрежа и автомагистрала Тракия;
 - Извършени основни ремонти на главни градски улици;
 - Запазена традиционна и градоустройствена структура и мащаб на пешеходната зона;
 - Наличие на специализирана туристическа инфраструктура за удовлетворяване на туристическото търсене;
- ✓ Увеличаване на инвестициите в сферата на туризма;
- ✓ Работещ консултативен съвет по въпросите на туризма в общината;
- ✓ Работещ „туристически информационен модул“ към уеб-сайта на община Елхово, вкл. Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), туристически информационен център и туристически информационен сайт.

Общата и специализираната туристическата инфраструктура се характеризират с ниско качество и небалансирано териториално разпределение. По-голямата част от местата за хранене и настаняване са съсредоточени в град Елхово. Като недостатъчна може да се оцени и подготовката на кадрите, заети в отрасъла.

Състоянието на екопътеките е добро. За специализираната инфраструктура е необходима информационна осигуреност на територията на общината – указателни и насочващи табели и информационни табла на обектите на туризма.

Стремежът на община Елхово е към създаване на благоприятни условия за развитие на устойчиви форми на туризъм, което да засили интереса на туристите към

общината и да се създаде позитивен имидж и популярност. Ресурсите на общината дават възможност за формиране и предлагане на разнообразни форми на туризъм, които са в съответствие със съвременните доминиращи нагласи за туристически пътушествия: културно - познавателен туризъм; екологичен - селски; спортно - развлекателен. На територията на Държавно горско стопанство Елхово са създадени възможности за ловен и риболовен туризъм. Язовирите предлагат условия за риболов и почивка.

Туристически ресурси, които не са експонирани напълно са тези с антропогенен характер, свързани с културно-историческото наследство. Обекти на съхранената историческа и културна памет в общината са религиозни (църкви, свети места), исторически и културни паметници, войнишки паметници и др. Част от културните ценности са експонирани в общинския Етнографско-археологически музей в град Елхово.

Едновременно с изграждане на базата за посрещане на гостите, трябва да се работи за възраждане и развитие на специфично гостоприемство на местните домакинските общности и отговарящо на европейските стандарти качество на предлаганите основни и допълнителни туристически услуги.

6.2.3. Прогноза за заетостта в икономиката на община Елхово

Прогнозата на заетостта се основава на:

- прогнозите за броя на икономически активното население на общината и на коефициентите на заетост;
- броя на заетите лица в социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на общината през периода 2015 г. –2018 г.;
- прогнозите за динамиката и структура за развитие на икономическия комплекс на общината;
- заложена тенденция за броя на безработните лица в рамките на 5-7% от работната сила (активното население), което е в приемливите рамки на равнища на безработица.

При прогнозиране на динамичните характеристики на **отрасловата заетост**, е отчетено действието на следните основни фактори:

- промените в отрасловата структура на производството,
- изменения в трудоемкостта на производството,
- повишено равнище на организация на труда и производителност на труда,
- други интензивни фактори, като нови високопроизводителни технологии, ново образователно и квалификационно равнище на работната сила и др.

При прогнозните разчети за броя на общо заетите в община Елхово са ползвани корекционни коефициенти за реално незаетите (учащи, безработни, инвалиди и др.) от населението в трудоспособна възраст, ежедневна трудова заетост на работна сила от

други общини и заетост на част от работната сила на общината в други общини. Освен това коефициентите на активност на населението са повишени, тъй като общината и областта се отличават с едни от ниските коефициенти на икономическа активност в страната.

Конкретните прогнозни разчети за броя на заетите лице в община Елхово по двата варианта към 2025 и 2035 г. са представени в таблици 3.

Таблица 3. Прогноза за броя на заетите лица в община Елхово

Показатели /варианти	2020г.	Прогноза		
		2025 г.	2030 г.	2035 г.
		<i>Песимистичен вариант</i>		
Коефициент на заетост (%)	34.9	43.8	47.6	51.4
Коефициент на иконом. активност (%)	55.8	56.2	58.0	60.0
Икономически активно население (брой)	6906	6860	6820	6780
Заети лица	2410	3005	3050	3480
		<i>Реалистичен вариант</i>		
Коефициент на заетост (%)	34.9	44.0	48.0	52.0
Коефициент на иконом. активност (%)	55.8	56.3	58.8	62.0
Икономически активно население (брой)	6906	6900	6850	6870
Заети лица	2410	3040	3290	3570
		<i>Оптимистичен вариант</i>		
Коефициент на заетост (%)	34.9	46.0	52.0	54.0
Коефициент на иконом. активност (%)	55.8	56.4	59.0	63.0
Икономически активно население (брой)	6906	6920	6950	6970
Заети лица	0.194	3180	3610	3760

Забележка: Посочената заетост не отчита изходящите трудови пътувания извън община Елхово.

6.3. Прогноза за развитие на социалната инфраструктура

Стратегическите насоки и основните параметри за развитие на социалната инфраструктура в община Елхово са представени в Общинския план за развитие на община Елхово 2014-2020 г. и в основните планови и програмни документи на общината, които отчитат специфичните местни особености и са насочени към подобряване на основните услуги за населението, равнопоставеност и осигуряване на достъп до образование, здравеопазване, култура, развлечения и спорт, услуги за децата и уязвимите групи, информационни и комуникационни услуги, както и подобряване на благоустрояването на населените места.

В основата на прогнозите за развитие на социалните дейности в периода на действие на ОУП на община Елхово се залагат съответните хипотези за развитието и устройственото планиране на социалната инфраструктура, необходима за функционирането на тези дейности.

При прогнозиране на социалната инфраструктура за срока на действие на ОУП се предлагат системният и нормативният подход за основните показатели, характеризиращи отделните подсистеми на социалната инфраструктура – образование, здравеопазване, социални дейности, култура, спорт и др. Като важен фактор за определяне на бъдещите потребности от различните видове инфраструктура е прогнозният брой на населението, което е основният ползвател на услугите с изразен социален характер.

За образователната инфраструктура (предучилищно обучение), използвани за прогнозата са:

- пълняемост на 1 група в детските градини – от 18 до 22 деца;
- норматив за обхват на децата (в % от 100 деца от 3 до 6 годишна възраст).
- За училищата действащи са следните параметри, определени със Закона за народната просвета, с правилника за неговото приложение и с конкретни наредби:
- нормативно определен минимум за броя на учениците в една паралелка – 8 ученика;
- нормативно определен минимум за броя на децата в една група в детските заведения – 12 деца;
- стандарти за държавни дейности (за численост на персонала и за издръжка на делегирани от държавата дейности). Величините на тези нормативи се определят ежегодно и централизирано.

В стратегическите и планови документи за развитието на системата „Образование” е заложен стандарт за осигуряване на „класна стая за всяка паралелка”.

От нормативите в сферата на *здравеопазването*, като потребности от лекари и стоматолози в извънболничната медицинска помощ, е приет този за задължителните нормативи за обхват (пациентска листа на един общопрактикуващ лекар и стоматолог):

- обхват на пациентите, обслужвани от един лекар (пациентска листа) – долна граница – 800 д. и горна граница 3000 д.;
- минимално време за извършване на прегледите – 20 минути;
- стандарт за бърза и неотложна медицинска помощ.

В сферата на *социалните дейности* е приета нормата за минимален брой от 50 самотни възрастни хора, изявили желание за разкриване на звено за домашен социален патронаж.

6.3.1. Образование

Броят и капацитетът на заведенията за предучилищно обучение и на общообразователните училища са във функционална връзка с броя на децата в съответните възрастови групи и нормативите за пълняемост на група в детските заведения и на паралелка в училищата.

Прогнозите за населението в съответните възрастови групи и по трите варианта не променят съществено техния брой в прогнозния период (*табл. 3*). При норматив за реален обхват за децата, подлежащи на предучилищно обучение (коефициент 0.95) и на ученици в общото основно образование – коефициент 0.95-0.98) и в общото средно образование (коефициент 0.83-0.85), очакваният брой на децата в детските заведения и на учениците (по реалистичния вариант) към 2035 г. ще бъде сходен с този през базисната година с неголеми отклонения. По оптимистичния вариант на демографската прогноза също така не се очертават големи различия - очакваният брой на децата по възрастови групи през 2018 и 2035 г. се очаква да бъде със следните числови величини:

- до 2 годишна възраст – 371 - 384 д.;
- от 3 до 6 годишна възраст – 467 - 484 д.;
- от 7 до 14 годишна възраст – 1027 - 1067 д.;
- от 15 до 18 годишна възраст – 512 - 532 д.

Броят на децата и на учениците по отделните варианти на прогнозата се отклонява, но в неголям диапазон и не могат да окажат съществено влияние върху броя и капацитета на образователните институции.

В територията на общината съществуващите към момента детски и образователни заведения (детски градини и училища) са с капацитет достатъчен за прогнозния брой деца и ученици. Не се предвижда разкриване на нови обекти на образователната инфраструктура, а създаване на възможности за поддържане, модернизиране и обновяване на обектите на обучение и образование и прилежащите терени, което да обезпечавя благоприятна среда за обучение и възпитание на децата и учениците.

В сферата на образованието се очертават следните насоки:

- осигуряване на равен достъп до качествено образование на всички ученици, подлежащи на задължително обучение;
- създаване на подходящи условия за организиране на учебния процес;
- подобряване на материално-техническата база чрез извършване на основни и текущи ремонти, изграждане на достъпна архитектурна среда за деца и ученици с увреждания.

6.3.2. Здравеопазване

Прогнозата за потребността от лекари и стоматолози в общината се обосновава с възприетите нормативи за минималния и максималния брой на пациентската листа. И по трите варианта на прогнозата наличният брой на общопрактикуващите лекари и стоматолози е в рамките на действащите нормативи за удовлетворяване на потребностите на населението от първична извънболнична помощ.

При усреднени показатели за брой на пациентска листа 1400 д. и рутинен дял на здравноосигурените лица, потребностите от общопрактикуващи лекари на територията на община Елхово по отделните варианти не се различава съществено. Причината за това е, че прогнозният брой на населението по отделните варианти варира в не много широки граници, което на практика не дава съществено отражение върху броя на общопрактикуващите лекари. Към прогнозният хоризонт на ОУП на община Елхово броят на общопрактикуващите лекари и стоматолози в голяма степен ще зависи от здравния статус на населението.

През прогнозния период е необходимо поддържане и подобряване на МТБ на здравните заведения и на достъпа до за качествено здравеопазване и здравни услуги. Здравето е един от най-представителните показатели за нивото, начина и качеството на живот на хората и условие за възпроизводството на трудовия потенциал. Развитието на здравеопазването в общината до голяма степен е свързано с националната политика в здравна система.

6.3.3. Спорт

Аналитичните проучвания за наличните спортни обекти на територията на община Елхово показват, че като брой и площ те са в рамките действащите нормативи. Една част от тези нормативи се покриват от площните параметри на училищната спортна база.

Насоките за развитие на спортната инфраструктура са свързани с:

- модернизация на съществуващата материална база;
- ремонт и обновяване на спортните обекти в община Елхово;
- подобряване на състоянието на вече съществуващите спортни площадки за практикуване на спорт в свободното време;
- изграждане на система от вело- алеи и маршрути в град Елхово;
- подобряване на откритата и закритата спортна инфраструктура.

6.3.4. Култура

Недвижимото културно наследство е важен ресурс за културния живот в общината и туризма. Културният календар на общината е богат на събития, свързани както с националните празници, така и с традициите на населението. Сред основните приоритети на общината е развитието на туризма, опазването и популяризирането на културното и археологическо наследство, както и опазването на околната среда и природните ресурси.

Прогнозните разчети за потребностите от инфраструктурата на културата, включваща обекти, които се характеризират на площен признак се определят на основата на следните нормативи: обекти от типа на „музеи”, „библиотеки” и др. – 50 кв.м на 1000 д.; брой места в киносалони (вкл. и в читалищни салони) – 20 места/1000 д.

Развитието на културните институции изисква финансови ресурси за тяхното поддържане, както и експониране и опазване на културното наследство. Предвид недостигът на средства от значение са сградите и съоръженията на читалищата. Предвижда се поддържане и реновиране на читалищата.

В сферата на културата се планира осигуряване на съответните условия за провеждане на вече утвърдените събития от културния календар на община Елхово, разширяване и разнообразяване на същия.

6.3.5. Социални дейности

В прогнозата за развитието на социалните дейности акцент се поставя на бъдещите потребности от социална инфраструктура предназначена за задоволяване на специфични потребности на контингентите от населението в неравностойно положение (социално слаби лица, инвалиди и лица с други увреждания; сираци; деца с физически и умствени увреждания; бездомни лица и др.). Това се обуславя и от високият дял на възрастните хора, т.е. от застаряването на населението в общината, високата безработица и високият дял на ромският (циганският) етнос, сред безработните лица.

Прогнозните разчети към 2035 г., базирани на възприетите нормативи показват, че прогнозните потребности от инфраструктура на социалните дейности до голяма степен са реализирани, но има и потребности от нови обекти.

За по-добро задоволяване на потребностите от инфраструктура свързана със социалното подпомагане е обоснована необходимостта от:

- изграждане на Център за развитие на общността в гр. Елхово;
- увеличаване капацитета на Домашен социален патронаж, услугата „Личен асистент”, Обществената трапезария;
- изграждане на Център за временно настаняване през студения сезон на бездомни хора;
- създаване на Дом за стари хора;
- доизграждане на достъпна обществена среда;
- създаване на младежки клубове и стимулиране дейността на съществуващите клубове;
- увеличаване разнообразието на структурните подразделения и на техните функции и развитие на социални услуги в среда, близка до домашната за предоставяне на резидентна грижа, създаване на условия за алтернативни грижи за възрастното население.

7. ОБЩА СТРУКТУРА И БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЕЛХОВО

В настоящия раздел са показани обобщени данни относно начина на трайно ползване на поземлените фондове и урбанизираните територии в общината. Използвана е информация от цифрови модели на кадастрални карти на възстановената собственост.

Общата площ на общината възлиза на 702,34 кв.км. Тя е заета преимуществено от земеделски земи, които заемат 71,03 % или 49 907 ха, като делът на обработваемите земи (ниви) е 33 264 ха, на трайните насаждения – 1883 ха, на необработваемите земи – 4113 ха и на ливади и пасища – 10 624 ха.

Горските територии са 19,63 % или 13 787 ха.

Жилищните терени са 2,58 % или 1815 ха, складово-производствените и стопанските – 0,5 % или 354 ха, транспортно-комуникационните – 3,21 % или 2254 ха, водните площи – 1,71 % или 1199 ха, както и скали, мочурища и дерета – 0,78 % или 545 ха.

С Общия устройствен план се предвижда незначителна промяна на площите за отделните видове територии.

Най-голямо е увеличението за производствена дейност – със 198 ха. Това увеличение е за сметка на стопанските терени, които са разположени в близост до строителните граници на населените места – с 69 ха, за сметка на обработваема земеделска земя, транспортни терени и др.

Терените за обществено обслужване също нарастват значително – с 210 ха за сметка на обработваеми земеделски земи.

Въпреки че площта в границите на населените места е увеличена (макар и с малко), жилищните терени намаляват с 20 ха поради вътрешна трансформация на видовете терени в строителните граници.

Горските територии се увеличават с 45 ха, което от екологична гледна точка е положително.

Мини и кариери намаляват с 24 ха, които са предвидени за рекултивация – за пасища и гори.

Доминиращите тенденции, проявени през последните 10-15 години и продължени с новия ОУП, са свързани с намаляване на относителния дял на земеделските земи за сметка предимно на извънселищното урбанизиране, за развитие на икономическия сектор чрез реализиране на нови производствено-складови и стопански обекти, крайпътното ветрозащитно озеленяване, развитие на общественото обслужване, отдиха и др.

**Баланс на територията към предварителен проект на Общ устройствен план на
община Елхово**

Наименование на териториалния елемент	Площ на съществуващи елементи		Площ на Проектни елементи	
	в ха	в %	в ха	в %
ТЕРИТОРИИ С НАЙ-ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ				
1. Жилищни функции	1815	2,584%	1795	2,555%
2. Селищни образувания със занижени параметри	0	0,000%	10	0,014%
2. Общественообслужващи функции	82	0,117%	292	0,416%
3. Складово-производствени дейности	272	0,387%	470	0,670%
4. Стопански терени	217	0,309%	148	0,210%
5. Озеленяване, паркове и градини	56	0,080%	56	0,080%
6. Спорт и атракции	6	0,009%	6	0,008%
7. Земеделски територии, в т.ч.:				
7.1. обработваеми земи - ниви	33264	47,362%	32900	46,843%
7.2. обработваеми земи - трайни насаждения	1883	2,680%	1978	2,816%
7.3. необработваеми земи	4113	5,856%	4058	5,778%
7.4. Ливади и пасища	10624	15,126%	10664	15,184%
8. Горски територии	13787	19,631%	13832	19,694%
9. Водни площи	1199	1,707%	1198	1,706%
10. Транспорт и комуникации	2254	3,209%	2209	3,146%
11. Техническа инфраструктура	4	0,005%	4	0,005%
ДРУГИ ТЕРИТОРИИ				
12. Гробищни паркове	37	0,052%	39	0,056%
13. Територии със специално предназначение	17	0,024%	17	0,024%
14. Скали, пясъци, мочурища и дерета	545	0,777%	538	0,766%
ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ				
А) Защитени зони от Натура 2000				
1. Защитена зона "Река Тунджа 2" - BG0000195	1938,13	-	1938,13	-
2. Защитена зона "Сакар" - BG0000212	7,03	-	7,03	-

3. Защитена зона "Ждрелото на река Тунджа" - BG0000217	3507,44	-	3507,44	-
4. Защитена зона "Дервентски възвишения 1" - BG0000218	22520,03	-	22520,03	-
5. Защитена зона "Сакар" - BG0002021	7323,70	-	7323,70	-
6. Защитена зона "Дервентски възвишения" - BG0002026	21211,16	-	21211,16	-
Б) Защитени територии и природни забележителности				
1. Поддържан резерват "Балабана"	76,98	-	76,98	-
2. Поддържан резерват "Долна Топчия"	467,47	-	467,47	-
3. Природна забележителност "Дрънчи дупка"	5,00	-	5,00	-
4. Защитена местност "Ждрелото на река Тунджа"	1134,08	-	1134,08	-
5. Защитена местност "Лонгозите"	30,67	-	30,67	-
6. Защитена м-т "Находище на Вагеницова метличина"	29,97	-	29,97	-
7. Защитена м-т "Находище на Наделенолистно Великденче"	18,58	-	18,58	-
8. Защитена местност "Птиците"	65,00	-	65,00	-
9. Защитена местност "Топчия"	271,00	-	271,00	-
В) Защитени територии за опазване на Културно-историческото наследство	5	0,007%	5	0,007%
Г) Територии за възстановяване и рекултивация	15	0,021%	0	0,000%
Д) Мини и кариери	39	0,055%	15	0,022%
ОБЩА ПЛОЩ	70234	100,000%	70234	100,000%

8. ФУНКЦИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И УСТРОЙСТВО НА ИЗВЪНСЕЛИЩНИТЕ ТЕРИТОРИИ

8.1. Земеползване и устройство на териториите със земеделски земи

В баланса на територията на Община Елхово (701 кв.км) най голям дял заема селскостопанския фонд, следван от горския фонд и фонд населени места.

Площ от 377 416 дка са обработваеми земи и включват ниви, трайни насаждения и разсадници. Заедно с обработваемата земя, мерите и пасищата, които заемат 108 362 дка, формират т.н. стопанисвана земя или общо 485 778 дка. Това представлява 69,13% от общата територия на общината.

Съществуват обективни възможности в общината да се развие биологично производство на растителни и животински продукти, за което благоприятства и липсата на промишлени замърсители в региона.

В структурата на собствеността на земите от селскостопанския фонд преобладава частната (с най – голям дял) следвана от държавна и общинска земя.

Селскостопанският фонд в общината е в размер на 530 497 дка. Обработваемата земя на общината е 377 416 дка, което представлява 54 % от общата площ на общината и 71 % от ССФ. Средно на един жител се падат 19 дка обработваема земя, т.е. налице са много добри предпоставки за развитие на земеделието в общината. Процесът на възстановяване на собствеността върху земята е приключил и всички земи са върнати на собствениците.

Поливните земеделски земи се намират югоизточно от с. Добрич и са с обща площ 2645 дка.

Община Елхово е утвърдена като един от големите производители на аграрни продукти в Ямболска област, като традиционно е застъпено отглеждане на хлябна и фуражна пшеница. Площите със селскостопанско предназначение се формират от посевните площи, трайните насаждения, постоянно затревените площи и др. Те възлизат на 485778 дка, което представлява 69,1 % от територията на общината при 76,8 % за Ямболска област. Аграрното стопанство на общината се развива в стопански структури: лични стопанства на земеделски производители, земеделски фирми и кооперации.

Използвана земеделска площ /в ха/ по видове земеделски стопани в община Елхово за следните стопански години

ВИД	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
ЕТ	4833	4754	4716	4509	4815
ЕООД	4170	4298	4010	4793	5610
ООД	5033	5189	5994	6528	7111
СД	361	295	199	229	180
АД	943	735	736	761	743
Кооперации	2853	2714	2710	2819	2790
ЕАД	0	2	2	2	2
Физически	5257	6793	7242	8072	7806
Други	35	116	49	34	34

Община Елхово попада в обхвата на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), която се прилага в България за програмните периоди 2014-2020 и 2021-2027 г. Тя е насочена към развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство, иновации в хранително – вкусовата индустрия, опазване на природните ресурси и околната среда, както и към насърчаване на възможностите за заетост и по-добро качество на живот в селските райони. По тази програма на територията на общината са финансирани и реализирани множество проекти за развитие на аграрния

сектор. За обновяване на техниката, за създаване на плупазарни стопанства и за добавяне на стойност към земеделската продукция.

В община Елхово, пазарът на земята може да се определи като затихващ. Търсят се земи преди всичко за развитие на земеделското производство. Предимство при покупката на земя имат арендаторите във връзка с направените изменения в ЗСПЗЗ. Предпочитани за покупка са по - големи парцели с площи над 10 дка.

Като основен проблем за пазара се явява разпокъсаната собственост върху земята и многото наследници. Спирането на изкупуването на земя от инвестиционните фондове сви силно пазара. След окрупняването на изкупената земя в един масив, се очаква цената да продължава да расте.

Основно място в общината заема производството на зърнени култури, най-важни от които са пшеница и ечемик. През разглеждания период се наблюдава увеличаване на засетите с пшеница и ечемик земеделски площи. От техническите култури с най-голямо значение са слънчоглед и кориандър. В община Елхово засетите площи със земеделски култури по стопански години са:

ВИД	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Пшеница	8787	8753	8543	9062	9607
Ечемик	1829	1607	1039	1133	957
Царевица	27	61	30	28	21
Слънчоглед	5790	4428	4456	6424	5996
Рапица	894	1282	1629	900	1053
Кориандър	2149	2770	3024	2032	1552
Лозя - винени	5	57	38	45	45

Липсата на преработвателните предприятия доведе до свиване на пазара, откъдето последва намаляване на засетите площи със зеленчуци. Производството идва от индивидуалните стопанства на частните производители.

Като алтернатива на традиционното земеделие и за създаване на заетост е отглеждането на билкови растения.

Основните проблеми на земеделските производители са:

- Сортовата структура не винаги е съобразена с почвено-климатичните условия ;
- Неблагоприятните природоклиматични условия в последните години – глобалното затопляне на климата, свързани с промяната на четирите сезона рефлектират неблагоприятно върху цялата агротехнология, отглеждането на култури и сортове устойчиви на студ и суша, подходящи нови машини, които в рамките на няколко дни да извършват комплексно агротехническите мероприятия;
- Трудна е реализацията на произведената продукция и изкупните цени не задоволяват производителите. В общината и областта липсват големи преработвателни предприятия и предварителни договори с производителите;

Справка за средните добиви от основни култури за община Елхово за следните стопански години

ВИД	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Пшеница	380	420	412	503	404
Ечемик	350	310	410	500	312
Царевица	440	400	500	581	705
Маслодаен слънчоглед	258	156	180	184	210
Маслодайна рапица	225	200	330	230	195
Лозя - винени	340	190	290	310	370

Традициите и потребностите на местното население е в основата на развитието на животновъдството. Основно място заема отглеждане на крави, кози, овце, свине, като има традиции в отглеждане на птици, зайци, пчели. Животновъдството е ориентирано към производството на свинско и говеждо месо, краве, овче и козе мляко и мед.

В структурата на животновъдството преобладават дребните стопанства. Най-голям е делът на отглежданите животни в стопанства на физически лица. В едри стопанства се отглеждат 27 % от говедата, 36 % от бивоците, 8 % от козите и 4 % от овцете.

Основните проблеми на производителите на животинска продукция са:

- Ниски изкупни цени на селскостопанските продукти;
- Недостатъчно подходящи и ефективни породи. Недостатъчно предлагане на племенни животни, което води до невъзможност на земеделски производители да кандидатстват по програмите на ДФЗ;

ВИД	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Свине – общо	331	336	498	374	279
Птици – общо	782	724	1280	1285	990
Говеда и бивоци - общо	4300	4513	4441	4504	4139
Овце – общо	5854	6471	7396	7396	6553
Кози – общо	1096	1177	1299	1401	1455
Пчелни семейства	3413	4390	4576	5412	5920

8.2. Земеползване и устройство на горските територии

Горските територии в обхвата на общината са 140283дка, или лисистостта на територията е 19,9%. Разпределението на горския фонд по видове собственост е както следва:

- държавен горски фонд – 86660дка, или 61,8% от горски фонд;
- общински горски фонд – 36651дка., или 26,1%;
- частен горски фонд – 16972дка., или 12,1%.

Горският фонд е обособен в два горскостопански участъка:

- “Елхово” – 35266 дка;
- “Раздел” – 105017 дка.

Общия запас на дървесина в двата горскостопански участъка е 726978куб.м. Сечта през изминалото десетилетие е 93744куб.м. или 9374куб. м. годишно. Сечат се предимно дърва за огрев на местното население – 50% останалата част е технологична дървесина – средна и дребна. Основна част за района е сечта на тополова дървесина – 20000 куб.м.

На територията на община Елхово са обособени три ловни района и фазанария, стопанисвана от Държавна дивечовъдна станция Ямбол. Дивечовия ресурс в ловните райони е ресурс за развитие на ловния туризъм, в т.ч. и на международния - ловува се благороден елен, дива свиня, фазан, сърна и др.

9. УСТРОЙСТВО НА НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ИЗВЪНСЕЛИЩНИТЕ УРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ

9.1. Развитие и устройство на населените места

Селищната мрежа в общината е стабилизирана и никакви промени в нея не се очакват. Групирането на по-голямата част от населението на общината в общинския център гр. Елхово, определя и ситуирането на водещи административни и социално – битови функции в него. Застрашени от обезлюдяване са много от малките села.

Поради специфичния равнинен терен селищата са със сравнително компактна структура.

Една част от сградния фонд е в лошо състояние от факта, че през последните 20 години голяма част от селата са обезлюдени.

Поради намаления брой на обитателите в населените места на общината възниква въпросът за използването и стопанисването на съществуващия жилищен фонд, една значителна част от който не се поддържа.

Необходимо е създаването на устройствени предпоставки, за да се привлекат нови икономически субекти, способни да диверсифицират икономическата база на селищата в общината.

Подробният анализ на състоянието на селищната мрежа и на формиращите я населени места показват изявените проблеми, а изводите мотивират следните устройствени изисквания:

- Селищното развитие на гр.Елхово, като действителен опорен център в селищната мрежа на общината, като се отчитат тенденциите в демографското развитие, развитие на социалната и техническата инфраструктура, инвестиционната активност и др.;
- Създаване на устройствени правила за регулиране на инвестиционния интерес за ново строителство в населените места и за урбанизация на прилежащите им територии за обитаване и други функции – производствени, рекреационни и други;

- Усвояване за нови функции на изоставените обществени сгради в селищните центрове;
- Развиване на системата за социална инфраструктура в съответствие с актуалните потребности на населението;
- Екологосъобразни трансформации на урбанизираните територии.

Новият ОУПО Елхово предвижда разширяване на строителните граници на населените места. За някои от тях това се налага поради неточност на картите на възстановената собственост и несъответствие между показаните в тях строителни граници и реалните граници по действащите регулационни планове.

В повечето населени места, извън регулационните граници, съществуват жилищни имоти частично застроени с жилищни сгради, включително и постоянно обитавани, както и стопански постройки. В този случай, външните регулационни граници на населеното място са коригирани нееднократно, по силата на различни министерски постановления.

По КВС тези терени са показани извън строителните граници, като „други урбанизирани територии“. С общия план, по целесъобразност, голяма част от тях се приобщават в строителните граници.

С новия план се предвиждат и промени по отношение на терените за стопанска дейност. Това се отнася за тези от тях, които граничат със строителните граници на населените места – те се преотреждат за устройствени зони тип Пп – за предимно производствени дейности и се включват в строителни граници.

С това се цели да се облекчат бъдещите процедури, свързани с възможностите за реализиране на инвестиционни проекти.

Развитието на населените места след гр. Елхово ще бъде разгледано по азбучен ред.

9.1.1. Град Елхово

В транспортно отношение, Елхово е добре обезпечено с достъп до главната транспортна инфраструктура.

На изток, в непосредствена близост до града преминава първокласният път I-7, който на юг отвежда до КПП „Лесово“, за подход към Турция.

В посока изток-запад през Елхово преминава път II-79 в посока към гр. Бургас, както и път III-7008 в посока на запад, извън границите на общината.

В северозападната част се намира ж.п. трасе от републиканската ж.п. мрежа, което завършва с обслужващ ж.п. ареал и гара в чертите на града.

Път I-7 трябва да се разглежда като част от един перспективен инфраструктурен коридор от международно значение. На юг той започва от КПП „Лесово“, пресича цялата територия на България, преминавайки на север по съществуващите трасета покрай гр. Ямбол и гр. Шумен и достига до гр. Силистра. По

ОУП на община Силистра е предвиден нов мост на р. Дунав – „Силистра-Кълъраш“. След бъдещото разширение на този път и построяването на моста, този коридор ще дава възможност за най-пряка връзка между източноразположените европейски държави, както и на тези на юг от Босфора до Румъния, Украйна и Русия.

Всичко това е предпоставка отделни части от прилежащите терени до път I-7 да бъдат предвидени за урбанизиране. Отделни участъци ще бъдат предложени за създаване на обекти (складово-производствени, логистични бази, за обслужване, отдих и др.) с новия ОУП на общината. Други ще бъдат маркирани като терени с възможна промяна на предназначението. Предвидените за урбанизиране терени ще отстоят на 10 м. от пътя, за да има възможност за разширението му в перспектива.

Промените в строителните граници и функционалното предназначение на някои терени за гр. Елхово ще разгледаме от най-северната му част в посока на часовниковата стрелка, за да има по-ясна териториална ориентация:

- Терен с площ 4,89 ха, заключен между града, път I-7 и пожарната е проектиран за производствена дейност от устройствен тип Пп – предимно производствен. Той ще бъде приобщен към строителните граници на града.
- Теренът, който се намира в северозападната част на кръстовището, образувано от път I-7 и II-79 е проектиран за обществено обслужване. Той е с площ 0,45 ха и по начин на трайно ползване (НТП) е пасище. Заедно с намиращият се на юг от него обслужващ терен ще влезнат в новите строителни граници.
- В най-южната част на гр. Елхово, в строителните граници ще се включат:
 - Малък обслужващ терен с площ 0,39 ха.
 - Съществуващи стопански терени с площ 1,58 ха.
 - Два малки транспортни терени с обща площ 0,98 ха.
 - Малка част от терен с НТП пасище с площ 0,47 ха и малък терен с площ 0,96 ха с НТП пасище с цел оформянето на непрекъсната урбанизирана структура.

Всички тези терени ще бъдат с функция на Пп и общата им площ е 4,38 ха.

- Теренът на бившето военно поделение се отрежда също за производствени функции тип Пп. Същото е с площ 17,4 ха.
- В югозападната част, между бившите казарми и реката, в м-т „Долен герен“ съществуват разнородни терени. С ОУП те се обединяват в една устройствена зона с функция Пп. Общата им площ е 11,88 ха.
- В северозападната част на града има няколко малки терена с обща площ 4,03 ха, които също се предвиждат за производствени дейности, тип Пп. От тях, 1,99 ха са земеделски земи – трайни насаждения, а останалите са незастроени имоти за рекреационни обекти.

Така проведена, новата строителна граница на гр. Елхово обхваща площ от 467,89 ха.

Трябва да се отбележи, че преобладаващата част от нововключената територия е съществуваща урбанизирана. Така съотношението на двата вида терени (урбанизирани и неурбанизирани), включени в новите строителни граници е както следва:

- съществуващи урбанизирани – 4,72 ха
- нови урбанизирани – 17,20 ха, от които:
 - необработваеми земеделски земи – 4,33 ха
 - пасища – 1,91 Ха
 - терени за озеленяване – 0,81 ха
 - обработваеми земеделски земи – ниви – 7,18 ха
 - трайни насаждения – 2,97 ха

9.1.2. Село Борисово

Село Борисово е малко по население (78 души) и е разположено в североизточния край на общината. Разсича се от третокласния път III-7009, който на изток продължава до с.Леярово (община Стралджа), а на запад – до път I-7, чрез който осъществява транспортна връзка с общинския център.

В строителните му граници съществуват много незастроени имоти, като голяма част от жилищния фонд е необитаем, или частично обитаем през топлия сезон.

На югозапад, в непосредствена близост с регулационните граници съществува стопански терен. ОУП предвижда неговото включване.

9.1.3. Село Бояново

Бояново е едно от опорните населени места, което след Елхово е с най-голямо население – 597 души – и със сравнително добра демографска структура.

То е разположено в северната централна част на общината, на границата с община Ямбол. Отстои на около 3 км източно от път I-7, с който го свързва третокласният път III-7009. От това кръстовище общинският център отстои на около 8 км в южна посока.

Селото не се нуждае от разширение на жилищната зона.

В регулация се включва производствен терен, разположен югозападно, който е с площ 1,90 ха. Друг терен с обща площ 13,26 ха, който се намира на изток от селото и на север до път III-7009. В него са включени стопански, складово-производствени,

транспортни терени и малък участък – пасище. Пасищата, макар и в регулация, запазват своя статут по НТП.

И двете зони се предвиждат като предимно производствени – Пп. Така площта на територията в строителните граници на село Бояново се увеличава от 108,89 ха на 124,05 ха.

9.1.4. Село Вълча поляна

Селото се намира в най-южната част и граничи с Република Турция, а пътят, който го свързва с централната част на общината и града завършва в него „на тупик“.

Периферното му разположение явно е една от причините то да остане като едно от най-малките – и по площ, и по население (48 души).

Въпреки това, ОУП предвижда комуникационни промени за него, които се състоят в проектирането на пътна връзка до стоящото на изток, също така тупиково село Голям дервент. По този начин ще се оформи един пътен ринг в който се включват пътищата JAM2022 и III-7902.

Строителните граници на Вълча поляна остават непроменени. Наличната в него църква се нуждае от ремонт.

9.1.5. Село Голям дервент

Разположено е в най-югоизточната част на общината и граничи на юг с Република Турция, а на изток с община Болярво.

Както и с.Вълча поляна, землището е изпълнено с огромни горски масиви, в които преобладава едроразмерна растителност – гори.

Като за периферно населено място, в него живеят значителен брой обитатели (104 души), а през топлия сезон техният брой се удвоява.

По площ, Голям дервент е едно от малките села, а извън регламентираните му строителни граници съществуват жилищни имоти на изток и на юг и на запад.

Предвид обяснителната част на т.9.4., с новия ОУП се предвижда те да бъдат включени в регулация, като общата им площ е 3,97 ха.

9.1.6. Село Гранитово

Гранитово е едно от опорните селища на общината с население 540 души. То е компактно, разположено непосредствено на запад от път I-7 и граничи с община Тополовград. Отстои от общинския център на 9 км.

Жилищната зона задоволява потребностите за обитаване и не е необходимо разширяването ѝ.

С новия план в регулация се включват два стопански терена с обща площ 19,66 ха с функция за предимно производствена дейност (Пп). Единият от тях (по-големият) се намира на запад, а другият на югоизток от селото.

В строителните граници се включват и два терена на югоизток, заключени между жилищната зона и първокласния път. С новия ОУП те се предвиждат за обществено обслужване покрай новия път I-7. Единият е обработваема земеделска земя с площ 4,35 ха, а другият по НТП е транспортен терен и е с площ 4,64 ха.

Така площта на с.Гранитово в новите строителни граници се увеличава от 119.52 ха на 148,17 ха.

9.1.7. Село Добрич

Село Добрич отстои на 8 км от гр.Елхово, с който го свързва път II-79, който тангира южните му територии. На запад, землището му граничи с община Болярово, през която пътят продължава в посока за Бургас.

Въпреки, че жилищната му зона не е малка по площ, населението е малко – 80 обитатели.

С ОУПО, строителните му граници се разширяват значително на запад, като се формира компактна устройствена зона тип Пп, която включва:

- два съществуващи стопански терена
- транспортен терен
- необработваема земеделска земя с площ 3,96 ха
- обработваема земеделска земя – ниви – с площ 1,06 ха
- малък участък земеделска земя – пасище – с площ 1,92 ха.

Общата площ на така очертаната зона е 21,93 ха.

Смятаме, че предвид наличието на предимно обработваема земеделска земя (ниви), в землището на селото зоната ще поеме функции на складови, производствено-преработвателни и други стопански дейности. Това би допринесло за оживяването на с.Добрич.

9.1.8. Село Жребино

Селото стои периферно в североизточния край на общината в съседство с община Болярово. С гр.Елхово се свързва чрез общинския път JAM2030, път III-7009 и накрая с път I-7, като отдалечеността е около 18 км.

Строителните граници на Жребино се променят на север, като към тях се приобщава наличен стопански терен. Той ще бъде отреден за зона Пп, а площта му е 20,81 ха.

9.1.9. Село Изгрев

Изгрев е едно от устойчивите в демографско отношение населени места, с 540 жители. Разположено е непосредствено на запад до гр. Елхово, като отстои на 2 км.

Път III-7008 го разсича на северна и южна част, като по-слабо застроени са периферните имоти. Не е необходимо разширяване на строителните му граници за нови жилищни терени.

С ОУПО се предлага към регулацията да се включат малък складов имот на северозапад и един по-разчленен на югоизток. Последният се нуждае от окрупняване и за тази цел се включват малки участъци земеделска земя – пасища – които запазват своя статут по НТП.

9.1.10. Село Кирилово

Кирилово заема средишно положение в общината. Отстои на 1 км от път I-7 с който го свързва общинският път JAM2020. Общоито му отстояние до гр. Елхово е 5 км.

Макар и голямо по площ, обитателите в него не са много – едва 200 души.

С новия план строителните граници се запазват без разширяване.

9.1.11. Село Лалково

Разположено е в източната периферия на общината, в близост до общинската граница с община Болярово. Населението в момента е 86 души и има много незастроени имоти и неизползваеми къщи.

В строителните граници се включва съществуващият на северозапад стопански терен с площ 8,51 ха. Той ще бъде със статут на устройствена зона тип Пп.

Включват се също два жилищни имота на изток с площ 0,34 ха.

9.4.12. Село Лесово

Лесово е едно от опорните селища на община Елхово с 575 обитатели. Голям принос за сравнително доброто демографско състояние и трудовата заетост има наличието на съществуващия на границата с турция КПП. За по-доброто му

функциониране с оглед бъдещите му потребности е наложително неговото териториално развитие.

Жилищните терени на селото са достатъчни по площ, но с ОУП се предлага незначителното им увеличаване. Това се налага за да бъдат включени в строителните граници на малки групи съществуващи жилищни имоти. Те се намират в западната част до Лесово, а тяхната обща площ е 2,09 ха.

В регулация се включват и терен за обслужване с площ 0,66 ха, който с ОУП се отрежда за зона Пп, заедно с прилежащата част, която е в регулация.

9.1.13. Село Малко кирилово

То е най-малкото както по площ на жилищната му зона, така и на землището му. Намира се в южната част на общината, а достъпът му до път I-7 се осъществява от общинския път JAM2022, който в другата посока (на юг) отвежда до с.Вълча поляна.

Селото е най-малко по брой обитатели (8 души), и има много необитаеми жилищни сгради.

Новият план запазва съществуващите му строителни граници без разширяване.

9.1.14. Село Маломирово

Разположено е на югоизток, на 7 км от гр.Елхово. То се явява като малък транспортен център от който се разклоняват път III-7902 и два общински пътя – JAM3024 и JAM2025, които достигат до периферно разположените села в югоизточната част на общината.

Жилищната зона е голяма по площ за жителите по постоянен адрес, които са 355 бр. Въпреки това с ОУП се предвижда разширение на строителните граници. Това се налага с цел да бъдат включени няколко групи от съществуващи жилищни имоти, част от които са застроени. Те се намират в западните, източните и северните части на селото и са с обща площ 1,98 ха.

В регулация се включва и съществуващия урбанизиран терен, разположен непосредствено на северозапад, с площ 11,42 ха.

Така общата площ в строителните граници на с.Маломирово ще нарасне от 111,54 ха на 124,93 ха.

9.1.15. Село Малък манастир

Намира се в най-западната част и землището му граничи с община Тополовград. С общинския център го свързва път III-7008.

Селото е относително стабилно в демографско отношение, като има 422 обитатели. Строителните граници на Малък манастир се разширяват единствено на изток за да включат урбанизиран терен с площ 5,63 ха, който се отрежда за устройствена зона тип Пп.

9.1.16 Село Мелница

Разположено е в западната част на общината и граничи с община Тополовград. Населението на селото не е голямо – 248 обитатели – но новият ОУП предлага включване в строителните граници на няколко малки групи съществуващи жилищни имоти. Те са разположени в източната, западната и северна части на с.Мелница. Тяхната обща площ е 3,59 ха.

Включват се и терени на юг, голяма част от които са съществуващи урбанизирани, а именно:

- стопански терени с площ 4,16 ха.
- обработваеми земеделски земи (ниви) с площ 0,55 ха.

Включването на последните се налага с цел създаването на цялостна структура на устройствена зона тип Пп – предимно производствена.

9.1.17 Село Пчела

Селото стои западно от гр.Елхово на 6 км, а на юг граничи с община Тополовград.

Обитателите са 408 души, а жилищната зона остава в старите си рамки.

Изменение на строителните граници се предлага с цел включването на два съществуващи урбанизирани малки терена – в северозападната и източна части на селото. Тяхната обща площ е 2,26 ха.

Пчела се състои от две отделни части – източна и западна – а проектантският колектив не счита, че трябва да бъдат обединени чрез урбанизиране на прилежащото пасище, което ги разделя.

9.1.18 Село Раздел

Село Раздел стои централно в общината, като до него се достига по път III-7902, от който се отделя малък тупик от общински път JAM2026, който е с дължина 150 м.

Жилищната му територия е достатъчна по площ за неговите обитатели, от които са останали 180 души – сравнително голям брой спрямо десет от селата в общината.

С новия ОУП в строителните граници се включват три малки групи жилищни имоти, които се намират в източната част на селото. Те са извън регулацията, въпреки, че немалка част от тях са застроени с жилищни или стопански сгради. Общата площ на тези имоти е 2,46 ха.

В регулацията се включват и два урбанизирани имота, които стоят на север и са с обща площ 16,08 ха. Същите се устройват за зона Пп. Западностоящият от тях е съществуващ терен със специално предназначение.

Така, площта на Раздел в строителните си граници нараства от 102,26 ха на 120.8 ха.

9.1.19 Село Славейково

Селото се намира в източната част на общината, на границата с община Болярово и транспортният автомобилен достъп до него се осъществява чрез общинския път JAM2025.

Селото е едно от най-малките по площ, а и по население – на постоянен адрес се водят едва 23 души.

ОУП не предлага никакви териториални промени за с.Славейково.

9.1.20 Село Стройно

В източната част на Стройно съществуват няколко жилищни имота с площ 0,58 ха. С новия план те се включват в строителните граници. Други промени няма.

9.1.21. Село Трънково

Трънково е разположено в северозападната част на общината на границата с община Тунджа.

Разсича се от общинския път JAM2091, който го свързва с гр.Елхово, който се намира на 6 км на юг.

Селото е малко по площ, но населението му е средно на брой, със 179 обитатели. Явно, че близостта до общинския център действа благоприятно.

Общият план не предвижда устройствени промени в територията му.

9.1.22. Село Чернозем

Селото заема централно място в общината като се захранва транспортно от път JAM3024, който завършва в него „на тупик“.

То е малко по площ и население – 89 души.

Съществуват жилищни имоти извън регулация, които се намират на югозапад и югоизток. Те са с обща площ 2,20 ха и с новия ОУП се включват в строителните граници.

9.2. Развитие и устройство на извънселищните урбанизирани територии

Урбанизираните територии, които са извън новите проектни граници на населените места са с най-разнообразни функции – складово-производствени, стопански, транспортни, за инженерна инфраструктура, за обществено обслужване, за отдых, спорт и атракции, гробищни паркове и др.

Повечето от тях в плана са развити в непосредствена близост до населените места като зони за приложение на труд от устройствен тип Пп – предимно производствена зона. Този вид зона дава възможност за реализиране на най-богат спектър от обекти с най-различни функции.

Тези терени са проектирани предимно около по-големите населени места в общината. В землищата на някои села са проектирани на подходящи места спортни терени. Така е постигната целта общата спортна площ в общината да достигне норматив от над 20 кв.м. на жител.

Терените, свързани с краткотрайния отдых са предпочетени около селата с красива околна природа и язовирите на места, които имат директен транспортен достъп, с цел избягване изграждането на скъпоструващи нови пътища.

Около първокласния път I-7 на подходящи места са проектирани зони от устройствен тип Оо (за обществено обслужване) или Пп (предимно производствени). В тях могат да се реализират обекти на общественото обслужване, складово-производствена дейност, логистични бази, транспортно обслужване, отдых и др. С оглед перспективното разширение на този път, урбанизираните терени са отдалечени на 8-10 м от двете му страни.

Изграждането на ветроенергийни и соларни паркове ще става само върху земеделски земи извън I-IV категория.

Развитието и устройството на различните видове урбанизирани територии ще разгледаме по землища в същата последователност, както при населените места.

9.2.1. Землище Елхово

Територията на землището на гр. Елхово е най-голямата по площ и в нея се проектират съществени промени. Те ще бъдат проследени от север на юг.

От двете страни на най-северния участък на първокласния път I-7 на границата със землищата на с.Трънково и с.Кирилово са проектирани терени с предимно

производствени функции. Същите по НТП са земеделски земи – ниви с обща площ 25,19 ха.

На юг, след обхода на гр. Елхово са очертани други участъци до I-7, както следва:

- Непосредствено на юг от строителните граници е формиран терен, част от който е транспортен, а по-голямата част – пасище. Идеята е да се създаде цялостна зона (заедно със съществуващите прилежащи терени) с устройствен тип Пп.
- Още по на юг до съществуващия терен за обслужване (до и срещу бензиностанцията) са проектирани две полоси с функции за обществено обслужване.

Около път I-7 общата площ на новопредвидените за урбанизиране терени е 38,62 ха, от които 35.29 ха са ниви, 0.89 са терени за транспорт, 1.04 ха са производствени, 1.11 стопански и 0.29 ха са жилищни.

В югоизточната част на Елхово до път I-7 съществува малък терен земеделска земя – нива – с площ 0,63 ха, който с ОУП става необработваема земеделска земя – пасище. Целта е тук да се даде подслон на дребните подземни гризачи, които са останали без дом.

9.2.2. Землище Борисово

Новият ОУП не предлага промени в землището на с.Борисово.

Селото е известно с неговата археологическа могила, в която е открита колесница. Същата е експонирана на място, като са взети мерки за запазването ѝ от атмосферно влияние, но те трябва да се подобрят. Съществува идея за нейното експониране на по-сигурно място и възможности за по-големи социални функции

9.5.3. Землище Бояново

На изток от път I-7, в непосредствена близост съществува обширен терен за ТИР-паркинг, който по НТП е транспортен. С ОУП на юг от него (включително на кръстовището с път III-7009) се предвижда урбанизиране с цел създаване на цялостна зона за обществено обслужване. В нея се включват и два малки съществуващи терени – за обслужване и складово-производствена дейност. Най-голяма по площ е включената обработваема земеделска земя – ниви – с площ 8,51 ха.

На юг, на границата със землищата на селата Трънково и Кирилово също са проектирани терени за обществено обслужване от двете страни на първокласния път. Те също обхващат съществуващи земеделски земи – ниви.

Общата площ на частите от обслужващите терени около път I-7, които са ниви е 21,78 ха.

В северната част на землището, до границата с община Тунджа съществува терен с площ 16,49 ха, който представлява бивша кариера. С новия план се предлага той да бъде рекултивиран като пасище.

Съществуващият на североизток от Бояново язовир предлага добри възможности за развитие на краткотраен сезонен отдих. С плана се предлагат създаването на малки зони за отдих – от южната му страна – 2,6 декара, и от северната – 8,5 дека. Съществуващите терени по НТП са пасища.

Проектирано е разширение на съществуващите гробища върху площ от 0,8 ха, която е пасища.

9.2.4. Землище Вълча поляна

Проектиран е път, който е продължение на JAM2022 в посока към с. Голям дервент. Той преминава изцяло по трасето на съществуващия път, който в землището на селото е с дължина 2,1 км.

Вълча поляна е заобиколено от красива природна среда, голяма част от която е гора. Въпрос на инициатива е откриването на къщи за гости.

9.5.5. Землище Голям дервент

Продължението на път JAM2022 през землището на с.Вълча поляна минава и през землището на с.Голям дервент, като достига до път III-7902 на около 1,5 км северозападно от селото.

Той преминава също по трасето на съществуващ път като дължината му е 3,25 км. По този начин се затваря ринга, осъществяващ се от JAM2022 и III-7902, който ще има важно транспортно значение за населените места, разположени в югоизточната част на общината.

И в това землище е налице красивата природа и хубавите, обширни гори. Неслучайно на север от селото са построени сгради за отдих, а ловните полета привличат много любители.

За съществуващите сгради, разположени северно от селото, е формиран терен за обществено обслужване с площ 1,04 ха. Достъпът до него се осъществява от съществуващия път, който се отделя от третокласния III-7902 на около 4 км преди Голям дервент на изток.

На около 1,6 км южно от селото съществува комплекс от т.н. тракийски долмени. Той се състои от Малък долмен и разположен на 100 м западно от него Голям долмен. С ОУП те са обхванати от обединителен терен, който е обект на културно-историческото наследство. На изток от комплекса, в близост до Малкия долмен, с ОУП е формиран обект за обществено обслужване с площ 0,3 ха. В него ще има малка леглова база за сезонен отдих, заведение за хранене, паркинг с охрана, поддържана паркова среда и др.

9.2.6. Землище Гранитово

И тук продължава частично урбанизиране около първокласния път.

Северно от селото, на запад от пътя е отредена полоса за обществено обслужване, която обхваща земи, които по НТП са трайни насаждения. Същите са неподдържани и запустели, а тяхната обща площ е 10,78 ха.

По на юг също е предвидено част от прилежащите терени да се отредят за обществено обслужване, а именно:

- земеделски земи – ниви – с обща площ 9,6 ха.
- пасища – 0,76 ха.

В най-южната част, на границата със землище Мелница съществува малък имот за отдих с 40 легла. Има изградени две масивни сгради, бунгала, малък басейн и барбекю.

В най-северната част в близост до землище Елхово съществува общинска хижа на около 300 м източно от път I-7 и в близост до прилежащата малка река. С новия план около нея се очертава малък терен с площ 0,67 ха върху земеделска земя – пасища.

9.2.7. Землище Добрич

На североизток от селото съществува регламентирано сметище. То е разширено с цел там да се построи цех за преработка на отпадъци. С ОУП е показан като производствен терен (Пп). До него се достига чрез път, който се отделя от JAM1028 на север, който с ОУП се предлага да стане със статут на общински.

На изток от с.Добрич съществуват два участъка, които представляват трапове. От тях е добивана глина за тухларната в гр. Елхово. С ОУП те се предвиждат да се рекултивират и бъдат създадени пасища. Тяхната обща площ е 7,27 ха.

На север, в близост до границата със землището на с.Жребино се намира терен, който по НТП е необработваема земеделска земя. Новият план предлага той да стане пасище с площ 4,14 ха.

9.2.8. Землище Жребино

Общият план не предвижда териториални промени в землището на Жребино.

На североизток от селото на границата с община Болярово съществува обширна горска територия, която е обект на ловния туризъм.

9.2.9. Землище Изгрев

Територията на това землище е заета предимно от обработваеми земеделски земи – ниви – с изключение на югоизточната и северната му част, в която има гори, а в югозападната – необработваеми земи, които са обхванати от зона по Натура 2000.

Разположените на югозапад от селото гробища са предвидени за разширение в източна посока върху пасища с площ 0,5 ха.

9.2.10 Землище Кирилово

На северозапад, извън строителните граници се намират два имота с площ 0,5 ха. С ОУП те получават статут на селищно образувание.

Съществуващите на югозапад гробища се предвиждат за разширение на север върху обработваеми земеделски земи – ниви – с площ 0,8 ха.

Линеарни по форма терени, разположени покрай път I-7 с ОУП се отреждат за обществено обслужване. Те представляват обработваеми земеделски земи – ниви – с обща площ 14,6 ха.

9.2.11. Землище Лалково

С ОУП не се предвижда изменение на извънселищните територии в землището на с.Лалково.

9.2.12. Землище Лесово

С приближаването на път I-7 към КПП „Лесово“, с ОУП все повече терени покрай него са предвидени за урбанизиране. Те са с обща площ 32,75 ха и обхващат:

- Обработваеми земеделски земи с площ 26,75 ха.
- Необработваеми земеделски земи с площ 3,48 ха.
- Трайни насаждения с площ 0,37 ха.
- Терени за жилищно обитаване с площ 2,15 ха.

С оглед увеличаване на перспективните му пропускателни възможности е създадена възможност за разширението на КПП „Лесово“. Разширението е двустранно (от двете страни) с площ 36,78 ха върху обработваеми земеделски земи – ниви.

9.5.13 Землище Малко кирилово

На Малко кирилово всичко му е най-малко – площта на селото, броят на жителите и площта на землището. В този контекст не се налагат и териториални промени, включително и разширение на гробищата.

9.2.14 Землище Маломирово

В Южната част на землището съществуват застроени терени върху земеделска земя с обща площ 2,6 ха. С ОУП те се отреждат за селищни образувания със занижени параметри на застрояване.

9.2.15 Землище Малък манастир

Гробищата на селото, които се намират на запад, се предвиждат за разширение върху необработваеми земеделски земи – пасища – с площ 0,26 ха.

На югоизток, на границата със землището на с.Пчела съществуват сгради, които с ОУП са показани за обществено обслужване – отдих. Формиран е имот с площ 6,79 ха върху гори.

На юг, в близост до границата община Тополовград има бивша уранова мина, която с плана се предвижда за рекултивация, за пасище, с площ 23,4 ха.

В близост до нея (на север) има водоем за който е необходим ремонт на язовирната стена, преди отново да се напълни.

Наличната на около 1,2 км югоизточно от Малък манастир ловна хижа следва да получи прилежащ терен, който на плана е показан за обществено обслужване. Точните му очертания обаче ще се получат след геодезическо заснемане.

9.2.16 Землище Мелница

На кръстовището, образувано от път I-7 и JAM2022 има няколко имота, които са урбанизирани. С ОУП се предвижда към тях да се приобщят допълнителни площи, така, че да се получи окрупнен терен за обществено обслужване. От тях обработваемите земеделски земи – ниви – са с обща площ 4,9 ха.

Имот с площ 1,85 ха, който се намира на път I-7 (до надлеза) се отрежда за складово-производствена зона тип Пп. Същият представлява обработваема земеделска земя – нива.

9.5.17 Землище Пчела

С новия план се предвижда разширение на съществуващите гробища, които са на запад в близост до селото. Разширението е за сметка на земеделска земя – нива – с площ 0,3 ха.

На югозапад от Пчела функционират сгради, намиращи се на границата със землището на с.Малък манастир – в местността „Поньовото къшлище“. Има и

заведение за хранене. С ОУП този терен с площ 9,88 ха е показан с функции за обществено обслужване.

9.2.18. Землище Раздел

На североизток от селото съществуват почивни бази в близост до прилежащата рекичка. С ОУП те се обединяват в една зона за отдих (ваканционно селище тип Оо) чрез включването на малка част земеделска земя – нива – с площ 0,04 ха и малък горски терен с площ 0,07 ха.

До нея води път, който се отделя от III-7902 от кръстовище, намиращо се на около 2,5 км северно от раздел. С ОУП се предвижда пътят да добие статут на общински.

Нова пътна връзка е прокарана по съществуващи трасета – черни пътища. Тя започва от селото на запад до кръстовището, което се образува от пътища I-7 и JAM2022. Неговата дължина е 1,4 км и той също ще бъде със статут на общински. В североизточната част на землището съществуват застроени терени върху земеделска земя с обща площ 4,89 ха. С ОУП те се отреждат за селищни образувания със занижени параметри на застрояване.

9.2.19 Землище Славейково

Населеното място е едно от най-малките. В западната част на землището съществуват застроени терени върху земеделска земя с обща площ 2,4 ха. С ОУП те се отреждат за селищни образувания със занижени параметри на застрояване.

9.2.20. Землище Стройно

Концесионерът на близкия до селото язовир е устроил две къщи за гости. Създал е благоприятни условия за летен отид, включително мини голф. Дано тази негова инициатива се разшири като дейност, а в други населени места с красива природна среда (каквито са повечето в общината) да го последват.

9.2.21 Землище Трънково

На север от Трънково от двете страни на път JAM2091 съществуват два стопански терена с обща площ 10,79 ха. С ОУП те се отреждат за устройствена зона за предимно производствена дейност (Пп).

9.5.22. Землище Чернозем

В това землище не съществуват териториални проблеми.

10. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

10.1. Анализ на развитие на системата на КИН

Устройственото проектиране играе съществена роля за съхраняването и приобщаването на към съвременния живот и развитието на материалната среда на обектите на културно – историческото наследство (КИН). В това отношение в ОУП на община Елхово се поставят следните задачи:

Проучване и характеристика на разнообразните изяви на КИН в територията.

Проучване на съществуващите и възможни взаимодействия между отделните елементи на КИН; разглеждането им като цялостна функционална и пространствено – композиционна система.

Разработването на устройствени решения и мерки, свързани със съхраняването и интегрирането в другите системи на ОУП на КИН.

Добрите климатични условия, релефът и водоизточниците са предпоставка за населване на територията на общината още от древността. Тя е била пресичана от удобни пътища и транспортни връзки, поради което има съхранени останки от почти всички исторически епохи.

ТИПОЛОГИЯ НА НЕДВИЖИМИТЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

Недвижимите културни ценности се класифицират въз основа на тяхната принадлежност към определен исторически период, научната и културната област, към която се отнасят, пространствената им структура и териториален обхват и степента на застрашеност.

Активната проучвателна дейност на ИМ Елхово и Експедиция „Странджа“ с археолозите Даниела Агре и Д. Дичев е допринесла за локализирането на множество археологически обекти, като най-многобройни и значимо са следите от тракийската култура.

Според научната и културната област, към която се отнасят, недвижимите културни ценности са: археологически, исторически, архитектурно-строителни, художествени, урбанистични, културен ландшафт, парково и градинско изкуство, етнографски и културен маршрут, като за територията на общината преобладават археологическите и архитектурно-строителните, някои от църквите притежават и особена художествена ценност.

Археологическите недвижими културни ценности са разположени дисперсно на територията на общината със сравнително голямачестота и представляват основното културно наследство на общината. Чрез теренни издирвания обектите са локализирани и описани в АКБ с подробна информация за всеки от тях в съответния му картон. За много от обектите все още не е направено вписване в АКБ или в списъците на НИНКН, което не намалява тяхната културна и историческа стойност и за тях в плана е направена отделна схема.

Обектите, които показват достижения в архитектурно-строителната област в общината са концентрирани в гр. Елхово, където благодарение на близостта до търговските пътища се усеща влиянието на западноевропейската култура от края на XIX и началото на XX век. Макар и не много все още в селата има стари къщи, носещи

специфични културни характеристики, които могат да бъдат приобщени към системата КИН.

Архитектурно-строителните недвижими културни ценности от Античността и

Историческите НКЦ в община Елховоса военните паметници и паметни плочи.

**ВОЙНИШКИ ПАМЕТНИЦИ И ПАМЕТНИ ПЛОЧИ
НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ЕЛХОВО**

№	вид	локализация	основание
1	Паметник на загиналите 1877-78 и във войните 1912-3 и 1915-18 години	гр. Елхово Координати: 42° 10' 18,7 ^{II} – N 26° 34' 03.02 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
2	Паметник на загиналите във войните	с. Гранитово Координати: 42° 05' 57,35 ^{II} – N 26° 32' 06.68 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
3	Паметник на загиналите във войните	с. Мелница Координати: 42° 02' 49,42 ^{II} – N 26° 33' 51,64 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
4	Паметник на загиналите във войните	с. Лесово Координати: 42° 05' 57,35 ^{II} – N 26° 32' 06.68 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
5	Паметник на загиналите във войните	с. Вълчи поляна Координати: 42° 00' 34,90 ^{II} – N 26° 40' 39,06 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
6	Паметник на загиналите във войните	с. Изгрев Координати: 42° 10' 11,06 ^{II} – N 26° 31' 29,27 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
7	Паметни плочи на	с. Пчела	Писмо № 4349/4.12.1992 г.

№	вид	локализация	основание
	загиналите във войните	Координати: 42° 11' 03,38 ^{II} – N 26°28'20,48 ^{II} - E	на НИПК
8	Паметни плочи на загиналите във войните	с. Малък Манастир Координати: 42° 05' 57,35 ^{II} – N 26°24'59,87 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
9	Паметна плоча на загиналите във войните	с. Трънково Координати: 42° 13' 24,77 ^{II} – N 26° 33' 04,30 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
10	Паметник на загиналите във войните	с. Кирилово Координати: 42° 13' 20,09 ^{II} – N 26° 36'56,24 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
11	Паметник / паметна плоча на загиналите във войните	с. Бояново Координати: 42° 15' 25,43 ^{II} – N 26° 37'38,65 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
12	Паметник на загиналите във войните	с. Жребино Координати: 42° 14' 33,45 ^{II} – N 26°42'16,27 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
13	Паметник на загиналите във войните	с. Борисово Координати: 42° 17' 41,61 ^{II} – N 26°43'49,25 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
14	Паметни плочи на загиналите във войните	с. Добрич Координати: 42° 10' 25,81 ^{II} – N 26° 39'46,84 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
15	Паметник на загиналите във войните	с. Маломирово	Писмо № 4349/4.12.1992 г.

№	вид	локализация	основание
		Координати: 42° 08' 35,47 ^{II} – N 26° 38'28,55 ^{II} - E	на НИПК
16	Паметник на загиналите във войните	с. Чернозем Координати: 42° 06' 46,25 ^{II} – N 26° 36'23,58 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
17	Паметник на загиналите във войните	с. Голям Дервент Координати: 41° 59' 06,48 ^{II} – N 26°44'53,60 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
18	Паметна плоча на загиналите във войните	с. Лалково Координати: 42° 04' 32 ^{II} – N 26°43'10,90 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК
19	Паметна плоча на загиналите във войните	с. Славейково Координати: 42° 07' 18,55 ^{II} – N 26°41'43,73 ^{II} - E	Писмо № 4349/4.12.1992 г. на НИПК

Етнографски и урбанистични обекти, включени в списъците с НКЦняма.

Според пространствената структура и териториалния обхват недвижимите културни ценности са единични и групови, като за територията на общината няма групови недвижими културни ценности.

Според културната и научна стойност и своята обществена значимост културните ценности се определят като такива със световно, национално, местно и ансамблово значение, както и такива, служещи за сведение. В общината преобладават обектите с национално значение (заради същността им на археологически), като няма обекти с ансамблово такова. По смисъла на чл.146 от ЗКН, ал.3 археологическите обекти имат статут на културни ценности с категория национално значение до установяването им като такива по реда на този закон. По списъците, предоставени от НАИМ на БАН, прецизно са указани статута на културните ценности и тяхната категория на археологическото наследство, идентифицирано от тях.

В по-голямата си част обектите на НКЦ от списъка на НИНКН не са обявени. Има достатъчно предпоставки за определяне на културни маршрути – по историческа тематика (тракийски), като съчетание на културно и природно наследство, локални културно маршрути в самия гр. Елхово и др.

Обектите на недвижимото културно наследство за общината от официалните списъци, предоставени по административен ред от НИНКН, АИС АКБ и от Националният регистър на военните паметници за област Враца са систематизирани в табличен вид, при което им е дадена единна номерация, отразена и на графичното представяне (прил.5 – таблиците от опорния план).

Несъмнено най-ценни и като система са археологическите обекти, свързани с тракийското присъствие - долмените и другите мегалитни структури, укрепените владетелски домове на тракийските управници, тракийските могили и др.

При разширяване на информацията за отделните обекти, те могат да се оценят чрез използване на критерии като:

степен на автентичност;

степен на съхраненост;

наличие на елементи с висока познавателна стойност;

историческа значимост;

задоволителна степен на проученост, доказваща значимостта на обекта за развитие на територия, район, зона;

интегративност – обвързаността на обекта с други единични или групови обекти, пътища и маршрути, които са част от непосредствено изявената среда на обекти и са потенциал за бъдещото му обвързване в съвременна туристическа, ландшафтна, паркова и др. система;

значимост на контекста;

ниво на достъпност;

популярност, създаден интерес.

Множеството сецесионовни и необарокови сгради, все още запазени в центъра на града, показват влиянието на западноевропейската култура, стремежа към модернизирани и културните връзки на Елхово началото на ХХ век.

Териториалният обхват на културното и природно наследство се характеризира с дисперсност, простирайки се по цялата община. Археологическите обекти са разположени неравномерно извън урбанизираната територия, като появата и развитието им е свързана с конкретните природни и исторически особености на разглежданата територия.

Могилите са основно групирани в некрополи, разположени с видимост от античните селища или владения, които са обслужвали.

В градската структура на Елхово има ясно оформено, ансамбловно въздействащо централно ядро. Наличието на компактна територия със сравнително запазена, характерна улична мрежа, улична и дворна зеленина, характерна застрояване и етажност, която като цяло създава благоприятна среда за историческите обекти може да се обособи като територия на „традиционния град“.

Археологическите обекти са в общо незадоволително състояние. С изключение на проучените обекти, на които е направена полева консервация, те не са били

консервирани или реставрирани, не са социализирани. Повечето от тях са под обработваеми земи, което допринася за тяхното увреждане. По някои от тях иманярската намеса е нанесла непоправими щети.

Подробно описание завсеки един от археологическите обекти – местоположение, находки, състояние, достъпност, възможност за експониране и др., е дадено в техните картони от АИС АКБ, които не могат да бъдат публикувани съгласно Наредба №Н-2 от 06.04.2011г. за създаване, поддържане и предоставяне на информацията от АИС АКБ.

МЕСТАТА И ЗОНИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ПРИРОДНИ И АНТРОПОГЕННИ ФАКТОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ РИСК ЗА УВРЕЖДАНЕТО НА НКЦ И НА ЕКСПОЗИЦИОННАТА ИМ СРЕДА

Вредното въздействие от атмосферни и природни влияния, стареене на материалите и изчерпване на техния жизнен цикъл оказват особено негативно влияние върху крехките археологически структури, както и върху сградите, част от които са веченеизползваеми. За архитектурно-строителните НКЦ съществува риск от физическо разрушаване или самосрутване, следствие на занемара или неадекватно отношение и ползване на обекти на наследството при инвестиционни намерения и устройствени дейности.

Археологическите обекти на територията на общината са застрашени от вандализъм, разпад на оригиналната субстанция, водеща до сериозна промяна в структура.

В м. „Кайряка“ над Бояново има риск за археологическите обекти, свързан с добива на изкопаеми.

Аграрното обработване на земята в зоните с археологически обекти (селищата, могили и плоските некрополи) е силно деструктивно. Много от археологическите обекти са подложени на постепенно унищожение в горните си културни пластове от земеделските дейности.

Антропогенен фактор, който нанася непоправими вреди на културното наследство е иманярството, ширещо се в големи мащаби на територията на общината.

Риск за културното наследство, свързан с добив на материали, големи инвестиционни намерения, замърсяване на въздуха, почвите и водите от големи промишлени предприятия на територията на общината няма.

ВРЪЗКА СЪС СРЕДАТА И ОСТАНАЛИТЕ ФУНКЦИОНАЛНИ СИСТЕМИ В ОБЩИНАТА

Археологическото културно наследство на Община Елхово има все още незадоволителна обвързаност с останалите функционални системи в общината – жилища, отдих и туризъм, култура, образование.

Архитектурно-строителните недвижими културни ценности поддържат пълноценна връзка между системата на КИН и другите функционални системи чрез континуитета и жизнеността на функцията си.

Връзката на културното наследство в региона със заобикалящата го природна среда е неразривна, структуро-определяща (формирането на селищата, пътищата, укрепителните съоръжения и др.) и неизменна.

Системата „Отдых и туризъм” може да бъде доразвита, липсва добра леглова база извън Елхово. Връзката на недвижимото културно наследство със системата „Култура” е добра и непрекъснато доразвиваща се.

Част от археологическите ценности се намират в защитени територии, което може да добави стойност към предлагания туристически продукт със съчетаването на еко- и културен туризъм.

Потенциалът на археологическите обекти в общината не е разгърнат, те не са проучени и достъчно социализирани и не е осъществена в нейния потенциал връзката между културно-историческото наследство и останалите функционални системи. Необходимо е недвижимо културно наследство да изиграе своята по-активна роля в развитието в областта на туризма, музейното дело и стимулирането на икономиката.

ВЗАИМОВРЪЗКА С ДВИЖИМОТО И НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Музеите като културни институти се грижат за издирването, проучването, съхраняването, опазването, правилното експониране и популяризирането на различни по характер културни ценности, имат пряка връзка с туризма и съвременното образование. Според българското законодателство те са основната институция, опазваща движимото културно наследство.

Историческият музей има съществено значение за развитието на:

- културния туризъм;
- познавателния туризъм;
- научния туризъм.

Чрез събраните фондове и каталогизирани ресурси, историческите музеи привличат научни работници, които са ангажирани в изследването на историята на даден регион. Историческите музеи, разбира се, са и притегателен център за културния туризъм - често, за даден регион, наличният исторически музей се определя като основен фактор и ресурс за този тип туризъм.

Движимото и нематериалното и историческо културно наследство е представено в музейните експозиции на Исторически музей - Елхово, който освен етнографска сбирка има и археологическа такава.

Според ЗКН нематериално културно наследство са:

1. устни традиции и форми на изразяване, включително и езикът като носител на нематериално културно наследство;
2. художествено-изпълнителско изкуство;
3. социални обичаи, обреди и празненства;
4. знания и обичаи, които се отнасят до природата и вселената;

5. знания и умения, свързани с традиционните занаяти.

Средищата, в които се пази и предава фолклорът, традициите, краеведческата дейност и културната идентичност, са читалищата, като на територията на Общината са седем и са с активна читалищна дейност:

гр. Елхово	НЧ „Развитие-1893г.”
с.Лесово	НЧ „Хр.Ботев-1928г.”
с.Бояново	НЧ „Светлина-1926г.”
с.Гранитово	НЧ „Съгласие-1928г.”
с.Маломирово	НЧ „Пробуда-1926г.”
с.Кирилово	НЧ „Съгласие-1930г.”
с.Изгрев	НЧ „Възраждане-1930г.”
с.Раздел	НЧ „Г.С.Раковски-1922г.”
с.Пчела	НЧ „Хр.Ботев-1928г.”
с.Мелница	НЧ „Св.Св.Кирил и Методий-1962”
с.М.Манастир	НЧ „П.Хилендарски- 1936г.”
с. Трънково	НЧ „Светлина 2012”

В читалищата се създават възможности за съхраняване на културните обичаи и традиции, в тях се развива библиотечна дейност и любителско художествено творчество. В община Елхово ежегодно се провежда културни прояви, чиито организатори са Общината и народните читалища.

Общината има празничен календар, в който са включени всички големи православни и национални празници и чествания в памет на бележити личности.

Съчетанието на материално и нематериално културно предоставя големи възможности за изявяване на цялостното културно богатство на разглежданата територия.

Историческият музей на Елхово има активна и положителна дейност, която спомага за разпространението и запазването на историческата памет. Разнообразният и интересен културен календар показва богатството на културното наследство на общината.

ПРОБЛЕМИ:

1. Съществен проблем от правно естество е неуредената собственост за голяма част от археологическите обекти.
2. Много от археологическите обекти се намират на територията на горски фонд или обработваема земеделска земя, за извършване на

дейностите по опазването им е необходимо да се процедира промяна на предназначението на земята.

3. Съществува документална неуреденост относно културното наследство, която изисква актуализиране на списъците с недвижими културни ценности на НИНКН и синхронизиране с Археологическата карта на България.
4. Част от недвижимите културни ценности на територията на общината са все още само декларирани, необходимо е завършване на процедурата по обявяването им.
5. Структурите на обектите на недвижимото културно наследство не са стабилно укрепени, консервирани, реставрирани и експонирани, като за тях липсва достъп, информационни и указателни табели, както и оформена експозиционна среда. Археологическите обекти не са социализирани, не е изявен техният потенциал, не са предприемани дейности по консервация, реставрация и експониране на повечето от установените археологически структури;
6. Земеделската дейност не е отчитала наличието на археологически недвижими културни ценности на територията на Общината, в резултат на което голяма част от тях са увредени - могили и селища;
7. Иманярски намеси са унищожили частично или цялостно археологическите структури.

НАСОКИ ЗА ОПАЗВАНЕ, ЕКСПОНИРАНЕ И СОЦИАЛИЗИРАНЕ

1. Допълнително засилване на регионалното сътрудничество с другите съседни общини и създаването на общ съвместен продукт с използването на ресурсите им;
2. Стимулиране на нови алтернативни източници на финансиране на дейностите по опазване на културните ценности;
3. Подобряване на общинската техническа инфраструктура;
4. Необходимо е да се продължат дейностите по проучване и изследване, маркиране и приобщаване към системата на отдиха и туризма на археологическите обекти;
5. Да се усъвършенства юридическата защита за всички НКЦ в общината.
6. Обектите, представляващи научна и обществена ценност, трябва да бъдат консервирани, реставрирани и удачно експонирани, чрез методите на интегрираната консервация.
7. При проучване, консервация, реставрация и социализация на някои от археологическите обекти в общината може да се създаде допълнителна система от вътрешни културни маршрути.
8. Да се стимулира привличането на обществеността, НПО, подрастващите и младите в изучаването, опазването, поддържането

и популяризирането на културно-историческото наследство. Насърчаване на местните жители, посетителите и гости на територията за участие в дейности по опазване и популяризация на формите на историческото наследство;

9. Съставяне на програми за обучение/запознаване на местното население за локалните природни и културни ценности и за участие в туристическия бизнес на територията;
10. Като се отчете културно-историческия потенциал, в системата „Отдых и туризъм” да се заложи развитие, свързано с опознавателния и културно-исторически туризъм, развитие на легловата база.
11. Да се наблегне на разнообразието на съществуващите туристически продукти, използващи нови технологии за интерактивност и излагане на културното наследство чрез съвременни информационни технологии и сценичното изкуство, с цел постигне по-голяма атрактивност.
12. Допълнително развитие на алтернативни форми на туризъм (винен, селски, екологичен, фестивален, приключенски, ловен, риболовен). Използване по-пълноценно на природния и антропогенния ресурс, материално и нематериално културно наследство.
13. Оптимизиране на връзките между структурите Култура и Туризъм
14. Създаване на още по-богат и атрактивен календар със събития, свързани с нематериалното наследство, традиции, ритуали и използващи рамката на недвижимите културни ценности, организиране на местни и интернационални пленери и фестивали.
15. Съставяне на модели за управление на ресурсите на територията.
16. Предложение за местни данъци и такси за целесъобразно усвояване на културно-туристическия продукт на територията;
17. Дефиниране на конкретните устройствени параметри за изграждане на необходимата социално-образователна, културна, туристическа и информационна инфраструктура;
18. Създаване на единна информационна и указателна мрежа – физическа и виртуална.

10.2. Прогноза за развитие на системата КИН

Предложената по-долу методика на прогнозиране на дадената функционална система е изведена в широк контекст, като част от общата пространствена и функционална структура на проектната територия. Прогнозата визира желания средносрочен период 15-20 г. и е свързана с очакваната динамика на социално-икономическите процеси и процесите на евроинтеграция.

Аспекти на опазване и развитие:

Културното наследство може да се разгърне като приоритетна система в територия на общината с потенциала да създава нови стимули за устойчивото ѝ развитие. Пространственото развитие на системата КН има следните основни аспекти:

Опазване, използване и развитие на вече дефинираните културни ценности като ресурс, на базата на съществуващото законодателство и действащите за територията нормативни документи;

Включване на нови ценности, неидентифицирани до момента, които разширяват типологичния и териториален обхват на системата КН;

Стимулиране на пространственото развитие на функционалните системи, интегрирани със системата КН - транспортна, социална, информационна, туристическа и др., позволяващи нейното ефективно използване, с положително въздействие за общото териториално развитие.

Насоки за развитие на система КИИ:

Опазване на системата КН с инструментите на интегрираната консервация - реализацията на интегрирана консервация ще се дефинира чрез координация и взаимодействие на дейностите по: археологическо проучване, опазване и устройствено планиране; управление на цикличността на процесите на издирване – изучаване – оценка - защита – интеграция на обектите и зоните на наследството, които са в основата на устойчивото развитие на система КН и превръщането ѝ в стимул за развитието на контактните функционални системи. Може да се очаква, че бъдещите трансформации на системата КН ще бъдат в посока на разширяване на типологичния и териториалния обхват на системата, номинации на обекти на наследството, регулирано в чл. 57 и чл. 58 от ЗКН

Реализиране на стимулиращото въздействие на системата КН върху функционалните системи в общината (системите „Труд“, „Обитаване“, „Обществено обслужване“, „Спорт и рекреация“, „Туризм“, природната среда и зелената система и комуникационно-транспортната система) и цялостното ѝ териториално развитие .

Интеграция на проектната територия в регионално- и национално-устройствени нива – културните маршрути с национални и наднационално въздействие

Реализиране на система от локални културни маршрути в територията. Прогнозата визира интерпретация на културното наследство в цялостни културно-туристически пакети, включващи културна, туристическа, атракционна, транспортна и информационна дейности, допълнени с привлекателни вторични продукти и дейности (напр. фестивални атракции, търговия, кулинария, лов, риболов и др.).

10.3. Правила нормативи за устройство на защитените територии за недвижимото културно наследство и за дефиниране на специфични устройствени режими за тях към общия устройствен план на община Елхово

Правилата и нормативите за опазване и развитие на системата културно наследство при прилагането на Общия устройствен план на община Елхово са инструмент за урбанистичното развитие на проектната територия, целящи постигане на развитие и

комплексно устройство на общината в хармонично единство на урбанизираните структури със съществуващите природни и антропогенни елементи, културно наследство и при отчитане на регионалните характеристики и специфичните социалноикономически условия.

На територията на община Елхово се обособяват следните защитени територии с режим на културно-историческа защита с оглед опазването на недвижимото културно наследство:

Т КИН 1 - Единична недвижима културна ценност – Архитектурно-строителна или художествена в урбанизирана територия

Т КИН 2 - Единична недвижима културна ценност - Археологически обект

Т КИН 3 –Военен паметник / паметна плоча

Териториалният обхват на Т КИН 1 и Т КИН 2 съвпада с териториалният обхват на НКЦ, съгласно чл.79 ал.3 и ал.4 от ЗКН. Терени с обекти на културно-историческото наследство се устройват съобразно изискванията и определенията от НИНКН режими за опазване на недвижимите културни ценности. При липса на такива, но при дефиниран териториален обхват с полигон в картоните на АКБ за обхват на обекта се приема съответния полигон, а за охранителна зона се приема територия с ширина 10м извън този полигон. За археологическите обекти, които не са площно определени при определения общ устройствен режим на територията, в която попада съответния обект на НКН, се прилага разпоредбата на чл.161 от ЗКН.

В частите извън урбанизираните територии на община Елхово, за които са установени данни за наличие на недвижими културни ценности, се установява режим на превантивна устройствена защита. За тях се изготвят специализирани подробни устройствени планове, придружени от специфични правила и нормативи, с които се предвиждат устройствени мерки за запазване на фактическото им ползване, без да се влошават техните качества. След декларирането им или след предоставянето на статут на недвижима културна ценност по реда на Закона за културното наследство, допустимите дейности и ограниченията при стопанисването, ползването и застрояването на тези територии се определят с режима за опазване и с планове за опазване и управление на недвижимите културни ценности, приети съгласно изискванията на Закона за културното наследство.

Всички устройствени планове и инвестиционните проекти с искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство се одобряват и строежите се изпълняват по реда на Закона за устройство на територията след съгласуване по реда на чл. 84, ал. 1 и 2 от ЗКН.

Т КИН 1 - Единична недвижима културна ценност – Архитектурно-строителна в урбанизирана територия

- Устройството и застрояването на поземлени имоти с единични недвижими културни ценности или попадащи в охранителните зони на такива, се подчинява на режима, определен от Закона за културното наследство, респективно нормативната уредба действаща към момента на изготвяне на изготвяне на плана, съобразно вида и категорията на недвижимата културна

ценност и при отчитане на устройствената зона, в която попада поземления имот.

- Допустимостта за надстрояване, пристрояване и допълващо застрояване се доказват с предварителни обемно-пространствени проучвания със силуетни планове, на база на които се изготвят ПУП и РУП, които да обхващат най-малко непосредствено прилежащите и срещулежащите през улицата имоти и подлежат на съгласуване с МК по реда на чл. 83 и чл.84 от ЗКН и ЗУТ
- Намеси по сгради, недвижими културни ценности, се извършват въз основа на виза за проектиране по чл.140, ал.3 от ЗУТ и инвестиционен проект, съгласувани с МК по реда на чл. 83 и чл.84 от ЗКН.

Устройство на ПИ, които не съдържат ЕНКЦ, но попадат в охранителната зона на единични недвижими културни ценности:

- Задължително се изготвят ПУП и РУП, които да обхващат най-малко непосредствено прилежащите и срещулежащите през улицата имоти и подлежат на съгласуване с МК
- За имотите, които са непосредствено прилежащи до УПИ, съдържащо ЕНКЦ, за издаване на разрешение за строеж е необходимо съгласуване с МК на проекта по част „Архитектура“.

Т кин 2 – Единична недвижима културна ценност - Археологически обект:

1. Устройството и застрояването на териториите с режим Т КИН 2 се подчинява на режима, определен от ЗКН и действащата нормативна уредба, съобразно вида и категорията на НКЦ, нейните граници и режими на опазване и при отчитане на устройствената зона, в която попада поземления имот.
2. За археологическите обекти, които се намират в земеделски територии се прилагат изискванията на глава 9, чл.35 от Наредба 7 за ПНУОВТУЗ – забранява се риголване на почвата и дълбочинна обработка на повече от 25см дълбочина, както и засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система. Забраняват се всички строителни, добивни, мелиоративни и други дейности, които увреждат могилния насип.
3. За терените с обекти на недвижимите археологически културни ценности (НАКЦ) Т КИН 2 инвестиционните проекти се предхождат от предварителни археологически проучвания, с които се установява дали те няма да бъдат засегнати или нарушени (чл.161 ал.1 от ЗКН). При наличие на археологически структури се назначава комисия от

Министъра на културата, която определя статут и специфични правила за опазване културната ценност.

4. Визи за проектиране и инвестиционни проекти за строителство (включително и подземно) се съгласуват с МК.
5. За устройството и опазването на териториите на селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове – всички искания за намеси в недвижимите културни ценности се съгласуват по реда на ЗКН.
6. Разрешава се археологическо проучване, консервация, реставрация, експониране и социализация на НАКЦ.
7. Разрешава се промяна на предназначението на земята, проектиране и строителство, свързано с охрана, проучване, експониране и социализиране на обекта.

Режим на ползване на охранителната зона:

8. Инвестиционните проекти за обектите на строителството се съгласуват с МК по реда на ЗКН
9. Осигурява археологическо наблюдение по време на изкопните работи по чл.161 ал.2 на ЗКН.

Т КИИ 3 - Военен паметник / паметна плоча

- Инвестиционните намерения да бъдат съобразени с опазването на историческата памет и съгласувани по реда на ЗКН.

За всички археологически обекти, невключени в списъците на АКБ и НИИИИ (**прил. ... – файл КОПИЕ ОТ АРХ. ОБЕКТИ ЗА ОУП**) при възникване на инвестиционна или друг вид инициатива да се извърши археологическо проучване съгласно ЗКН.

При идентифицирането на нови археологически ценности – следствие на случайни находки, иманярски набези или поява на друга информация за тях, следва да се информират незабавно органите по издирване, изучаване и опазване на културните ценности. Своевременно, в обхвата на границата на идентифицирания обект, ограничена от крайните му елементи и в обхват 50 м извън тях, или в имота в който се намира обекта и съседни, не бива да се предприемат никакви изкопни, дълбочинни селскостопански или други теренни деструктивни дейности.

Характерни и защитени природни зони и обекти

Природните зони и обекти, защитени по смисъла на други закони – Закон за опазване на околната среда, Закон за защитените територии, Закон за биологичното разнообразие и др., запазват режимите, определени за тяхната защита. В случаите на наличие на историческа антропогенна намеса в тях и категоризирането им като културни пейзажи, се съвместяват и действат едновременно първоначално и допълнително определените им режими на защита като културни пейзажи.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙСТВИЕТО НА ОУПО КАТО ИНСТРУМЕНТ ЗА ПОСТИГАНЕНА УСТОЙЧИВО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ ПО ОТНОШЕНИЕ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА И ВЗАИМОСВЪРЗАНИ С НЕГО СИСТЕМИ И ДЕЙНОСТИ:

Адекватна изява, опазване и използване на културно-историческите ресурси на територията на общината;

Ускорено реализиране на комплексен туристически продукт;

Икономическо оживление, стимулиране на малкия и средния бизнес, на местните производства и занаяти, свързани с реализацията на туристическия продукт;

Усъвършенстване на териториалното управление, развитие на мрежите на партньорство за опазване и използване на ресурсите на територията;

Достъп до туристически пазари;

Подобряване на социално-икономическите условия на местното население, повишаване на трудовата заетост;

Повишаване образованието на населението и квалификацията на специалистите в сферата на КН и туризма;

Повишаване интереса към територията;

Интегриране на територията в регионалните и национални културно-икономически пространства; стимулиране на евро-интеграционните процеси;

Мултипликационен ефект върху развитието на културния и екотуризма в общината и съседни общини;

Мултипликационен ефект върху развитието на други икономически сектори.

НЕОБХОДИМОСТ ОТ СЪЗДАВАНЕ НА УСТРОЙСТВЕНИ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЦЯЛОСТНИ КУЛТУРНИ ЛАНДШАФТИ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 47, Т. 6 ОТ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО (ЗКН).

Културен ландшафт по смисъла на чл 47, т.6 от ЗКН представлява съвкупността от пространствено обособени устойчиви културни напластявания, резултат от взаимодействие на човека и природната среда, характеризиращи културната идентичност на дадена територия. Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство определя културните пейзажи като "комбинирано произведение на човека и природата". Ориентацията за приложение на Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство (ЮНЕСКО, 2005) допълват това определение: Културните пейзажи отразяват развитието на човешкото общество и поселения през времето, под влиянието на физическите ограничения и/или възможности, предоставени от природната среда, както и последващите социални, икономически и културни сили, както външни, така и вътрешни". Културните пейзажи може да отразяват и специфична обработка на земята, традиционни умения, специфични традиции, описания на пейзажа в художествени творби и исторически

събития, т.е. среда, наситена с материални и/или нематериални следи от взаимодействието на природни и антропогенни фактори.

На територията на община Елхово могат да бъдат и са разграничени устройствени предпоставки за дефинирането на такъв вид интегрално наследство като категория недвижима културна ценност, свързани с тракийските археологически обекти.

Има възможност за развитието на локални културни маршрути, които да съчетават природни и културни забележителности и да свързват топоси със съхранено археологическо наследство прекрасна природна среда, селски и винен туризъм.

КРИТЕРИИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ОУПО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПОСЛЕДВАЩОТО ПРОЕКТИРАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ОПАЗВАНЕТО, ЗАЩИТАТА, ЕКСПОНИРАНЕТО И СОЦИАЛИЗАЦИЯТА НА ОБЕКТТЕ НА НКН

Всяко последващо ниво и проектиране, касаещо ПИ с недвижима културна ценност или попадащо в охранителната ѝ зона се съобразява с предвижданията на ОУП, като се следват изискванията на чл.103. (4) и чл.104. (1) от ЗУТ и подлежи на съгласуване с МК съгласно ЗКН.

Когато изменението на подробния устройствен план налага изменение на общият устройствен план, съгласно чл. 134. (3) от ЗУТ първо се изменя общият устройствен план, като в случаите, когато се касаят имоти с НКЦ или такива в охранителните им зони, изменението се съгласува с МК, като е необходимо изработването на предварителни проучвания за обемно-пространствена структура, височина на застрояването и силуетно въздействие, съгласно изискванията на Глава 23 от Наредба 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти.

Начинът на застрояване, озеленяване и определянето на вида и параметрите им трябва да следват конкретните условия, съобразно теренните профили, идентичността на културните и историческите ландшафти, мащабът на пространствата, ракурсите на визуалните кореспонденции, рекултивацията на увредените участъци на експозиционната среда, регенерация на съществуващия сграден фонд, благоустрояване, профилите на алеите и пътищата за достъп, осветеността на терените и пр. специфични фактори.

Основание за изменение на ОУПО във връзка със защитата, опазването, експонирането и социализацията на НКН на територията на Община Елхово:

- във връзка с осигуряване на устройствени мерки за защита на НКЦ и на експозиционната им среда от рискови фактори - преки и косвени, свързани с ново строителство за предотвратяване на разрушения в границите им или в охранителните им зони;
- във връзка с отменяне по реда на ЗУТ и на ЗКН на проектни разработки по предходни устройствени планове и инвестиционни проекти, които предпоставят риск за опазването и експонирането на структурите на НКН, нарушават характеристиките на културния и исторически ландшафт;

- във връзка с осигуряване на комуникация или съоръжение за достъп до НКЦ;
- във връзка с провеждане на магистрални и локални инфраструктурни проводни и мрежи;
- във връзка с предвиждане на комплекс от устройствени мерки по разширяване на ценностния контекст и на свързаността на структурите на локалното КН с тези на регионалното, за развитие на туристическата инфраструктура на територията на общината.
- при класифициране на природни обекти и зони с антропогенна намеса като: културен пейзаж, исторически (гrobiщен) парк и културен маршрут – по смисъла на чл. 47, т.т. 6, 7 и 9 и историческа зона и археологически резерват – по смисъла на чл. 48, т.т. г). и д). от ЗКН, определените към момента устройствени показатели за съответната устройствена зона в която попадат, трябва да се променят и съобразят с новите режими в обхвата на териториалните им граници на защита.

При наличие на обстоятелства, застрашаващи недвижима културна ценност от увреждане или разрушаване, собственикът, концесионерът или ползвателят на имота е длъжен да уведоми кмета на общината, директора на регионалния музей и регионалния инспекторат по опазване на културното наследство по местонахождението на недвижимата културна ценност и да предприеме незабавни действия по обезопасяването ѝ, съгласно чл. 72 от ЗКН.

ЗАБЕЛЕЖКА:

Териториалният обхват на Т КИН 1 и Т КИН 2 съвпада с териториалният обхват на НКЦ и охранителната ѝ зона, съгласно чл.79 ал.3 и ал.4 от ЗКН:

- За ЕНКЦ в урбанизираната територия, за които няма определен териториален обхват в акта за деклариране или за предоставяне на статут, съгласно чл.79, ал.4 от ЗКН, за нейни граници се смятат границите на имота, за охранителна зона – територията, обхващаща непосредствено съседните имоти, а при улици до 14 метра – и срещулежащите през улицата имоти, както и уличното пространство между тях.
- За обектите, за които има изготвени режими за опазване: териториалният обхват на обектите и техните охранителни зони се определят като защитени територии за опазване на КН, съгласно определените в режимите граници и режими за опазване.
- За археологическите обекти, които имат дефиниран териториален обхват с полигон в картоните на АКБ за обхват

на обекта се приема съответния полигон, а за охранителна зона се приема територия с ширина 10м извън този полигон.

- За археологическите обекти, които не са площно определени при определения общ устройствен режим на територията, в която попада съответния обект на НКН, се прилага разпоредбата на чл.161 от ЗКН.

11. ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

11.1. Пътна инфраструктура

11.1.1. Съществуващо положение

На територията на община Елхово преминават пътищата от РПМ, както следва:

- Път I-7 Мараш-Зимница-Окоп-Елхово-ГКПП Лесово: от км 282+667 до км 322+545 – 39,878 км
- Път II-76 Елхово-Хасково: от км 0+000 до км 1+700 – 1,700 км
- Път II-79 Елхово-Болярово-Средец: от км 0+000 до км 9+600 – 9,600 км
- Път III-7008 Елхово-Изгрев-Г.Манастир:от км 0+000 до км 19+600 – 19,600 км
- Път III-7009 Път I-7 Бояново-Борисово: от км 0+000 до км 14+300 – 14,300 км
- Път III-7902 Маломирово-Раздел-Голям Дервент: от км 0+000 до км 25+500 – 25,500 км

Общата дължина на републиканските пътища в община Елхово е 110, 578 км. Гъстотата на републиканската пътна мрежа в общината е 0,157 км/км². Класът и номерът на републиканските пътища, дължината им, габаритът и състоянието на настилката са показани в Приложение 1.

Средноденонощната интензивност на автомобилното движение е:

Път №	Леки авто-мобили	Авто-буси	Леки то-варни	Сред-ни то-варни	Теж-ки то-варни	То-варни с ре-марке	Мото-цик-лети	Непоз-нати МПС	Общо МПС
I-7	2769	45	278	71	23	719	9	28	3942
II-79	1186	6	118	51	7	71	0	0	1439

Таблица за състоянието на настилките по републиканските пътища на територията на община Елхово

Път №	Наименование на пътя	км положение		Дължина км	Габарит на пътя в м		Състояние на настилката			
		от км	до км		Извън нас. място	В нас. място	добро	средно	лошо	без наст.
I-7	Мараш-Зимница-Окоп-Елхово-ГКПП Лесово	282+667	322+545	39,878	7,50		32,449	7,429		
	Общо пътища I клас			39,878			32,449	7,429		
II-76	/Елхово-Гранитово/-Граница ОПУ Хасково	0+000	1+700	1,700	7,00		1,700			
II-79	Елхово-Болярново-Гол. Крушево Граница ОПУ Бургас	0+000	9+600	9,600	6,50	8,00	9,600			
	Общо пътища II клас			11,300			11,300	0,000	0,000	0,000
III-7008	Елхово-Изгрев-М.Манастир-Г.Манастир	0+000	19+600	19,600	6,00	8,00/10,00	4,600	4,300	10,700	
III-7009	Път I-7 Бояново-Борисово-Леярово-Път III-5308	0+000	14+300	14,300	6,00	7,00	3,600	8,500	2,200	
III-7902	Маломирово-Раздел-Голям Дервент	0+000	25+500	25,500	6,00	6,00	2,500	16,800	6,200	
	Общо пътища III клас			59,400			10,700	29,600	19,100	0,000
	Общо пътища община Елхово			110,578			54,449	37,029	19,100	0,000

Списък на местните пътища в община Елхово

№ по ред	Път №	Стар(и) номер(а)	Наименование
1	JAM1021	70069(2), 70071	I-7, Мелница-Граница Турция / -Лесово-гр. застava Лесово
2	JAM1028	79021	II-79,Елхово-Болярoвo- Граница общ. (Елховo-Болярoвo)-Пoпoвo-Дъбoвo-Стефан Карaджoвo / III-5308
3	JAM2004	79028(1), 79018	III-7904, Болярoвo-Вoдeн / Малкo Шаркoвo-Шаркoвo-Граница общ. (Болярoвo-Елхoвo)-Гoлям Дeрвeнт / III-7902
4	JAM2020	70065	I-7,Окoп-Елхoвo /-Кирилoвo
5	JAM2022	70079(3)	I-7,Елхoвo-ГКПП Лeсoвo / -Малкo Кирилoвo-Вълчa пoлянa
6	JAM2025	79008	III-7902, Малoмирoвo-Гoлям Дeрвeнт / Слaвeйкoвo-Лaлкoвo-Граница общ. (Елхoвo-Болярoвo)-Ситoвo-Шаркoвo / JAM2004 /
7	JAM2026	79012	III-7902, Малoмирoвo-Гoлям Дeрвeнт / -Раздeл
8	JAM2030	79309	III-7009, Бoянoвo-Бoрисoвo / Жрeбинo-Граница общ. (Елхoвo-Болярoвo)-Пoпoвo / JAM1028 /
9	JAM2089	53615(3)	I-7,Окoп-Елхoвo/ -Граница общ. (Елхoвo-Тунджa) -Кoнeвeц-Малoмир / JAM1096 /
10	JAM2091	53619, 70064(3)	JAM2089, Кoнeвeц-Малoмир / Кoнeвeц –Граница общ. (Тунджa-Елхoвo) -Трънкoвo- /III-7008 /
11	JAM3023	70079(5)	III-7902, Малoмирoвo-Гoлям Дeрвeнт / -Лaлкoвo / JAM2025
12	JAM3024	79006	III-7902, Малoмирoвo-Гoлям Дeрвeнт / Малoмирoвo-Чeрнoзeм
13	JAM3027	79019	II-79,Елхoвo-Болярoвo-Дoбрич
14	JAM3029	79307	III-7009, Бoянoвo-Бoрисoв / - Стрoйнo

В рамките на отпуснатия бюджет за годината Областното пътно управление Ямбол изготви предложение за проучване на възможностите за кандидатстване по програмите за териториално сътрудничество на ЕС за програмен период 2021-2027 на път I-7Мараша- Елхово-ГКПП Лесово.

През 2007 г. се изготви Технически проект за реконструкция на участък от път III-7008 Елхово-Изгрев:от км 0+000 до км 3+000 (в чертите на град Елхово).

11.1.2. Нови проектни решения

Пътната мрежа в общината е добре развита, така че с ОУП се предлагат няколко незначителни промени:

Нова пътна връзка е прокарана в землището на с. Раздел по съществуващи трасета. Тя започва от селото на запад до кръстовището, което се образува от пътища I-7 и JAM2022. Неговата дължина е 1,4 км и той ще бъде общински път.

В землищата на с. Вълча поляна и Голям Дервент, върху съществуващо трасе, е проектиран общински път за връзка между двете села. Дължината на този път в землището на с. Вълча поляна е 2,1 км, а продължението му в землището на с. Голям Дервент е 3,25 км.

11.2. Железопътна инфраструктура

От 1931г. е пусната в експлоатация железопътен клон № 84 Ямбол - Елхово с дължината на железопътната мрежа в системата от 13 км. Посредством нея общинската територия се свързва с държавната железопътна мрежа. Товаро-разтоварна дейност се извършва в жп. гари гр.Елхово и с.Бояново. Гаровият район в гр.Елхово се намира в централната градска част и отделя жилищната зона от градския парк. В момента съгласно решение на БДЖ гарата се извежда извън експлоатация.

От направения комплексен анализ в ОУП на град Елхово от 2005г., авторският колектив предлага да се дублира автомобилния път по направление север-юг с жп трасе и превръщането на гара Елхово в транзитна. Това налага изнасянето на жп. гарата на нов терен с възможност за продължаването и в южна посока за връзка с Р.Турция от една страна, и от друга допринася за непосредствената връзка на градския парк с ЦГЧ и останалата урбанизирана територия, чиито делител до момента е тя.

12. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

12.1. Водоснабдяване и канализация

12.1.1. Водоснабдяване

На територията на община Елхово експлоатацията на водоснабдителните и канализационни мрежи се поддържа от „ВиК“ЕООД – гр. Ямбол.

Общината се водоснабдява предимно от подземни води, от терасите на реките, протичащи през нейната територия. Водоснабдяването на град Елхово и селата се

извършва основно от две групи в експлоатация: Воден - Елхово и Голямо Шарково - Елхово. В общината няма населено място без водоснабдяване.

Няма изготвени проекти за учредяване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците за питейна вода в общината

ВС „Воден – Елхово – Шарково“

Водоснабдителна система „Воден – Елхово - Шарково“ попада в Експлоатационен район Елхово и Болярово, който включва град Елхово и град Болярово, както и 11 села от община Елхово и община Болярово.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Воден – Елхово - Шарково"	с. Воден	339
	с. Малко шарково	190
	гр. Болярово	1 139
	с. Златиница	38
	с. Добрич	87
	с. Кирилово	276
	гр. Елхово	9 786
	с. Иглика	17
	с. Славейково	21
	с. Лалково	88
	с. Ситово	72
	с. Маломирово	377
с. Мамарчево	317	

Водоснабдителна група “Воден-Елхово-Шарково” се състои от две части:

Първа част: От каптиран извор “Големия кайнак” - с.Воден се захранват: с.Воден, с.Малко Шарково, гр.Болярово, с.Добрич, с.Кирилово и гр.Елхово.

Втора част: От каптиран извор „Големия Кайнак“ - с.Шарково се захранват: с.Маломирово, с.Славейково, с.Лалково, с.Иглика и гр.Елхово.

Общата дължина на довеждащия гравитачен водопровод от с. Воден е 35 km до напорните резервоари на гр. Елхово с обеми $V=3\ 000\ m^3$, $V=1\ 250\ m^3$, $V=3\ 000\ m^3$, а

на този от с. Шарково 27km и постъпва в „Шарковския“ ($V=1\ 250\ m^3$) и в „Поповския“ резервоар ($V=2 \times 1\ 250\ m^3$).

Отклонението за с.Воден от главния водопровод Воден – Елхово до помпена шахта е гравитачно DN 100 стомана, с монтиран спирателен кран на него. От помпената шахта посредством суха хоризонтална помпа ВИДА 4 с параметри $Q=2,5\ l/s$ $H=15\ m$ $N= 1,1\ kW$ водата се подава напорно към черпателен резервоар $50\ m^3$ на ПС с.Воден. От ПШ до ЧР на ПСтръбопроводът е със следните характеристики $L=126\ m$ $\varnothing 100\ C$. В ЧР постъпват водите и от самостоятелно водохващане намиращо се на $970\ m$ над с.Воден посредством стоманен довеждащ водопровод $\varnothing 250$ с монтиран СК 250 на него. ПС - с.Воден е оборудвана с 2 помпи - ВИДА 4MT25x3 - работна и резервна със следните характеристики: $Q=4,0\ l/s$ $H=75\ m$ $N= 13,0\ kW$. Над ПС Воден, посредством водопровод $\varnothing 127\ C$ с дължина $L=530\ m$, водата се тласка в НР с обем $V=150\ m^3$. От НР до селото водата се довежда по хранителен водопровод $\varnothing 100\ PVC$ $L=390\ m$. През 2010г. на разстояние $200\ m$ от НР преди селото е монтиран водомер. От второто разклонение за с.Воден до разклонението за с.Малко Шарково главният водопровод е $\varnothing 426/6\ C$ с дължина $L=4\ 685\ m$. Непосредствено след разклонението се намира ПС Малко Шарково. От нея до селото водата се довежда с водопровод $\varnothing 80\ C$ с дължина $L=1\ 500\ m$. В помпената станция има инсталирана 1 помпа ВИДА 7MT32x3 със следните характеристики: $Q= 7\ l/s$ $H=96\ m$ $18\ kW$. В помпената станция има монтиран СК $\varnothing 80$ и водомер за измерване на подаваните водни количества. Помпената станция се използва един месец в годината.

Следващото населено място, за което е изградено отклонение от главния водопровод Воден – Елхово е отклонението за гр.Болярово.

На това разклонение е монтиран СК $\varnothing 200$ и ултразвуков разходомер по посока гр.Болярово.

Водата, от отклонението от водопровода Воден – Елхово до НР на гр.Болярово, достига по водопровод $\varnothing 200\ PVC$ с дължина $L=3\ 367\ m$.

Гр.Болярово има и собствено водоснабдяване от два кладенеца, разположени в терасата на р.Поповска. Изградени са БПС в близост до кладенците, които подават изветната вода в ЧР на ЦПС. От ЦПС водата се подава в два напорни резервоара $V_1=500\ m^3$ и $V_2=300\ m^3$. Има изградена и водонапорна кула, която е излязла от експлоатация.

Качествата на подземните води, които се използват за водоснабдяването на гр. Болярово, следва да бъдат отнесени към “I категория – подземни води, които могат да се използват за питейно-битови цели”, поради което няма изградена пречиствателна станция за питейни води. Водата се обеззаразява чрез хлориране с течен хлор, автоматично в НР $V_1=500\ m^3$ и ръчно в НР $V_2=300\ m^3$.

Следващото отклонение от магистралния водопровод е отклонението за с.Мамарчево.От това отклонение посредством помпена шахта с хоризонтална помпа 6E32M, сух монтаж, със следните характеристики: $Q =6\ l/s$, $H= 32\ m$, $N= 4\ kW$, водата се подава към ЧР с обем $V=50\ m^3$ на ПС. От помпената шахта до ЧР тласкателят е $\varnothing 129$ стомана, с дължина $L=280\ m$. На тласкателя в ЧР има монтиран водомер за отчитане на постъпващите водни количества. В ЧР се дозира автоматично хлор

посредством мембрана помпа. В помпена станция Мамарчево има инсталирани 2 броя помпи 7MT32x3 хоризонтални сух монтаж със следните характеристики: $Q=7$ l/s; $H=96$ m; $N=22$ kW, от които по тласкател $\varnothing 110$ PEHDL=400 m и $\varnothing 100$ етернит L=480 m водата постъпва в НР с обем $V=350$ m³. От НР по хранителен водопровод $\varnothing 200$ Е с дължина L=500 m водата постъпва в с.Мамарчево. Няма монтиран водомер преди селото.

От РШ на магистралния водопровод, за водоснабдяване с.Златиница, е предвидено отклонение $\varnothing 100$ Е, L=35 m. По него водата постъпва в НР с обем $V=100$ m³. Във водоем Златиница се дозира ръчно разтвор на натриев хипохлорид. От НР до селото хранителният водопровод е $\varnothing 125$ Е, с дължина L=540 m. Няма монтиран водомер.

Отклонението за с.Добрич, от РШ на водопровод Воден – Елхово, до НР с обем $V=100$ m³ е $\varnothing 125$ Е и дължина L=396 m. Това отклонение към момента не се ползва. Използва се пряка връзка от главния водопровод до крановата шахта. В крановата шахта са инсталирани два водомера - единия за селото, а другия за сметището. След крановата шахта водата постъпва във вътрешната водопроводна мрежа на населеното място. Магистралният водопровод продължава до напорните резервоари на гр.Елхово.

Втора част – от каптиран извор „Големия кайнак“ с.Шарково се водоснабдяват селата Маломирово, Славейково, Лалково, Ситово, Иглика и гр.Елхово.

Главният водопровод от каптажа на извор „Големия Кайнак“ до РШ преди с.Иглика е с $\varnothing 350$ Е с дължина L=4 212 m. От РШ част от водата постъпва в помпената станция на селото и по тласкателен водопровод $\varnothing 80$ Е с дължина L=1 300 m пълни НР с обем $V=50$ m³. Терена на помпената станция е собственост на община Болярово.

От отклонението за с.Ситово до РШ до с.Лалково главният водопровод е с $\varnothing 350$ Е с дължина L=3 891 m. Отклонението от РШ до НР $V=100$ m³ с.Лалково е $\varnothing 100$ Е с дължина L=180 m. На хранителния водопровод преди селото има монтиран водомер. Водомер има монтиран и на главния водопровод в РШ.

От РШ до с.Лалково до с.Славейково главния водопровод е $\varnothing 350$ Е с дължина L=4 834 m. Преди с.Славейково има монтиран водомер. До с.Славейково има изградена облекчителна шахта. След облекчителната шахта има изградени 2 БПС. БПС1 по тласкателен водопровод $\varnothing 150$ Е с дължина L=612 m подава вода в НР с обем $V=120$ m³. В същия водоем подава вода и БПС2 по напорен водопровод $\varnothing 100$ Е с дължина L=1 200 m.

От каптиран извор „Големия кайнак“-с.Шарково се водоснабдяват селата Иглика, Лалково, Славейково, Маломирово и гр.Елхово.

От каптажа на извор „Големия Кайнак“ - Шарково водата се отвежда към напорните резервоари на гр.Елхово.

На 5182 m от каптажа се намира отклонението за с.Иглика. Отклонението е DN 60 (на него е монтиран СК и водомер, за измерване на водните количества, подавани към селото. По отклонението водата постъпва в помпената станция на селото и по тласкателен водопровод $\varnothing 80$ Е с дължина L=1 300 m пълни НР с обем $V=50$ m³.

Селото има локален водоизточник, който към момента задоволява нуждите на населеното място и отклонението За резерв, в случай на недостиг на вода в населеното място е изградено отклонение към с.Ситово от Шарковския водопровод. На отклонението е монтирана помпа в помпена шахта, която да повишава напора на иззетите води от отклонението до НР на населеното място.

Веднага след отклонението за с.Ситово, в шахта с калник е монтиран ултразвуков разходомер, който отчита подаваните водни количества по главния водопровод Шарково-Елхово.

За отклонението за с.Лалково е изградена РШ на магистралния водопровод Шарково – Елхово.От РШ до НР с.Лалково $V=100\text{ m}^3$ е $\varnothing 100\text{E}$ с дължина $L=180\text{ m}$. От НР Лалково водата се подава в разпределителната мрежа на населеното място по гравитачен водопровод.

На отклонението за с.Славейково е изградена облекчителна шахта.От нея по гравитачен водопровод водата се довежда до вътрешната водопроводна мрежа на населеното място. На хранителния водопровод е монтиран водомер.

На отклонението за с.Маломирово е изградена облекчителна шахта. Водосбдяването на населеното място се осъществява и от собствени водоизточници. Над с.Маломирово са изградени два НР, в които постъпват водите за питейно-битовото водоснабдяване на населеното място. От тях водата се подава към вътрешната водопроводна мрежа на селото по гравитачен хранителен водопровод.

Последното отклонение от водопровода Шарково – Елхово, преди НР на гр.Елхово, е отклонението за с.Кирилово. По него водата постъпва в ЧР на ПС, от която водата се подава към НР на с.Кирилово. От напорния водоем водата се подава гравитачно към вътрешната водопроводна мрежа на населеното място.

Външна водоснабдителна инфраструктура на “Воден – Елхово”

От каптиран извор “Големия кайнак” - с.Воден се охранват: с.Воден, с.Малко шарково, гр.Болярово, с.Добрич, с.Кирилово и гр.Елхово. Общата дължина на довеждащия водопровод е 35km.

От каптиран извор „Големия кайнак“-с.Воден водата се отвежда с главен водопровод с дължина $L=230\text{m}$ $\varnothing 400$ стъклопласт. След този участък главният водопровод е изграден с $\varnothing 426/6\text{C}$ с дължина $L=2645\text{m}$ до отклонението за с.Воден. Преди отклонението има монтиран ултразвуков разходомер. Главният клон продължава с $\varnothing 426/6\text{C}$ и дължина $L=2695\text{m}$ до второто разклонение за с.Воден (долна зона) то е с диаметър $\varnothing 125\text{E}$. От второто разклонение за с.Воден до разклонението за с.Малко шарково главният водопровод е $\varnothing 426/6\text{C}$ с дължина $L = 4685\text{m}$. След отклонението за с.Малко шарково до отклонението за гр.Болярово водопроводът е $\varnothing 530/7\text{C}$ с дължина $L=4630\text{m}$. На това разклонение е мотиран СК $\varnothing 200$ и ултразвуков разходомер по посока гр. Болярово. По посока гр. Елхово на тръба $\varnothing 530/7\text{C}$ също има монтиран ултразвуков разходомер, който е контролен за населените места до гр. Елхово.

До отклонението за гр.Болярово, което се намира на разстояние $L=50\text{m}$ от разходомера за гр.Елхово, водопроводът запазва диаметъра си $\varnothing 530/7\text{C}$. След

отклонението за гр.Болярово до отклонението за с.Мамарчево, главният водопровод е с Ø400PVC с дължина L=800m.

След с.Мамарчево до РШ с.Златиница главният водопровод е със следната конструкция: Ø400PVC с дължина L=5905m, Ø426/6C с дължина L=415m, Ø530/7C с дължина L=1362m.

От РШ при с.Златиница до кранова РШ с.Добрич водопроводът е със следната конструкция: Ø530/7C с дължина L=1580m, Ø325/5C с дължина L=2175m и с Ø426/6C с дължина L=1590m. Отклонението от РШ до напорен резервоар (с обем V=100m³) не се ползва. Използва се пряка връзка от главния водопровод до крановата шахта. В крановата шахта са инсталирани два водомера – единият е за селото а другият - за сметището.

От кранова шахта за с. Добрич главният водопровод е с Ø426/6C с дължина L=5803m до напорните резервоари на гр.Елхово с обеми V=3000m³, V=1250m³, V=3000m³.

Външна водоснабдителна инфраструктура на "Шарково – Елхово"

От каптиран извор „Големия кайнак“- с.Шарково се водоснабдяват селата Иглика, Лалково, Славейково, Маломирово и гр.Елхово.

От каптажа на извор „Големия Кайнак“ - Шарково водата се отвежда с водопровод с диаметър Ø400 Е. На 2615m по трасето се намира бетонова шахта с монтиран спирателен кран DN400 за централно спиране на водата. Веднага след спирателния кран, в същата шахта, е монтиран тройник DN400/200. Чрез намалител (DN200/80) диаметърът на отклонението е редуциран на DN80 и на него е монтиран СК DN80. Това отклонение е предвидено за водоснабдяване на с.Шарково, но не се използва. С.Шарково се водоснабдява от собствен водоизточник.

На 5182m от каптажа се намира отклонението за с.Иглика. Главният водопровод е с диаметър Ø350Е, а отклонението е Ø60. На него (отклонението) са монтирани СК и водомер, за измерване на водните количества, подавани към селото.

Главният водопровод продължава с диаметър Ø300 и дължина 1590m до Облекчителна шахта „Ситово“. След 523m е предвидено отклонение за с.Ситово. Селото има локален водоизточник, който към момента задоволява нуждите на населеното място. Отклонението от Шарковския водопровод се пази като резервен водоизточник за населеното място в случай на недостиг на водата от собствения каптаж.

Веднага след отклонението за с.Ситово, в шахта с калник, е монтиран ултразвуков разходомер, който отчита подаваните водни количества по главния водопровод Шарково-Елхово.

От отклонението за с.Ситово до отклонението за с.Лалково главният водопровод е с диаметър Ø350Е и дължина L=3402m.

От разпределителна шахта за с.Лалково до облекчителна шахта „Славейково“ водопроводът Шарково-Елхово е Ø350Е с дължина L=4605m.

Главният водопровод от облекчителна шахта при с.Славейково до облекчителна шахта на с.Маломирово е $\varnothing 350\text{E}$ с дължина $L=4896\text{m}$. След Напорен водоем „Маломирово“ до напорните резервоари на гр.Елхово главният водопровод е $\varnothing 300\text{E}$ с дължина $L=7119\text{m}$. Водата постъпва в „Шарковския“ и в „Поповския“ резервоар.

Външна водоснабдителна инфраструктура на „Фазанария“

ВС „Фазанария“ включва 2бр. ШК с БПС и 1 бр. ТК с потопена помпа. Водата от двата ШК, чрез общ тласкател $\varnothing 125\text{E}$ постъпва в ЧР $V=750\text{m}^3$ на ПС II-ри подем. Водата от ТК постъпва в същия ЧР по тласкателен водопровод $\varnothing 250\text{E}$ с дължина $L=3050\text{m}$. От него по тласкателен водопровод $\varnothing 350\text{E}$ водата се подава в напорен резервоар $V=3\ 000\text{m}^3$ на гр.Елхово.

Към момента шахтовите кладенци не се използват. ПС Фазанарията се наблюдава и управлява от диспечер. При необходимост от допълнителни водни количества за водоснабдяването на град Елхово се включва помпата от тръбния кладенец.

Външна водоснабдителна инфраструктура на „Поповска 1“

Водоизточниците от ВГ Поповска -1 към момента не се използват, но се съхраняват с възможност за резерв и могат да бъдат използвани в случаи, когато за водоснабдяването на гр.Елхово не достига количеството подавана вода от основните водоизточници.

ВГ „Поповска 1“ включва 9бр. шахтови кладенеца с БПС – ШК1 с БПС1, ШК2 с БПС2, ШК3 с БПС3, ШК4 с БПС4, ШК5 с БПС5, ШК6 с БПС6, ШК7 с ПС7, ШК8 с БПС8 и ШК10 с БПС10, НВ и ЦПС. (ШК9 и БПС9 не са изпълнени).

ШК7, ШК8 и ШК10 са отпаднали от експлоатация.

Водата от шахтовите кладенци постъпва в напорен резервоар $V=50\text{m}^3$.

Тласкателите от БПС1 и от БПС2 се събират в общ тласкател към НР. От БПС1 до шахтата, в която се обединяват двата тласкателя, тласкателят е $\varnothing 100\text{E}$ с дължина $L=300\text{m}$. От БПС2 до шахтата, тласкателят е $\varnothing 80$ с дължина $L=231\text{m}$. Общият тласкател от БПС1 и БПС2 до НР е $\varnothing 125\text{E}$ с дължина 1069m .

Водата от ШК3 достига до напорния водоем по тласкател от БПС3 $\varnothing 100\text{E}$ с дължина $L=530\text{m}$.

От БПС4 при ШК4 до НР, тласкателният водопровод е $\varnothing 100\text{E}$ с дължина $L=135\text{m}$.

Трасетата на тласкателите от БПС5 и БПС6 вървят успоредно на разстояние около $1,0\text{-}1,5\text{m}$ един от друг. От БПС5 тласкателят е $\varnothing 100\text{E}$ с дължина $L=1545\text{m}$, от БПС6 дължината на тласкателя до НР е 1972m .

Непосредствено до НР с обем $V=50\text{m}^3$, е изградена ЦПС. Напорният резервоар служи за черпател на помпената станция. В нея (ЦПС) са монтирани две хоризонтални помпи – работна и резервна, съответно $25\text{E}80$ с $Q=25\ \text{l/s}$, $H=80\text{m}$, $N=37\text{kW}$ и $50\text{E}80$ с

Q=50 l/s, H=80m, N=55kW. Помпите тласкат водата към напорните резервоари на гр.Елхово, където постъпва водата от Воденския и от Шарковския водопровод.

Външна водоснабдителна инфраструктура на „Поповска 2“

ВС „Поповска 2“ включва 2бр. ШК с 2 БПС, намиращи се съответно в имоти №321 и №193 в землището на с.Маломирово. Тласкателите от двете БПС имат връзка с водопровода Шарково – Елхово, като от БПС2 водата може да се пренасочва към НР на с.Маломирово посредством кранова шахта. Водоизточниците от „Поповска 2“ към момента също не се използват, но се съхраняват с възможност за резерв и могат да бъдат използвани в случаи, когато за водоснабдяването на гр.Елхово не достига количеството подавана вода от основните водоизточници.

ВС „Бояново – Стройно“ – без преоформено разрешително

ВС „Малко Кирилово – Гранитово“

Водоснабдителна система „Малко Кирилово – Гранитово“ попада в Експлоатационен район “Елхово”

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Малко Кирилово - Гранитово"	с. Малко Кирилово	16
	с. Гранитово	547

В момента основен водоизточник за водоснабдяване на селата Малко Кирилово и Гранитово е КИ „Чешмата“. От него, по гравитачен водопровод Ø125 Е, водата се довежда до ЧР с обем V=10 m³ на ПС. От ПС, по напорен водопровод Ø100 Е, водата се подава в НР на с.Малко Кирилово, V=120 m³.

От НР V=120 m³, по гравитачен водопровод Ø100 Е водата се довежда до водопроводната мрежа на с.Малко Кирилово.От същия НР V=120 m³, по гравитачен водопровод Ø200 Е, водата постъпва в НР на с.Гранитово с обем V=260 m³.От напорния водоем, водата се довежда до водопроводната мрежа на с.Гранитово по гравитачен водопровод Ø200 Е.

Обеззаразяването на водата се осъществява в ЧР на ПС с натриев хипохлорид.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №40 – от нея се водоснабдява с.Малко Кирилово и с. Гранитово	
Водовземане	1бр. КИ („Чешмата“)
Третиране	Обеззаразяване в ЧР на ПС

Съхранение	НР V=260m ³ – с.Гранитово НР V=120 m ³ – с.Малко Кирилово ЧР V=10 m ³
Помпени станции	1бр. ПС
Довеждащи водопроводи	с.Малко Кирилово–1,7km с. Гранитово-15,8km
Вътрешни водопроводи	с.Малко Кирилово –0,8km с. Гранитово-23,7km
Населено място свързано с мрежата	с.Малко Кирилово- 16 с.Гранитово- 547
Общ брой на населението в обслужваната територия	563
Брой на населението свързано към мрежата	563
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС “Жребино – Борисово“ – без преоформено разрешително

ВС „Голям Дервент“ – без преоформено разрешително

ВС „Пчела“ – без преоформено разрешително

Водоснабдителна система „Пчела“ попада в Експлоатационен район “Елхово“.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Пчела"	с. Пчела	429

Село Пчела севодоснабдява от собствен водоизточник. Водовземането се осъществява чрез сондаж с дълбочина 200m, разположен в границите на помпена станция „Пчела“. Помпената станция е оборудвана с две помпи – работна и резервна, съответно 4MT25x4 (Q=4 l/s, H=100 m, N=13 kW) и 7MT32x3 (Q=7 l/s, H=96 m, N=18,5

kW). Общият смукателен тръбопровод на двете помпи е DN80 стомана , той е включен директно в сондажа. Дължината му е около 5 m.

Общият тласкател на помпите е DN80 стомана в ПС. Извън сградата е DN100 стоманас дължина 700 m, след което се сменя на DN100x10 Е до напорния резервоар на населеното място, който е с обем 240 m³. От напорния резервоар тръгва хранителен водопровод DN150, който преминава във водопровод DN125 Е до населеното място. Общата му дължина е 772 m. На 692 m от напорния водоем в посока с.Пчела е монтиран водомер в бетонова шахта за измерване на водните количества, подавани към населеното място.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №43 – от нея се водоснабдява с.Пчела	
Водоземане	Сондаж на собствен източник
Третиране	Обеззаразяване в напорния резервоар на селото
Съхранение	НР V=240 m ³
Помпени станции	ПС „Пчела“
Довеждащи водопроводи	2,0km
Вътрешни водопроводи	с.Пчела –9,3km
Населено място свързано с мрежата	с.Пчела
Общ брой на населението в обслужваната територия	429
Брой на населението свързано към мрежата	429
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС“Мелница“

Водоснабдителна система „Мелница“ попада в Експлоатационен район “Елхово“.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Мелница"	с. Мелницаа	254

За водоснабдяването на с.Мелница са изградени 2 каптажа – КИ „Гьола“ и КИ „Кокарджа“. Водата от КИ „Гьола“ постъпва в НР V=300 m³ на с.Мелница по довеждащ водопровод Ø150 Е до точката, в която се включват и водите от КИ „Кокарджа“ и Ø200 Е, общ за двата каптажа.

Довеждащият водопровод от КИ „Кокарджа“ се включва във водопровода от другия КИ и по общ довеждащ водопровод, водата от двата каптажа постъпва в НР на населеното място.

От НР V=300 m³ водата се довежда до разпределителната мрежа на с.Мелница по хранителен водопровод Ø125 Е.

Обеззаразяването на водата се осъществява в НР на населеното място с натриев хипохлорид.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №44 – от нея се водоснабдява с.Мелница	
Водоземане	2бр. КИ
Третиране	Обеззаразяване в напорния резервоар на селото
Съхранение	НР V=300 m ³
Помпени станции	-
Довеждащи водопроводи	10,4km
Вътрешни водопроводи	15,1km
Населено място свързано с мрежата	с.Мелница
Общ брой на населението в обслужваната територия	254
Брой на населението свързано към мрежата	254
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС „Трънково“

Водоснабдителна система „Трънково“ попада в Експлоатационен район “Елхово“.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
-------------------------	---------------------------	------------------------------

ВС "Трънково"	с. Трънково	157
---------------	-------------	-----

Помпена станция „Трънково“ е изградена в близост до шахтов кладенец, който е с дълбочина 8m. В ПС са разположение две помпи – работна и резервна – 10MT25x3 (Q=7 l/s, H=75 m, N=13 kW) и 6MT25x3 (Q=6 l/s, H=75 m, N=7,5 kW). Чрез общ смукателен тръбопровод DN100 стомана, помпите смучат вода директно от шахтовия кладенец и по общ тласкател DN110 PEHD, тласкат водата към напорния резервоар на населеното място. На общият смукател е монтиран водомер. От НР водата се отвежда до с.Трънково по хранителен водопровод DN125 PEHD с дължина 1415 m. Непосредствено преди населеното място водопроводът се сменя на DN100x10 Е. В съоръженията всички тръбопроводи са стоманени.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №45 – от нея се водоснабдява с.Трънково	
Водовземане	Шахтов кладенец
Третиране	Обеззаразяване в напорния резервоар на селото
Съхранение	НР V=180 m ³
Помпени станции	ПС „ Трънково“
Довеждащи водопроводи	3,7km
Вътрешни водопроводи	6,4km
Населено място свързано с мрежата	с.Трънково
Общ брой на населението в обслужваната територия	157
Брой на населението свързано към мрежата	157
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС „Изгрев“ – без преоформено разрешително

Водоснабдителна система „Изгрев“ попада в Експлоатационен район “Елхово“.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Изгрев"	с. Изгрев	561

В близост до с.Изгрев е изградена БПС. Помпата е модел Sp 2174 Грундфос с Q=7 l/s. Тя е потопена в шахтов кладенец. На тласкателя е монтиран водомер и удароубивател. Помпата тласка водата към НР, намиращ се в самото населено място. Тласкателят е с диаметър DN100 Е и дължина 992m. В самият напорен водоем вливната тръба е DN100 PEHD PN10. Хранителният водопровод, който захранва населеното място, в НВ е DN150 стомана, а извън резервоара е DN125 Е.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №46 – от нея се водоснабдява с.Изгрев	
Водовземане	Шахов кладенец
Третиране	Обеззаразяване в напорния резервоар на селото
Съхранение	НР V=180m ³
Помпени станции	Една бункерна помпена станция
Довеждащи водопроводи	0,6km
Вътрешни водопроводи	11km
Населено място свързано с мрежата	с.Изгрев
Общ брой на населението в обслужваната територия	561
Брой на населението свързано към мрежата	561
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС „Лесово“ – без преоформено разрешително

ВС „Чернозем“

Водоснабдителна система „Чернозем“ попада в Експлоатационен район „Елхово“.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Чернозем"	с. Чернозем	102

Село Чернозем се водоснабдява от един тръбен кладенец. В тръбния кладенец е монтиран смукателя на хоризонтална помпа 4MT 25x4. От кладенеца, по водопровод Ø100 Е, с дължина L=190 m, водата се тласка до водоем на с. Чернозем, с обем V=200 m³, който се явява контрарезервоар, т.е. преди да достигне водоема водата от кладенеца пълни водопроводната мрежа на селото.

Обеззаразяването на водата се осъществява с натриев хипохлорид, който се подава в тласкателния водопровод. На тласкателния водопровод е монтиран водомерен възел за отчитане на консумираните водни количества.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №48– от нея се водоснабдява с.Чернозем	
Водовземане	Един тръбен кладенец
Третиране	Обеззаразяване в тласкателния водопровод
Съхранение	НР V=200m ³
Помпени станции	1 брой
Довеждащи водопроводи	0,4km
Вътрешни водопроводи	4,1km
Населено място свързано с мрежата	с.Чернозем
Общ брой на населението в обслужваната територия	102
Брой на населението свързано към мрежата	102
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС „Вълча поляна“ – без преоформено разрешително

ВС „Раздел“

Водоснабдителна система „Раздел“ попада в Експлоатационен район “Елхово”.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Раздел"	с. Раздел	193

Село Раздел, Община Елхово се водоснабдява от два шахтови кладенеца. В шахтовите кладенци са монтирани смукателите на хоризонтални помпи ЗЕ20. От ШК1, по водопровод $\varnothing 100$ Е, с дължина L=200 м и от ШК2, по водопровод $\varnothing 80=250$ мм, водата се довежда до същия ЧР, с обем V=50 м³. От ПС, по напорен водопровод $\varnothing 159$ стоманен, с дължина L=200 м и от ПС, по напорен водопровод $\varnothing 159$ стоманен, с дължина L=200 м и от ПС, по напорен водопровод $\varnothing 200$, с дължина L=650 м, водата се довежда до вътрешната водопроводна мрежа на с. Раздел.

Обеззаразяването на водата се осъществява чрез натриев хипохлорид в ЧР на ПС.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №50 – от нея се водоснабдява с.Раздел	
Водовземане	Два шахтови кладенеца
Третиране	Обеззаразяване в черпателния резервоар
Съхранение	ЧР V=50m ³ НР V=220 m ³
Помпени станции	1 брой
Довеждащи водопроводи	5,9km
Вътрешни водопроводи	7,2km
Населено място свързано с мрежата	с.Раздел
Общ брой на населението в обслужваната територия	193
Брой на населението свързано към мрежата	193
% на населението свързано към мрежата	100%

ВС „Малък манастир“

Водоснабдителна система „Малък манастир“ попада в Експлоатационен район “Елхово“.

Водоснабдителна система	Обслужвани населени места	Население към 2015 г. по НСИ
ВС "Малък манастир"	с. Малък манастир	434

Село Малък Манастир се водоснабдява от локален водоизточник - кладенец, ситуиран в границите на ограждението на ПС „Малък манастир“.

На 2 km от помпената станция е разположена БПС с потопена помпа. Тя се включва автоматично, когато падне водното ниво в кладенеца до определена стойност и започва да тласка вода към него.

В помпената станция са разположени две помпи – работна и резервна - 7MT32x5(Q=7 l/s, H=160 m, N=30 kW) и 4MT25x6 (Q=4 l/s, H=150 m, N=18,5 kW), които чрез общ смукател DN110 PEHD, черпят вода от кладенеца и тласкат към НВ „Малък манастир“ 220 m³. Тласкателят в помпената станция е DN80 стомана, а извън помпената станция е DN150 стомана (2750 m) и DN150 Е (700 m). В непосредствена близост до помпената станция, по трасето на тласкателя, в бетонова шахта е монтиран спирателен кран DN150 за централно спиране на водата и удароубивател. Трасето е сменено през деветдесетте години на миналия век, поради големият брой аварии, които е имало на старото трасе.

На 2858 m напорният тръбопровод се променя от DN150 стомана на DN125x10 Е. В НР влиза тръба DN125 стомана. Хранителният тръбопровод към селото в НР е DN125 стомана, извън НР е Ø150x10 Е. Дължината му е около 300 m.

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №51 – от нея се водоснабдява с.Малък манастир	
Водовземане	Кладенец
Третиране	Обеззаразяване в напорния резервоар на селото
Съхранение	НР V=220 m ³
Помпени станции	ПС и БПС
Довеждащи водопроводи	4,0km
Вътрешни водопроводи	5,2km
Населено място свързано с мрежата	с.Малък манастир
Общ брой на населението в обслужваната територия	434
Брой на населението свързано към мрежата	434
% на населението свързано към мрежата	100%

Общо за водоснабдителната мрежа

Водоснабдени са на 100% всички населени места от общината. Обща дължина на водопроводната мрежа: 423, 1 km, като от нея :

- Външна мрежа: 213, 2 km
- Вътрешна мрежа: 209, 9 km

Водопроводната мрежа на град Елхово и селата е изпълнена на две трети с етернитови /АС/ и стоманени тръби, които са в лошо състояние и с чести аварии. Сградните водопроводни отклонения от поцинковани тръби са в лошо състояние с много аварии.

За редуциране на загубите на вода да се предвиди подмяна на амортизирани и често аварирани участъци, като предвижданите проектни диаметри се съобразят с работата на системата.

В периода 2008 – 2012год. са изпълнени обекти свързани с подмяна на вътрешната водопроводна мрежа предимно в гр.Елхово. Реконструиран е хранителен водопровод с.Раздел с дължина 2240 m от PVC /полиетиленови тръби/ ф 125mm.

Качества на питейните води: съгласно периодичните изследвания, провеждани от лабораторията при РИОСВ Стара Загора за качествата на подземните води, питейната вода отговаря на българските стандарти по всички показатели. Изследванията се извършват в един пункт на територията на общината - Кладенец ПС - ПБВ.

Заклучение:

Необходима е реконструкция на проблемни участъци от външните водопроводи и поетапна подмяна на водопроводната мрежа, с изключение на водопроводите от РЕНД.

12.1.2. Канализация

В селата няма изградена канализационна мрежа.

Канализационната мрежа на град Елхово е изградена основно от бетонови тръби, които след дългата експлоатация са с нарушена конструкция, с провадания, вследствие на саморазрушаване на тръбите. Голяма част от уличната канализационна мрежа е с малки диаметри (ф200 бетон), което е извън нормативните изисквания и създава предпоставки за чести запушвания. На много места връзките между бетоновите тръби не са водоплътни. Проведените хидравлични и видео наблюдения доказват както инфилтрация на външни води при покачване на нивото през пролетните месеци и такива от аварии по водопроводната мрежа, така и ексфилтрация - изтичане на отпадъчни води в почвата; Тези процеси водят до замърсяване на подземните води, разреждане на общия поток отпадъчни води, което създава предпоставки за затруднена експлоатация ПСОВ гр. Елхово. В най - южната част на града има частично изпълнена канализация от бетонови тръби Ø200Б, който директно се заустват в близко дере.

Работата на изградените дъждопреливници е компрометирана и в повечето случаи се явяват точки на заустване на смесените отпадъчни води от градската канализационна мрежа. Допреди изграждането на ПСОВ, заустванията на канализационната мрежа стават директно в река Тунджа. Река Тунджа е с големи амплитуди на водните нива. Широчината на речното корито в обсега на града е от 40-50 m със средна дълбочина 1-1,5 m. Дъното на реката е запълнено с наноси, което води до повдигане на водното ниво и съответно заливане на отливните канали, дори и в сухо време. При проливни дъждове и повишаване на водните стоежи, става подприщване и навлизане на речна вода и наноси в отливните канали и дъждовната канализация. Създават се предпоставки за наводнения. Отливните канали след дъждопреливниците заустват над минимално водно ниво в реката.

Изградената мрежа след дъждопреливниците е разделна, но битовата канализация е включена в ревизионни шахти на дъждовната канализация и директно се насочва към реката; Ревизионните шахти по много от крайбрежните улици са затлачени и запълнени с утайка и наноси над един метър от дъното.

Дъждопреливник 1 по трасето на Гл. колектор I не е изграден, изградената шахта е събирателна с открит отливен канал 300/130Б. Отливният канал е с намалено сечение от утайки и речни наноси.

Отпадъчните води от градската канализация на гр. Елхово до 2020 г. са били зауствани непречистени в р. Тунджа. С цел достигане изискванията на Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води, по проект „Проектиране и строителство на Пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Елхово” от Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ беше изградена Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) на гр. Елхово. ПСОВ е оразмерена да пречиства отпадъчните води от 11 100 еквивалент жители.

Заклучение:

С реализирането на пречиствателната станция на град Елхово за отпадъчни води са постигнати изискванията на националното и Общностното законодателство в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води в градски агломерации. Необходимо е да се вземат и допълнителни мерки за рехабилитация и реконструкция на канализационната мрежа на град Елхово.

12.2. Енергийна система

12.2.1. Изграждане и развитие на системата

Електропреносната система за захранване на Община Елхово е част от Републиканската мрежа. Основното захранване е на 110kV.

В експлоатация са следните подстанции:

№	Наименование	Напрежение
---	--------------	------------

1.	п/ст "Елхово"	110/20kV
----	---------------	----------

Ел. захранването на гореизброените подстанции се осъществява с въздушни ел.проводи 110kV от електропреносната мрежа.

Електропроводни линии:

Кабелни електропроводни линии - няма

Въздушни електропроводни линии (ВЕЛ) на територията на общината.

№	Наименование	Напрежение	Собственик
1.	ВЛ 110 kV "Грънчар"	110kV	ЕСО ЕАД
2.	ВЛ 110 kV "Синапово"	110kV	ЕСО ЕАД
3.	ВЛ 110 kV "Близнак"	110kV	ЕСО ЕАД
4.	ВЛ 110 kV "Коневец"	110kV	ЕСО ЕАД
5.	ВЛ 400 kV "Зорница"	400kV	ЕСО ЕАД

Трасета на нови ВЕЛ - не са предвидени

Нанесени са сервитутните зони на всички ВЕЛ, като са отчетени както изискванията на Наредба №16 за сервитутите на енергийните обекти, съгласно Приложение №5 към чл.7, ал.1, т.5 за съществуващи електропроводи:

Напрежение ВЕЛ [kV]	От оста на ВЕЛ [м]
400kV една тройка	41м
110kV	24м
20kV	10м

ЕСО са предоставили геодезическо заснемане на всички въздушни електропроводи, като в ОУП са отразени:

- оста на ВЕЛ
- стълбовете
- сервитутите

Информацията е точна и може да се използва при разработването на подробни устройствени планове.

При разработката на подробни устройствени планове и инвестиционни проекти да се:

- заснемат точно и да се отразяват сервитутите на ВЕЛ, както и минималните нормативни отстояния до сгради и съоръжения, съобразно предвиденият клас на пожарна опасност;
- проверяват нормираните габаритни разстояния на нови и съществуващи пресичания и сближавания с пътища, ЖП линии, надземни естакади, тръбопроводи и др.
- при необходимост от изместване на съществуващи ВЕЛ се използват разпоредбите на чл.10 от НАРЕДБА № 6 от 24.02.2014 за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи

В сервитутните зони на ВЕЛ подлежат на съгласуване с титуляра:

- дейности съгласно чл. 14 ал.2 от Наредба №16
- работа и преминаване на извънгабаритен товар с височина над 4.0м
- изграждане на линейни инфраструктурни обекти
- промяна на вертикалната планировка на съществуващи пътища и терени
- ново залесяване и отглеждането на трайни насаждения

За осигуряване на безопасност за хора и съоръжения да се спазват:

- минималните отстояния на взривоопасни или пожароопасни обекти да се съобразят с изискванията на чл.695 от Наредба №3 и Наредба Из-1971;
- метални огради да се изградят съгласно изискванията на чл. 218 от Наредба №3 НУЕУЕЛ;
- успоредно преминаващи кабелни линии - чл.381 от Наредба №3 НУЕУЕЛ;
- всички други нормативни изисквания на действащото законодателство, касаещи изграждането на сгради, съоръжения и др. в близост до електрически съоръжения;

12.2.2. Източници отрегионално и Републиканско ниво

Основен източник на захранване на Общината е ЕЕС на Република България.

На територията на Общината има изградени възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) с обща инсталирана мощност:

5.075 MW Вятърни генератори

1.901 MW Фотоволтаични централи

По данни на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), действащите в момента ВЕИ са:

Обект	Адрес на обекта	Инсталирана мощност (MW)	Източници
ВТЕЦ "Лесово 4 - Екоенергия"	Ямбол, Елхово, Лесово	0.4	ВЕ
ВТЕЦ "Лесово 4 - Екоенергия"	Ямбол, Елхово, Лесово	0.4	ВЕ
ВТЕЦ "Лесово 3 - Екоенергия"	Ямбол, Елхово, Лесово	0.5	ВЕ
ВТЕЦ "Лесово 3 - Екоенергия"	Ямбол, Елхово, Лесово	0.5	ВЕ
ВТЕЦ "Лесово 2"	Ямбол, Елхово, Лесово	1.025	ВЕ
ВТЕЦ "Лесово 1"	Ямбол, Елхово, Лесово	0.75	ВЕ
ВТЕЦ "Лесово 5"	Ямбол, Елхово, Лесово	1.5	ВЕ
ФВЕЦ "Гранитово-1"	Ямбол, Елхово, Гранитово	0.1244	СЕ
ФВЕЦ "Гранитово-2"	Ямбол, Елхово, Гранитово	0.79344	СЕ
ФТЕЦ "Парасолар - Кирилово"	Ямбол, Елхово, Кирилово	0.07	СЕ
ФТЕЦ "Дивелекс - Кирилово"	Ямбол, Елхово, Кирилово	0.036	СЕ
ФТЕЦ "Дивелекс - Маломирово"	Ямбол, Елхово, Маломирово	0.048	СЕ
ФТЕЦ "Авенит - Жребино"	Ямбол, Елхово, Жребино	0.066	СЕ
ФТЕЦ "Хермес - Раздел"	Ямбол, Елхово, Раздел	0.05672	СЕ
ФТЕЦ "ЗК-Кирилово"	Ямбол, Елхово, Кирилово	0.02506	СЕ
ФТЕЦ "Джей Пауър - Жребино 2"	Ямбол, Елхово, Жребино	0.0725	СЕ
ФТЕЦ "Джей Пауър - Жребино 1"	Ямбол, Елхово, Жребино	0.0725	СЕ
ФТЕЦ "Ева - Кирилово"	Ямбол, Елхово, Кирилово	0.0684	СЕ
ФТЕЦ "Дафком 2008 - Маломирово"	Ямбол, Елхово, Маломирово	0.06664	СЕ
ФТЕЦ "Мидер - Маломирово"	Ямбол, Елхово, Маломирово	0.06664	СЕ
ФТЕЦ "Вогон 168 - Добрич"	Ямбол, Елхово, Добрич	0.07056	СЕ

ФТЕЦ "Вогон 167 - Добрич"	Ямбол, Елхово, Добрич	0.07056	СЕ
ФТЕЦ "Нели Младжова - Маломирово"	Ямбол, Елхово, Маломирово	0.07056	СЕ
ФТЕЦ "Дойков комерс - Добрич"	Ямбол, Елхово, Добрич	0.05217	СЕ
ФТЕЦ "Солар 08 - Маломирово"	Ямбол, Елхово, Маломирово	0.07056	СЕ

12.2.3. Разпределителна мрежа

Основен доставчик на електроенергия за Югоизточна България е „Електроразпределение Юг“ ЕАД (ЕР Юг). Община Елхово се електроснабдява с напрежение 20kV от подстанция „Елхово“ 110/20 kV. Изводи 20kV са: „Помпи“, „Родоп“, „Устрем“, „Устрем“, „Тенево“, „Крум“, „Аспарух“, „Елпром“ и „Княжево“.

На територията на общината функционират 156 трансформаторни поста 20/0,4 kV с обща инсталирана мощност 140 MW. Общата трансформаторна мощност в трафопостовете е достатъчна за съществуващите товари, но предвид повишаването на потреблението с присъединяването на нови обекти, е предвидено инсталирането на допълнителни мощности.

Разпределителната мрежа е въздушна и кабелна, като в гр.Елхово е кабелна 20kV и въздушни изводи около града за захранване на промишлените зони и резервно захранване.

Към момента се извършва полагане на усукан проводник на главните улици в гр.Елхово и селата Борисово и Добрич, като е планирана подмяна в цялата община. Поставените цели са намаляване на аварията, по-малко изключения на присъединените абонати, повишаване на качеството и надеждността, и като цяло може да се извършва обслужване под напрежение, за да няма прекъсвания на електроснабдяването.

Общата консумация на електроенергия през 2012г. се разпределя: за бита - 62%, а за стопански нужди - 38%.

Разпределителна мрежа 20kV

Електропроводи и кабелни линии 20kV

Електропроводите /въздушни и кабелни/ 20kV за захранване на селищата в Община Елхово са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите така и на промишлени потребители. В по-голямата си част електропроводите са собственост на "ЕР ЮГ" АД, като всички се управляват от градската диспечерска служба.

Електропроводите 20kV са съставени от въздушни линии основно в крайградските зони и селищата и кабели с омрежен полиетилен тип САХЕКТ в гр. Елхово.

Въздушните електропроводи 20kV създават ограничения със сервитутите си в урегулираните територии и подлежат на постепенно кабелиране.

Като цяло електроразпределителната мрежа 20kV е в добро състояние. Авариите по електропроводните линии 20kV основно се дължат на остаряла изолация.

Развитието на мрежа средно напрежение да се предвижда с използване на кабели 20kV. Трасетата на кабелните и въздушни линии се определят с техническите проекти по реда на ЗУТ.

Препоръчва се в промишлените зони въздушните електропроводи 20kV при възможност да се ликвидират и да се изгради кабелна мрежа. Целта е да се освободят допълнително производствени терени, които сега са блокирани от съществуващите сервитути на ВЕЛ 20kV.

Трансформаторни постове и Възлови станции

На територията на гр. Елхово и околностите са изградени зидани трафопостове в самостоятелни УПИ, вградени трафопостове, КТП, БКТП и мачтови трафопостове

В по-голямата си част трафопостовете са собственост на "ЕР ЮГ" АД и се управляват от градската диспечерска служба.

Една част от трафопостовете в промишлените зони са частна собственост.

С развитието на селищните системи ще се налага изграждане на нови трафопостове за осигуряване на мощности за нарастващото с всеки ден потребление съгласно Закон за енергетиката и Наредба №6 за присъединяване на производители и потребители.

Ел. мрежа 0,4 kV

Електрическата мрежа ниско напрежение в населените места в по-голямата си част е въздушна. Кабелни линии НН има в гр. Елхово. За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4 kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Недоброто състояние на мрежа НН води до влошаване качеството на доставената ел. енергия.

Като разпределителни табла се използват полимерни разпределителни кутии.

Важен проблем е уличното осветление на населените места в общината. Уличната осветителна мрежа на територията на общината е в задоволително техническо състояние. При реконструкцията на УО да се използват енергоспестяващи осветителни тела.

12.2.4. Изводи и препоръки

Електропреносна система

Захранването на Община Елхово е ориентирано към 110kV. Има връзка с ЕЕС като всяка п/ст е свързана най-малко с два електропровода 110 kV в пръстен с което е осигурена втора категория по сигурност на електрозахранването.

Електроснабдяването на Община Елхово следва и за в бъдеще да се разглежда свързано с развитието на съседните общини като цяло.

Разпределителна мрежа

За подобряване на електрозахранването на Общината да се рехабилитират въздушните електропроводи и обновят трансформаторните постове с монтиране на съвременно оборудване.

Електроразпределителната мрежа 0,4kV да се обновява с използване на усукани проводници с достатъчна проводимост за доставка на качествена ел. енергия на потребителите.

Като отчетем разрастването на промишлените консуматори и селищните системи следва да се работи по включване на нови мощности на страна 20kV след сключване на договори с "ЕР ЮГ" АД. развитието на мрежи СН е желателно да се изпълнява с кабели 20kV с използване на общински пътища за прокарване.

Изграждането на нови съоръжения за развитие на електроразпределителната мрежа е съгласно наредбата за присъединяване на потребители и производители на ел. енергия след сключване на Договор с "ЕР ЮГ" АД.

При разработването на ПУР, ПУП-ПРЗ по райони да се определят терени за изграждане на трафопостове и прокарване на електропроводни линии / кабелни или въздушни/

Перспективи за развитие на електроенергийната инфраструктура от "Електроразпределение Юг" ЕАД

Основни акценти в инвестиционната и ремонтна програма на ЕР ЮГ са развитието на мрежата, повишаване качеството и сигурността на захранване, чрез подмяна на кабелни линии с изчерпан капацитет, изграждане и модернизирание на възлови станции с телеуправление и телемеханика на средно напрежение.

12.2.5. Възобновяеми източници

Слънчева енергия

Фотоволтаичните централи са една добра възможност за този район. В общината има изградени няколко ФВЕЦ.

Внимание трябва да се обърне на покривни ФВЕЦ както за промишлените, така и за битовите потребители.

Добро решение е използването на слънчевата енергия за БГВ и подпомагане на отоплението.

Биомаса

За промишлените потребители е възможно използването на биомаса, като възобновяем източник за производство на топлоенергия. Комбинираното производство на електрическа и топлинна енергия от биомаса има потенциал за най-рационалното използване на този енергиен източник.

Вятърни електрически централи

В района на общината няма голям ветрови потенциал за изграждането на вятърни електрически централи. Въпреки това в района на с. Лесово има изградени няколко малки ветрогенератора.

Водно електрически централи

В района на общината няма ресурси за изграждането на водно електрически централи.

Електроразпределителната мрежа има възможност за присъединяване на производители на ел. енергия от възобновяеми източници, като в зависимост от мощността на източника се присъединяват към разпределителната или преносната мрежа.

Енергийна ефективност

Повишаването на енергийната ефективност трябва да е приоритет както за промишлените така и за битово/административните потребители.

Повишаването на енергийната ефективност ще допринесе за ограничаване на емисиите от въглероден диоксид и други парникови газове и съответно ще спомогне за предотвратяване на изменението на климата.

Една от мерките, която българското правителство е предприело за повишаване на енергийната ефективност е Законът за енергийната ефективност. Той въвежда изискванията на Директива 2006/32/ЕО и урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия и предоставянето на енергийни услуги.

Промишлени потребители

За промишлените потребители е възможно използването на системи за комбинирано производство на топло- и електроенергия (когенеративна система), която се определя като най-важна опция в най-добрите налични техники за енергийна ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове.

Административни потребители

Община Елхово има разработена "Програма за енергийна ефективност на община Елхово за периода 2017-2020 година", в която да се включва saniране на сградния фонд и използването на осветителни тела за уличното осветление с ниска консумация на ел. енергия.

В програмата за енергийна ефективност се поставят следните основни цели:

- намаляване на разходите за горива и енергия;
- намаляване бюджетните разходи за енергия;

- намаляване на замърсяването на околната среда - намаляване на вредните емисии в атмосферата;
- подобряване на качеството на енергийните услуги;
- изграждане/реиновация на инфраструктура, газификация;
- енергоспестяващо улично осветление;
- нови ВЕИ;

В община Елхово са санирани всички учебни заведения, 90% от административните сгради. По – голямата част от многофамилните жилищни сгради също са санирани по оперативна програма „Региони в растеж“.

При разработването на общински проекти да се включват възобновяеми енергийни източници (покривни фотоволтаици за собствена консумация). Тези мерки за енергийна ефективност се толерират от европейските програми за финансиране и са подходящи за намаляване на потреблението на електрическа енергия.

Битови потребители

Битовите потребители трябва да прилагат мерки за енергийна ефективност с цел да намалят сметките си за електрически ток, като същевременно повишават комфорта на своите жилища. Основните мерки са саниране на сградния фонд и използване на енергийно-ефективни уреди и осветление.

Използването на термопомпи за климатизация също е икономически целесъобразна мярка за енергийна ефективност.

При разработването на нови проекти и реконструкцията на съществуващи сгради да се включват възобновяеми енергийни източници (покривни фотоволтаици за собствена консумация). Тази инвестиция се изплаща за около 10 години, като тенденцията е този срок да се намалява поради покачването на цената на електроенергията.

12.2.6. Прогноза

Предвидените нови жилищни и промишлени зони за развитие са сравнително малко и в близост до съществуващата електрическа мрежа.

На този етап не се предвижда изграждането на нова електропреносна мрежа високо напрежение. Представените данни от "ЕР ЮГ" АД за максималният товар, показват че има резерв за присъединяване на нови консуматори.

Като отчетем разрастването на промишлените консуматори и селищните системи следва да се работи по включване на нови мощности на страна 20kV след сключване на договори с "ЕР ЮГ" АД. Развитието на мрежи СН е желателно да се изпълнява с кабели 20kV с използване на общински пътища за прокарване.

Изграждането на нови съоръжения за развитие на електроразпределителната мрежа е съгласно наредбата за присъединяване на потребители и производители на ел. енергия след сключване на Договор с "ЕР ЮГ" АД.

При разработването на ПУР, ПУП-ПРЗ по райони да се определят терени за изграждане на трафопостове и прокарване на електропроводни линии / кабелни или въздушни/

Електроразпределителната мрежа 0,4kV да се разширява и обновява с използване на усукани проводници с достатъчна проводимост за доставка на качествена ел. енергия на потребителите.

12.3. Електронна съобщителна мрежа. Базови станции на мобилните оператори.

На територията на община Елхово функционират базови станции на три мобилни оператора, както следва:

- **„Теленор България“ ЕАД**

На територията на община Елхово „Теленор България“ ЕАД разполага с 5 броя базови станции:

Номер	Теленор номер	GPS ширина	GPS дължина	Адрес
1.	5076	42.174739	26.581444	Гр. Елхово, пом. у-ще инт. Н.Й. Вапцаров, ул. „Чаталджа“ 2
2.	5141	41.975781	26.581664	Имот 047030 в м-т „Гъстаците“, землище на с.Лесово
3.	5151	42.105364	26.537274	Имот 030108 в земл. на с. Гранитово
4.	5240	42.064781	26.575838	Имот 014118 в земл. на с. Мелница
5.	6291	42.172639	26.569389	Гр. Елхово, ул. „Ал. Стамболийски“ 71

- **Виваком („БТК“ ЕАД)**

На територията на община Елхово БТК ЕАД разполага с 6 броя базови станции както следва:

Номер	GPS ширина	GPS дължина	Адрес
1.	42.16911	26.519777	с. Изгрев, имот 424 в кв.9, ТВ кула
2.	42.00052	26.572658	с. Лесово, ул. „Гео Милев“ 4, УПИ VI-195 в кв.5
3.	42.10019	26.541639	с. Гранитово, ул. „Освобождение“ 8, УПИ II-584
4.	42.170993	26.5660729	Гр. Елхово – пощата
5.	42.22741598	26.59944	с. Кирилово, имот 075012
6.	42.00144	26.75255556	

- **„А1 България“ ЕАД**

Операторът разполага с три обекта на наземната мобилна мрежа на следните адреси:

Номер	Адрес
1.	гр. Елхово, ул. „Търговска“ 76, блок „Индже Войвода“, УПИ I, кв.58
2.	с. Лесово, ПИ с ид. 43459.501.210, УПИ XII-210, кв.8
3.	с. Изгрев, ПИ 424, кв.9

13. ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА ЕЛХОВО

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Тези правила и нормативи за прилагане на Общия устройствен план на община Елхово (ОУПО), наричани нататък за краткост “ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ”, определят изискванията и ограниченията при устройственото планиране на територията в административните граници на община Елхово.

Чл. 2. Целта на ОУПО и ПРАВИЛАТА И НОРМАТИВИТЕ е да осигурят необходимите условия за по-нататъшното комплексно и устойчиво развитие и ефективно функциониране на общинската територия и за опазване на природното и

културно наследство, като и да създадат основа за подобряване качеството на средите за обитаване, труд и отдих на жителите и гостите на община Елхово.

Чл. 3. (1) В съответствие с целта по чл. 2, ПРАВИЛАТА И НОРМАТИВИТЕ конкретизират разпоредбите на Наредба № 7/2003 г. (Обн., ДВ, бр. 3 от 2004 г.) на МРРБ за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (наричана по-нататък “Наредба № 7”), съобразно конкретните условия, процеси и потребности за устройството на отделните части от общинската територия.

(2) ПРАВИЛАТА И НОРМАТИВИТЕ:

1. допълват номенклатурата на видовете и разновидностите на устройствените зони, определени с Наредба № 7 и адаптират съдържанието им към конкретните условия;

2. определят режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 3 от Закона за устройство на територията за определени части от територията, за които се изисква запазване на фактическото ползване без влошаване на качествата;

3. обособяват части от териториите, регламентирани като самостоятелни терени с устройствен режим по чл. 6, ал. 2 от Наредба № 7, чието устройство и застрояване се подчинява на правила, различни от тези на зоната/територията, в която попадат;

4. конкретизират пределните стойности на нормативите за устройство и застрояване на устройствените зони по Наредба № 7;

5. регламентират задължителни изисквания към последващото подробно устройствено планиране;

6. установяват правила за наблюдение, поддържане и отчитане на прилагането и изменение на общия устройствен план на общината;

7. посочват други административни действия, необходими за прилагането на плана и постигането на неговите цели.

Чл. 4. (1) Териториалният обхват на населените места, устройствените зони, на териториите с особена териториалноустройствена защита, както и разположението на самостоятелните терени с устройствен режим са показани на графичните материали към ОУПО.

(2) Границите на новопредвидените територии за урбанизация се конкретизират поимотно с последващите цялостни подробни устройствени планове по чл. 34.

(3) Всяка разновидност на устройствените зони е обозначена с буквен идентификационен код.

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ

Общи положения

Чл. 5. С ОУПО общинската територия се разпределя на видове територии с основно предназначение, видове и разновидности устройствени зони и самостоятелни терени с устройствен режим.

Чл. 6. (1) Териториите с основно предназначение са:

1. урбанизирани територии (населени места и селищни образувания);
2. земеделски територии;
3. горски територии;
4. защитени територии;
5. нарушени територии за възстановяване;
6. територии, заети от води и водни обекти;
7. територии на транспорта.

(2) Жилищните устройствени зони са с:

1. преобладаващо застрояване с малка височина, означена с Жм;
2. селищни образувания със занижени параметри на застрояване;

(3) Производствените устройствени зони са със следните разновидности:

1. „Предимно производствена зона”, означена с Пп.

(4) Рекреационните устройствени зони включват следните видове:

1. Зона за отдих, означена с Ос;

(5) Териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия са без разновидности и могат да бъдат:

1. земеделски територии;
2. горски територии;
3. нарушени територии.

(6) Териториите с режим на превантивна устройствена защита могат да бъдат:

1. земеделски територии;
2. горски територии.

Чл. 7. В териториите с основно предназначение и в устройствените зони се обособяват самостоятелни терени с устройствен режим, предназначени за:

1. обслужващи дейности;
2. производствено-складови дейности и инфраструктура, обслужваща селското стопанство;

3. техническа инфраструктура;
4. транспортна инфраструктура;
5. недвижими културни ценности;
6. озеленени площи за широко обществено ползване и озеленени площи със специфично предназначение.

РЕЖИМ НА УСТРОЙСТВО И ЗАСТРОЯВАНЕ НА УСТРОЙСТВЕНИТЕ ЗОНИ

1. Жилищни устройствени зони

Чл. 8. 1. Жилищните устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина, означени с Жм, се прилагат за устройство на жилищните територии във всички населени места в общината, включително жилищните територии в гр. Елхово с преобладаващо малкоетажно жилищно застрояване.

Жилищните устройствени зони се устройват съгласно чл.чл.17 и 18 на Наредба № 7.

Жилищните устройствени зони се застрояват при спазване на следните нормативи и правила:

Наименование на зоната	Код	Пзастр.макс. (%)	Кинт макс.	Позел. мин. (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
1. Жилищна устройствена зона за застрояване с малка височина	Жм	60	1,2	40	10,0 (3 ет.)	Промяна на режима от Жм в Жс за първия ред УПИ към ПУМ. Минимум 1/3 от озел. площ – дървесна растителност.

2. Селищни образувания със занижени параметри на застрояване

Наименование на устр. зона	Код	Максимална плътност (%)	Минимално озеленяване (%)	Н макс. (етажи)
2. Селищни образувания	Жсо	10	3	7,0 (2 ет.)

2. Производствени устройствени зони

Чл. 9. (1) Производствените устройствени зони се разполагат в и извън границите на населените места и включват разновидността Пп – Предимно производствена зона.

(2) Устройствовите зони по ал.1 се устройват съгласно чл. 24, ал. 1 и 2 на Наредба № 7.

(3) Устройствовите зони по ал. 1 се застрояват при спазване на следните нормативи:

Наименование на устройствената зона	Код	Макс. Плътност на застр (%)	Макс. Кинт	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Предимно производствена зона	Пп	80	2.5	20	15м (3 ет.)	Н макс. не се отнася за съоръжения.

(4) При наличие на инвестиционна инициатива, в границите на предимно производствените зони с подробен устройствен план могат да бъдат обособени територии за „високотехнологична производствена зона”, която се устройва и застроява в съответствие с разпоредбите на чл. 26 от Наредба №7.

(5) В ОУП са обозначени зони с преимущественасмяна на предназначението, които ще бъдат от устройствен тип Пп. В тези зони промяната на предназначението може да се извършва за отделни имоти, след одобряване на ПУП.

Чл. 10. (1) Устройствовите зони „Ваканционно селище” (Ос) се устройват в съответствие с разпоредбите на чл. 28, ал. 1 от Наредба №7.

(2) Устройствовите зони „Ваканционно селище” се застрояват при спазване на следните правила и нормативи:

Наименование на устройствената зоната	Код	Макс. Плътност на застр (%)	Макс. Кинт	Мин. озел. площ (%)	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
Ваканционно селище	Ос	30	1,2	50	10 м (3 ет.)	Минимум $\frac{1}{2}$ от озел. площ – дървесна растителност

4. Устройствови зони за озеленени територии

Чл. 11. (1) Устройствовите зони „Озеленени територии за широко обществено ползване в населените места” са предназначени за изграждане на озеленени площи за

широко обществено ползване (паркове и градини), за нуждите на ежедневния и седмичен отдих, както и за спортни и културни развлечения и забави и тихи занимания.

(2) Зоните по ал 1 се устройват в съответствие с чл. 32 от Наредба № 7.

Чл. 12. (1) Устройствоните зони „Озеленени територии за широко обществено ползване извън населените места” са предназначени за устройване на извънселищни паркове в естествена природна среда за седмичен отдих, масов спорт и атракции.

(2) Зоните по ал. 1 се устройват в съответствие с чл. 32 от Наредба № 7, като в зависимост от конкретните природни условия и дадености в тях могат да се разполагат ботанически и зоокътове, съоръжения за екстремни спортове и игри, водни атракционни и др., както и да бъдат експонирани обекти на недвижимото културно наследство с необходимата приемна, информационна и охранителна инфраструктура.

(3) При устройването на зоните по ал. 1:

1. се осигурява максимално съхраняване на естественото едроразмерно озеленяване, пасищата и ливадите и други елементи на околната среда;

2. благоустройствоните работи се изпълняват само с естествени материали.

(4) В зони по ал. 1, попадащи в границите на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие могат да се разполагат само преместваеми обекти и не се допуска:

1. изграждане на концертни естради, летни амфитеатри и спортни съоръжения по чл. 32, ал.1., т. 3 от Наредба № 7, които представляват или включват непреместваеми съоръжения, трайни настилки и други обекти, които изменят трайно субстанцията на земята, върху която са поставени.

2. изграждане на трайни настилки по алейната мрежа, детските и спортните площадки, местата за почивка и др.

Чл. 13. (1) Устройствоните зони „Озеленени територии за широко обществено ползване - горски парк” са извънселищни, в т.ч. и горски паркове, предназначени за ежедневен и седмичен отдих, туризъм, масов спорт и развлечения.

(2) Зоните по ал. 1 се устройват в съответствие с чл. 32, ал. 1, т. 1, 2, 4, 5 и 6 от Наредба № 7, като в зависимост от конкретните природни условия и дадености в тях могат да се разполагат ботанически и зоокътове, съоръжения за екстремни спортове и игри, както и да бъдат експонирани обекти на недвижимото културно наследство с необходимата приемна, информационна и охранителна инфраструктура.

(3) При устройването на зоните по ал. 1:

1. се осигурява максимално съхраняване на естественото озеленяване и другите компоненти на природната среда;

2. благоустройствоните работи се изпълняват само с естествени материали.

(4) В зони по ал. 1, попадащи в границите на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие могат да се разполагат само преместваеми обекти.

Чл. 14. (1) Устройствените зони „Озеленена територия за спорт и развлечения” са предназначени за изграждане предимно на спортни съоръжения или комплекси и озеленяване.

(2) В зоните по ал. 1 се допуска още изграждане на:

1. мрежи и съоръжения на транспорта, движението и друга техническата инфраструктура;

2. обекти за настаняване и подслон, за хранене, за търговия, за културни развлечения и забави;

3. детски площадки

(2) В устройствените зони по ал. 1 минималната озеленена площ е 20%.

Чл. 15. (1) Устройствените зони „Изоляционно озеленяване”, са озеленени площи със специфично предназначение - част от зелената система на общината. Те са предназначени за осигуряване на благоприятна екологическа обстановка и комфорт на обитаването в населените места и селищните образувания.

(2) Зони по ал. 1 се устройват между урбанизирани територии за обитаване и такива за производствени и животновъдни дейности, както и покрай участъци от трасета на пътната и ж.п. инфраструктура и обекти на въздушния транспорт, прилежащи на населените места.

(3) В устройствените зони по ал. 1 се изпълнява озеленяване с подходяща едроразмерна растителност на база дендрологичен проект. Те се стопанисват и поддържат, като част от зелената система на съответното населено място.

5. Устройство на земеделските територии

Чл. 16 (1) С ОУПО се установява режим на превантивна защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества, за следните земеделски територии:

1. земеделските земи от I-ва до IV-та бонитетна категория включително, заедно с прилежащите полезащитни горски пояси;

2. земеделските земи с трайни насаждения;

3. земеделски земи с изградени напоителни системи;

4. земите, заети от ливади, пасища и мери;

5. земеделски земи за зеленчукопроизводство;

6. земеделски земи, попадащи в границите на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.

(2) Режимът не се отнася за земеделските земи, предоставени на граждани по силата на актове на Президиума на Народното събрание, на Държавния съвет и на Министерския съвет (по § 4 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи).

(3) Промяна на предназначението на поземлени имоти в териториите по ал. 1 се допуска по изключение за:

1. изграждане на крайпътни обслужващи обекти;
2. създаване или разширяване на озеленени площи за широко обществено ползване – извънселищни паркове, както и за открити спортни обекти – игрища и тенис-кортове със затревен терен, както и голф-игрища;
3. изграждане на обекти на транспортна и друга техническа инфраструктура и на комуналното стопанство, включително хидромелиоративни мрежи и съоръжения, свързани с тяхната експлоатация;
4. изграждането на логистични бази, обществено-обслужващи и складово-производствени обекти.
5. разширение на гробищни паркове или за нови гробищни паркове;
6. изграждане на нови полезащитни и ветрозащитни пояси;
7. изпълнение на дейности и строителство, свързани с опазването и експонирането на обекти на недвижимото културно наследство.

(4) За обектите по ал. 3, т. 1, промяна на предназначението на земеделски земи по ал. 1 се допуска само в случаите, когато теренът граничи с път от републиканската пътна мрежа или от общинската мрежа - най-малко бивш IV клас. В тези случаи промяната на предназначението може да обхване площ, не по-голяма от три декара. Когато поземленият имот е с по-голяма площ, промяната се извършва само за част от него с размер до 3 (три) дка. В тези случаи устройството и застрояването на имотите с променено предназначение се извършва съгласно долните показатели:

Макс. Пзастр (%)	Макс. Кинт	Н макс. (етажи)	Други правила и бележки
60	2 2.0	1 (3м)	<p>Н не се отнася за съоръжения.</p> <p>Допуска се изграждане и на жилище за собственика и за охраната.</p> <p>Задължително осигуряване необходимите паркоместа за посетителите в границите на УПИ</p>

(5) За обектите по ал. 3, т. 7, териториалният обхват на промяната на предназначението на земеделски земи и последващото им устройство и застрояване се определят на база специализирани проучвания и документация към подробните

устройствени планове, съгласно чл. 52 от Наредба № 8 / 2001 г. за обема и съдържанието на устройствените планове на МРРБ, съгласувани от компетентния орган по Закона за културното наследство.

(6) Допусканията по ал. 1, т.6 за земеделски територии, попадащи в обхвата на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) са приложими, доколкото не противоречат на плана за управление на съответната защитена зона, респ. на заповедта за обявяване и стандартния формуляр.

(7) Забранява се промяна на предназначение на имоти с НТП – пасища, в които са установени природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, и които са включени в устройствени зони от Общия устройствен план, различни от земеделски земи. Изключение се прави за разширяване на гробища.

6. Устройство на горските територии

Чл. 17. (1) С ОУПО се установява режим на превантивна защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества, на защитните и специалните горски територии по чл. 5, ал. 2 и ал. 3 от Закона за горите.

(2) В териториите по ал.1. не се допуска строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на обектите по чл. 153, ал. 1 от Закона за горите, чието изграждане не се смята за строителство.

(3) Провеждането на пътища и проводи на техническата инфраструктура през териториите по ал. 1 да се планира и осъществява с минимално нарушаване на средата, включително природната среда между местообитанията и при задължително осигуряване на свободно преминаване през тях на всички представени в зоната животински видове.

(4) Опазването и устройството на специалните горски територии по чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите се осъществява съобразно плановете за управление, съответно заповедите за обявяване и стандартните формуляри.

(5) Изключенията по ал. 2 за горски територии, попадащи в обхвата на защитени зони по Закона за биологичното разнообразие са приложими, доколкото не противоречат на плана за управление на съответната защитена зона, респ. на заповедта за обявяване и стандартния формуляр.

7. Устройство на нарушени територии

Чл. 18. (1) На техническа и биологическа рекултивация подлежат:

1. всички изоставени бивши кариери или освободени площи от кариери, както и площите на всички кариери след приключване на експлоатацията им;

2. регламентирани и нерегламентирани сметища и други депа за отпадъци (след приключване на експлоатацията, съответно след разчистването им);

3. свлачища, срутища и други земи с нарушен почвен профил;

4. строителни площадки на точкови и линейни обекти (след приключване на строителството).

(2) В случаите, когато с ОУПО не е определено друго конкретно предназначение, на териториите по ал. 1, т. 1 и т. 2 се извършва рекултивация за последващо ползване, съобразно това на прилежащите територии – земеделски или горски.

(3) Териториите и обектите по ал. 1, т. 3 и т. 4 се рекултивират за използване по основния за тях начин на трайно ползване.

8. Териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия

Чл. 19. (1) Територии за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия са:

1. горските територии;
2. озеленени територии около водни обекти;
3. естествено и изкуствено залесените земеделски земи;
4. новоизгражданите и реконструирани пътища;
5. урбанизирани ландшафти;
6. селищни ландшафти.

(2) Опазването на ландшафта и необходимите ландшафтноустройствени мероприятия за горските територии се осъществяват, както следва:

1. за защитени територии по Закона за защитените територии и защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, обхващащи земеделски и горски територии – по силата на плановете за управление, респективно заповедите за обявяване и режимите на дейности.

2. за защитните и специалните горски територии – чрез прилагане на режим на превантивна устройствена защита, съгласно чл. 21, ал. 1;

3. за всички горски територии се изисква при оформяне на покрайнините на горите, както и покрай преминаващите през тях пътища, да се прилага свободно очертаване, като се следват гънките на терена и естествената конфигурация на масива и се избягват правите редове.

(3) Всички естествени обраствания - зелени структури извън населените места в обхвата на принадлежащите земи на реките, вкл. суходолията, подлежат на опазване, поддържане и възстановяване, доколкото не нарушават проводимостта на речното легло. На опазване, поддържане и възстановяване подлежат и естествените обраствания по крейбрежията на останалите естествени и изкуствени повърхностни водни тела. При подмяна на съществуващото или при ново озеленяване да се ползват растителни видове, идентични с естествените за мястото.

(4) Естественото и изкуствено залесяване в обхвата на земеделските земи, на първо място - полезащитните горски пояси, се оценява като качество на „ценен културен ландшафт” и не се допуска унищожаването му.

(5) При проектирането и изпълнението на рекултивационни мероприятия да се съобразяват специфичните ландшафтни характеристики на средата, в която попада съответната територия за рекултивация.

(6) Трасетата на новоизгражданите пътища и други линейни обекти на техническата инфраструктура следва да нарушават във възможно най-малка степен ценните и характерни елементи на ландшафта – земни форми, съществуващо естествено или изкуствено едроразмерно озеленяване.

(7) За осигуряване непрекъснатост на природните ареали и по-хармонично вписване на антропогенните елементи в естествения ландшафт, с подробните планове на новоурбанизираните територии следва да се прилага принципът на „прекъсната урбанизация”, като се запазват територии без застрояване – „зелени клинове” - в границите на селищните образувания и между тях. В „зелените клинове” се включват пасища и ливади, намиращи се на съответната територия.

(8) С последващите подробни планове се съхраняват характеристиките на селищните ландшафти, като с устройствените правила и нормативи се запазват характерните за мястото начин и характер на застрояване, разполагане на основното застрояване в границите на урегулираните поземлени имоти, както и специфични изисквания, отнасящи се за максимална застроена площ на обектите от основното застрояване в урегулирани поземлени имоти с големи размери, за вида на озеленяването, за опазване на исторически формирани структури и тяхната среда и др.

9. Устройство на защитените територии за недвижимото културно наследство и за дефиниране на специфични устройствени режими за тях към общия устройствен план на община

Чл. 20. С ОУПО се установява режим на превантивна защита на археологически недвижими културни ценности:

(1) Опазването на недвижимите археологически културни ценности (НАКЦ) да бъде изцяло съобразено с изискванията на ЗКН и границите и режимите им, определени от МК по реда на ЗКН.

(2) За археологическите обекти, които се намират в земеделски територии се прилагат изискванията на глава 9, чл.35 от Наредба 7 за ПНУОВТУЗ – забранява се риголване на почвата и дълбочинна обработка на повече от 25см дълбочина, както и засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система. Забраняват се всички строителни, добивни, мелиоративни и други дейности, които увреждат могилния насип.

(3) Преди издаване на виза за проектиране на застрояване в имоти, попадащи в зона с НАКЦ, да се извършат предварителни археологически проучвания.

(4) За устройството и опазването на териториите на селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове – всички искания за намеси в недвижимите културни ценности се съгласуват по реда на ЗКН.

(5) Забранява се всякаква добивна дейност на територията на НАКЦ.

Чл. 21. Устройство и опазване на територията на НАКЦ:

1. Разрешава се археологическо проучване, консервация, реставрация, експониране и социализация на НАКЦ

2. Обектите на ниско и подземно застрояване се съгласуват с МК

3. При възникване на инвестиционна инициатива предварително трябва да бъдат извършени пълни археологически проучвания в границите на имота и след определянето на статута и специфичните правила за опазването на културната ценност от комисията, назначена от Министъра на културата, проектът да се съгласува с МК.

Чл. 22. Устройство на архитектурно-строителни недвижими културни ценности в населените места

1. Устройство на ПИ, съдържащи единични недвижими културни ценности:

(1) Допускат се дейности по консервация, реставрация, реконструкция, адаптация и социализация, които се извършват въз основа на виза за проектиране по чл.140, ал.3 от ЗУТ и инвестиционен проект, съгласувани МК по реда на ЗКН.

2. Устройство на ПИ, които не съдържат ЕНКЦ, но попадат в охранителната зона на единични недвижими културни ценности:

(1) При възникване на инвестиционна инициатива задължително се изготвят ПУП и РУП, които да обхващат най-малко непосредствено прилежащите и срещулежащите през улицата имоти и се съгласуват с НИНКН и МК

(2) За имотите, които са непосредствено прилежащи до УПИ, съдържащо ЕНКЦ, за издаване на разрешение за строеж е необходимо съгласуване с МК и на проекта по част „Архитектура”.

Чл. 23. Необходимост от създаване на устройствени предпоставки за опазване на цялостни културни ландшафти по смисъла на чл. 47, т. 6 от Закона за културното наследство (ЗКН).

(1) На територията на община Елхово няма обявени културни ландшафти, но възможни културни пейзажи могат да се създадат на подходящи места.

(2) В общината няма обявени групови паметници. Няма необходимост от разработване на план за опазване и управление на определени обекти, ако за археологическите обекти бъдат изготвени протоколи, които да определят границите, статута и правилата за опазването на културните ценности по реда на ЗКН.

10. Специални изисквания при устройството и застрояването на територията

Чл. 24. (1) Не се допуска промяна на предназначението на поземлените имоти на водни обекти и строителство в тях, освен на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения.

(2) При урбанизиране на територии около водни обекти, в подробните устройствени планове се включват отреждания за регулация на речните корита и изграждане на необходимите защитни съоръжения.

(3) До изграждането на съоръженията по ал. 2, в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици и в сервитута на хидротехническите съоръжения не се допуска капитално застрояване и извършване на дейностите по чл. 134 от Закона за водите, освен изграждане на водностопански и хидротехнически системи и съоръжения. Не се допуска засаждане на дървета в най-ниската разливна крайречна тераса (в зависимост от хидроложки проучвания за високи води с обезпеченост веднъж на 50 години).

(4) Във всички случаи на урбанизиране на територии край реки и дерета, в т.ч. суходолия, се осигурява възможност за достъп за почистване, укрепване и поддържане на речното корито, дерето или суходолието.

Чл. 25. (1) При изработването на нови подробни устройствени планове на населените места или изменение на планове за части от населени места да се предвиждат мерки за рехабилитация, реконструкция и/или доизграждане на водопроводните системи, включително подмяна на амортизираните водопроводи, с оглед преодоляване загубите на питейни води.

(2) В плановете по ал. 1, както и цялостните подробни устройствени планове на селищните образувания задължително се предвижда изграждане на разделна канализация за атмосферните и отпадъчните води и отвеждане на последните в пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) или локална пречиствателна станция за отпадъчни води (ЛПСОВ). До изграждане на канализацията, отпадъчните води се заустват в индивидуални съоръжения за отвеждане и пречистване на водите (водоплътни изгребни ями), които отговарят на техническите и санитарно-хигиенните изисквания.

(3) Едновременно с изграждането на нови производствени предприятия и животновъдни ферми се изграждат и необходимите ЛПСОВ.

Чл. 26. (1) По съществуващи и нови комуникационни артерии (пътища и улици) през или в близост до населени места и селищни образувания с шумово натоварване над граничните стойности на нивата на шума по Наредба № 6/2006 г. на МЗ и МОСВ за показателите за шум в околната среда, с подробните устройствени планове в зависимост от конкретните условия се предвижда шумозащитно озеленяване в необходимия обхват и ширина или изграждането на изкуствени шумозащитни екрани, при спазване разпоредбите на Закона за пътищата.

(2) При липса на теренни или други условия за изграждане на шумозащитните съоръжения по ал. 1, в правилата за прилагането на подробните устройствени планове се включва изискване за задължително реализиране на защитно озеленяване в границите на урегулираните поземлени имоти, прилежащи на пътя.

(3) Източниците на производствен шум се локализируют по начин, който да осигурява необходимия защитен сервитут в обхвата на промишленото съсредоточие, респ. производствената зона.

Чл. 27. (1) При изработване на цялостните подробни устройствени планове за новоурбанизираните територии, елементите на уличната мрежа да се планират с минимална ширина 12 м., като се предвиди двустранно едроразмерно озеленяване, с възможност за паркиране между дърветата.

(2) Общо изискване към подробните устройствени планове, в т.ч. и плановете за устройство на парковете по чл. 62, ал. 1 от Закона за устройство на територията, както и проектните решения, отнасящи се за благоустрояването на публичните пространства, е да бъдат съобразени с нормативните изисквания за достъпна среда.

УСТРОЙСТВЕН РЕЖИМ НА ОБОСОБЕНИТЕ САМОСТОЯТЕЛНИ ТЕРЕНИ

Чл. 28. Самостоятелните терените за обслужващи дейности, се устройват и застрояват в съответствие с разпоредбите на чл. 39 от Наредба № 7 и при спазване на приложимите разпоредби от настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ.

Чл. 29. Самостоятелните терени за производствено-складови дейности и инфраструктура, обслужваща селското стопанство, се устройват и застрояват съобразно съответните технологични и санитарно-хигиенни изисквания, в съответствие с разпоредбите на чл. 25 от Наредба № 7 и при спазване на приложимите разпоредби от настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ.

Чл. 30. (1) Самостоятелните терени за техническа инфраструктура, включват площите, необходими за изграждането на съответните площни и линейни обекти на техническата инфраструктура и на комуналното стопанство, както и нормативно определените предпазни и сервитутни площи (ивици) с ограничителен режим на застрояване и/или изпълнение на мелиоративно (изолационно) озеленяване.

(2) Разположението и необходимите площи на терените по ал. 1 за разширение на съществуващи и изграждане на нови обекти се определят със специални технико-икономически проучвания. Окончателното местоположение и обхват, определени с подробните устройствени планове, се отразяват на „дежурната карта“ по чл. 36, ал.2.

(3) Площадките за разполагане на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци се устройват и застрояват в съответствие с изискванията Наредба № 7/2004 г. на МОСВ, МРРБ, МЗГ и МЗ за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и Програмата за управление на отпадъците на община Елхово.

(4) Собствениците на земеделски стопанства и животновъдни ферми осъществяват управлението на отпадъците от селскостопанската си дейност при съблюдаване нормативната уредба на Министерството на земеделието и храните

(5) Не се допуска въвеждане в експлоатация на обекти, за които се изискват пояси от мелиоративно (изолационно) озеленяване, преди последните да бъдат изпълнени в съответствие с нормативните изисквания и съответните проекти.

Чл. 31. (1) В самостоятелни терени за транспортна инфраструктура са включени:

1. съществуващите и проектните трасета и съоръжения на пътна инфраструктура, включително за автомобилно, пешеходно и велосипедно движение;
2. съществуващите и проектни обществени паркинги и паркинг-гаражи;
3. трасетата и обектите на железопътната инфраструктура;
4. терени за инфраструктура на въздушния транспорт;
5. средства за алтернативен масов обществен пътнически транспорт.

(2) За терените по ал. 1, т.1, отнасящи се за проектни трасета и съоръжения, които в ОУПО са с приблизителното местоположение, окончателното местоположение се определя с подробен устройствен план на база специализирани проучвания и се отразява на „дежурната карта“ по чл. 36, ал.2. При определянето на нови трасета в максималната възможна степен се ползват трасетата на съществуващи полски и горски пътища.

(3) При изграждане на нови пътища или реконструкция на участъци от съществуващи, в обхвата на пътя се включват велосипедни алеи, в съответствие с чл. 5, ал. 6а от Закона за пътищата.

(4) На основание разрешение по чл. 26, ал. 3. от Закона за пътищата, в обхвата на съществуващите, както и при реконструкция на нови пътища се извършват специализирани проучвания, проектиране и изпълнение на саниране на съществуващо и изпълнение на ново крайпътно озеленяване.

Чл. 32. (1) В самостоятелни терени за недвижими културни ценности, са включени защитените територии за опазване на недвижимото културно наследство по смисъла на чл. 79, ал. 5 от Закона за културното наследство, разположени извън урбанизираните територии.

(2) Терените по ал. 1 са предназначени за дейности, насочени към опазването и социализация на недвижимите културни ценности и се устройват в съответствие с режимите за опазване, респ. документите и процедурите, регламентирани в раздел V. „Териториалноустройствена защита“ от Закона за културното наследство.

(3) В терените по ал. 1 за археологически недвижими културни ценности се прилагат разпоредбите на чл. 35 от Наредба № 7. На основание съответни санкции на компетентните органи по Закона за културното наследство, в тях се допускат:

1. специализирани проучвателни и консервационно-реставрационни работи;
2. строителство, свързано с опазването, социализацията и охраната на недвижимите културни ценности, благоустройствени работи, озеленяване и изграждане на съоръжения на техническата и транспортна, в т.ч. довеждаща инфраструктура.

Чл. 33. (1) Озеленените площи за широко обществено ползване – паркове, градини и улично озеленяване по регулация, както и линейното едроразмерно улично озеленяване, извън посочените в раздел II., т.4 „Устройствени зони за озеленени територии”, се устройват, поддържат и ползват като самостоятелни терени в съответствие с предвижданията на действащите подробни устройствени планове, Наредба № 7 и съответните общински наредби.

(2) Не се допуска намаляване обхвата на терените на зеленените площи за широко обществено ползване с последващи подробни устройствени планове. Предвижда се доразвитие на линейното озеленяване със зелени ивици и дървета по протежение на основните улици, като при последващото планиране строителната линия към улицата се съобразява с растежните изисквания на съответните видове.

(3) При измененията на действащите или изработване на нови подробни устройствени планове на селата, съществуващите залесени територии в техните граници да се запазват като елементи на зелената система по регулация.

(4) Не се допуска намаляване обхвата на терените на зеленените площи със специфично предназначение с последващи подробни устройствени планове.

(5) Озеленените площи със специфично предназначение – съществуващи гробищни паркове и терени, предвидени за тяхното разширение, се устройват в съответствие с Наредба № 2/2011 г. на МЗ за здравните изисквания към гробищните паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници.

Чл. 34. (1) При развитието на аграрния сектор да се спазват следните изисквания:

- Възстановяване на напоителните системи и напоителните полета;
- Създаване на масиви от трайни насаждения, възстановяване на зеленчукопроизводството;
- Изграждане на съвременни животновъдни ферми;
- Изграждане на друга инфраструктура: за обслужване на селскостопанските дейности, за преработка и за реализацията на продукцията;
- Интегриране на аграрния сектор с туризма (като част от познавателен туризъм по специални интереси и рекреация).
- Доизграждане на мрежата от защитни горски пояси и изолационно озеленяване;
- Рекултивация на нарушените терени и определяне на подходящите за земеделско ползване;
- Изграждане на локални пречиствателни съоръжения за отпадните води към съществуващите и новопредвидените обекти на животновъдството и преработката на животинска продукция в устройствените зони, в които е допустимо разполагането им;

- Развитие на базата на хранително-вкусовата промишленост;
- Търсене на инвестиционна активност за изграждане на инфраструктура за енергодобив от възобновяеми източници.

Чл. 35. Специфични правила и нормативи за устройство на защитените територии за недвижимото културно наследство и за дефиниране на специфични устройствени режими за тях към общия устройствен план на община Стралджа.

(1) Археологически недвижими културни ценности:

1. Опазването на недвижимите археологически културни ценности (НАКЦ) да бъде изцяло съобразено с изискванията на ЗКН и границите и режимите им, определени от МК по реда на ЗКН.

2. За археологическите обекти, които се намират в земеделски територии се прилагат изискванията на глава 9, чл.35 от Наредба 7 за ПНУОВТУЗ – забранява се риголване на почвата и дълбочинна обработка на повече от 25см дълбочина, както и засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система. Забраняват се всички строителни, добивни, мелиоративни и други дейности, които увреждат могилния насип.

3. Преди издаване на виза за проектиране на застрояване в имоти, попадащи в зона с НАКЦ, да се извършат предварителни археологически проучвания.

4. За устройството и опазването на териториите на селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове – всички искания за намеси в недвижимите културни ценности се съгласуват по реда на ЗКН.

5. Забранява се всякаква добивна дейност на територията на НАКЦ.

(2) Устройство и опазване на територията на НАКЦ:

1. Разрешава се археологическо проучване, консервация, реставрация, експониране и социализация на НАКЦ.

2. Обектите на ниско и подземно застрояване се съгласуват с МК.

3. При възникване на инвестиционна инициатива предварително трябва да бъдат извършени пълни археологически проучвания в границите на имота и след определянето на статута и специфичните правила за опазването на културната ценност от комисията, назначена от Министъра на културата, проектът да се съгласува с МК.

Режим на ползване на охранителната зона:

1. Инвестиционните проекти за обектите на ниско и подземно строителство се съгласуват с МК.

(3) Архитектурно-строителни недвижими културни ценности в населените места

1. Устройство на ПИ, съдържащи единични недв. културни ценности:

1.1. При възникване на инвестиционна инициатива задължително се изготвят ПУП и РУП, които да обхващат най-малко непосредствено прилежащите и срещулежащите през улицата имоти и се съгласуват с НИНКН и МК.

1.2. Допускат се дейности по консервация, реставрация, реконструкция, адаптация и социализация, които се извършват въз основа на виза за проектиране по чл.140, ал.3 от ЗУТ и инвестиционен проект, съгласувани МК по реда на ЗКН.

1.3. Допускат се пристройки и допълващо застрояване, които се извършват въз основа на виза за проектиране по чл.140, ал.3 от ЗУТ и инвестиционен проект, съгласувани МК по реда на ЗКН.

2. Устройство на ПИ, които не съдържат ЕНКЦ, но попадат в охранителната зона на единични недвижими културни ценности:

2.1. При възникване на инвестиционна инициатива задължително се изготвят ПУП и РУП, които да обхващат най-малко непосредствено прилежащите и срещулежащите през улицата имоти и се съгласуват с НИНКН и МК

2.2. За имотите, които са непосредствено прилежащи до УПИ, съдържащо ЕНКЦ, за издаване на разрешение за строеж е необходимо съгласуване с МК и на проекта по част „Архитектура”.

ПОСЛЕДВАЩО ПОДРОБНО УСТРОЙСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ

Чл. 36. (1) Общият устройствен план на общината се прилага чрез предимно цялостни подробни устройствени планове на урбанизираните територии и на структурни елементи на извънселищната територия.

(2) Цялостни подробни устройствени планове се изработват и одобряват задължително за:

1. населените места в случаите, когато анализът по § 1 от Преходните и заключителни разпоредби е показал, че действащата им планова основа не може да бъде приведена в съответствие със съвременните нужди чрез частично изменение;

2. териториите, предвидени за разширение на съществуващи населени места;

3. съществуващите селищни образувания без подробни планове и новосъздаваните селищни образувания за рекреационни, производствено-складови, обслужващи дейности, както и със смесено предназначение, вкл. разположените върху бивши стопански дворове на АПК;

4. за териториите за озеленяване, спорт и развлечения – подробни устройствени планове по чл. 62 от Закона за устройство на територията;

5. за специалните горски територии с рекреационно значение, териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия нарушени територии за възстановяване - специализирани подробни устройствени планове по чл.111 от Закона за устройство на територията.

(3) Последващите планове и проекти следва да бъдат съобразени с „План за управление на речните басейни 2016-2021 г.“ и „План за риск от наводнения 2016-2021 г.“, както и с бъдещи такива планове, попадащи във времевия хоризонт на ОУПО.

(4) Елементите на техническата инфраструктура следва да се изградят съобразно утвърдени подробни устройствени планове и при спазване на изискванията на приложимата нормативна уредба без да се налага изменение на ОУП в случаите, когато не се засягат утвърдени устройствени зони за жилищно или промишлено строителство.

Чл. 37. Всички планове по чл. 34, ал. 2 се изработват в съответствие със следните общи изисквания:

1. за територии с неурегулирани поземлени имоти, както и за територии с неприложена първа регулация по предходен устройствен план да се прилагат разпоредбите на чл.16 от Закона за устройство на територията;

2. за прилагане на принципа за осигуряване на пространствена непрекъснатост на природната среда и протичащите в нея процеси и прекъснатост на убанизацията;

3. за разработване, в зависимост от конкретните условия, на екологически и икономически целесъобразни решения за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води, както и на атмосферните води;

4. за запазване, при заявено желание на собствениците, на имоти без промяна на предназначението – за земеделско ползване в границите на планираните територии. При наличие на повече от един такива имоти, същите се групират в ядра за земеделско ползване.

5. в заданията за изработване на последващи подробни устройствени планове да се регламентират изисквания за съобразяване с картите на съответния вид риск и се предвидят необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита.

Чл. 38. Критерии за изменение на ОУПО по отношение на последващото проектиране във връзка с опазването, защитата, експонирането и социализацията на обектите на НКН

1. Всяко последващо ниво и проектиране, касаещо ПИ с недвижима културна ценност или попадащо в охранителната ѝ зона се съобразява с предвижданията на ОУП, като се следват изискванията на чл.103. (4) и чл.104. (1) от ЗУТ и подлежи на съгласуване с МК съгласно ЗКН.

2. Когато изменението на подробния устройствен план налага изменение на общият устройствен план, съгласно чл. 134. (3) от ЗУТ първо се изменя общият устройствен план, като в случаите, когато се касаят имоти с НКЦ или такива в охранителните им зони, изменението се съгласува с МК.

Чл. 39. Критерии за изменение на ОУПО във връзка със защитата, опазването, експонирането и социализацията на НКН на територията на Община Елхово:

- във връзка с осигуряване на устройствени мерки за защита на НКЦ и на експозиционната им среда от рискови фактори - преки и косвени, свързани с ново строителство за предотвратяване на разрушения в границите им или в охранителните им зони;
- във връзка с отменяне по реда на ЗУТ и на ЗКН на проектни разработки по предходни устройствени планове и инвестиционни проекти, които предпоставят риск за опазването и експонирането на структурите на НКН, нарушават характеристиките на културния и исторически ландшафт;
- във връзка с осигуряване на комуникация или съоръжение за достъп до НКЦ;
- във връзка с провеждане на магистрални и локални инфраструктурни проводни и мрежи;
- във връзка с предвиждане на комплекс от устройствени мерки по разширяване на ценностния контекст и на свързаността на структурите на локалното КН с тези на регионалното, за развитие на туристическата инфраструктура на територията на общината.

НАБЛЮДЕНИЕ, ОТЧИТАНЕ ПРИЛАГАНЕТО И ИЗМЕНЕНИЕ НА ОУПО

Чл. 40. (1) С оглед на системното наблюдение и оценяване степента на прилагане на общия устройствен план на общината, кметът на община Елхово вписва в регистъра по чл. 5, ал. 5 от Закона за устройство на територията:

1. всички възложени, респ. допуснати/разрешени за изработване подробни устройствени планове;

2. всички влезли в сила подробни устройствени планове, както и техните изменения.

(2) Специализираната общинска администрация (техническата служба) отразява върху дежурна карта (копие от плана или дигитално изображение) и документира по подходящ начин:

1. всички заявени от заинтересованите лица инвестиционни инициативи, изискващи или не промяна на предназначението на поземлени имоти в земеделски или горски територии;

2. всички решения за променено предназначение на земеделски земи или гори;

3. всички одобрени планове за управление на защитени територии по Закона за защитените територии и защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, респективно определените в тях режими;

4. режимите за опазване на недвижими културни ценности (границы, охранителни зони, предписания за опазване), определени по реда на Закона за културното наследство.

(3) Въз основа на анализа на информацията по ал. 1 и ал. 2, на основание чл. 127, ал. 9 от ЗУТ, кметът на общината представя за приемане от Общинския съвет ежегоден доклад за изпълнението на ОУПО и прави предложения за изменение на плана, ако такова се налага.

Чл. 41. Община Елхово създава и поддържа архив на записите на уличните видео камери за проследяване на промените в транспортната обстановка и за нуждите на транспортното планиране и проектиране.

Чл. 42. УСЛОВИЯ ПРИ КОИТО МОЖЕ ДА СЕ ИЗМЕНЯ ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН

1. Общият устройствен план на община Елхово може да се изменя само когато съществуват предпоставките, определени в чл.134, ал.1. от ЗУТ.

2. При наличие на някое от основанията по чл. 134, ал. 1, кметът на общината може да нареди служебно с мотивирано предписание да се изработи проект за изменение на действащия общ устройствен план на общината.

3. Изработването на изменението може да се възложи и на външен изпълнител след решение на Общинския съвет, когато проекта се финансира от общинския бюджет.

4. Изменението на Общия устройствен план спира неговото прилагане в частта, за която то се отнасят.

5. Кметът на общината налага строителна забрана за частта от Общия устройствен план, за която се отнася изменението.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Влезлите в сила или одобрените до датата на обнародването на заповедта за одобряването на Общия устройствен план подробни устройствени планове за територията на община Елхово запазват действието си.

(2) В едномесечен срок от влизането в сила на настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ Техническата служба на община Елхово извършва преглед и анализ на непроцедирани проекти за подробни устройствени планове на земеделски и горски имоти, предназначени за промяна на предназначението им, от гледна точка на съответствието им с предвижданията на ОУПО и настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ и издава съответни предписания за тяхното привеждане в съответствие.

(3) В шестмесечен срок от влизането в сила на настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ Техническата служба на община Елхово извършва преглед и анализ на действащите подробни устройствени планове на населените места по отношение тяхната приложимост, с оглед прилагането на ЗУТ и подзаконовата нормативна уредба и на ОУПО.

(4) В зависимост от резултатите от анализа по ал. 3 се определят:

1. плановете, чието действие се потвърждава;

2. плановете, чието действие следва да бъде спряно по съответния ред и за съответните населени места се изработят нови цялостни устройствени планове.

3. плановете с неприложени части, които подлежат на изменение за привеждане в съответствие с актуалната обстановка и нормативна уредба.

(5) На основание изпълнението на дейностите по ал. 3 и ал. 4, Техническата служба съставя програма за актуализацията на плановете на населените места и за изработване на цялостни подробни устройствени планове на териториите, предвидени за урбанизация в ОУПО.

§2 (1) В Заданието по чл. 125 от ЗУТ за изработване на цялостен подробен план на територията, попадаща в Жилищни устройствени зони за застрояване с малка височина се включват правилата и нормативите по чл. 8, ал. 2, 6 и 7 и следните изисквания:

1. да се предвиди свободно застрояване и по изключение – свързано застрояване в до два съседни УПИ;

2) Към заданието по ал. 1 се прилагат режимите за опазване на обекти и територии на недвижимото културно наследство, попадащи в зоната, определени от компетентния орган по Закона за културното наследство

§3 (1) На основание чл.17, ал.1 от Закона за културното наследство (ЗКН), Кметът на община Елхово инициира пред компетентния орган и оказва съдействие за изпълнението на процедури по ЗКН за окончателна класификация и категоризация на недвижимите културни ценности в общината и определяне на конкретни режими за опазването им.

(2) На основание чл.17, ал. 2 от ЗКН, след изпълнението на процедурите по ал.1 Общинският съвет приема Стратегия за опазване на културното наследство на територията на община Елхово.

(3) До изпълнението на процедурите по ал. 1 за опазване на археологическите ценности извън населените места и селищните образувания да се прилагат режимите по чл. 35 от Наредба № 7.

§4. (1) Настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ са изработени на основание чл. 104, ал. 2. от Закона за устройство на територията и са неразделна част от Общия устройствен план на община Елхово и се одобряват едновременно с него.

(3) За неуредените с настоящите ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ въпроси, свързани с устройството и застрояването на територията и опазването на околната среда и на природното и културно наследство на община Елхово, се прилагат разпоредбите на действащите закони и подзаконовни нормативни документи.

**ПРИЛОЖЕНИЕ №1 ИНФОРМАЦИЯТА ОТ БАЗА ДАННИ АИС
“АРХЕОЛОГИЧЕСКА КАРТА НА БЪЛГАРИЯ” (АКБ)**

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. НЕДВИЖИМИ КУЛЬТУРНИ ЦЕННОСТИ